

မဟာစည်နာယက
အဂ္ဂမဟာကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ
အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု

သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိဿာဆရာတော်

အရှင်ကုဏ္ဍလာဘိဝံသ

ရေးသားစီရင်သော

သိကောင်းစရာ

ဓမ္မပဒေသာ

အတွဲ (၁၀)

ဒုတိယအကြိမ်

သာသနာ-၂၅၅၂

ကောဇာ-၁၃၇၀

ခရစ်-၂၀၀၉

သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိဿာဆရာတော် ရေးသားစီရင်သော

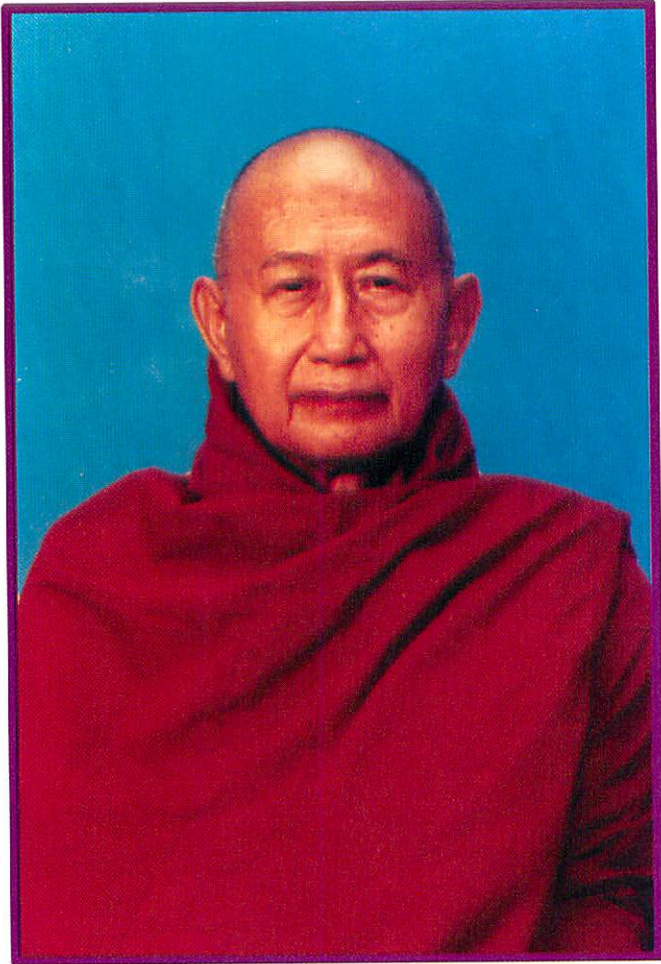
သိကောင်းစရာဓမ္မပဒေသာ (အတွဲ-၁၀)

ဤစာအုပ်မှာ သိကောင်းစရာ ဆောင်ပုဒ်များ

- ❖ ဆီခွက်နှင့်သာ၊ ကာယဂတာ၊ မှန်စွာတူပေသည်။
- ❖ ဆီခွက်ကိုယ်ယူ၊ သွားနေသူ၊ ရှုသူတူပေသည်။
- ❖ ပွဲကြည့်သွားလာ၊ လူများမှာ၊ များစွာအာရုံတူပေသည်။
- ❖ သန်လျက်ကိုင်ထား၊ လူယောက်ျား၊ စိတ်ကားတူပေသည်။
- ❖ ဆီဖိတ်ကျတာ၊ ကိလေသာ၊ ဖြစ်တာတူပေသည်။
- ❖ ခေါင်းဖြတ်လိုက်ပြန်၊ အရိယာဉာဏ်၊ အမှန်မဖြစ်တူပေသည်။
- ❖ ဖြစ်တိုင်းရုပ်နာမ်၊ ချုပ်ပျက်ဟန်၊ ဇကန် ရှုရမည်။
- ❖ ရှုမှတ်မှုမှာ၊ ရိုသေကာ၊ ကောင်းစွာပြုရမည်။
- ❖ မနားမရပ်၊ ကြားမပြတ်၊ ရှုမှတ်မြဲရမည်။
- ❖ သင့်လျော်လှစွာ၊ ခုနစ်ဖြာ၊ ကောင်းစွာမှီရမည်။
- ❖ စိတ်တည်ငြိမ်ကြောင်း၊ နိမိတ်ဟောင်း၊ ကောင်းကောင်းမှတ်ရမည်။
- ❖ ကိုယ်နှင့်အသက်၊ မငဲ့ကွက်၊ ရက်စက်နိုင်ရမည်။
- ❖ ရှုစဉ်ပေါ်ရိုး၊ ဆင်းရဲမျိုး၊ လွှမ်းမိုးနိုင်ရမည်။
- ❖ သင့်လျော်လျောက်ပတ်၊ ဗောဇ္ဈင်မြတ်၊ မပြတ်ပွားရမည်။
- ❖ တက်ကြွပျံ့လွင့်၊ စိတ်မြင့်သောအခါ၊ ဥပေက္ခာသမာဓိ၊ ပဿဒ္ဓိ၊
ပွား၏ ဗောဇ္ဈင်သာ။
- ❖ ဘာဝနာစိတ်၊ လျော့နိမ့်သောအခါ၊ ဝီရိယာ ပီတိ၊ ဓမ္မပီ၊
ပွား၏ ဗောဇ္ဈင်သာ။

ဤဆောင်ပုဒ်များနှင့် အလားတူ သိကောင်းစရာများကို
ထည့်သွင်းဖော်ပြထားပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိဿာပဓာနနာယကဆရာတော်
အဂ္ဂမဟာကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ
ဘဒ္ဒန္တကုဏ္ဍလဘိဝံသ

မာတိကာ

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	ကမ္မည်းထိုးရာမှာ သိကောင်းစရာ	၁
၂။	တရားအမြန်တွေ့၍ မေးပါ ဖြေပေးရာ	၅
၃။	ပြုချင်သည့်စိတ်ကို ရှုမှတ်လို့ရ စူဠသောတာပန်ဖြစ်ကြ	၁၁
၄။	အိပ်မက်ကြောင့် ထိတ်လန့်၍မေးပါ ဖြေပေးရာ	၁၉
၅။	အမှတ်ဖြင့်ရှိခိုးပါက ဉာဏ်စဉ် (၅)ပါး သိကြရ	၂၃
၆။	ဆီတစ်စက်နှင့် အမှတ်တစ်ချက်	၂၇
၇။	ဒါနကုသိုလ်ကံ အကျိုးပေးပါ သိကောင်းစရာ	၃၃
၈။	စားရင်းနှင့် နိဗ္ဗာန်ရောက်နိုင်ပုံ မေးပါ ဖြေပေးရာ	၄၁
၉။	သန္တိသုခါရာမ မှ မေးကြ ဖြေပေးရ	၄၆
၁၀။	လိုင်ရှာလီရန် မေးပါ ဖြေပေးရာ	၅၁
၁၁။	အား (၈)မျိုး ရှိတာ သိကောင်းစရာ	၅၆
၁၂။	နိဗ္ဗာန်တရားမှာ သိကောင်းစရာ	၆၀
၁၃။	ဘန်ကောက်တရားစခန်းမှ မေးကြ ဖြေပေးရ	၆၅
၁၄။	တိုင်းပြည်တိုးတက်ရာ အခြေခံကောင်း (၄)ဖြာ	၆၉
၁၅။	ခွန်စုချာတာ မေးပါ ဖြေပေးရာ	၇၂
၁၆။	ရခဲခြင်းလေးဖြာ သိကောင်းစရာ	၇၇
၁၇။	ထိုင်းနိုင်ငံ တရားစခန်းမှ မေးကြ ဖြေပေးရ	၈၁
၁၈။	မကောင်းတာကို ကောင်းအောင်ပြုပြင် ဤ (၄)အင်	၈၆
၁၉။	အကြီးအကဲမှာ ဂုဏ် (၆)ဖြာ	၉၀
၂၀။	မရှုမှတ်လျှင် လည်ပတ် ရှုမှတ်လျှင် ကင်းပြတ်	၉၄

မာတိကာ

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
		၁၀၁
၂၁။	အတတ်ပညာ အမြတ်ဆုံးဥစ္စာ	၁၀၆
၂၂။	ကူချင်းတရားစခန်းမှ မေးကြ ပြေပေးရ	၁၁၂
၂၃။	ဘန်ကောက်တရားစခန်းသိမ်းမှ မေးကြ ပြေပေးရ	၁၁၇
၂၄။	မြိတ်မြို့ တစ်နေရာ တောင်သာယာ ဘိုးဘွားရိပ်သာ	၁၂၇
၂၅။	ဗုဒ္ဓလေးမျိုးပြားပါ သိကောင်းစရာ	၁၃၄
၂၆။	လေးမျိုးရဟန္တာ သိဖွယ်ရာ	၁၃၉
၂၇။	အထက်မဂ်ဖိုလ်သို့ ရောက်ဖို့ရာမှာ သိကောင်းစရာ	၁၄၅
၂၈။	သတိပဋ္ဌာန်တရား နေ့စဉ်လုပ်ငန်း၌လည်း အကျိုးများ	၁၅၁
၂၉။	ဒါနက ဝိပဿနာကို အထောက်အကူပြုပါ သိကောင်းစရာ	၁၅၇
၃၀။	ခရီးသွားရာမှာ သိကောင်းစရာ	၁၆၁
၃၁။	ဒါနမှ ဝိပဿနာပြောင်းကာ ပျော်မွေ့ပါ	၁၆၇
၃၂။	ဂုဏ်ပြုပူဇော်ရာမှာ သိကောင်းစရာ	၁၇၆
၃၃။	မေတ္တာ၏ သဘောနှင့် ကျိုး-ဆိုး မေးပါ သိကောင်းစရာ	၁၈၃
၃၄။	ဆစ်ဒနီမြို့မှာ ဟောကြားခဲ့ရာ သိကောင်းစရာ	

မဟာစည်နာယက
အဂ္ဂမဟာကမ္မတ္တာနာစရိယ
အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိဝိသုဒ္ဓိရာဇာဓိက

အရှင်ကုဏ္ဍလဟာဘိဝံသ

ရေးသားစီရင်သော

သိကောင်းစရာ

ဓမ္မပဒေသာ

အတွဲ (၁၀)

ဒုတိယအကြိမ်

သာသနာ-၂၅၅၂

ကောလ-၁၃၇၀

ခရစ်-၂၀၀၉

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

စာသားရေးဆွဲရာစာပေနှင့်ပြုချက်အမှတ်
၃၂၀၀၃၃၀၁၀၉

မျက်နှာပုံနှင့်ပြုချက်အမှတ်
၃၂၀၁၀၁၀၁၀၉

ပုံနှိပ်ခြင်း
ဒုတိယအကြိမ်
အုပ်စု - ၃၀၀၀
စာနိဗ္ဗာန် -

ပုံနှိပ်ပြီးသည့်လ
ဖေဖော်ဝါရီလ၊ ၂၀၀၉-ခုနှစ်

မျက်နှာပုံနှင့်အတွင်းပုံနှိပ်သူ
ဦးသိန်းထွန်း (၀၄၈၂၂)
သိန်းထွန်းအောင်(မိ)ဆက်၊ ၅၀/၅၂၊ ဒဂုံသိရိလမ်း၊
ကျောက်မြောင်း၊ တာမွေမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း-၀၁ ၅၄၂၀၅၆

ထုတ်ဝေသူ
ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး တင်အောင်(လေ-အငြိမ်းစား)။ (၀၃၃၆၆)
သဒ္ဓန္တရံသီတဗေ၊ အမှတ်-၇၊ ဇေယျာဓေမာလမ်း၊
မရမ်းကုန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့မှ ထုတ်ဝေသည်
ဖုန်း-၀၁-၆၆၁၅၉၇၊ ၆၅၀၅၇၆

နိဒါန်း

ယခုဖတ်ရှုကြရမည့်စာအုပ်သည် လစဉ်ထုတ်ဝေလျက်ရှိသော မြတ်မင်္ဂလာစာစောင်တွင် သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိဋကသုတ္တံတော်ဘုရား ဓမ္မလင်္ကာဆောင်အဖြစ်ဖြင့် ရေးသားချီးမြှင့်ခဲ့သော တရားဆောင်းပါးများကို ပြန်လည် စုပေါင်းကာ ထုတ်ဝေလိုက်သော ဒဿမတွဲစာအုပ် ဖြစ်ပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိဋကသုတ္တံတော်ဘုရား ရေးသားတော်မူခဲ့သော တရားဆောင်းပါးများကို မဖတ်ရှုရသေးသော စာဖတ်ပရိသတ်များ ဖတ်ရှုနိုင်ရန်နှင့် ဖတ်ရှုပြီးကြသော စာဖတ်ပရိသတ်များလည်း ပြန်လည်လေ့လာကြည့်ရှုနိုင်ကြရန်အတွက် တရားဆောင်းပါးပေါင်း သုံးဆယ့်လေးပုဒ်ကို စုပေါင်း၍ ဤဒဿမတွဲ စာအုပ်ကို ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော တရားတော်တို့သည် ပိဋကတ်သုံးပုံ၊ နိကာယ်ငါးရပ်၊ ဓမ္မက္ခန္ဓာရှစ်သောင်းလေးထောင်ဟူ၍ များပြားလှပေသည်။ ထိုတရားတော်တို့ကို လူ့ဘောင်၊ လူ့လောက၌ နေထိုင်ကြကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ ပြည့်စုံအောင် သင်ယူလေ့လာနိုင်ဖို့ရာ မလွယ်ကူကြပေ၊ ခဲယဉ်းလှပေသည်။ ဤကဲ့သို့ သင်ယူလေ့လာနိုင်ဖို့ရာ ခဲယဉ်းကြသော ပိဋကတ်သုံးပုံ၊ နိကာယ်ငါးရပ် တရားတော်တို့မှ မှတ်သားဖွယ်ရာများကို ရှာဖွေထုတ်နုတ်၍ ဤစာအုပ်၌ ရေးသားဖော်ပြထားပါသည်။

ဤစာအုပ်ကို ကျေးဇူးတော်ရှင် သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိဋကသုတ္တံတော်ဘုရားက “သိကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ” ဟူ၍ အမည်ပေးထားပါသည်။ ပဒေသာဟူသော အမည်သည် ကပ္ပရက္ခဟူသောပါဠိမှ ပေါက်ပွားဆင်းသက်လာသော အမည် ဖြစ်ပေသည်။

ရှေးအခါက ဘုန်းကံကြီးမားသူများအတွက် ကပ္ပရက္ခဟု ခေါ်သော ပဒေသာပင်များ မြေမှထွက်ပေါ်၍ လာကြပေသည်။ ယင်းပဒေသာပင်များမှ အဝတ်အထည်နှင့် စားဖွယ်သောက်ဖွယ်စသည်များကို အလိုရှိတိုင်း ဆွတ်ခူးသုံးစွဲနိုင်ကြသကဲ့သို့ “ဤသိကောင်းစရာဓမ္မပဒေသာ” ဒဿမတွဲစာအုပ်၌လည်း မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူခဲ့သော ပိဋကတ်တရားတော်များမှ သိကောင်း စရာအနှစ်သာရတို့ကို စာဖတ်သူပရိသတ်များ ဆွတ်ခူးထုတ်ယူနိုင်ကြလိမ့်မည်ဟု ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပါယ် ဖြစ်ပေသည်။

နိဒါန်း

ဤ “သိကောင်းစရာဓမ္မပဒေသာ” ဒသမတွဲစာအုပ်မှ ဆွတ်ခူးထုတ်
ယူနိုင်သော အနှစ်သာရများမှာ -

- (၁) လောကီဘက်ကလည်း ရှောင်ကြဉ်ဖွယ် လိုက်နာဖွယ်ရာများ၊
သိကောင်းစရာ သဘောတရားများ၊ ဩဝါဒများစသည့် အနှစ်သာရ
များကို ဆွတ်ခူးထုတ်ယူနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။
- (၂) လောကုတ္တရာဘက်ကလည်း ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာများမှ လာရှိ
သော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သိထားကြရမည့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏
အခြေခံ တရားတော်များ၊ သမထဝိပဿနာ ဆိုင်ရာ မေးကြသည်
ကို ဖြေကြားပေးခဲ့သော မှတ်တမ်းများကိုလည်း ဆွတ်ခူး ထုတ်ယူနိုင်
ကြမည်ဖြစ်ပေသည်။

ဤ “သိကောင်းစရာဓမ္မပဒေသာ” ဒသမတွဲစာအုပ်မှ ထုတ်နုတ်၍
ဟောကြားလိုကြသော တရားဟောတရားပြ ဆရာတော် သံဃာတော်များ
အတွက်လည်း လွယ်ကူစွာ လေ့လာနိုင်ဖို့ရာ ပါဠိတော်အဋ္ဌကထာများ၏
စာမျက်နှာ နံပါတ် တို့ကို ထည့်သွင်းဖော်ပြထားပါသည်။

ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာများမှလာသော တရားတော်များ၏
အနှစ်သာရ များကို ထုတ်ယူကာ ထည့်သွင်းဖော်ပြထားသော ဤ
“သိကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ” ဒသမတွဲစာအုပ်ကို ကြည့်ရှုလေ့လာကြသူ၊
ဟောပြောပြသကြသူ၊ လိုက်နာကျင့်ကြံကြသူ အမျိုးကောင်းသား
အမျိုးကောင်းသမီးတို့သည် မိမိတို့ အလိုရှိအပ်တောင့်တအပ်သည့် လောကီ
လောကုတ္တရာနှစ်ဖြာသော ကောင်းကျိုးချမ်းသာများကို ခံစားရရှိနိုင်ကြပါ
စေကုန်သတည်း။

ဦးဥက္ကံသ (မွေစာရိယ)

ဂန္ဓာရုံ ကျောင်းတိုက်၊

ကျိုက်ဝိုင်း၊ သမိုင်း။

ကမ္မည်းထိုးရာမှာ သိကောင်းစရာ

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့ လှူဒါန်းထားသော ကျောင်းကန် ဘုရားစေတီ စသော အဆောက်အဦများ၌ မိမိတို့ ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းခဲ့သည့် ခုနှစ် သက္ကရာဇ်နှင့် အမည် ကမ္မည်းများကို အမှတ်တရ ရေးထိုးထားလေ့ရှိကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ အမည်ကမ္မည်း ရေးထိုးထားခြင်းကို နှစ်သက်သော ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ရှိကြပေသည်။ မနှစ်သက်သော ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း (အနည်းငယ်) ရှိကြပေသည်။

အမည်ကမ္မည်း ရေးထိုးထားခြင်းကို မနှစ်သက်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အယူအဆမှာ အလှူဒါန ပြုလုပ်တယ်ဆိုတာ စေတနာသုံးတန် ပြဋ္ဌာန်းပြီး ပြုရမည်၊ လှူဒါန်းပြီးသော ပစ္စည်းများကို ပြန်၍ စွဲလမ်း နှစ်သက်မှုများ မရှိစေရ၊ စွဲလမ်း နှစ်သက်မှုများ ရှိနေလျှင် အကျိုးကြီးသင့်သလောက် အကျိုးမကြီးဘဲ ဖြစ်ပေမည်။ အမည်ကမ္မည်းထိုးထားခြင်းဖြင့် လှူဒါန်းထားသော ပစ္စည်းများ၌ စွဲလမ်းမှုများ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။ အမည်ကမ္မည်း ရေးထိုးထားခြင်းသည် ဂုဏ်ပကာသနတွေ လိုချင်၍ ရေးထိုးထားခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်ပေသည် ဟု ယူဆကာ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်များက အမည်ကမ္မည်း ရေးထိုးခြင်းကို မနှစ်သက်ဘဲ ရှိကြပေသည်။

အမည်ကမ္မည်း ရေးထိုးထားခြင်းကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အများစုက များသောအားဖြင့် နှစ်သက်လျက်ရှိကြပေသည်။ အမည်ကမ္မည်း ရေးထိုးထားခြင်းဖြင့် လှူဒါန်းပြီးသည်မှ နောင်အခါ နောက်ကာလများ၌လည်း ကုသိုလ်တရားများ တိုးပွား ရရှိနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည် ဟု ယုံကြည် ယူဆကာ အမည်ကမ္မည်းရေးထိုးခြင်းကို နှစ်သက်လျက် ရှိကြပေသည်။

၂

သိကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ

အမည်ကမ္မည်း ရေးထိုးထားခြင်းဖြင့် တိုးပွား ရရှိစေနိုင်သော
ကုသိုလ်များမှာ -

၁။ မိမိလူဒါန်းထားခြင်းကို အဖန်ဖန် သတိရခြင်း - စာဂါနုဿတိ
ကုသိုလ်

၂။ သူတစ်ပါးတို့အား အမျှပေးဝေခြင်း ပတ္တိဒါနကုသိုလ်

၃။ သူတစ်ပါးတို့အား သာဓုခေါ်စေခြင်း ပတ္တာနုမောဒနကုသိုလ်

၄။ သားစဉ်မြေးဆက် အဆက်ဆက်တို့အား ကုသိုလ်တရားများကို
တိုးပွားရရှိစေနိုင်သည့်ကုသိုလ်တို့ ဖြစ်ကြပေသည်။

၁။ မိမိလူဒါန်းထားခြင်းကို အဖန်ဖန် သတိရခြင်း - စာဂါနုဿတိ
ကုသိုလ်ကို ရရှိစေနိုင်သည် ဟု ဆိုရာ၌ အကြင် အမည်ကမ္မည်း ရေးထိုး
ထားခြင်းဖြင့် အမည်ကမ္မည်း ရေးထိုး၍ လူဒါန်းထားကြသော အလူရှင်တို့
သည် မိမိတို့ လူဒါန်းသည့် အဆောက်အဦများ၊ လူဖွယ်ပစ္စည်းများကို ပြန်
၍ တွေ့မြင်ရစဉ် အခိုက်မှာ ဪ... အကြောင်းညီညွတ်၍ လူဒါန်းခဲ့
ရပေပြီ၊ လူဒါန်းခဲ့ရပေပြီဟု အဖန်ဖန် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်ကာ ကုသိုလ်
တရားများကို ရရှိကြပေသည်။

အမည်ကမ္မည်း ရေးထိုး၍ လူဒါန်းထားကြသော အလူရှင်တို့သည်
အမည်ကမ္မည်း ရေးထိုးထားသော အဆောက်အဦများ၊ လူဖွယ်ပစ္စည်းများ
ကို တွေ့မြင်ရပြီးသည်မှ နောက်ကာလများ၌လည်း ပြန်၍ သတိရတိုင်း သတိ
ရတိုင်း အဖန်ဖန် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်ကာ ကုသိုလ်တရားများ ရရှိကြပေ
သည်။ ထို့ကြောင့် အမည်ကမ္မည်း ရေးထိုးထားခြင်းဖြင့် စာဂါနုဿတိ
ကုသိုလ်များကို ရရှိစေနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

၂။ သူတစ်ပါးတို့အား အမျှပေးဝေခြင်း ပတ္တိဒါန ကုသိုလ်ကို ရရှိစေနိုင်
သည် ဟု ဆိုရာ၌ အကြင် အမည်ကမ္မည်းရေးထိုးထားခြင်းဖြင့် ထိုအမည်

ကမ္မည်းထိုးရာမှာ သိကောင်းစရာ

၃

ကမ္မည်း ရေးထိုးထားသော အဆောက်အဦများ၊ လူဖွယ်ပစ္စည်းများကို တွေ့မြင်ကြရသည့် တစ်ပါးသော သူတို့သည်လည်း ဝမ်းမြောက်နမော် သာဓု ခေါ်ကြပါစေဟု နှလုံးသွင်း၍ အမည်ကမ္မည်း ရေးထိုးထား၏။ ထို့ကြောင့် ဤကဲ့သို့ နှလုံးသွင်း၍ အမည်ကမ္မည်း ရေးထိုးထားခြင်းဖြင့် သူတစ်ပါးတို့ အား အမျှပေးဝေခြင်း ပတ္တိဒါန ကုသိုလ်များကိုလည်း ရရှိစေနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

၃။ သူတစ်ပါးတို့အား သာဓုခေါ်စေခြင်း ပတ္တာနုမောဒန ကုသိုလ်ကို ရရှိစေနိုင်သည် ဟု ဆိုရာ၌ အကြင် အမည်ကမ္မည်း ရေးထိုးထားခြင်းဖြင့် အမည်ကမ္မည်း ရေးထိုးထားသော အဆောက်အဦများ၊ လူဖွယ်ပစ္စည်းများ ကို တွေ့မြင်ကြရသော သူတစ်ပါးတို့က ဝမ်းမြောက်နမော် သာဓုခေါ်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် အမည်ကမ္မည်း ရေးထိုးထားခြင်းဖြင့် သူတစ်ပါးတို့အား သာဓု ခေါ်စေခြင်း ပတ္တာနုမောဒန ကုသိုလ်များကိုလည်း ရရှိစေနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

၄။ သားစဉ်မြေးဆက် အဆက်ဆက်တို့အား ကုသိုလ်တရားများ တိုးပွား ရရှိစေနိုင်သည် ဟု ဆိုရာ၌ အကြင် အမည်ကမ္မည်း ရေးထိုးထားခြင်းဖြင့် အမည်ကမ္မည်း ရေးထိုးထားသည့် အဆောက်အဦများ၊ လူဖွယ်ပစ္စည်းများ ကို မိမိတို့၏ သားစဉ် မြေးဆက်၊ အဆက်ဆက်တို့က တွေ့မြင်ကြရသော အခါ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်၍ ကုသိုလ်တရားများ ရရှိကြပေသည်။ ကာလ ရှည်ကြာ၍ ပျက်စီး ယိုယွင်းမှုများ ရှိလာခဲ့သော် သားစဉ် မြေးဆက်၊ အဆက် ဆက်တို့က ထပ်မံ ဆောက်လုပ် ပြုပြင်ကြရ၍ ကုသိုလ်တရားများ တိုးပွား ရရှိကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် အမည်ကမ္မည်း ရေးထိုးထားခြင်းဖြင့် သားစဉ် မြေးဆက်၊ အဆက်ဆက်တို့အား ကုသိုလ်တရားများ တိုးပွား ရရှိစေနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ အမည် ကမ္မည်း ရေးထိုးထားခြင်းဖြင့် -

မိမိလူဒါန်းထားရခြင်းကို အဖန်ဖန် သတိရခြင်း စာဂါနုဿတိ ကုသိုလ်ကိုလည်း ရရှိစေနိုင်ပေသည်။

သူတစ်ပါးတို့အား အမျှပေးဝေခြင်း ပတ္တိဒါန ကုသိုလ်ကိုလည်း ရရှိ စေနိုင်ပေသည်။

သူတစ်ပါးတို့အား သာဓုခေါ်စေခြင်း ပတ္တာနုမောဒန ကုသိုလ်ကို လည်း ရရှိစေနိုင်ပေသည်။

သားစဉ် မြေးဆက် အဆက်ဆက်တို့အား ကုသိုလ်တရားများကို လည်း ရရှိစေနိုင်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် မိမိတို့ လူဒါန်းထားကြသည့် အဆောက်အဦများ၊ လူဖွယ်ပစ္စည်းများ၌ အမည်ကမ္မည်း ရေးထိုးထားခြင်းကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်အများစုတို့က နှစ်သက်လျက် ရှိကြပေသည်။ အမည်ကမ္မည်း ရေးထိုး ထားသင့်သည် ဟု ယူဆကာ ထိုထို့ ကျောင်းကန်ဘုရား စေတီတော် စသော အဆောက်အဦများ၌ အမည်ကမ္မည်း ရေးထိုးထားလျက် ရှိကြပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်

တရားအမြန်တွေ့၍ မေးပါ ပြေပေးရာ

ဆရာတော်တို့ကို မလေးရှားနိုင်ငံ ကိုတာတင်ဂီမြို့ သန္တိသုခါရာမ ခရိုင်သာအဖွဲ့မှ တရားဟော တရားပြ ပင့်လျှောက်ကြသဖြင့် ဆရာတော် နှင့် ဦးကောင်းရင်တို့သည် ၁၃၆၀-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း (၁၁)ရက် (၃၀-၁၀-၉၈) သောကြာနေ့တွင် ရန်ကုန်လေဆိပ်မှ နေ့ ၁၂-နာရီ ၄၅-မိနစ် အချိန်ထွက်သည့် မလေးရှား လေယာဉ်ဖြင့် ကွာလာလမ်ပူသို့ ကြွလာခဲ့ကြ ပါသည်။ ကွာလာလမ်ပူ လေဆိပ်မှ ညနေ ၆-နာရီခွဲ ထွက်သည့် မလေးရှား လေယာဉ်ဖြင့် ဂျဟိုဘာရူးသို့ ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။ ဂျဟိုဘာရူး လေဆိပ်သို့ ည (၇)နာရီ (၁၀)မိနစ် ရောက်ကြပါသည်။

ဂျဟိုဘာရူး လေဆိပ်၌ ကိုတာတင်ဂီ သန္တိသုခါရာမခရိုင်သာ အဖွဲ့သား များက စောင့်ကြို၍ သန္တိသုခါရာမခရိုင်သာသို့ ကားဖြင့် ပင့်ဆောင်ကြပါသည်။ ည (၈)နာရီ သန္တိသုခါရာမခရိုင်သာသို့ ရောက်ကြပါသည်။ တန်ဆောင်မုန်း လဆန်း (၁၂)ရက်၊ (၃၁-၁၀-၉၈) စနေနေ့ တစ်နေ့ အနားယူကြပါသည်။

၁၃၆၀-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း (၁၃)ရက်၊ (၁-၁၁-၉၈) တနင်္ဂနွေနေ့မှစ၍ နတ်တော်လဆန်း (၃)ရက်၊ (၂၁-၁၁-၉၈) စနေနေ့အထိ (၃)ပတ် တရားစခန်းဖွင့်၍ ကရားဟော တရားပြ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ တရားစခန်းသို့ ဝင်ရောက်၍ အားထုတ်ကြသော ယောဂီ (၅၀) ခန့်ရှိပါ သည်။ နံနက် (၉)နာရီမှ (၁၀)နာရီအထိ တစ်ကြိမ်၊ ညနေ (၂)နာရီမှ (၄)နာရီ အထိ တစ်ကြိမ် ယောဂီများကို တရားစစ်ပေးကြပါသည်။ ည (၈)နာရီခွဲမှ (၉)နာရီခွဲ အထိ တရားဟောပေးကြပါသည်။

ဤကဲ့သို့ တရားစစ်ပေးရာ၌ ယောဂီများက သူတို့၏ တရား အတွေ့ အကြုံများကိုလည်း လျှောက်ထားကြပါသည်။ သူတို့ သိလိုရာများကိုလည်း

မေးလျှောက်ကြပါသည်။ ၁၃၆၀-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ် (၁)ရက်၊ (၄-၁၁-၉၈) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ နံနက် (၉)နာရီမှ (၁၀)နာရီအထိ တရားစစ်ပေးရာတွင် အသက် (၆၉)နှစ်ရှိ၊ အိုအိကျူလင်း အမည်ရှိသူ အမျိုးသားယောဂီကြီးက မေးလျှောက်သည်မှာ သူ တရားအားထုတ်ခဲ့တာ (၃)ရက် တစ်ကြိမ်သာ အားထုတ်ခဲ့ဖူးပါသည်။ သို့ရာတွင် တရားထိုင်မှတ်သောအခါ အလွန်လှပ တင့်တယ်သည့် သာယာဖွယ်ကောင်းသော အာရုံအမျိုးမျိုးတို့ကို တွေ့မြင်ရပါသည်။ ဘာကြောင့် ယခုလို တရားတွေ မြန်မြန် တွေ့ရပါသလဲ ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

ယောဂီ အိုအိကျူလင်း၏ ယခုလို တရားတွေ မြန်မြန်တွေ့ရခြင်းသည် အကြောင်း (၃)ပါးနှင့် ပြည့်စုံ၍ တရားတွေ မြန်မြန်တွေ့ရခြင်း ဖြစ်ပေသည် ဟု ဖြေကြားပေးလိုက်ပါသည်။

တရားမြန်မြန်တွေ့ရခြင်း၏ အကြောင်း (၃)ပါးမှာ -

- ၁။ အတိတ်ဘဝများက ကုသိုလ်ပါရမီ ရှိခဲ့ခြင်း
- ၂။ ကျန်းမာခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်း
- ၃။ ရှုနည်း မှတ်နည်း မှန်ကန်ခြင်း ဟူသော အကြောင်း (၃)ပါးနှင့် ပြည့်စုံ၍ တရားတွေ မြန်မြန်တွေ့ရခြင်း ဖြစ်ပေသည် ဟု အကျဉ်းချုပ်သာ ဖြေကြားပေးခဲ့ပါသည်။ ဦးကောင်းရင်က အင်္ဂလိပ်လို ဘာသာပြန်ပေးပါသည်။

တရားဆောင်းပါး ဖတ်ရှုသူများ အကျယ်သိဖို့ရာ လိုအပ်သည်ဖြစ်၍ အကျယ်ရေးသား ဖော်ပြပါမည်။

- ၁။ အတိတ်ဘဝများက ကုသိုလ် ပါရမီရှိခဲ့ခြင်း ဟု ဆိုရာ၌ ဝိပဿနာ တရားအားထုတ်ကြရာတွင် အတိတ် အတိတ်ဘဝများက၊ အတိတ် အတိတ် အချိန်ကာလများက သမထကုသိုလ်ပါရမီနှင့် ဝိပဿနာကုသိုလ်ပါရမီ ရှိခဲ့ဖူးခြင်းတို့ကို ဆိုလိုပါသည်။

တရားအမြန်တွေ့၍ မေးပါ ဖြေပေးရာ

၇

တရားတွေ့ပုံ ပုဂ္ဂိုလ် (၄)မျိုး

- (က) အတိတ်ဖြစ်သည့် ရှေးရှေးဘဝများက၊ ရှေးရှေးအချိန်ကာလများက သမထကုသိုလ် ပါရမီကိုလည်း မဆည်းပူး၊ အားမထုတ်ခဲ့ဘူးသောပုဂ္ဂိုလ်၊ ဝိပဿနာ ကုသိုလ် ပါရမီများကိုလည်း မဆည်းပူး၊ အားမထုတ်ခဲ့ဘူးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သောအခါ ငြိငြိငြင်ငြင် ပင်ပင် ပန်းပန်းလည်း အားထုတ်ကြရပေသည်။ တရားတွေ့လည်း အတွေ့နှေးနေ တတ်ကြပေသည်။
- (ခ) အတိတ်ဖြစ်သည့် ရှေးရှေးဘဝများက၊ ရှေးရှေးအချိန်ကာလများက သမထ ကုသိုလ် ပါရမီကို မဆည်းပူး အား မထုတ်ခဲ့မှု၍ ဝိပဿနာ ကုသိုလ် ပါရမီများကိုသာ ဆည်းပူးအားထုတ်ခဲ့ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝိပဿနာ တရားအားထုတ်သောအခါ ငြိငြိငြင်ငြင် ပင်ပင်ပန်းပန်းတော့ အားထုတ် ကြရပြီး တရားတော့ မြန်မြန်တွေ့ကြရပေသည်။
- (ဂ) အတိတ်ဖြစ်သည့် ရှေးရှေးဘဝများက၊ ရှေးရှေးအချိန်ကာလများက ဝိပဿနာကုသိုလ် ပါရမီများကို မဆည်းပူး အားမထုတ်ခဲ့မှု၍ သမထကုသိုလ် ပါရမီများကိုသာ ဆည်းပူး အားထုတ်ခဲ့ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝိပဿနာ တရားအားထုတ်သောအခါ ချမ်းချမ်းသာသာ လွယ်လွယ်ကူကူတော့ အား ထုတ်ကြရပြီး တရားတော့ အတွေ့ နှေး နေတတ်ကြပေသည်။
- (ဃ) အတိတ်ဖြစ်သည့် ရှေးရှေးဘဝများက၊ ရှေးရှေးအချိန်ကာလများက သမထကုသိုလ် ပါရမီများကိုလည်း ဆည်းပူးအားထုတ်ခဲ့ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဝိပဿနာ ကုသိုလ် ပါရမီများကိုလည်း ဆည်းပူးအားထုတ်ခဲ့ကြသော ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သောအခါ ချမ်းချမ်းသာသာ လွယ်လွယ် ကူကူလည်း အားထုတ်ကြရပေသည်။ တရားတွေ့လည်း မြန်မြန် တွေ့ကြ ရပေသည်။

သိကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ

ဤပုဂ္ဂိုလ် (၄)မျိုးတို့တွင် ယောဂီ အိုအိကျူဂျင်းသည် အတိတ်ဖြစ်သည့် ရှေးရှေးဘဝများက၊ ရှေးရှေးအချိန်ကာလများက ဝိပဿနာကုသိုလ်ပါရမီများကို ဆည်းပူး အားထုတ်ခဲ့ဖူး၍ ယခု ဝိပဿနာဟု အားထုတ်ရာ၌ တရားတွေ မြန်မြန်တွေ့ခြင်း ဖြစ်နိုင်ပေသည်။

၂။ ကျန်းမာခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်း ဟု ဆိုရာ၌ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သောအခါ ဆင်းရဲခြင်း ရောဂါဝေဒနာများ၏ နှိပ်စက် လွှမ်းမိုးခြင်းကို ခံနေရ၍ တရားတွေ တော်တော်နှင့် မတွေ့နိုင်ဘဲ ဖြစ်ကြရပေသည်။ ကျန်းမာခြင်းနှင့် ပြည့်စုံမှသာ တရားတွေ မြန်မြန်တွေ့နိုင်ကြပေသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သောအခါ တရားအားထုတ်ကြောင်း၊ တရားရကြောင်း အင်္ဂါ(၅)ပါးကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

- (က) ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာတို့၏ ဂုဏ်တော်များ၌ ယုံကြည်ခြင်း
- (ခ) ကျန်းမာခြင်း နှင့် ပြည့်စုံခြင်း
- (ဂ) ဖြောင့်မတ်သော စိတ်ထားရှိခြင်း
- (ဃ) ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်ခြင်း
- (င) ဖြစ်ပျက်ကို မြင်နိုင်သော ဉာဏ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံခြင်း ဟူ၍ (၅)ပါး ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ထိုတရားအားထုတ်ကြောင်း၊ တရားရကြောင်းအင်္ဂါ (၅)ပါးတို့တွင် ယောဂီ အိုအိကျူဂျင်းသည် ကျန်းမာခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၍သာ ယခု ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ရာ၌ တရားတွေ မြန်မြန်တွေ့ခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်ပေသည်။

၃။ ရှုနည်း မှတ်နည်း မှန်ကန်ခြင်း ဟု ဆိုရာ၌ ရှုနည်း မှတ်နည်း မမှန်ကန်ပါက တရားတွေ တော်တော်နှင့် မတွေ့နိုင်ဘဲ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။ ရှုနည်း မှတ်နည်း မှန်ကန်မှသာ တရားတွေ မြန်မြန်တွေ့နိုင်ကြပေသည်။

တရားအမြန်တွေ့၍ မေးပါ မြေပေးရာ

၉

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား ရှုနည်း မှတ်နည်း ချွတ်ချော် မမှန်ကန်ဘဲ ဖြစ်ခဲ့သည် မှာ ရှေးအခါက တောမြို့နယ် ရိပ်သာတစ်ခုတွင် ရှုနည်း မှတ်နည်းကို ပေးရာ ၌ ဝင်လေကဖြစ်၊ ထွက်လေကပျက် ဟူ၍ ရှုနည်း မှတ်နည်းကို ပေးသည် ဟု ကြားခဲ့ရဖူးပါသည်။

ထိုရှုနည်း မှတ်နည်းကို အကြောင်းပြု၍ ဖောင်းတာကဖြစ်၊ ပိန်တာကပျက် ဟု ရှုမှတ်လို့ မရပေဘူးလား ဟု ယောဂီတစ်ဦးက လျှောက်ထားသည်ကို ကြားခဲ့ရဖူးပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ ဖောင်းတာကဖြစ်၊ ပိန်တာက ပျက်လို့ ရှုမှတ်သောနည်းသည် မမှန်ကန်သော ရှုမှတ်နည်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဖောင်းသည့်အထဲမှာလည်း ဖြစ်တာနှင့် ပျက်တာ နှစ်မျိုးလုံး ပါရှိနေပေသည်။ ပိန်သည့် အထဲမှာလည်း ဖြစ်တာနှင့် ပျက်တာ နှစ်မျိုးလုံး ပါရှိနေပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဤကဲ့သို့ ဖောင်းတာကဖြစ်၊ ပိန်တာက ပျက် ဟု ရှုမှတ်နေခြင်းဖြင့် သမာဓိ မဖြစ်၍ တရားတွေ မတွေ့နိုင်ဘဲ ဖြစ်နေကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ပြသော ရှုမှတ်နည်းမှာ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ဟု ရှုမှတ်ရာ၌ လေရှုသွင်းလိုက်၍ ဖောင်းတာပေါ်လာလျှင် အဆင့်ဆင့် တောင့်တင်းတွန်းကန်သည့် သဘောကို သိအောင် ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ လေရှုထုတ်လိုက်၍ ပိန်တာ ပေါ်လာလျှင် အဆင့်ဆင့် လှုပ်သွား၊ လျော့သွားသည့် သဘောကို သိအောင် ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ရှုမှတ်ပါက တရားသဘောများကို မြန်မြန်တွေ့လာမည် ဖြစ်ပေသည်။

ယောဂီ အိုအိကျူဂျင်း တရားတွေ မြန်မြန်တွေ့ခြင်းသည် ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ပြသည့် နည်းအတိုင်း ဖောင်း

တာများ အဆင့်ဆင့် တောင့်တင်း တွန်းကန်သည့်သဘော၊ ပိန်တာများ အဆင့်ဆင့် လှုပ်သွား၊ လျော့သွားသည့် သဘောတို့ကို ရှုမှတ်သောကြောင့် သာ တရားတွေ မြန်မြန် တွေ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်

တရားကို လေ့လာသော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ၏ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ရှိရန် အတွက် အဆင့်ဆင့် တောင့်တင်း တွန်းကန်သည့် သဘော၊ ပိန်တာများ အဆင့်ဆင့် လှုပ်သွား၊ လျော့သွားသည့် သဘောတို့ကို ရှုမှတ်သောကြောင့် သာ တရားတွေ မြန်မြန် တွေ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

အိကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ အတွက် အဆင့်ဆင့် တောင့်တင်း တွန်းကန်သည့် သဘော၊ ပိန်တာများ အဆင့်ဆင့် လှုပ်သွား၊ လျော့သွားသည့် သဘောတို့ကို ရှုမှတ်သောကြောင့် သာ တရားတွေ မြန်မြန် တွေ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

တရားကို လေ့လာသော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ၏ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ရှိရန် အတွက် အဆင့်ဆင့် တောင့်တင်း တွန်းကန်သည့် သဘော၊ ပိန်တာများ အဆင့်ဆင့် လှုပ်သွား၊ လျော့သွားသည့် သဘောတို့ကို ရှုမှတ်သောကြောင့် သာ တရားတွေ မြန်မြန် တွေ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

အိကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ အတွက် အဆင့်ဆင့် တောင့်တင်း တွန်းကန်သည့် သဘော၊ ပိန်တာများ အဆင့်ဆင့် လှုပ်သွား၊ လျော့သွားသည့် သဘောတို့ကို ရှုမှတ်သောကြောင့် သာ တရားတွေ မြန်မြန် တွေ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ပြုချင်သည့်စိတ်ကို ရှုမှတ်လို့ရ စူဠသောတာပန်ဖြစ်ကြ

ဆရာတော်တို့ကို မလေးရှားနိုင်ငံ၊ ကိုတာတင်ဂီမြို့၊ သန္တိသုခါရာမ
ရိပ်သာအဖွဲ့မှ တရားဟော တရားပြ ပင့်လျှောက်ကြသဖြင့် ဆရာတော်နှင့်
ဦးကောင်းရင်တို့သည် ကြွရောက်ကာ ၁၃၆၀-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း
(၁၃)ရက်၊ (၁-၁၁-၉၈)ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့မှစ၍ (၃)ပတ် တရားစခန်းဖွင့်ကာ
တရားဟော တရားပြ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

ဤကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ကြရာတွင် ၁၃၆၀-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ်
(၃)ရက်၊ (၆-၁၁-၉၈) သောကြာနေ့ည ၈-နာရီခွဲမှ ၉-နာရီခွဲအထိ ယောဂီ
များအား အထွေထွေ အသေးစိတ်အမှတ် ရှုမှတ်ပုံကို ဟောကြားရာ၌ ပြုချင်
သည့်စိတ်ကို စ၍ ရှုမှတ်ကြရမည်။ ပြုချင်သည့် စိတ်ကို ရှုမှတ်လို့ရပါက
စူဠသောတာပန် ဖြစ်သွားကြမည် ဖြစ်ပေသည် ဟု အစချီကာ ဟောကြား
ပေးခဲ့ပါသည်။ ဦးကောင်းရင်က အင်္ဂလိပ်လို ဘာသာပြန်ပေးပါသည်။

ယောဂီများ ထိုင်ရာမှ ထခြင်း က္လရိယာပုထ်နှင့်တကွ က္လရိယာပုထ်
ကြီး (၄)ပါး၌ ပြုချင်သည့် စိတ်ကစ၍ ရှုမှတ်ကြရပုံကို ယနေ့ည ဟောကြား
ပါမည်။

ထခြင်း က္လရိယာပုထ်၌ ရှုမှတ်ပုံ

တရားနာပရိသတ်များ ယောဂီများ ယခုလို တရားနာပြီး၍ တရား
ထိုင်ပြီး၍ ထ ရတော့မည့် အခါမှာ အမြန် မထလိုက်ပါဘဲ အထူး သတိထား

၍ စိတ်ကို အာရုံပြုကြည့်လိုက်သောအခါ ယောဂီများလောက် သမာဓိဉာဏ် အခြေခံရှိကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ထချင်သည့် စိတ်များ ထင်ရှားနေတတ်ပါသည်။ ယင်းထချင်သောစိတ်ကို ထချင်တယ် ထချင်တယ် ဟု ရှုမှတ်ကြရပါသည်။ ထို့နောက် ထသည့် ကိုယ်အမူအရာများ ဖြစ်ပေါ်လာမှ ထတယ် ထတယ် ဟု ရှုမှတ်ကြရပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ထချင်သည့် စိတ်ကို ရှုမှတ်လို့ ရတာနှင့် တစ်ပြိုင်နက် မိမိမှာ ဉာဏ်စဉ် နှစ်ပါး ရပြီဟု ယောဂီများ ကိုယ်တိုင် သိနိုင်ကြပါသည်။

တရားနာပရိသတ်များ ယောဂီများ သဘောကျအောင် မေးခွန်း ထုတ်၍ ရှင်းပြပါမည်။ ယောဂီများက ဖြေကြရပါမည်။ ထချင်သည့်စိတ်က သိတတ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ရုပ်တရားလား နာမ်တရားလားဟု မေးရာတွင် ယောဂီများက နာမ်တရား ဖြစ်သည်ဟု ဖြေကြပါသည်။ ထနေသည့် ကိုယ်အမူ အရာများက မသိတတ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ရုပ်တရားလား နာမ်တရားလား ဟု မေးရာတွင် ယောဂီများက ရုပ်တရား ဖြစ်သည် ဟု ဖြေကြပါသည်။

နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ဖြစ်ပုံ

ထချင်သည့် စိတ်က သိတတ်တဲ့ အတွက်ကြောင့် နာမ်တရားဖြစ်သည်။ ထနေသည့် ကိုယ်အမူအရာများက မသိတတ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ရုပ်တရား ဖြစ်သည်ဟု ကွဲပြား၍ သိခြင်းသည် “နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်” ဖြစ်သည်။ နာမ-က နာမ်၊ ရူပ-က ရုပ်၊ ပရိစ္ဆေဒ-က ပိုင်းခြားတာ၊ ဉာဏ-က သိတာ။ နာမ်နဲ့ ရုပ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိတာ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ဖြစ်သည်။ ဤနာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ကိုလည်း မိမိရလိုက်ပြီ ဟု ယောဂီများ ကိုယ်တိုင် ပင် သိနိုင်ကြပေသည်။

ထချင်သည့်စိတ်ကြောင့် ထရသည်၊ ထချင်သည့်စိတ် မရှိက ထလို့ မရကြပေ။ ထချင်သည့် စိတ်က အကြောင်းတရားလား၊ အကျိုးတရားလား

ပြချင်သည့်စိတ်ကို ရှုမှတ်လို့ရ

၁၃

ဟု မေးရာတွင် ယောဂီများက အကြောင်းတရား ဖြစ်သည် ဟု ဖြေကြပါသည်။ ထနေသည့် ကိုယ်အမူအရာများက အကြောင်းတရားလည်း အကျိုးတရားလည်း ဟု မေးရာတွင် ယောဂီများက အကျိုးတရားဖြစ်သည် ဟု ဖြေကြပေသည်။

ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ဖြစ်ပုံ

ထချင်သည့် စိတ်ကြောင့် ထရသည်။ ထချင်သည့်စိတ်က အကြောင်းတရား ဖြစ်သည်။ ထနေသည့် ကိုယ်အမူအရာများက အကျိုးတရား ဖြစ်သည် ဟု သိခြင်းသည် အကြောင်းနှင့် အကျိုးကို သိသော ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ဖြစ်သည်။ ဤပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ကိုလည်း မိမိရလိုက်ပြီ ဟု ယောဂီများ ကိုယ်တိုင်ပင် သိနိုင်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ထချင်သည့် စိတ်ကို ရှုမှတ်လို့ ရသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မိမိမှာ - ယောဂီမှာ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်နှင့် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်၊ ဤဉာဏ်စဉ် နှစ်ပါးကို မိမိ ရလိုက်ပြီ ဟု ယောဂီများ ကိုယ်တိုင်ပင် သိနိုင်ကြပေသည်။

သွားခြင်းဣရိယာပုထ်၌ ရှုမှတ်ပုံ

ထ- ရပ်ပြီး သွားရတော့မည့်အခါမှာလည်း တရားနာပရိသတ်များ၊ ယောဂီများလောက် သမာဓိဉာဏ် အခြေခံရှိထားသောသူများမှာ အထူး သတိထား၍ စိတ်ကို အာရုံပြုကြည့်လိုက်သည်ရှိသော် သွားချင်သည့်စိတ် များ ထင်ရှား နေတတ်ကြပေသည်။ ယင်း သွားချင်သည့်စိတ်ကို သွားချင် တယ် သွားချင်တယ် ဟု ရှုမှတ်ကြရပါသည်။ ထိုနောက် သွားသည့် ကိုယ် အမူအရာများ ဖြစ်ပေါ်လာမှ သွားတယ်၊ သွားတယ် ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ဤ သွားခြင်းဣရိယာပုထ်ကို ဟောကြားရာ၌လည်း ယောဂီများကို မေးခွန်းထုတ်၍ မေးရာတွင် ယောဂီများက ဖြေကြပါသည်။ သွားချင်သည့်

စိတ်က သိတတ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ရုပ်တရားလား နာမ်တရားလား ဟု မေးရာတွင် ယောဂီများက နာမ်တရားဖြစ်သည် ဟု ဖြေကြပါသည်။ သွားနေသည့် ကိုယ်အမူအရာများက မသိတတ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ရုပ်တရားလား နာမ်တရားလား ဟု မေးရာတွင် ယောဂီများက ရုပ်တရား ဖြစ်သည် ဟု ဖြေကြပေသည်။

နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ဖြစ်ပုံ

သွားချင်သည့် စိတ်က သိတတ်တဲ့အတွက်ကြောင့် နာမ်တရား ဖြစ်သည်။ သွားနေသည့် ကိုယ်အမူအရာများက မသိတတ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ရုပ်တရား ဖြစ်သည်။ သွားနေတာ ငါ မဟုတ်၊ နာမ်တရား နှင့် ရုပ်တရား နှစ်ပါးသွားနေခြင်း ဖြစ်သည် ဟု နာမ်နဲ့ရုပ်ကို ကွဲပြား၍ သိခြင်းသည် နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ဖြစ်သည်။ ဤနာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ကိုလည်း မိမိရလိုက်ပြီ ဟု ယောဂီများ ကိုယ်တိုင်ပင် သိနိုင်ကြပေသည်။

သွားချင်သည့် စိတ်ကြောင့် သွားရသည်။ သွားချင်သည့်စိတ် မရှိက သွားလို့ မရပေ။ သွားချင်သည့် စိတ်က အကြောင်းတရားလား အကျိုးတရားလား ဟု မေးရာတွင် ယောဂီများက အကြောင်းတရား ဖြစ်သည် ဟု ဖြေကြပေသည်။ သွားနေသည့် ကိုယ်အမူအရာများက အကြောင်းတရားလား အကျိုးတရားလား ဟု မေးရာတွင် ယောဂီများက အကျိုးတရား ဖြစ်သည် ဟု ဖြေကြပေသည်။

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ဖြစ်ပုံ

သွားချင်သည့် စိတ်က အကြောင်းတရား ဖြစ်သည်။ သွားနေသည့် ကိုယ်အမူအရာများက အကျိုးတရား ဖြစ်သည်ဟု အကြောင်းနှင့် အကျိုးကို

ပြုချင်သည့်စိတ်ကို ရှုမှတ်လို့ရ

၁၅

သိမ်းဆည်း၍ သိသော ဉာဏ်သည် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ဖြစ်ပေသည်။ ဤ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ကိုလည်း မိမိရလိုက်ပြီ ဟု ယောဂီများ ကိုယ်တိုင်ပင် သိနိုင်ကြပါသည်။

ရပ်ခြင်း က္လရိယာပုထ်၌ ရှုမှတ်ပုံ

ကြွတယ် လှမ်းတယ် ချတယ် စသည်ဖြင့် စင်္ကြံသွားနေရာမှ ရပ်ရ တော့မည့် စင်္ကြံဦးသို့ ရောက်ခါနီးတွင် တရားနာ ပရိသတ်များ၊ ယောဂီများ လောက် သမာဓိဉာဏ် အခြေခံ ရှိနေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ အထူးသတိ ထားလိုက်သည်ရှိသော် မရပ်မီ (၂)လှမ်း (၃)လှမ်းလောက်မှစ၍ ရပ်ချင်သည့် စိတ်များ ထင်ရှားနေတတ်ပါသည်။ ယင်း ရပ်ချင်သည့်စိတ်ကို ရပ်ချင်တယ် ရပ်ချင်တယ် ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ထို့နောက် ရပ်သည့် ကိုယ်အမူအရာ များ ဖြစ်ပေါ်လာမှ ရပ်တယ် ရပ်တယ် ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ရပ်ခြင်း က္လရိယာပုထ်ကို ဟောကြားရာ၌လည်း ယောဂီများကို မေးခွန်းထုတ်၍ မေးကြည့်ရာတွင် ယောဂီများက ဖြေကြပေသည်။ ရပ်ချင် သည့်စိတ်က သိတတ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ရုပ်တရားလား နာမ်တရားလား ဟု မေးရာတွင် ယောဂီများက နာမ်တရား ဖြစ်သည်ဟု ဖြေကြားကြပေသည်။ ရပ်နေသည့် ကိုယ်အမူအရာများက မသိတတ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ရုပ်တရား လား နာမ်တရားလား ဟု မေးရာတွင် ယောဂီများက ရုပ်တရား ဖြစ်သည် ဟု ဖြေကြပေသည်။

နာမဇ္ဈပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဖြစ်ပုံ

ရပ်ချင်သည့်စိတ်က သိတတ်တဲ့အတွက်ကြောင့် နာမ်တရားဖြစ် သည်၊ ရပ်နေသည့် ကိုယ်အမူအရာများက မသိတတ်တဲ့အတွက်ကြောင့်

ရုပ်တရား ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ ရုပ်တရားနှင့် နာမ်တရားကို ကွဲပြား၍ သိခြင်း သည် နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဖြစ်ပေသည်။ ဤနာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ကို လည်း မိမိရလိုက်ပြီဟု ယောဂီများ ကိုယ်တိုင်ပင် သိနိုင်ကြပေသည်။

ရုပ်ချင်သည့် စိတ်ကြောင့် ရုပ်ရသည်၊ ရုပ်ချင်သည့် စိတ် မရှိပါဘဲ ရုပ်လို့ မရကြပေ။ ရုပ်ချင်သည့် စိတ်က အကြောင်းတရားလား အကျိုးတရား လား ဟု မေးရာတွင် ယောဂီများက အကြောင်းတရား ဖြစ်သည်ဟု ဖြေကြ ပေသည်။ ရုပ်နေသည့် ကိုယ်အမှုအရာများက အကြောင်းတရားလား အကျိုး တရားလား ဟု မေးရာတွင် ယောဂီများက အကျိုးတရား ဖြစ်သည် ဟု ဖြေ ကြပေသည်။

သိပ္ပံပညာရှင်တို့ကလည်း ယောဂီများက ဖြေကြားခဲ့သော အတိုင်း အတိုင်း ဖြေကြားခဲ့သည်။ သိပ္ပံပညာရှင်တို့ကလည်း ယောဂီများက ဖြေကြားခဲ့သော အတိုင်း အတိုင်း ဖြေကြားခဲ့သည်။

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ဖြစ်ပုံ

ရုပ်ချင်သည့် စိတ်ကြောင့် ရုပ်ရသည်၊ ရုပ်ချင်သည့် စိတ်က အကြောင်းတရား ဖြစ်သည်၊ ရုပ်နေသည့် ကိုယ်အမှုအရာများက အကျိုး တရား ဖြစ်သည်၊ အကြောင်းနှင့် အကျိုးကို (သိမ်းဆည်း၍) သိသော ဉာဏ် သည် ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ဖြစ်ပေသည်။ ဤပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ကိုလည်း မိမိရလိုက်ပြီဟု ယောဂီများ ကိုယ်တိုင်ပင် သိနိုင်ကြပေသည်။

ထိုင်းခြင်း ကုရိယာပုထ်၌ ရှုမှတ်ပုံ

ရုပ်ရာမှ ထိုင်ရတော့မည့်အခါမှာလည်း ယောဂီများလောက် သမာဓိ ဉာဏ် အခြေခံရှိနေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ အထူး သတိထား၍ စိတ်ကို အာရုံပြုကြည့်လိုက်သည်ရှိသော် ထိုင်ချင်သည့် စိတ်များက ထင်ရှားနေတတ် ပါသည်။ ယင်းထိုင်ချင်သည့် စိတ်ကို ထိုင်ချင်တယ် ထိုင်ချင်တယ် ဟု ရှုမှတ်

ကြရပါသည်။ ထို့နောက် ထိုင်သည့် ကိုယ်အမူအရာများ ဖြစ်ပေါ်လာမှ ထိုင်တယ် ထိုင်တယ် ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ဤထိုင်ခြင်း က္လိယာမုထ်ကို ဟောကြားရာ၌လည်း ယောဂီများကို မေးခွန်းထုတ်၍ မေးကြည့်ရာတွင် ယောဂီများက ဖြေကြပါသည်။ ထိုင်ချင်သည့် စိတ်က သိတတ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ရုပ်တရားလား နာမ်တရားလား ဟု မေးရာတွင် ယောဂီများက နာမ်တရားဖြစ်သည်ဟု ဖြေကြပါသည်။ ထိုင်နေသည့် ကိုယ်အမူအရာများက မသိတတ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ရုပ်တရားလား နာမ်တရားလား ဟု မေးရာတွင် ယောဂီများက ရုပ်တရား ဖြစ်သည် ဟု ဖြေကြပါသည်။

နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ဖြစ်ပုံ

ထိုင်ချင်သည့် စိတ်က သိတတ်တဲ့အတွက်ကြောင့် နာမ်တရား ဖြစ်သည်။ ထိုင်နေသည့် ကိုယ်အမူအရာများက မသိတတ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ရုပ်တရား ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ ရုပ်တရားနှင့် နာမ်တရားကို ကွဲပြား၍ သိခြင်းသည် နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ဖြစ်ပေသည်။ ဤ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ကိုလည်း မိမိရလိုက်ပြီ ဟု ယောဂီများ ကိုယ်တိုင်ပင် သိနိုင်ကြပေသည်။

ထိုင်ချင်သည့် စိတ်ကြောင့် ထိုင်ရသည်။ ထိုင်ချင်သည့်စိတ် မရှိဘဲ ထိုင်လို့မရကြပေ။ ထိုင်ချင်သည့် စိတ်က အကြောင်းတရားလား အကျိုးတရားလားဟု မေးရာတွင် ယောဂီများက အကြောင်းတရား ဖြစ်သည် ဟု ဖြေကြပါသည်။ ထိုင်တဲ့ ကိုယ်အမူအရာများက အကြောင်းတရားလား အကျိုးတရားလား ဟု မေးရာတွင် ယောဂီများက အကျိုးတရား ဖြစ်သည် ဟု ဖြေကြပါသည်။

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ဖြစ်ပုံ

ထိုင်ချင်တဲ့ စိတ်ကြောင့် ထိုင်ရသည်။ ထိုင်ချင်တဲ့စိတ်က အကြောင်းတရား ဖြစ်သည်။ ထိုင်တဲ့ ကိုယ်အမူအရာများက အကျိုးတရား ဖြစ်သည်။ အကြောင်းနှင့် အကျိုးကို (သိမ်းဆည်း၍) သိသော ဉာဏ်သည် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ဖြစ်ပေသည်။ ဤပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ကိုလည်း မိမိရလိုက်ပြီ ဟု ယောဂီများ ကိုယ်တိုင်ပင် သိနိုင်ကြပေသည်။

လျောင်းခြင်း ကုန်ယာပုတ်၌လည်း လျောင်းချင်သည့်စိတ်ကစ၍ ရှုမှတ်ပုံကို ဟောကြားပြီးလျှင် ယောဂီများကို အမေးထုတ်၍ မေးကြည့်ရာတွင် နာမ ရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ဖြစ်ပုံကိုလည်း ဖြေနိုင်ကြပေသည်။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ဖြစ်ပုံကိုလည်း ဖြေနိုင်ကြပေသည်။

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်သို့ ရောက်နေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌ ထောက်ရာတည်ရာ၊ သက်သာရာ ရရှိသွားပြီး ဖြစ်၍ လူ့ပြည် နတ်ပြည် (၆)ထပ် ဗြဟ္မာ့ပြည်ဟူသော ကောင်းမြတ်သည့် သုဂတိ ဘုံဘဝများ၌ ဖြစ်ဖို့ရာ မြဲသွားကြပေပြီ။ စူဠ သောတာပန်လည်း ဖြစ်သွားကြပေပြီ ဟု အဋ္ဌကထာဆရာများက ဖွင့်ပြထားကြပါသည်။

ဤကဲ့သို့ ပြုချင်သည့် စိတ်ကို ရှုမှတ်နိုင်ပါက အကြောင်းနှင့် အကျိုးကို သိ၍ စူဠ သောတာပန် ဖြစ်သည် ဟု အဋ္ဌကထာဆရာများ ဖွင့်ပြထားသည့်အတိုင်း ဟောကြားတာကို တရားနာပရိသတ်များ ယောဂီများ ယုံကြည်ပါရဲ့လား ဟု မေးရာတွင် တရားနာပရိသတ်များ ယောဂီများက ယုံကြည်ကြပါသည် ဟု ဖြေဆိုကြပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာဆရာတော်

အိပ်မက်ကြောင့် ထိတ်လန့်၍ မေးပါ ဖြေပေးရာ

ဆရာတော်တို့ကို မလေးရှားနိုင်ငံ၊ ကိုတာတင်ဂီမြို့၊ သန္တိသုခါရာမ ရိပ်သာအဖွဲ့က တရားဟော တရားပြ ပင့်လျှောက်ကြပါသဖြင့် ဆရာတော် နှင့် ဦးကောင်းရင်တို့သည် ကြွရောက်ကာ ၁၃၆၀-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း (၁၃)ရက်၊ (၁-၁၁-၉၈) တနင်္ဂနွေနေ့မှစ၍ (၃)ပတ် တရားစခန်း ဖွင့်ကာ တရားဟော တရားပြ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

ဤကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ကြရာတွင် ယောဂီများက သူတို့ သိလိုရာများ ကို မေးလျှောက်ကြပါသည်။ မိုက်ကယ် (ခေါ်) မင်တိုင် အမည်ရှိသူ အသက် (၄၃)နှစ်ရှိ အမျိုးသား ယောဂီက လျှောက်ထားသည်မှာ သူ့သမီး အသက် (၂၉)နှစ်ကျလျှင် ကားတိုက်၍ သေဆုံးလိမ့်မည်ဟု မြင်မက်သော အိပ်မက် ကြောင့် သူ့အလွန် စိုးရိမ်နေပါသည်။ စိုးရိမ်မှုကြောင့် တရားအားထုတ်ရာ မှာလည်း အနှောင့်အယှက် ဖြစ်နေပါသည်။ အမှန်ပင် ဖြစ်နိုင်ပါသလား၊ သမီးအတွက် မြင်မက်သည့်အတိုင်း မဖြစ်လာရ အောင် ဘယ်လို ကာကွယ် ပြုလုပ်ရပါမလဲ ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

အိပ်မက် မြင်မက်ခြင်းကြောင့် ကောင်းကျိုးနှင့် မကောင်းကျိုးများ မြင်မက်သည့်အတိုင်း တစ်ရံတစ်ခါ ဖြစ်လာတာလည်း ရှိကြပေသည်။ တစ်ရံ တစ်ခါ မဖြစ်တာလည်း ရှိကြပေသည်။ အိပ်မက် မြင်မက်သည့်အတိုင်း မှန်တာ လည်း ရှိကြပေသည်။ မမှန်တာလည်း ရှိကြပေသည်။ အိပ်မက် မြင်မက်ခြင်း တို့သည် (၄)မျိုး ရှိပေသည်။

၁။ သွေးလေ မမှန်သဖြင့် ဓာတ်ချောက်ချား၍ အိပ်မက်မြင်မက်ခြင်း

၂။ ရှေးက အလေ့အကျင့်များခဲ့၍ အိပ်မက်မြင်မက်ခြင်း

၃။ နတ်များက ချစ်၍၊ မုန်း၍ အိပ်မက်ပေးသဖြင့် အိပ်မက် မြင်မက်ခြင်း

၄။ နောင်အခါ ဖြစ်လာတော့မည့် ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်၍ အိပ်မက် မြင်မက်ခြင်း ဟူ၍ (၄)မျိုး ရှိပေသည်။

၁။ သွေးလေ မမှန်သဖြင့် ဓာတ်ချောက်ချား၍ အိပ်မက် မက်ခြင်း ဟု ဆိုရာ၌ မသင့်တင့်သော အစာအာဟာရများကို မှီဝဲမိခြင်း၊ မသင့်လျော်သော ဆေးများကို မှီဝဲမိခြင်း စသော အကြောင်းများကြောင့် သွေးလေ မမှန်သဖြင့် ဓာတ်ချောက်ချား၍လည်း အိပ်မက် မြင်မက်တတ်ပေသည်။ ထို အိပ်မက်မျိုး သည် မြင်မက်သည့်အတိုင်း မမှန်ကန်သော အိပ်မက်မျိုး ဖြစ်ပေသည်။

၂။ ရှေးက အလေ့အကျင့် များခဲ့၍ အိပ်မက် မြင်မက်ခြင်း ဟု ဆိုရာ၌ ရှေးက စိတ်ဝင်စားစွာ ပြုလုပ်ခဲ့ဖူး၊ လေ့ကျင့်ခဲ့ဖူးသည့် အတွေ့အကြုံများနှင့် အာရုံများကို ပြန်၍ တွေ့ကြုံရသကဲ့သို့ မြင်မက်သော အိပ်မက်မျိုး ဖြစ်ပေသည်။ ထိုအိပ်မက်မျိုးသည် မြင်မက်သည့်အတိုင်း မမှန်သော အိပ်မက်မျိုး ဖြစ်ပေသည်။

၃။ နတ်များက ချစ်၍၊ မုန်း၍ အိပ်မက်ပေးသဖြင့် အိပ်မက် မြင်မက်ခြင်း ဟု ဆိုရာ၌ နတ်များက ချစ်၍ ကောင်းကျိုးများကို ရရှိစေလို၍ ဖြစ်စေ၊ နတ်များက မုန်း၍ မကောင်းကျိုးများကို ရရှိစေလို၍ ဖြစ်စေ မြင်မက်စေသော အိပ်မက်မျိုး ဖြစ်ပေသည်။ ထိုအိပ်မက်မျိုးသည် မြင်မက်သည့်အတိုင်း မှန်ကန်သည်လည်း ရှိ၏။ မမှန်ကန်သည်လည်း ရှိ၏။ နတ်များက ချစ်၍ ပေးသော အိပ်မက်သည် မြင်မက်သည့်အတိုင်း မှန်ကန်သော အိပ်မက်မျိုး ဖြစ်၏။ မုန်း၍ ပေးသော အိပ်မက်သည် မြင်မက်သည့်အတိုင်း မမှန်ကန်သော အိပ်မက်မျိုး ဖြစ်၏။

အိပ်မက်ကြောင့် ထိတ်လန့်၍ မေးပါ၊ ဖြေပေးရာ

၂၁

၄။ နောင်အခါ ဖြစ်လာတော့မည့် ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်၍ အိပ်မက် မြင်မက်ခြင်း ဟု ဆိုရာ၌ ကုသိုလ်ကံများကြောင့် ဖြစ်လာမည့် ကောင်းကျိုး၊ အကုသိုလ်ကံများကြောင့် ဖြစ်လာမည့် မကောင်းကျိုးတို့ကို မြင်မက်လာသော အိပ်မက်မျိုး ဖြစ်ပေသည်။ ထိုအိပ်မက်မျိုးသည် မြင်မက်သည့်အတိုင်း မှန်ကန်သော အိပ်မက်မျိုး ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ အိပ်မက် မြင်မက်ခြင်းတို့သည် မှန်ကန်သည်လည်း ရှိ၏။ မမှန်ကန်သည်လည်း ရှိ၏။ အိပ်မက်ကြောင့် ကြောက်ထိတ်လန့်ခြင်း၊ စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်းများ ဖြစ်ခဲ့သော် ကုသိုလ်တရားများကို ဆုထက်တိုး၍ ပြုလုပ်ကြရပေသည်။ ကုသိုလ်တရားများဖြင့် ဖြစ်လာမည့် မကောင်းကျိုး၊ ဆိုးကျိုးများကို ကာကွယ်ကြရပေသည်။ တားဆီးကြရပေသည်။

မိမိ၏ သမီး အသက် (၂၉)နှစ်ကျလျှင် ကားတိုက်၍ သေဆုံးလိမ့်မည်ဟု မြင်မက်သော အိပ်မက်သည် ဖြစ်လာမည့် မကောင်းကျိုး၊ ဆိုးကျိုးများကို မြင်မက်သော အိပ်မက် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ထို မကောင်းသည့် အကျိုး၊ ဆိုးကျိုးတို့ကို ကာကွယ် တားဆီးဖို့ရာမှာ ဒါနစသော ကောင်းမှုကုသိုလ်များကို ပြုလုပ်ကြရပေသည်။ ဝိပဿနာတရားကို ပွားများ အားထုတ်ကြရပေသည် ဟု ဖြေကြားဝေးလိုက်ပါသည်။

မိမိ၏ သမီးသည် အသက် (၂၉)နှစ်ကျလျှင် ကားတိုက်၍ သေဆုံးလိမ့်မည် ဟု မြင်မက်ခြင်းသည် အသက်တိုလိမ့်မည် ဟု မြင်မက်ခြင်းမျိုးဖြစ်၍ အသက်ရှည်ကြောင်း ဒါနစသော ကောင်းမှုတို့ကို ရှေးကထက် ပို၍ ပြုလုပ်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

အသက်ရှည်ကြောင်း ဒါနကုသိုလ်များမှာ -

၁။ ယိုယွင်းပျက်စီးနေသော ကျောင်းဟောင်း၊ ဘုရားဟောင်းများကို ပြန်လည်၍ ပြုပြင် ဆောက်လုပ်ကြရပေသည်။ ယိုယွင်း ပျက်စီးနေသော

တံတားဟောင်း၊ လမ်းဟောင်းများကိုလည်း ပြန်လည်၍ မြှုပ် ဆောက်လုပ်
ကြရပေသည်။

၂။ မကျန်းမာသူများကို ဆေးကုသပေးကြရပေသည်။ ဆေးလိုအပ်နေ
သော ရဟန်းတော်များနှင့် ဆေးလိုအပ်နေသော ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူတို့အား
ဆေးများကို လှူဒါန်းကြရပေသည်။ ဤ အသက်ရှည်ကြောင်း ဒါနကုသိုလ်
များကို စွမ်းနိုင်သမျှ ပြုလုပ်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

သမီးအတွက် မိခင် ဖခင်များက သမီးအသက်ရှည်ကြောင်း ကုသိုလ်
များကို ပြုလုပ်ပေးရမှာလား ဟု မေးလျှောက်ပြန်ပါသည်။ မိခင် ဖခင်များက
ပြုလုပ်ပေးတာထက် သမီးကိုယ်တိုင် (သဟတ္ထိကဒါန) ပြုလုပ်တာက ပို၍
ကောင်းပါသည်။ သမီးကိုယ်တိုင်ပြုတာက မကောင်းသည့် အကျိုး၊ ဆိုးသည့်
အကျိုးများကို ပို၍ ကာကွယ် တားဆီးနိုင်မည် ဖြစ်ပေသည် ဟု ဖြေကြား
ပေးခဲ့ရပါသည်။

အချိန်အခါ အခွင့်ရလျှင် ဝိပဿနာတရားကို သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်
ရောက်အောင် အားထုတ်ကြရပေသည်။ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သို့ ရောက်သွား
လျှင် ကြောက်ထိတ်လန့်ခြင်း၊ စိုးရိမ် ပူပန်ခြင်းများ ကင်းပျောက်သွားပါလိမ့်
မည် ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရံသီရိဝိသုဒ္ဓိသုတေသနာတော်

အမှတ်ဖြင့် ရှိခိုးပါက ဉာဏ်စဉ် ၅-ပါးသိကြရ

ဝိပဿနာ အခြေခံရှိကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဘုရား တရား သံဃာ ဆရာ မိဘတို့ကို အမှတ်သတိဖြင့် ရှိခိုးတာ များကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ရှိခိုး ကြရာ၌ ရှိခိုးချင်သည့် စိတ်ကစ၍ ရှုမှတ်ကာ ရှိခိုးပါက မိမိတို့ ရရှိထားသော ဉာဏ်စဉ်အားလျော်စွာ ဉာဏ်စဉ် ၅-ပါးကို သိနိုင်ကြပေသည်။

နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်နှင့် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်သို့ ရောက်နေကြ သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဘုရား တရား သံဃာ ဆရာ မိဘတို့အား ရှိခိုး ရတော့မည့် အခါမှာ အမြန်ရှိ မခိုးချလိုက်ပါဘဲ အထူးသတိထား၍ မိမိစိတ်ကို အာရုံပြုကြည့်လိုက်သည်ရှိသော် ရှိခိုးချင်သည့်စိတ်များဖြစ်တာ ထင်ရှား နေတတ်ပါသည်။ ယင်း ရှိခိုးချင်သည့်စိတ်ကို ရှိခိုးချင်တယ်၊ ရှိခိုးချင်တယ် ဟု ရှုမှတ်ကြရပါသည်။ ထို့နောက် ရှိခိုးချသည့် ကိုယ်အမူအရာများ ဖြစ်ပေါ် လာမှ ထို ကိုယ်အမူအရာများကို ရှိခိုးတယ်၊ ရှိခိုးတယ် ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ရှိခိုးချင်သည့် စိတ်နှင့် ရှိခိုးသည့် ကိုယ်အမူအရာများကို ခွဲခြား၍ ရှုမှတ်လို့ ရသွားပါလျှင် နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်နှင့် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ ဉာဏ်ဟူသော ဤဉာဏ်စဉ် (၂)ပါးကို မိမိရရှိထားပြီဟု ကိုယ်တိုင် သိကြ ရပေသည်။

နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ဖြစ်ပုံ

၁။ ရှိခိုးချင်သည့် စိတ်က သိတတ်တဲ့အတွက်ကြောင့် နာမ်တရား ဖြစ် သည်။ ရှိခိုးသည့် ကိုယ်အမူအရာများက မသိတတ်တဲ့အတွက်ကြောင့်

ရုပ်တရားဖြစ်သည်ဟု ခွဲခြား၍ သိနိုင်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ နာမ်တရားနှင့် ရုပ်တရားကို ခွဲခြား၊ ပိုင်းခြား၍ သိသော ဉာဏ်သည် နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ဖြစ်ပေသည်။

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ဖြစ်ပုံ

၂။ ရှိခိုးချင်သော စိတ်ကြောင့် ရှိခိုးရသည်။ ရှိခိုးချင်သော စိတ်မရှိပါဘဲ ရှိခိုးလို့ မရကြပေ။ ရှိခိုးချင်သော စိတ်က အကြောင်းတရား ဖြစ်သည်။ ရှိခိုး နေသော ကိုယ်အမှုအရာများက အကျိုးတရား ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ အကြောင်းတရားနှင့် အကျိုးတရားတို့ကို (သိမ်းဆည်း၍) သိခြင်းသည် ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ဖြစ်ပေသည်။

သမ္မသနဉာဏ် ဖြစ်ပုံ

၃။ သမ္မသနဉာဏ်သို့ ရောက်နေကြသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဘုရား တရား သံဃာ ဆရာ မိဘတို့အား အမှတ်သတိဖြင့် ရှိခိုးဦးချလိုက်သောအခါ မှာ ကိုယ်ရော စိတ်ပါ ပေါ့ပါး သွက်လက်မှုများ မရှိပါဘဲ လေးလံ ထိုင်းမှိုင်း မှုများဖြင့် ပင်ပန်း ဆင်းရဲစွာ ဦးညွတ်ချရခြင်း၊ ပြန်၍ ထူကြရခြင်း တို့သည် ထင်ရှားနေတတ်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် ရှိခိုးဦးချရသည့်မှာလည်း ဆင်းရဲ ဒုက္ခတစ်မျိုး ဖြစ်သည် ဟု သုံးသပ် ဆင်ခြင်၍ သိလာတတ်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ဆင်းရဲ ဒုက္ခကို သုံးသပ် ဆင်ခြင်၍ သိခြင်းသည် သမ္မသနဉာဏ် ဖြစ်ပေသည်။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဖြစ်ပုံ

၄။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အနုပိုင်းသို့ ရောက်နေကြသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည် ဘုရား တရား သံဃာ ဆရာ မိဘတို့အား အမှတ်သတိဖြင့် ရှိခိုးချလိုက်

အမှတ်ဖြင့် ရှိခိုးပါက ဉာဏ်မည် ၅-ပါး သိကြရ

၂၅

ပြီး၍ ပြန်ထူရသောအခါမှာ ထိုင်းမှိုင်းမှုများ မရှိပါဘဲ အဆင့်ဆင့် သွက်လက် ပေါ့ပါးမှု အဆင့်ဆင့် ချမ်းသာမှုတို့ဖြင့် ပြန်၍ ထူရခြင်းတို့ကို ထင်ရှားစွာ တွေ့သိကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ အဆင့်ဆင့် ပေါ့ပါးမှု၊ ချမ်းသာမှုတို့ကို တွေ့သိ ရခြင်းသည် အနုပိုင်း ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဖြစ်ပေသည်။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အနုပိုင်းမှာ ဖြစ်တာ ပျက်တာများက သိပ်မထင်ရှားသေးပါဘဲ အဆင့်ဆင့် ပေါ့ပါး ချမ်းသာခြင်းတို့ကသာ ပို၍ ထင်ရှား နေတတ်ပေသည်။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အရင့်ပိုင်းသို့ ရောက်နေကြသော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည် ဘုရား တရား သံဃာ ဆရာ မိဘတို့အား အမှတ်သတိဖြင့် ရှိခိုးဦးချ လိုက်ပြီး၍ ပြန်ထူရသောအခါမှာ ပေါ့ပါးမှု အဆင့်ဆင့်၊ ချမ်းသာမှု အဆင့် ဆင့်တို့သည် တစ်ဆင့်နှင့် တစ်ဆင့် မဆက်စပ်တော့ပါဘဲ၊ ကြားပြတ် ကြားပြတ် သွားကြပေသည်။ တစ်ဆင့်ဖြစ်ပြီးတော့ ပျက်သွားပြီးမှ နောက် တစ်ဆင့် ဖြစ်ပြီးတော့ ပျက်ပျက်သွားတာကို တွေ့သိကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ပြီးတော့ ပျက်ပျက်သွားတာကို သိခြင်းသည် အရင့်ပိုင်း ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဖြစ်ပေသည်။

ဘင်္ဂဉာဏ် ဖြစ်ပုံ

၅။ ဘင်္ဂဉာဏ်သို့ ရောက်နေကြသော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဘုရား တရား သံဃာ ဆရာ မိဘတို့အား အမှတ်သတိဖြင့် ရှိခိုးဦးချလိုက်ပြီး၍ ပြန်ထူသောအခါမှာ ပေါ့ပါးမှု အဆင့်ဆင့်၊ ချမ်းသာမှုအဆင့်ဆင့်တို့သည် ဖြစ်တာက မထင်ရှားတော့ပါဘဲ၊ ပျက်ပျက်သွားတာကပင် ထင်ရှားလာတတ် ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ပေါ့ပါးမှု အဆင့်ဆင့်၊ ချမ်းသာမှု အဆင့်ဆင့်တို့ ပျက်ပျက်သွားတာကို တွေ့သိရခြင်းသည် ဘင်္ဂဉာဏ်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ အမှတ်သတိဖြင့် ရှိခိုးကြသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်

နာမ်နှင့် ရုပ်ကို ပိုင်းခြား၍သိသော နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်

၂၆

သိကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ

အကြောင်းနှင့် အကိုကို (သိမ်းဆည်း၍) သိသော ပစ္စယပရိစ္ဆဟဉာဏ်

အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဟူသော (၃)မျိုးတို့တွင် ဒုက္ခကို သုံးသပ်၍
သိသော သမ္မသနဉာဏ်

အဖြစ်နှင့် အပျက်ကို သိသော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်

အပျက်ကိုသာ သိသော ဘင်္ဂဉာဏ် ဟူသော မိမိတို့ ရရှိထားသည့်
ဤဉာဏ်စဉ် (၅)ပါးကို ကိုယ်တိုင် သိကြရပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာဆရာတော်

ဆီတစ်စက်နှင့် အမှတ်တစ်ချက်

ယခုအချိန်အခါသည် ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားလာသော အချိန်အခါ ဖြစ်ပေသည်။ ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားလာသော အချိန်အခါ ဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အားလပ်သည့် အချိန်အခါကို ရသမျှ ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်လျက် ရှိကြပေသည်။ အားထုတ်သည့်အခါမှာလည်း အနည်းဆုံး အပါယ်တံခါး ပိတ်သည့်အဆင့်သောတာပန် ဖြစ်အောင် အားထုတ်မည် ဟု ရည်ရွယ်ချက်ထား၍ အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ များကြပေသည်။

အနည်းဆုံး သောတာပန် ဖြစ်သည်အထိ ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရှေ့အမှတ်နှင့် နောက်အမှတ်၊ ရှေ့သမာဓိနှင့် နောက်သမာဓိ၊ ရှေ့ဉာဏ်နှင့် နောက်ဉာဏ် ဆက်စပ်အောင် အားထုတ်ကြရပေသည်။ ဆက်စပ်အောင် အားထုတ်၍ မှတ်အားတွေ ကောင်းလာသည့်အခါကျမှ ဉာဏ်စဉ်များ အဆင့်ဆင့်တက်၍ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်သို့ ရောက်ကာ သောတာပန် ဖြစ်သွားကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

သောတာပန် အဖြစ်မှစ၍ တရားထူး တရားမြတ်များ ရလိုသဖြင့် ဝိပဿနာ တရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မှတ်အားတွေ ကောင်းလာရအောင် အမှတ်တွေ မပြတ်မလပ် ဆက်စပ်အောင် ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ရှေ့ရှေ့အမှတ်နှင့် နောက်နောက်အမှတ်များ ဆက်စပ်နေရအောင် မီးပွတ်သည့် သူများလို ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ရှေးခေတ်အခါ မီးခြစ် မပေါ်သေးမီက

သစ်သားချင်း ဝါးချင်း ပွတ်၍ မီးမွှေးကြရပေသည်။ သစ်သားချင်း၊ ဝါးချင်း ပွတ်၍ မီးမွှေးသောသူသည် ပူလာလေလေ အားစိုက်၍ ပွတ်ရလေလေ ဖြစ်ပေသည်။ ပူလွန်းမက ပူလာသည့် အခါကျမှ မီးပွင့်လာ၍ မီးကို ရရှိသွားပေသည်။

ထို့အတူ ဝိပဿနာတရား ပွားများ အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း ရှေ့ရှေ့အမှတ်နှင့် နောက်နောက်အမှတ်တို့ ဆက်စပ်အောင် ရှုမှတ်နိုင်မှသာ မှတ်အားတွေ ကောင်းလာပြီးလျှင် အမှတ်တွေ ပြည့်သွားသော အခါ သောတာပန် စသော တရားထူး တရားမြတ်များကို ရရှိသွားကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

အမှတ်တွေ မဆက်စပ်ပါဘဲ၊ အမှတ်တွေ လွတ်လွတ်နေတာက များနေခဲ့ပါလျှင် မိမိအလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် တရားထူး တရားမြတ်တို့ကို တော်တော်နှင့် မရနိုင်ဘဲ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ဆီတစ်စက်ဖိတ်သွားလျှင် ခေါင်းဖြတ်ခံရသည့် သေဒဏ်ကျနေသည့် ယောက်ျား ဥပမာဖြင့် အမှတ်တစ်ချက် လွတ်သွားလျှင် ခေါင်းဖြတ်ခံရသကဲ့သို့ အရိယာမဂ်ဉာဏ်ခေါင်းများ ပြတ် ပြတ်သွားသဖြင့် တရားထူး တရားမြတ်များ မရနိုင်ဘဲ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် အမှတ်တွေ မပြတ်သွားရအောင် အမှတ်တွေ ဆက်စပ်နေရအောင် ရှုမှတ်ကြရမည် ဟု ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဆီမဖိတ်အောင် သွားဖို့ ခက်သည့် ဥပမာ

မြို့တော်မှာ ပျော်ပွဲ ကပွဲ သဘင်ကြီး ကျင်းပနေသည့် အခိုက်တွင် ယောက်ျားတစ်ယောက်သည် သေဒဏ်ကျသည့် အပြစ်သို့ ရောက်၍ မင်းကြီးထံ ခေါ်ဆောင်လာကြပေသည်။ မင်းကြီးက ထိုယောက်ျားကို သေဒဏ်

ဆီတစ်စက်နှင့် အမှတ်တစ်ချက်

၂၉

အပြစ်မပေးချင်၍ အမောင်ယောက်ျား နှုတ်ခမ်းရစ်နှင့်အညီ ပြည့်နေသော ဆီခွက်ကို သင်ကိုင်ပြီးလျှင် အဆိုကျော် အကကျော် နိုင်ငံကျော် မင်းသမီး ဇနပဒကလျာဏီ က ဆို နေသည့် လူပေါင်း ထောင်သောင်း ချီ၍ လာကြည့် နေသော ပွဲသဘင်ကြားမှ သင်သွားရလိမ့်မည်။

သင့်နောက်က သံလျှက်ဓားကိုင်မိုးထားသော သူသတ်ယောက်ျား တစ်ယောက်လိုက်ပါလိမ့်မည်။ သင် ဆီတစ်စက် ဖိတ်ကျသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် သင့်ခေါင်းကို သံလျှက်ဓားဖြင့် ဖြတ်ချလိမ့်မည်။ သင် ဆီ မဖိတ်အောင် သွားနိုင်ပါလျှင် သေဒဏ် အပြစ်မှ လွတ်ရလိမ့်မည် ဟု မိန့်ကြားပြီး သေဒဏ် အပြစ်မှ လွတ်စေလို၍ အပြစ်ဒဏ်တစ်ခု ပေးလိုက်ပေသည်။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤအကြောင်း အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဖော်ပြပြီးလျှင် ရဟန်းတော်တို့ကို မိန့်ကြားသည်မှာ ချစ်သား ရဟန်းတို့ ထိုဆီခွက်ကို ကိုင်၍ ပွဲသဘင်ကြားမှ သွားရသော ယောက်ျား ဆီမဖိတ်ကျအောင် သွားဖို့ရာ လွယ်ပါသလား ခက်ပါသလား ဟု မိန့်ကြားတော်မူရာ ရဟန်းတော်များက ဆီမဖိတ်ကျဖို့ရာမှာ အလွန်ခက်ပါသည်ဘုရား ဟု ပြန်၍ လျှောက်ထားကြ လေ၏။

မြတ်စွာဘုရားက မခက်လှပေ။ ထိုဆီခွက်ကိုင်ထားသော ယောက်ျား နောက်က သံလျှက်ဓား ကိုင်မိုးထားသော ယောက်ျားက လိုက်နေ၍ အထူး သတိထားသဖြင့် ဆီမဖိတ်ကျဘဲ သေဒဏ်အပြစ်မှ လွတ်သွားနိုင်ပေသည်။ တရားထူး တရားမြတ်များ ရလို၍ သတိဗဒ္ဓာန် ဝိပဿနာတရား ပွားများ အားထုတ်နေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ အမှတ်မလွတ်ဖို့က ဖို့၍ ခက်ပေသည် ဟု ဟောကြားတော်မူပါသည်။

သေဒဏ်အပြစ်မှ လွတ်လိုသဖြင့် နှုတ်ခမ်းရစ် နှင့် အညီ ပြည့်နေ သော ဆီခွက်ကို ကိုင်ထားသော ယောက်ျားသည် ဆီတစ်စက် ဖိတ်ကျသည်

နှင့် တစ်ပြိုင်နက် နောက်က သံလျှက်စား ကိုင်မိုး၍ လိုက်လာသော ယောက်ျား
က သံလျှက်စားဖြင့် ခေါင်းကိုဖြတ်ချလိုက်သကဲ့သို့ အရိယာ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်
ဉာဏ် တရားထူး တရားမြတ်များ ရလို၍ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်နေ
ကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာလည်း အမှတ်တစ်ချက် လွတ်သွားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်
နက် အရိယာမဂ်ဉာဏ် ခေါင်းများ မဖြစ်တော့ဘဲ ပြတ်သွားတာနှင့် တူပေ
သည် ဟု အဋ္ဌကထာဆရာ၊ ဋီကာဆရာများ ဖွင့်ပြထားကြပေသည်။

အရိယာမဂ်ဉာဏ်ခေါင်း ပြတ်သွားသည်နှင့် တူပုံများမှာ

၁။ နှုတ်ခမ်းရစ်နှင့်အညီ ပြည့်နေသော ဆီခွက်နှင့် ဝိပဿနာ ရှုရသည့်
ကာယဂတာသတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့် တူပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ဆီခွက်နှင့်သာ၊ ကာယဂတာ၊ မှန်စွာတူပေသည်။

၂။ သေဒဏ်မှ လွတ်လို၍ ဆီခွက်ကိုင်ကာ သွားနေသောသူနှင့် အိုဘေး
နာဘေး သေဘေးတို့မှ လွတ်မြောက်ရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်လို၍
ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ် ပွားများ နေသောသူနှင့် တူပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ဆီခွက်ကိုင်ယူ၊ သွားနေသူ၊ ရှုသူတူပေသည်။

၃။ ဆီခွက်ကိုင်၍ သွားနေသူ၏ ဆီဖိတ်ကျခြင်း အကြောင်းဖြစ်သည့်
နိုင်ငံကျော် မင်းသမီး နေပဒကလျာဏီ ကပြနေသည့် ပွဲသဘင်သို့ လာရောက်
ကြည့်ရှုသူ ထောင်သောင်း များစွာသော လူများနှင့် ဝိပဿနာတရား ပွားများ
အားထုတ်နေသူ၏ အမှတ်လွတ်ခြင်း အကြောင်းဖြစ်သည့် များစွာသော အာရုံ
နှင့် တူပေသည်။

ဆီတစ်စက်နှင့် အမှတ်တစ်ချက်

၃၁

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ပွဲကြည့်သွားလာ၊ လူများမှာ၊ များစွာအာရုံတူပေသည်။

၄။ ဆီခွက်ကို ကိုင်၍ သွားနေသူ၏ နောက်မှ သံလျှက်ဓားကိုင်မိုး၍ လိုက်နေသော သူသတ် ယောက်ျားနှင့် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်လို၍ ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်နေသူ၏ နောက်ကသိနေသော သိစိတ်နှင့် တူပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ သံလျှက်ကိုင်ထား၊ လူယောက်ျား၊ စိတ်ကားတူပေသည်။

၅။ သေဒဏ်အပြစ်မှ လွတ်လို၍ ဆီခွက်ကိုင်ကာ သွားနေသူ ဆီဖိတ်ကျသွားတာနှင့် အရိယာ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်လို၍ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်နေသောသူ၏ လောဘ ဒေါသ မောဟ စသော ကိလေသာများ ဖြစ်သွားသည်နှင့် တူပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ဆီဖိတ်ကျတာ၊ ကိလေသာ၊ ဖြစ်တာတူပေသည်။

၆။ ဆီခွက်ကို ကိုင်၍ သွားနေသူမှာ ပွဲကြည့်သွားလာ လူများစွာတို့ ကြောင့် ဆီဖိတ်ကျသွား၍ သူသတ်ယောက်ျားက သံလျှက်ဓားဖြင့် ဆီဖိတ်သူ၏ ခေါင်းကို ဖြတ်ချလိုက်သည်နှင့် များစွာသော အာရုံတို့ကြောင့် အမှတ်လွတ်၍ ကိလေသာ ဖြစ်သွားသော ဝိပဿနာ ရှုမှတ်သူ၏ အရိယာ မဂ်ဉာဏ် ခေါင်းများ မဖြစ်တော့ပါဘဲ ပြတ်သွားသည်နှင့် တူပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ခေါင်းဖြတ်လိုက်ပြန်၊ အရိယာဉာဏ်၊ အမှန်မဖြစ်တူပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဆီတစ်စက် ဖိတ်ကျသွားသည်နှင့် အပြစ်ဒဏ်ကျနေသော ယောက်ျားသေဆုံးရသကဲ့သို့ ဝိပဿနာတရား ပွားများ အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း အမှတ်တစ်ချက် လွတ်သွားတိုင်း အရိယာမဂ်ဉာဏ် များ မဖြစ်စော့ပါဘဲ ခေါင်းပြတ်သွား၍ သောတာပန် စသော တရားထူး ထရားမြတ်များမှ ဆုံးရှုံးသွားကြရပေသည်။

ထို့ကြောင့် သေဒဏ် အပြစ်ကျနေသော သူသည် ဆီတစ်စက်မျှ မဖိတ်ကျရအောင် အထူး သတိဆောင်၍ သွားရသကဲ့သို့ ဝိပဿနာတရား ပွားများ အားထုတ်ကြသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း အရိယာမဂ်ဉာဏ် တို့ကို ရရှိစေနိုင်သည့် အမှတ်တို့ကို မလွတ်ရအောင် အသက်ကဲ့သို့ မြတ်နိုးကာ အမှတ်သတိကပ်၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ဆီတစ်စက် ဖိတ်ကျခြင်းသည် သေဒဏ်ကျသူ၏ အသက်သေဆုံး ရခြင်း၏အကြောင်း၊ အမှတ်တစ်ချက်လွတ်ခြင်းသည် ယောဂီ၏ အရိယာ မဂ်ဉာဏ် ခေါင်းပြတ်သွား၍ တရားထူး တရားမြတ်များမှ ဆုံးရှုံးရခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သည် ဟု အဋ္ဌကထာဆရာ၊ ဋီကာဆရာများက ဖွင့်ပြထားကြ သဖြင့် ဤဆီတစ်စက်နှင့် အမှတ်တစ်ချက် ဆောင်းပါးကို ရေးသားလိုက်ရ ပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိဿာဆရာတော်

ဦးဘဦး

ဒါနကုသိုလ်ကံအကျိုးပေးပါ သိကောင်းစရာ

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဗုဒ္ဓိုလ်တို့သည် အလှူရေစက် လက်နှင့်မကွာ ဆိုသကဲ့သို့ ဒါန ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့ကို မိမိတို့ စွမ်းနိုင်သမျှ ပြုလုပ်လျက် ရှိကြပေသည်။ ထိုဒါနကုသိုလ် ကောင်းမှုများကို ပြုကြရာ၌ ဒါနကုသိုလ်ကံ ဇောတို့သည် (၇)ကြိမ် (၇)ကြိမ် ဖြစ်သွားကြပေသည်။

ထို (၇)ကြိမ်တို့တွင် -

- ၁။ ပထမဇော ကုသိုလ်ကံက ယခုဘဝမှာပင် အကျိုးပေးသည်။
- ၂။ (၇)ခုမြောက် သတ္တမဇော ကုသိုလ်ကံက ဒုတိယဘဝမှာ အကျိုးပေးသည်။
- ၃။ အလယ်ဇော ကုသိုလ်ကံ (၅)ပါးတို့က တတိယဘဝမှစ၍ နိဗ္ဗာန်ရောက်သည့်ဘဝ၊ ရဟန္တာ ဖြစ်သည့် ဘဝတိုင်အောင် အကျိုးပေးသည်။

၁။ ပထမဇော ကုသိုလ်ကံက ယခုဘဝမှာပင် အကျိုးပေးသည် ဟု ဆိုရာ၌ ဒါနကုသိုလ် ပထမဇောကံက ဒါနကုသိုလ် ကောင်းမှုပြုထားသူ ကောင်းမှုရှင် ကိုယ်ချမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာ ရှိနေရအောင်၊ ဘေးရန် အန္တရာယ်များ ကင်းနေရအောင်၊ ဒါနကုသိုလ်ရှင် ပြုချင်သည့် ကိစ္စများ လွယ်လွယ်နှင့် ပြီးမြောက်သွားရအောင်၊ ဒါနကုသိုလ်ရှင် ရလိုသည့် အကျိုးများ လွယ်လွယ်နှင့် ရရှိလာရအောင် ယခုမျက်မှောက်ဘဝမှာပင် အကျိုးပေးပါသည်။

ပထမဇော ကုသိုလ်ကံသည် မွေးဖွားခါစ ကလေးသူငယ်များကဲ့သို့ အားနည်းနေသောကြောင့် ယခုဘဝမှာပင် အကျိုးပေးသည်။ ယခုဘဝမှာ အကယ်၍ အကျိုးပေးခွင့် မရခဲ့သော် ဒုတိယဘဝ၊ တတိယဘဝ စသည်တို့၌ အကျိုးမပေးတော့ပေ။ အကျိုးမပေးသည့် အဟောသိကံ ဖြစ်သွားပေသည်။

၂။ (၇)ခုမြောက် သတ္တမဇော ကုသိုလ်ကံက ဒုတိယဘဝမှာ အကျိုးပေးသည် ဟု ဆိုရာ၌ ဒါနကုသိုလ် သတ္တမဇောကံက ဒါနကုသိုလ် ကောင်းမှု ပြုထားသူ ကောင်းမှုရှင်ကို ယခုဘဝမှ စုတေ၍ ကွယ်လွန်သွားပြီးသောအခါ ဒုတိယဘဝမှာ ကောင်းမြတ်သည့် လူပြည် နတ်ပြည် (၆)ထပ်တို့၌ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေခြင်းဖြင့် ဒုတိယဘဝမှာ အကျိုးပေးပါသည်။

(၇)ခုမြောက် သတ္တမဇော ကုသိုလ်ကံသည်လည်း အလွန် အိုမင်းနေကြသော အဖိုးအို အဖွားအိုများကဲ့သို့ အားနည်းနေသောကြောင့် ဒုတိယဘဝမှာပင် အကျိုးပေးသည်။ ဒုတိယဘဝမှာ အကယ်၍ အကျိုးပေးခွင့် မရခဲ့သည်ရှိသော် တတိယဘဝ၊ စတုတ္ထဘဝစသည်တို့၌ အကျိုးမပေးတော့ပေ။ အကျိုးမပေးသည့် အဟောသိကံ ဖြစ်သွားပေသည်။

၃။ အလယ်ဇော ကုသိုလ်ကံ (၅)ပါးတို့က တတိယဘဝမှစ၍ နိဗ္ဗာန်ရောက်သည့်ဘဝ၊ ရဟန္တာဖြစ်သည့် ဘဝတိုင်အောင် အကျိုးပေးသည် ဟု ဆိုရာ၌ ဒါနကုသိုလ် အလယ်ဇော ကံ (၅)ပါးတို့က ဒါနကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုထားသူ ကောင်းမှုရှင်ကို တတိယဘဝမှစ၍ နိဗ္ဗာန်ရောက်သည့်ဘဝ၊ ရဟန္တာဖြစ်သည့်ဘဝတိုင်အောင် ကောင်းကျိုးအမျိုးမျိုးတို့ကို ရရှိစေခြင်းဖြင့် အကျိုးပေးပါသည်။

ဒါနကုသိုလ် အလယ်ဇော ကုသိုလ်ကံ (၅)ပါးတို့က နိဗ္ဗာန်ရောက်သည့် ဘဝတိုင်အောင် ရဟန္တာ ဖြစ်သည့် ဘဝတိုင်အောင် အကျိုးပေးနိုင်

ဒါနကုသိုလ်ကံ အကျိုးပေးပါ

၃၅

သည့် ထင်ရှားသော သာဓကမှာ ကဿပ မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်
အခါက ဒါနကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုသော ရဟန်းနှင့် ဒါနကုသိုလ်ကောင်းမှု
မပြုသော ရဟန်း (၂)ပါးတို့ ရှိကြပေသည်။ ထိုရဟန်း (၂)ပါးတို့၏ သာဓက
ဖြင့် ထင်ရှားလှပေသည်။

ကဿပ မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်အခါက သဒ္ဓါ သီလ ပညာ
ဟူသော အကျင့်တရားခြင်းတူကြသော ရဟန်း (၂)ပါးတို့သည် အတူတကွ
နေထိုင်ကြ၏။ ထိုသို့ အတူတကွပင် နေထိုင်ကြသော်လည်း အယူအဆခြင်း
မတူကြပေ။ တစ်ပါးက အလှူဒါန ပြုဆင်သည်ဟု ယူဆကာ အလှူဒါနပြု၏။
တစ်ပါးက ရဟန်းဆိုတာ ဒါန မလို ရဟန်းအကျင့်ကိုသာ ပြည့်စုံဖို့ လိုသည်
ဟု ယူဆကာ ဒါန မပြုဘဲ နေ၏။ တစ်ပါးနှင့် တစ်ပါး အယူအဆ တူညီရ
အောင် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်လို့ မရခဲ့ကြပေ။ သက်တမ်းကုန်သွားသောအခါ
ပျံလွန်တော်မူသွားကြပေသည်။

ကဿပ မြတ်စွာဘုရားနှင့် ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား (၂)ဆူအကြား
မှာ လူ့ပြည် နတ်ပြည်တို့၌သာ အဖန်ဖန် ဖြစ်ကြရပေသည်။ ဂေါတမ မြတ်စွာ
ဘုရား ပွင့်တော်မူလာသောအခါ ကောသလမင်းကြီး၏ နန်းတော်တွင် လူလာ
ဖြစ်ကြပေသည်။ တစ်နေ့တည်းတွင်ပဲ ဖွားမြင်ကြပေသည်။ ဒါနကုသိုလ်
ပြုထားသည့် ရဟန်းတော်က မင်းကြီး အမြတ်နိုးဆုံးဖြစ်သည့် မိဖုရားကြီး
၏ သားတော် ဖြစ်လာလေ၏။ ဒါနကုသိုလ် မပြုသည့် ရဟန်းတော်က
နန်းတွင်း အခိုင်းအစေ (ကျွန်မ)၏ သား ဖြစ်လာလေ၏။

တစ်နေ့သောအခါ သူငယ် (၂)ယောက်တို့အား အမည်ပေးမင်္ဂလာ
ပြုလုပ်ဖို့ရာ နန်းတွင်းသူ သက်ဆိုင်ရာ လူကြီးများက အခန်းပြင်ပသို့ ထွက်၍
စီစဉ်နေကြရာတွင် သူငယ် (၂)ယောက်တို့ အခြေအတင် စကား ပြောကြလေ

သည်။ ဒါနကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုခဲ့၍ နူးညံ့သော အခင်းအရံများဖြင့် မြင့်မြတ်သည့် သလွန်ပေါ်၌ နေထိုင်ရသော မင်းသားလေးက ဒါနကုသိုလ် မပြုခဲ့၍ ယုတ်ညံ့သော နေရာ၌ ကြမ်းတမ်းသော အခင်းအရံတို့ဖြင့် နေထိုင်ရသော နန်းတွင်း အခိုင်းအစေမ၏ သားကို အပြစ်တင်စကား ဤသို့ ပြောကြားလေ၏။

သင် ကျွန်ုပ်ကို ကြည့်စမ်းပါ . . . မြင့်မြတ်သော နေရာ၌ နူးညံ့သော အခင်းအရံတို့ဖြင့် နေထိုင်ရတာကို မြင်တယ် မဟုတ်လား။ သင့်ကိုယ် သင် ပြန်ကြည့်စမ်းပါ . . . ယုတ်ညံ့သော နေရာ၌ ကြမ်းတမ်းသော အခင်းအရံတို့ဖြင့် နေရတာကို မြင်တယ် မဟုတ်လား . . . ဤကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းသည် ရဟန်းဘဝဖြစ်စဉ်က ဒါနပြုဖို့ရာ ကျွန်ုပ်တိုက်တွန်း ပြောကြားတာကို မနာယူခဲ့၍ ဖြစ်ရတာ မဟုတ်လား . . . ဟု အပြစ်တင်စကား ပြောကြားလေ၏။

နန်းတွင်း အခိုင်းအစေ (ကျွန်မ)၏ သားကလည်း အညံ့မခံပါဘဲ ပြန်၍ ပြောလေ၏။ သင် အသုံးပြု နေထိုင်ရသည့် နူးညံ့သည့် အခင်းအရံတို့သည်လည်း ပထဝီဓာတ်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ အကျွန်ုပ် အသုံးပြု နေထိုင်ရသည့် ကြမ်းတမ်းတဲ့ အခင်းအရံတို့သည်လည်း ပထဝီဓာတ်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ ပထဝီဓာတ်ခြင်း အတူတူ ဖြစ်ပါလျက် သင် မာနတွေ တက်နေသည် ဟု ပြန်၍ ချေပလေ၏။

ထိုသူငယ် (၂)ယောက်တို့၏ ပြောကြားနေသော စကားတို့ကို အစ်မတော် သုမန မင်းသမီး ကြားသွားသောအခါ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ သွားရောက်၍ လျှောက်ထားလေ၏။ မြတ်စွာဘုရား . . . မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌ ပုဂ္ဂိုလ် (၂)ဦး ရှိပါသည်။ သဒ္ဓါတရားခြင်းလဲ တူကြပါသည်။ သီလတရားခြင်းလဲ တူကြပါသည်။ ပညာတရားခြင်းလဲ တူကြပါသည်။ ဤကဲ့သို့

ဒါနကုသိုလ်ကံ အကျိုးပေးပါ

၃၇

ပင် တူကြပါသော်လည်း တစ်ဦးက အလှူဒါန ပြုပါသည်။ တစ်ဦးက အလှူဒါန မပြုပါ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ် (၂)ဦး အကျိုးပေးခြင်း တူကြပါသလား၊ ထူးကြပါသလား ဟု လျှောက်ထားပါသည်။

မြတ်စွာဘုရားက မိန့်ကြားတော်မူသည်မှာ -

သုမနမင်းသမီး . . . အကျိုးပေးခြင်း မတူကြပေ။ ဒါနကုသိုလ် ပြုထားသော သူက ဒါနကုသိုလ် မပြုသော သူကို အကျိုး (၅)မျိုးဖြင့် သာလွန်လွှမ်းမိုးနေသည်။ အသက်ရှည်ခြင်း၊ အဆင်းလှခြင်း၊ ချမ်းသာများခြင်း၊ အခြံအရံ ပေါများခြင်း၊ အစိုးရခြင်း ဟူသော ဤအကျိုး (၅)မျိုး သာလွန်လွှမ်းမိုးနေသည် ဟု မိန့်ကြားတော်မူလိုက်ပါသည်။

သုမန မင်းသမီးက ထပ်မံ၍ လျှောက်ထားပြန်သည်မှာ ထိုပုဂ္ဂိုလ် (၂)ဦးတို့သည် လူ့ပြည်မှ စုတေ၍ ကွယ်လွန်သွားပြီး နတ်ပြည်၌ သွားရောက်၍ ဖြစ်ကြသောအခါ အကျိုးပေးခြင်း တူသွားကြပါပြီလားဘုရား ဟု လျှောက်ထားပြန်ပါသည်။

မြတ်စွာဘုရားက မိန့်ကြားတော်မူသည်မှာ -

သုမနမင်းသမီး . . . နတ်ပြည်၌ သွားရောက်၍ ဖြစ်ကြသည့်အခါ မှာလည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ် (၂)ဦးတို့ အကျိုးပေးခြင်း မတူကြပေ။ ဒါနကုသိုလ် ပြုထားခဲ့ဖူးသော နတ်သားက ဒါနကုသိုလ် မပြုခဲ့ဘူးသော နတ်သားကို အကျိုး (၅)မျိုးပဲ သာလွန် လွှမ်းမိုးနေပေသည်။ နတ်၌ဖြစ်သော အသက်ရှည်ခြင်း၊ အဆင်းလှခြင်း၊ ချမ်းသာများခြင်း၊ အခြံအရံများခြင်း၊ နတ်၌ဖြစ်သော အစိုးရခြင်းဟူသော ဤအကျိုး (၅)မျိုးပင် သာလွန် လွှမ်းမိုး၍ နေပေသည် ဟု မိန့်ကြားတော်မူလိုက်ပါသည်။

သုမနမင်းသမီးက ထပ်မံ၍ လျှောက်ထားပြန်သည်မှာ ထိုပုဂ္ဂိုလ် (၂)ဦးတို့သည် နတ်ပြည်မှ စုတေ၍ လူ့ပြည်၌ ပြန်ဖြစ်ကြသောအခါ အကျိုးပေးခြင်း တူသွားကြပါပြီလား ဘုရား ဟု လျှောက်ထားပြန်ပါသည်။

မြတ်စွာဘုရားက မိန့်ကြားတော်မူသည်မှာ -

သုမနမင်းသမီး လူ့ပြည်၌ လူ့ ပြန်ဖြစ်သည့်အခါမှာလည်း ထို ပုဂ္ဂိုလ် (၂)ဦးတို့ အကျိုးပေးခြင်း မတူကြပေ။ လူ့ပြန်သော အသက်ရှည်ခြင်း၊ အဆင်းလှခြင်း၊ ချမ်းသာများခြင်း၊ အခြံအရံပေါများခြင်း၊ လူ့ပြန်သော အစိုးရခြင်းဟူသော ဤအကျိုး (၅)ပါးပင် သာလွန် လွှမ်းမိုး၍ နေပေသည် ဟု မိန့်ကြားတော်မူလိုက်ပါသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ သက်ရှည်ဆင်းလှ၊ ချမ်းသာရ၍၊ များလှခြံရံ၊ စိုးရပြန်၊ ငါးတန် ဒါနအကျိုးတည်း။

သုမနမင်းသမီးက ထပ်မံ လျှောက်ထားပြန်သည်မှာ ထိုပုဂ္ဂိုလ် (၂) ဦးတို့သည် သာသနာဘောင်သို့ ဝင်၍ ရဟန်းပြုကြသောအခါ အကျိုးပေးခြင်းတူသွားကြပါပြီလားဘုရား ဟု လျှောက်ထားပြန်ပါသည်။

မြတ်စွာဘုရားက မိန့်ကြားတော်မူသည်မှာ -

သုမနမင်းသမီး . . . ရဟန်းပြုကြသည့်အခါမှာလည်း အကျိုးပေးခြင်း မတူကြသေးပေ။ ဒါနကုသိုလ်ပြုထားသော ရဟန်းက ဒါနကုသိုလ် မပြုသော ရဟန်းကို အကျိုး (၅)မျိုးပင် သာလွန် လွှမ်းမိုးနေပေသည်။ သင်္ကန်းပေါများခြင်း၊ ဆွမ်းပေါများခြင်း၊ ကျောင်းပေါများခြင်း၊ ဆေးပစ္စည်းပေါများ

ဒါနကုသိုလ်ကံ အကျိုးပေးပါ

၃၉

ခြင်း၊ အတူနေ သီတင်းသုံးဖော်တို့၏ အကြည်အညိုကို ခံယူရခြင်း ဟူသော ဤအကျိုး (၅)မျိုး သာလွန် လွှမ်းမိုးနေပေသည် ဟု မိန့်ကြားတော်မူလိုက်ပါသည်။

သုမနမင်းသမီးက ထပ်မံ၍ လျှောက်ထားပြန်သည်မှာ - မြတ်စွာဘုရား ထိုပုဂ္ဂိုလ် (၂)ဦးတို့သည် ဝိပဿနာတရား ပွားများ အားထုတ်ကြ၍ ရဟန္တာဖြစ်သွားသောအခါ အကျိုးပေးခြင်း တူသွားကြပါပြီလားဘုရား၊ ထူးကြပါသေးသလား ဟု လျှောက်ထားပြန်ပါသည်။

မြတ်စွာဘုရားက မိန့်ကြားတော်မူသည်မှာ -

သုမနမင်းသမီး . . . ဝိပဿနာတရား အားထုတ်၍ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားကြသောအခါမှာ ထိုရဟန်း (၂)ပါးတို့၏ အရဟတ္တဖိုလ် ချမ်းသာကို ခံစားကြရသည့်အခါမှာတော့ အကျိုးပေးခြင်း တူသွားကြပေပြီဟု မိန့်ကြားတော်မူလိုက်ပါသည်။ သုမန မင်းသမီးက မြတ်စွာဘုရား . . . အံ့ဩဖွယ်ကောင်းလှပါသည်ဘုရား၊ အံ့ဩဖွယ် ကောင်းလှပါသည်ဘုရား၊ (ဒါန) ကုသိုလ်ကောင်းမှုများကို ပြုသင့်လှပါသည်ဘုရား ဟု လျှောက်ထား၍ နန်းတော်သို့ ပြန်သွားလေ၏။

ဤကဲ့သို့ ကဿပမြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်အခါက ဒါနကုသိုလ်ပြုခဲ့သော ရဟန်းတော်နှင့် ဒါနကုသိုလ် မပြုခဲ့သော ရဟန်းတော် (၂)ပါးတို့၏ သာဓကဖြင့် ဒါနကုသိုလ် အလယ်ဇောကံ (၅)ပါးတို့က နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သည့် ဘဝတိုင်အောင် ရဟန္တာဖြစ်သည့် ဘဝတိုင်အောင် အကျိုးပေးသည်မှာ ထင်ရှားလှပေသည်။

ထိုရဟန်းတော် (၂)ပါးတို့တွင် ဒါနကုသိုလ် ပြုခဲ့သော ရဟန်း၏ ဒုတိယဘဝမှာ လူ့ပြည် နတ်ပြည်တို့၌ ဖြစ်ရခြင်း အကျိုးသည် သတ္တမဇော

ဒါနကုသိုလ်ကံ၏ အကျိုးပေး ဖြစ်ပေသည်။ တတိယဘဝမှစ၍ ရဟန္တာဖြစ်သည့် ဘဝတိုင်အောင် အကျိုး (၅)ပါးတို့ကို ရရှိခြင်းသည် အလယ်ဇောဒါနကုသိုလ်ကံ (၅)ပါးတို့၏ အကျိုးပေးပင် ဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရံသီရိပသာဆရာတော်

2. The Commission has been informed that the Government of the Republic of the Philippines has been unable to obtain the necessary information from the United States to enable it to make a decision on the proposed project. The Commission has been informed that the Government of the Republic of the Philippines has been unable to obtain the necessary information from the United States to enable it to make a decision on the proposed project.

စားရင်းနှင့် နိဗ္ဗာန်ရောက်နိုင်ပုံ မေးပါ ဖြေပေးရာ

ဆရာတော်တို့ကို မလေးရှားနိုင်ငံ၊ ကိုတာတင်ဂီမြို့၊ သန္တိသုခါရာမ ရိပ်သာအဖွဲ့မှ တရားဟော တရားပြ ပင့်လျှောက်ကြသဖြင့် ဆရာတော် နှင့် ဦးကောင်းရင်တို့သည် ကြွရောက်ကာ ၁၃၆၀-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း (၁၃)ရက်၊ (၁-၁၁-၉၈) တနင်္ဂနွေနေ့မှစ၍ (၃)ပတ် တရားစခန်းဖွင့်ကာ တရားဟော တရားပြ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ အမျိုးသား အမျိုးသမီး ယောဂီ (၅၀)ကျော်ခန့် ရှိပါသည်။

ဤကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ကြရာတွင် နံနက် (၉)နာရီမှ (၁၀)နာရီအထိ တစ်ကြိမ်၊ ညနေ (၂)နာရီမှ (၄)နာရီအထိ တစ်ကြိမ် တရားစစ်ပေးကြပါသည်။ ည (၈)နာရီခွဲမှ (၉)နာရီခွဲအထိ တရားဟောပေးကြပါသည်။ ဦးကောင်းရင် က အင်္ဂလိပ်လို ဘာသာပြန်ပေးပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ တရားစစ်ပေးရာတွင် ယောဂီများက သူတို့ သိလိုရာများကို မေးလျှောက်ကြပါသည်။

၁၃၆၀-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ် (၁၂)ရက်၊ (၁၅-၁၁-၉၈) တနင်္ဂနွေနေ့ ညနေ (၂)နာရီမှ (၄)နာရီအထိ တရားစစ်ပေးရာတွင် အသက် (၅၃)နှစ်ရှိသူ ဒီဝဗေဒ ဆရာမ အငြိမ်းစား၊ ယောဂီ တန်လီလီ က အထွေထွေ အသေးစိတ် အမှတ်ကို လျှောက်ထားရာ၌ မေးလျှောက်သည်မှာ ဆွမ်းစားရာ ၌ စားတယ် ဝါးတယ်လို့ ရှုမှတ်တာနှင့် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သွားနိုင်သည် ဆိုတာ ဘယ်လို ရောက်သွားနိုင်ပါသလဲ ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

စားတယ် ဝါးတယ်လို့ ယခု ရှုမှတ်ဆဲ အမှတ် တစ်ခုတည်းဖြင့် နိဗ္ဗာန် သို့ ရောက်သွားနိုင်သည် ဟု ဆိုလိုရင်း မဟုတ်ပေ။ ယခု ရှုမှတ်ဆဲ အမှတ်

များနှင့် ရှေးရှေးအခါက ရှုမှတ်ခဲ့သော အမှတ်များနှင့် ပေါင်းစပ်မိ၍ မှတ်အားတွေ ပြည့်သွားသောအခါ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်သို့ ရောက်သွားမည် ဖြစ်ပေသည်။ ထို သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် အာရုံဖြူ၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သွားနိုင်သည်ကို ဆိုလိုရင်း ဖြစ်သည်ဟု အကျဉ်းချုပ် ရှေးဦးစွာ ဖြေကြားပေးလိုက်ရပါသည်။

စားရင်းနှင့် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သွားနိုင်ပုံ အကျယ်သိဖို့ရာမှာ ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ပြသည့်နည်းဖြင့် ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထိုင်မှတ်ရာ၌ ဖောင်းတယ် ဝိနိတယ် ထိုင်တယ် ထိတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ စင်္ကြံလျှောက်ရာ၌ ကြွတယ် လှမ်းတယ် ချတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ အထွေထွေ အသေးစိတ် အမှတ်ကို ရှုမှတ်ကြရာ၌ ထိုင်တယ် ထတယ် ကွေးတယ် ဆန့်တယ် စားတယ် ဝါးတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ကြသောအခါ ရှုမှတ်စရာ အရှုခံ ရုပ်တရား နာမ်တရားများနှင့် ရှုမှတ်သည့် နာမ်တရားတို့သည် ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့၏ သဘောအရ ဖြစ်ပြီးတာနှင့် ပျက်ပျက်သွားကြပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ဖြစ်ပြီးတာနှင့် ပျက်ပျက်သွားကြပါသော်လည်း ရှုမှတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝိပဿနာ ကုသိုလ်များ၏ စွမ်းအင်များကတော့ ပျက်သွားကြသည် မဟုတ်ပေ။ ရှုမှတ်သူ၏ နာမ်အစဉ်၌ ကိန်းလျက် ကျန်ရှိခဲ့ကြပေသည်။

ထို ဝိပဿနာကုသိုလ်တို့၏ စွမ်းအင်တို့သည် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်အောင် ပို့ပေးနိုင်သော စွမ်းအင်တို့ ဖြစ်ကြပေသည်။ ရှုမှတ်သည့် စွမ်းအားများ မပြည့်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်သူ၏ နာမ်အစဉ်၌ ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ကိန်းလျက် ကိန်းလျက် ကျန်ရှိခဲ့ကြပေသည်။

စားရင်းနှင့် နိဗ္ဗာန်ရောက်နိုင်ပုံ

၄၃

စားရင်းနှင့် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ပုံ

ဝိပဿနာ ရှုမှတ် ပွားများကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ရှေးရှေးအခါက သွား၊ ရပ်၊ ထိုင်၊ လျောင်း၊ ကွေး၊ ဆန့်၊ စားသောက် စသည်တို့၌ ရှုမှတ်ခဲ့ ကြသော ဝိပဿနာ ကုသိုလ်များ၏ စွမ်းအားများနှင့် ယခုအခါ ရှုမှတ်နေ သော ဝိပဿနာ ကုသိုလ်များ၏ စွမ်းအားများ ပေါင်းစပ်မိ၍ မှတ်အား စွမ်းအားတွေ ပြည့်သွားသည့် တစ်နေ့သောအခါ စားတယ် ဝါးတယ်လို့ ရှုမှတ် နေရင်းပင် သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ ဖြစ်လာကြမည် ဖြစ်ပေ သည်။ ထို သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် အာရုံပြု၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သွားမည် ဖြစ်ပေသည် ဟု ဖြေကြားပေးလိုက်ရပါသည်။

ထို့ကြောင့်ပင် အဋ္ဌကထာ ဆရာများက အကြင်ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် -

- ၁။ ဘုရား တရား သံဃာ ကံ ကံ၏အကျိုး ဤ(၅)မျိုးတို့၌ ယုံကြည် ချက် သဒ္ဓါတရား အပြည့်အဝရှိနေခြင်း၊
- ၂။ ဝိပဿနာတရားကို မပြတ်မလပ်ကြိုးစား၍ အားထုတ်နေခြင်း ဟူသော ဤအင်္ဂါ(၂)ပါးနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် သွား၊ ရပ်၊ ထိုင်၊ လျောင်းနှင့် စားသည့်အခါ ဘယ်အမူအရာမှာ မဆို မဂ်ဖိုလ် တရားထူး တရားမြတ်များ မရနိုင်သည် ဟူ၍ မရှိ ပေ။ ရကီရနိုင်သည် ဟု ဖွင့်ပြထားကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် စား ရင်း၊ ဝါးရင်းနှင့် အမှတ်ပြည့်သွားသောအခါ သောတာပတ္တိမဂ် ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သွားကြရပေသည် ဟု ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

နောက်တစ်နည်း စားရင်းနှင့် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ပုံ

စားရင်းနှင့် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်နိုင်ပုံ နောက်တစ်နည်းမှာ စားတယ်၊ ဝါးတယ် ဟု ရှုမှတ်နေခိုက်တွင် အစားအစာ၌ တစ်မက်သည့် လောဘတဏှာ

ဖြစ်ခွင့်မရ၍ ချုပ်သွားပေသည်။ လောဘချုပ်သွားတော့ လောဘကြောင့် စွဲလမ်းခြင်း ဥပါဒါန်လည်း ချုပ်သွားပေသည်။ ဥပါဒါန်ချုပ်သွားတော့ ဥပါဒါန်ကြောင့်ဖြစ်သည့် ကံများလည်း ချုပ်သွားပေသည်။ ကံများ ချုပ်သွားတော့ ကံကြောင့်ဖြစ်သည့် ဘဝများလည်း ချုပ်သွားပေသည်။ ဘဝချုပ်သွားတော့ ဘဝကြောင့်ဖြစ်သည့် ဇာတိ = ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း၊ အိုရခြင်း၊ နာရခြင်း၊ သေရခြင်း၊ စိုးရိမ်ပူဆွေး ငိုကြွေးရခြင်း၊ ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ဖြစ်ရခြင်းတို့လည်း ချုပ်ငြိမ်းသွားကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ တဒင်္ဂ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း = နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်နေကြပေသည်။

ဆက်ကာ ဆက်ကာ ရှုမှတ်၍ သမာဓိဉာဏ်များ အဆင့်ဆင့် ရင့်ကျက်အားရှိထက်သန်လာ၍ မှတ်အား၊ စွမ်းအားများ ပြည့်သွားသောအခါ စားတယ် ဝါးတယ် ဟု ရှုမှတ်နေရင်းပင် သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ်သို့ ရောက်သွားမည် ဖြစ်ပေသည်။ ထိုသို့ ရောက်သွားသောအခါ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်က အပါယ်သို့ ကျစေနိုင်သော အစားအစာ၌ တပ်မက်သည့် လောဘကို သမုစ္ဆေဒအားဖြင့် အပြီးတိုင် ပယ်သတ်လိုက်ပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ အပြီးတိုင် ပယ်သတ်လိုက်ပြီးလျှင် အာရုံပြုသောအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ စားရင်းနှင့်ပင် ရောက်ရှိသွားမည် ဖြစ်ပေသည် ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ထို့နောက် တန်လီလီ အမည်ရှိသူ အမျိုးသမီးယောဂီက မေးလျှောက်ပြန်သည်မှာ သူသည်ဥယျာဉ်၌ စိုက်ပျိုးခြင်း အလုပ်ကို ဝါသနာပါ၍ ဥယျာဉ်ခြံ၌ သစ်ပင်များ စိုက်ပျိုးပါသည်။ ဤကဲ့သို့ သစ်ပင်များ စိုက်ပျိုးရာ၌ ကုသိုလ်ရအောင် ဘယ်လိုစိုက်ပျိုးရပါသလဲ ဟု မေးလျှောက်ပြန်ပါသည်။

ကုသိုလ်ရအောင် စိုက်ပျိုးပုံ

ကုသိုလ်ရအောင် သစ်ပင်များကို စိုက်ပျိုးရမည်မှာ မိမိစိုက်ပျိုးထားသော သစ်ပင်များမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော အသီးအရွက် အပွင့်များနှင့် ရောင်း

စားရင်းနှင့် နိဗ္ဗာန်ရောက်နိုင်ပုံ

၄၅

ချ၍ ရသောဝတ္ထုငွေများကို မိအတို့အား ပေးလှူမည်။ သားသမီး ဆွေမျိုး တို့အား ပေးလှူမည်။ မိတ်ဆွေ သင်္ဂဟတို့အား ပေးလှူမည်။ မိမိ၏ အလုပ် သမားတို့အား ပေးလှူမည်။ အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် တွေ့ကြုံရသောအခါ လှူဒါန်းမည် ဟု ရည်ရွယ်၍ သစ်ပင်များကို စိုက်ပျိုးရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ပေးကမ်းလှူဒါန်းမည်ဟု ရည်ရွယ်၍ သစ်ပင်များ စိုက်ပျိုး ပါလျှင် သစ်ပင်ငယ်များ စိုက်ပျိုးစဉ်မှ စ၍ ဥယျာဉ်ခြံ၌ သစ်ပင်များ တည်ရှိ နေသမျှကာလပတ်လုံး အမြဲတမ်း ကုသိုလ်များ ရရှိလိမ့်မည် ဖြစ်ပေသည် ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရံသီရိပ်သာဆရာတော်

သန္တိသုခါရာမမှ မေးကြ ပြေပေးရ

ဆရာတော်တို့ကို မလေးရှားနိုင်ငံ၊ ကိုတာတင်ဂါမြို့၊ သန္တိသုခါရာမ ရိပ်သာအဖွဲ့မှ တရားဟော တရားပြ ပင့်လျှောက်ကြသဖြင့် ဆရာတော်နှင့် ဦးကောင်းရင်တို့သည် ကြွရောက်ကာ ၁၃၆၀-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း (၁၃)ရက်၊ (၁-၁၁-၉၈) တနင်္ဂနွေနေ့မှ စ၍ (၃)ပတ် တရားစခန်း ဖွင့်ကာ တရားဟော တရားပြ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ အမျိုးသား အမျိုးသမီး ယောဂီ (၅၀)ကျော်ခန့် ရှိပါသည်။

ဤကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ကြရာ၌ နံနက် (၉)နာရီမှ (၁၀)နာရီအထိ တစ်ကြိမ်၊ ညနေ (၂)နာရီမှ (၄)နာရီအထိ တစ်ကြိမ် တရားစစ်ပေးကြပါ သည်။ ည (၈)နာရီခွဲမှ (၉)နာရီခွဲအထိ တရားဟောပေးကြပါသည်။ ယင်းကဲ့ သို့ တရားစစ်ပေးရာတွင် ယောဂီများက သူတို့ သိလိုရာများကို မေးလျှောက် ကြပါသည်။ ဦးကောင်းရင်က အင်္ဂလိပ်လို ဘာသာပြန်ပေးပါသည်။

အသက် (၂၂)နှစ်ရှိ ဂျက်ဖရီ အိုအိ ကိယက်ဟိုင် အမည်ရှိသူ အမျိုးသားယောဂီက မေးလျှောက်သည်မှာ ကိစ္စတစ်ခုခု ဖြစ်လာတော့မည် ဆိုလျှင် သူ၏ စိတ်မှာ ကြိုတင်၍ အလိုလို သိနေတတ်ပါသည်။ အဲဒီလို သိသိနေတာ နတ်တွေက ဖန်ဆင်းပေးတာလား ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

ဥပမာ သူ့အုန်းပင်အောက်သို့ သွားရောက်၍ နေသည့်အခိုက် အုန်းသီးကြွေကျလိမ့်မည်ဟု စိတ်ထဲတွင် သိလာ၍ အုန်းပင်အောက်မှ ထွက်ခဲ့

သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက်လိုပင် အုန်းသီး ကြွေကျလာပေသည်။ အဲဒီလို သိတာ ဘယ်လို သိတာပါလဲ နတ်တွေ ဖန်ဆင်းထားပေးလို့ သိတာလား ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

ဤကဲ့သို့ ကိစ္စတစ်ခုခု ဖြစ်လာတော့မည်ကို ကြိုတင်၍ စိတ်မှာ ထင်လာ သိလာခြင်းသည် များသောအားဖြင့် အတိတ်က မိမိတို့ ပြုထားကြ သည့် ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံတို့၏ အကျိုးပေးတော့မည့် ပုဗ္ဗနိမိတ်ကြောင့် ထင်လာ သိလာခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

အတိတ်က မိမိတို့ ပြုထားခဲ့သည့် ကုသိုလ်ကံများကြောင့် စိတ်တွင် ဖြစ်ပေါ်လာသော ပုဗ္ဗနိမိတ်တို့သည် မကောင်းသည့် အကျိုးပေး အပြစ်ဒဏ် တို့မှ လွတ်ကင်းစေသည်။ ကောင်းကျိုးများကို ရရှိစေသည်။ အတိတ်က မိမိတို့ ပြုထားသည့် အကုသိုလ်ကံများကြောင့် စိတ်တွင် ဖြစ်ပေါ်လာသော ပုဗ္ဗနိမိတ် တို့သည် မကောင်းသည့် အကျိုးပေး အပြစ်ဒဏ်တို့မှ မလွတ်စေမူ၍ မကောင်း သည့်အကျိုးပေး၊ အပြစ်ဒဏ်တို့ကို ခံကြရပေသည် ဟု ဖြေကြားပေးလိုက် ရပါသည်။

သမ္မာဒေဝ နတ်ကောင်း နတ်မြတ်တို့က မိမိတို့ကို ချစ်ခင်သဖြင့် ဘေးရန်အန္တရာယ်တို့မှ လွတ်စေလို၍ သတိပေးသောကြောင့်လည်း ကိစ္စ တစ်ခုခုဖြစ်တော့မည် ဟု ကြိုတင်၍ စိတ်တွင် ထင်မြင်လာတတ်ပေသည်။ သိလာတတ်ကြပေသည်။

ထို့နောက် အသက် (၆၈)နှစ်ရှိ အွန်တန်ဟိုင်း အမည်ရှိသူ အမျိုးသား ယောဂီက သူ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ရခြင်း အကြောင်းကို လျှောက်ထား သည်မှာ သူ မျက်စိလဲ မကောင်းပါ၊ ကျန်းမာရေးလဲ မကောင်းပါ၊ နှလုံး

ရောဂါလဲ ရှိနေပါသည်။ သို့သော် ဝိပဿနာတရားကို စွမ်းနိုင်သမျှ လာရောက်၍ အားထုတ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဝိပဿနာ အလုပ်သည် အကောင်းဆုံး အလုပ်ဖြစ်သည်။ အခက်ဆုံး အလုပ်ဖြစ်သည်။ ငွေဖြင့် ဝယ်လို့ မရသော အလုပ်ဖြစ်သည် ဟု ယုံကြည်၍ လာရောက် အားထုတ်ခြင်း ဖြစ်သည် ဟု လျှောက်ထားပါသည်။

ယောဂီ အွန်တန်ဟိုင်း လျှောက်ထားသည့်အတိုင်း မှန်ပေသည်။ ဝိပဿနာအလုပ်သည် မိမိတို့အတွက် အကောင်းဆုံး အလုပ်ဖြစ်ပေသည်။ အခက်ဆုံးအလုပ်လည်း ဖြစ်ပေသည်။ ငွေဖြင့် ဝယ်လို့မရသော အလုပ်လဲ ဖြစ်ပေသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ပြုလုပ်နေကြသော ကုသိုလ် အလုပ်တို့သည် -

- ၁။ ဒါနကုသိုလ်အလုပ်
- ၂။ သီလ ကုသိုလ်အလုပ်
- ၃။ သမထ ကုသိုလ်အလုပ်
- ၄။ ဝိပဿနာ ကုသိုလ်အလုပ် ဟူ၍ (၄)မျိုးရှိပေသည်။

ထို (၄)မျိုးတို့တွင် (၁) ဒါန ကုသိုလ်အလုပ်နှင့် (၂) သီလ ကုသိုလ် အလုပ်တို့သည် ကောင်းသော ကုသိုလ် အလုပ်များပင် ဖြစ်ကြပေသည်။ လူ့ပြည် နတ်ပြည် (၆)ထပ်တို့၌ လူ့စည်းစိမ်၊ နတ်စည်းစိမ်တို့ကို ဘဝပေါင်း များစွာ ခံစားရရှိနိုင်သော ကုသိုလ် အလုပ်တို့ပင် ဖြစ်ပေသည်။ ထိုသို့ပင် ခံစားရရှိနိုင်သော်လည်း (တစ်မဂ် တစ်ဖိုလ်မျှ မရထားပါက) ထို ဒါနကုသိုလ်၊ သီလကုသိုလ် ကောင်းမှုအချို့များ ကုန်သွားသောအခါ ငရဲ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊

အသုရကာယ် ဟူသော အပါယ် (၄)ဘုံသို့ ပြန်ရောက်သွားကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

၃။ သမထ ကုသိုလ်အလုပ်သည် ကောင်းသော ကုသိုလ် အလုပ်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ ဗြဟ္မာပြည်၌ ကမ္ဘာနှင့် ချီ၍ ဗြဟ္မာတို့၏ စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့ကို ခံစားရရှိနိုင်သော ကုသိုလ်အလုပ်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ ထိုသို့ပင် ခံစားရရှိနိုင်သော်လည်း (တစ်မက်တစ်ဖိုလ်မျှ မရထားပါက) ထို သမထကုသိုလ် ကောင်းမှုအချို့များ ကုန်လွန်သွားသောအခါ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသုရကာယ်ဟူသော အပါယ် (၄)ဘုံသို့ ပြန်၍ ရောက်သွားကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဝိပဿနာ အကောင်းဆုံးအလုပ်ဖြစ်ပုံ

၄။ ဝိပဿနာ အလုပ်သည် အကောင်းဆုံး အလုပ်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရာ၌ ဝိပဿနာအလုပ်ကို ဆရာသမားကောင်းများထံ၌ နည်းခံယူ၍ နည်းမှန်လမ်းမှန် အားထုတ်လိုက်သည်ရှိသော် အမှတ်တွေ ပြည့်သွားသောအခါ သောတာပန်ဖြစ်သွားနိုင်ပေသည်။ ယခုဘဝမှစ၍ အပါယ်တံခါး အပြီးတိုင် ပိတ်သွားနိုင်ပေသည်။ (၇)ဘဝဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သွားနိုင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဝိပဿနာအလုပ်သည် အကောင်းဆုံးအလုပ် ဖြစ်ပေသည် ဟု ဆိုသည်မှာ မှန်လှပေသည်။

ဝိပဿနာ အခက်ဆုံး အလုပ်ဖြစ်ပုံ

ဝိပဿနာ အလုပ်သည် အခက်ဆုံးအလုပ် ဖြစ်သည် ဟု ဆိုရာ၌ ဒါနကုသိုလ်နှင့် သီလကုသိုလ်တို့ကို ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့် ပြုလုပ်လျှင် ပြုလုပ်ခြင်း ကိစ္စ ပြီးမြောက်သွားနိုင်ကြပေသည်။ ဝိပဿနာအလုပ်သည် ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့် ပြုလုပ်၍ မရသော ကုသိုလ်ဖြစ်ပေသည်။ စိတ်ဖြင့်သာ ပြုလုပ်ရသည့်

ကုသိုလ်ဖြစ်ပေသည်။ စိတ်ဖြင့် ပြုလုပ်ရသည့်အလုပ်သည် အလွန်ပင် ခက်ခဲလှပေသည်။

ထို့ကြောင့် ဓမ္မမဒပါဠိတော်၌ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်မှာ စိတ်ဖြင့် လုပ်ရသော ဝိပဿနာအလုပ်သည် စိတ်ကို အာရုံတစ်ပါးသို့ မရောက်သွားရအောင် နှိမ်နင်းဖို့ရာမှာလည်း အလွန်ပင် ခက်ပေသည်။ အလွန်လျင်မြန်လှ၍ အာရုံတစ်ပါးသို့ မရောက်သွားရအောင် နှိမ်နင်းဖို့ရာမှာလည်း အလွန်ပင် ခက်လှပေသည်။ သူ့ကျလိုရာ အာရုံအမျိုးမျိုးတို့၌ ကျနေတတ်သည်ဖြစ်၍ ဝိပဿနာ၏ အာရုံ ရုပ်နာမ် ဓမ္မတို့၌ ကျနေရအောင် ထားဖို့ရာမှာလည်း အလွန်ပင် ခက်ခဲလှပေသည် ဟု ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဝိပဿနာအလုပ်သည် အခက်ဆုံးအလုပ် ဖြစ်သည် ဟု ဆိုသည်မှာလည်း မှန်ပေသည်။

ဝိပဿနာကို ငွေဖြင့် ဝယ်လို့မရပုံ

ငွေဖြင့် ဝယ်လို့မရသော အလုပ်ဟု ဆိုရာ၌ လောကတွင် ပစ္စည်းဥစ္စာ ပေါများ ကြွယ်ဝကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လောကီချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတို့နှင့် လောကီရတနာ အမျိုးမျိုးတို့ကို ငွေဖြင့် ဝယ်ယူ၍ ရရှိနိုင်ကြသကဲ့သို့ ဝိပဿနာအလုပ်မှ ရရှိသော ဝိပဿနာကုသိုလ်ကို ငွေဖြင့် ဝယ်ယူ၍ မရနိုင်ကြပေ။ ထို့ကြောင့် ငွေဖြင့် ဝယ်လို့မရသော အလုပ် ဟု ဆိုသည်မှာလည်း မှန်ပါပေသည်။

ယောဂီ အွန်တန်ဟိုင်းကို ဖြေကြားစဉ်က အကျဉ်းမျှသာ ဖြေကြားပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ တရား ဆောင်းပါး ဖတ်ရှုသူများ ရှင်းလင်းစွာ သိနိုင်စေခြင်းငှာ အကျယ် ရေးသား ဖော်ပြလိုက်ရပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပ်သာဆရာတော်

လိုင်ရှာလီရန် မေးပါ ဖြေပေးရာ

ဆရာတော်တို့ကို မလေးရှားနိုင်ငံ၊ ကိုတာတင်ဂီမြို့၊ သန္တိသုခါရာမ ရိပ်သာအဖွဲ့မှ တရားဟော တရားပြ ပင့်လျှောက်ကြသဖြင့် ဆရာတော် နှင့် ဦးကောင်းရင်တို့သည် ကြွရောက်ကာ ၁၃၆၀-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း (၁၃)ရက်၊ (၁-၁၁-၉၈) တနင်္ဂနွေနေ့မှစ၍ (၃)ပတ် တရားစခန်းဖွင့်ကာ တရားဟော တရားပြ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ အမျိုးသားယောဂီ အမျိုးသမီး ယောဂီ (၅၀)ကျော်ခန့် ရှိပါသည်။

ဤကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ကြရာတွင် နံနက် (၉)နာရီမှ (၁၀)နာရီအထိ တစ်ကြိမ်၊ ညနေ (၂)နာရီမှ (၄)နာရီအထိ တစ်ကြိမ် တရားစစ်ပေးကြပါသည်။ ည (၈)နာရီခွဲမှ (၉)နာရီခွဲအထိ တရားဟောပေးကြပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ တရားစစ်ပေးရာတွင် ယောဂီများက သူတို့ သိလိုရာများကို မေးလျှောက်ကြ ပါသည်။ ဦးကောင်းရင်က အင်္ဂလိပ်လို ဘာသာပြန်ပေးပါသည်။

အသက် (၃၈)နှစ်ရှိ လိုင်ရှာလီရန် အမည်ရှိသူ အမျိုးသမီး ယောဂီက လျှောက်ထားသည်မှာ သူ ဝိပဿနာတရားအားထုတ်တာ (၃)နှစ်ရှိသွားပါပြီ၊ တစ်ပတ်မှ သုံးလအထိ အားထုတ်ခဲ့ဖူးပါသည်။ ယခု ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ရာတွင် အချို့သောနေ့များမှာ အသင့်အတင့် မှတ်လို့ကောင်းပါ သော်လည်း အချို့သောနေ့များမှာ မကောင်းပါ။ အိပ်ငိုက်တာ စိတ်ထွက်တာ တွေများနေပါသည်။ အမှတ်ကောင်းအောင် အယ်လိုလုပ်ရပါမလဲ ဟု မေး လျှောက်ပါသည်။

အမှတ်တွေ ဆက်အောင် ရှုမှတ်ရမည်။ အမှတ်တွေ ဆက်မှ မှတ်အားတွေ ကောင်းလာနိုင်ပေသည်။ မှတ်အားတွေ ကောင်းမှ အိပ်ငိုက်တာတွေလဲ ကင်းပျောက်သွားနိုင်ပါသည်။ စိတ်ထွက်တာတွေလည်း နည်းသွား၊ ကင်းပျောက်သွားလိမ့်မည် ဟု အကျဉ်းချုပ် ရှေးဦးစွာဖြေကြားပေးလိုက်ရပါသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သောအခါ အမှတ်တွေ ကောင်းဖို့ရာမှာ ထိုင်မှတ်သည့်အမှတ်နှင့် စင်္ကြံလျှောက်မှတ်သည့်အမှတ်၊ စင်္ကြံလျှောက်မှတ်သည့်အမှတ်နှင့် အထွေထွေ အသေးစိတ် အမှတ်တို့ကို ဆက်စပ်သွားရအောင် မပြတ်မလပ်ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ အမှတ်တွေ မပြတ်သွားရအောင်၊ ဆက်စပ် သွားရအောင် ရှုမှတ်လို့ ရသွားသောအခါ အမှတ်တွေ ကောင်းလာမည် ဖြစ်ပေသည်။ အမှတ်တွေ ကောင်းလာသောအခါ အိပ်ငိုက်တာတွေလည်း ကင်းပျောက်သွားနိုင်ပေသည်။ စိတ်ထွက်တာတွေလည်း နည်းသွား၊ ကင်းပျောက်သွားနိုင်ကြပေသည်။ တရားရှုမှတ်လို့ကောင်းသွားမည် ဖြစ်ပေသည်ဟု ဖြေကြားပေးလိုက်ရပါသည်။

ထို့နောက် လိုင်ရွာလီရန် အမည်ရှိသူ အမျိုးသမီး ယောဂီက မေးလျှောက်ပြန်သည်မှာ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ရာတွင် သူ့အတွက် သတိနှင့် သမာဓိသည် အတူတူလိုပင် ဖြစ်နေပါသည်။ ဘယ်လို ထူးခြားပါသလဲ ဟု မေးလျှောက်ပြန်ပါသည်။

ယောဂီ တရားရှုမှတ်ရာတွင် သတိနှင့် သမာဓိ တူသလိုပင် ထင်ရပါသော်လည်း သတိနှင့် သမာဓိတို့သည် မတူကြပေ။ ထူးလျက်ရှိကြပေသည်။ ပေါ် ရာ ပေါ် ရာ အာရုံတို့၌ မမေ့နေပါဘဲ ကပ်ကပ်သွားရအောင် ရှုမှတ်နိုင်တာက သတိဖြစ်သည်။ သတိဖြင့် ရှုမှတ်လိုက်သည့် ပေါ် ရာ ပေါ် ရာ အာရုံ

လိုင်ရှာလီရန် မေးပါ ဖြေပေးရာ

၅၃

တို့၌ အာရုံ၏ အစမှ အဆုံးတိုင်အောင် စိတ်ကို တည်တည်သွားရအောင် ထားပေးလိုက် တာက သမာဓိ ဖြစ်သည် ဟု အကျဉ်းချုပ် ဖြေကြားပေး လိုက်ပါသည်။

ဥပမာ . . . ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ဟု ရှုမှတ်ရာ၌ ဖောင်းတာ ပိန်တာတို့ ပေါ်လာလျှင် မမေ့နေပါဘဲ၊ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ဟု ကပ်ခနဲ ကပ်ခနဲ ရှုမှတ်နိုင်တာက သတိ ဖြစ်သည်။ ဖောင်းစမှ ဖောင်းဆုံး၊ ပိန်စမှ ပိန်ဆုံးတိုင်အောင် မှတ်စိတ် တည်တည်သွားရအောင် ထားပေးတာက သမာဓိဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ သတိနှင့် သမာဓိတို့သည် မတူကြပေ၊ ထူးခြား လျက် ရှိကြပေသည်။

တစ်နည်းအားဖြင့် သတိက သမာဓိကို ကျေးဇူးပြုနေပေသည်။ သတိ ရှိမှ သတိကောင်းမှ သမာဓိဖြစ်သည်။ ပေါ်ရာ ပေါ်ရာ အာရုံတို့၌ မေ့နေ၍ မမှတ်နိုင်သောအခါ သမာဓိလည်း မဖြစ်တော့ပေ။ ပေါ်ရာ ပေါ်ရာ အာရုံ တို့၌ သတိဖြင့် ရှုမှတ်နိုင်မှသာ သမာဓိ ဖြစ်လာပေသည်။ ဤကဲ့သို့ အကြောင်း အကျိုးအနေအားဖြင့် ခွဲကြည့်ပါလျှင်လည်း သတိနှင့် သမာဓိတို့ မတူကြပေ၊ တစ်ခုစီ တစ်ခြားစီပင် ဖြစ်ကြပေသည်။ ထူးလျက်ပင် ရှိကြပေသည်။

ထို့နောက် တစ်ချိန်မှာ လိုင်ရှာလီရန် ခေါ် အမျိုးသမီး ယောဂီက လျှောက်ထားပြန်သည်မှာ သူ့ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခဲ့တာ (၃)နှစ် ရှိသွားပါပြီ၊ တစ်ပတ်မှ (၃)လအထိ အားထုတ်ခဲ့ဖူးပါသည်။ ထိုသို့ပင် အားထုတ်ခဲ့ပါသော်လည်း တိုးတက်မှုများ ထင်ထင်ရှားရှား မတွေ့ရပါ ဟု လျှောက်ထားပြန်ပါသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခြင်းကြောင့် နာမ်တရားတို့ တိုးတက် လာသည်မှာ သိမ်မွေ့သည်ဖြစ်၍ ရုပ်တရားများ တိုးတက်လာသကဲ့သို့ အကျိုး

တရားများ မထင်ရှားပေ။ သို့သော် မှတ်ချက်တိုင်းမှတ်ချက်တိုင်းမှာ တိုးတက်လျက် ရှိပေသည်။ ရှုမှတ်နေတုန်း၊ ရှုမှတ်ဆဲမှာ မထင်ရှားသေးပေ၊ ရှုမှတ်ဖန်များ၍ မှတ်အားတွေ ပေါင်းစပ်မိသောအခါ တဖြည်းဖြည်း ထင်ရှားလာပေသည်။ သို့သော် နာမ်တရားများ တိုးတက်လာခြင်းသည် ရုပ်တရားများ တိုးတက်လာခြင်းကဲ့သို့ အထည်ခြပ်များနှင့် တကွ မထင်ရှားပေ။ ရှုမှတ်နေသမျှ တိုးတက်နေတာတော့ အမှန်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ နောင်အခါ ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်သူ ယောဂီများ ကိုယ်တိုင်ပင် သိလာကြပေသည်။

အချိန်ကြာကြာလည်း ရှုမှတ်နိုင်ကြပေသည်။ သိမ်မွေ့သော တရားသဘောတို့ကိုလည်း ရှုမှတ်နိုင်ကြပေသည်။ သိမ်မွေ့ပါသော်လည်း မထင်မရှားတော့ မဟုတ်ပေ၊ ထင်ထင်ရှားရှားပင် ရှုမှတ်လို့ ရကြပေသည်။ အာရုံတစ်ပါးသို့ စိတ်ထွက်သွားခြင်းလည်း နည်းပါးသွားကြပေသည်။ မိမိ၏ စိတ်အစဉ်မှာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန်မာနတွေ နည်းပါးသွားတာကိုလည်း ကိုယ်တိုင်ပင် သိကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခြင်းကြောင့် နာမ်တရားများ တိုးတက်လာသည်မှာ ထင်ရှားလာကြပေသည်။

ထို့နောက် လိုင်ရှာလီရန် အမျိုးသမီး ယောဂီက လျှောက်ထားပြန်သည်မှာ ရိပ်သာမှ အိမ်သို့ ပြန်ရောက်သွားသောအခါ တိုးတက်လာရအောင် ဘယ်လို အားထုတ်နေရပါ့မလဲ ဟု လျှောက်ထားပြန်ပါသည်။

အိမ်သို့ ပြန်ရောက်သွားသောအခါ မိမိအချိန်ရသမျှ နံနက် စောစော တစ်ကြိမ်၊ ညအိပ်ရာဝင်ခါနီးမှာ တစ်ကြိမ်တော့ အားထုတ်သင့်ပါသည်။ တစ်နာရီ အချိန်ရလျှင် တစ်နာရီ၊ တစ်နာရီအချိန်မရလျှင် နာရီဝက်၊ နာရီဝက်အချိန်မရလျှင် (၁၅)မိနစ် ရှုမှတ်ပေးရမည်။ နေ့စဉ် ဝတ်မပျက်အောင် ရှုမှတ်မည် ဟု ဆုံးဖြတ်ကာ ရှုမှတ်ရမည် ဖြစ်ပေသည်။

နေ့စဉ် ရှုမှတ်ထားသောအားဖြင့် ဝိပဿနာကုသိုလ်၏ စွမ်းအင်များ ကို စုဆောင်းထားသကဲ့သို့ ဖြစ်၍ တဖြည်းဖြည်း မှတ်အား စွမ်းအားတို့ တက်လာမည် ဖြစ်ပေသည်။ ဝိပဿနာတရားကို အချိန်ရသမျှ ရှုမှတ်နေခြင်း သည် ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့၏ သဘောအရ ဖြစ်ပြီးတာနှင့် ပျက်ပျက် သွားကြပေသည်။ သို့သော် ရှုမှတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဝိပဿနာ ကုသိုလ်များ၏ စွမ်းအားများကတော့ ပျက်သွားကြမည် မဟုတ်ပေ။ ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်သူ၏ နာမ်အစဉ်မှာ တိန်းအောင်း ကျန်နေခဲ့ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုစွမ်းအားများ ပေါင်းစပ်မိသောအခါ တိုးတက်လာသည့် အကျိုး တရားတွေ ထင်ရှားစွာ တွေ့သိလာကြရပေသည်။ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် တရားထူး တရားမြတ်များ ရသည်အထိ တိုးတက်ကာ အကျိုးတရားများကို ရရှိသွား နိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည် ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ယောဂီ လိုင်ရှာလီရန်ကို ဖြေကြားပေးစဉ်က အကျဉ်းမျှကိုသာ ဖြေကြားပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ တရားဆောင်းပါး ဖတ်ရှုသူများ ရှင်းလင်းစွာ သိနိုင် စေခြင်းငှာ အကျယ် ရေးသား ဖော်ပြလိုက်ရပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိဝိသုဒ္ဓိရာတော်

အား (၈)မျိုးရှိတာ သိကောင်းစရာ

လောကထဲ၌ ရှိနေကြသော ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့၏ အား အစွမ်းကို မိမိတို့ ကိုယ်တိုင် သိကာ အသုံးပြုလျက် ရှိကြပေသည်။ မိမိတို့၏ အားအစွမ်းကို သိပြီး အသုံးချတတ်မှသာ မိမိတို့ လိုရာ အကျိုးကိစ္စများ ပြီးမြောက် သွားနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက အား(၈)မျိုး ရှိသည့်အကြောင်းကို ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

- ၁။ ငိုခြင်းသည် ကလေးသူငယ်တို့၏ အား ဖြစ်သည်။
- ၂။ အမျက်ဒေါသ ထွက်ခြင်းသည် အမျိုးသမီးတို့၏ အား ဖြစ်သည်။
- ၃။ လက်နက်သည် ခိုးသူ ဓားပြတို့၏ အား ဖြစ်သည်။
- ၄။ အစိုးရခြင်းသည် မင်းတို့၏ အား ဖြစ်သည်။
- ၅။ ကဲ့ရဲ့ခြင်းသည် သူမိုက်တို့၏ အား ဖြစ်သည်။
- ၆။ အကျိုးရှိ မရှိကို ရှုခြင်းသည် ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အား ဖြစ်သည်။
- ၇။ ဆင်ခြင်ခြင်းသည် ဗဟုသုတရှိသူတို့၏ အား ဖြစ်သည်။
- ၈။ သည်းခံခြင်းသည် ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အား ဖြစ်သည် ဟူ၍ အား (၈)မျိုး ရှိသည့်အကြောင်းကို ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

၁။ ငိုခြင်းသည် ကလေးသူငယ်တို့၏ အား ဖြစ်သည် ဟု ဟောကြားရာ၌ မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော အရာဝတ္ထုများကို မပြောဆို မပြုလုပ်နိုင်ကြသေးသော ကလေး သူငယ်တို့သည် အကြင်အခါ မိမိ အလိုရှိအပ်သော စားဖွယ် သောက်ဖွယ်၊ မိမိ အလိုရှိအပ်သော အရာဝတ္ထု တစ်ခုခုကို မရသည် ရှိသော် ငိုကြရပေသည်။ ထိုအခါ ကလေးသူငယ်များကို ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်

နေကြသော လူကြီးများက ကလေးသူငယ်များ အလိုရှိနေသည့် စားသောက်ဖွယ် စသော ပစ္စည်းများကို ပေးကြရပေသည်။ ထို့ကြောင့် ငိုခြင်းသည် ကလေး သူငယ်တို့၏ အား ဖြစ်သည် ဟု ဟောကြားတော်မူခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဥပမာ . . . ကလေးသူငယ်များသည် အကြင်အခါ နို့ဆာ၍ ငိုကြပေသည်။ ထိုအခါ သက်ဆိုင်ရာ လူကြီးများက ကလေးနို့ဆာနေပြီ၊ နို့တိုက်ကျွေးလိုက်ပါ ဟု ဆို၍ နို့တိုက်ကျွေးရပေသည်။ ကလေးသူငယ်များသည် အကြင်အခါ အိပ်ချင်၍ ငိုကြပေသည်။ ထိုအခါ သက်ဆိုင်ရာ လူကြီးများက ကလေး အိပ်ချင်နေပြီ အိပ်ရာပုခက်၌ အိပ်စေလိုက်ပါ ဟု ဆို၍ အိပ်စေကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ငိုခြင်းသည် ကလေးသူငယ်များ၏ အား ဖြစ်သည်မှာ ထင်ရှားလှပေသည်။

၂။ အမျက်ဒေါသထွက်ခြင်းသည် အမျိုးသမီးတို့၏ အား ဖြစ်သည် ဟု ဟောကြားတော်မူရာ၌ မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း အခြေခံ မရှိကြသေးသော အမျိုးသမီးတို့သည် အကြင်အခါ မိမိတို့ မနှစ်သက်သည့် ဆန့်ကျင်ဘက် အာရုံတို့နှင့် တွေ့ကြုံရ၏။ ထိုအခါ အမျိုးသားများလောက် သည်းခံနိုင်ခြင်း မရှိကြပေ။ အမျက်ဒေါသ အမြန်ထွက်လာတတ်ကြပေသည်။ အမျက်ဒေါသ ထွက်လိုက်ရမှ ကျေနပ်မှုများ ရရှိသွားတတ်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် အမျက်ဒေါသထွက်ခြင်းသည် အမျိုးသမီးတို့၏ အား ဖြစ်သည် ဟု ဟောကြားတော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

အမျက်ဒေါသထွက်ခြင်းသည် မိမိကိုလည်း ဒုက္ခဖြစ်စေ၏။ သူတစ်ပါးတို့ကိုလည်း ဒုက္ခ ဖြစ်စေ၏။ ထို့ကြောင့် အမျက်ဒေါသထွက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကြရပေသည်။

၃။ လက်နက်သည် ခိုးသူ ဓားပြတို့၏ အား ဖြစ်သည် ဟု ဟောကြားတော်မူရာ၌ ခိုးသူ ဓားပြတို့သည် အကြင်အခါ မိမိတို့လက်၌ ဓား၊ လှံ၊

သေနတ် စသော လက်နက်များ မရှိ ထိုအခါ ခိုးယူ လုယက်ရဲသော စွမ်းအားများ မရှိကြပေ၊ ကြောက်ထိတ်လန့်နေတတ်ကြပေသည်။ အကြင်အခါ မိမိတို့လက်၌ ဓား၊ လှံ၊ သေနတ် စသောလက်နက်များ ရှိနေကြပေ၏။ ထိုအခါ ခိုးယူ လုယက်ရဲသော စွမ်းအားများရှိနေကြ၍ မကြောက်ရွံ့ဘဲ ရှိနေတတ်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် လက်နက်သည် ခိုးသူ ဓားပြတို့၏ အားဖြစ်သည် ဟု ဟောကြားတော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၄။ အစိုးရခြင်းသည် မင်းတို့၏ အား ဖြစ်သည် ဟု ဟောကြားတော်မူရာ၌ မင်းတို့သည် အစိုးရခြင်း အာဏာရှိပါက တိုးတက်မှုများ ရှိနိုင်ကြပေသည်။ အစိုးရခြင်း အာဏာမရှိပါက တိုးတက်မှုများ မရှိနိုင်ကြပေ။ ထို့ကြောင့် အစိုးရခြင်းသည် မင်းတို့၏ အားဖြစ်သည် ဟု ဟောကြားတော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

၅။ ကဲ့ရဲ့ခြင်းသည် သူမိုက်၏ အား ဖြစ်သည် ဟု ဟောကြားတော်မူရာ၌ အကြင်သူတို့သည် မိမိ၏ အပြစ်ကို မကြည့်ရှုမူ၍ မိမိနှင့် တွေ့ကြုံရသူ ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အပြစ်နှင့် ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ ပြုလုပ်အပ်သော ကိစ္စတို့၌ အပြစ်ကိုသာ ကြည့်ရှု၍ ကဲ့ရဲ့တတ်ကုန်၏။ ထိုကဲ့ရဲ့ခြင်း သဘောရှိသော သူတို့သည် သူမိုက်တို့ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ကဲ့ရဲ့ခြင်းသည် သူမိုက်တို့၏ အား ဖြစ်သည် ဟု ဟောကြားတော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

၆။ အကျိုးရှိ မရှိကို ရှုခြင်းသည် ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်၏ အား ဖြစ်သည် ဟု ဟောကြားတော်မူရာ၌ အကြင်သူတို့သည် ထိုထိုပြုဖွယ်ရာ ကိစ္စတို့၌ အကျိုးရှိ အကျိုးမရှိကို ပညာဖြင့် ရှုခြင်းသဘော ရှိကြကုန်၏။ ထိုသို့ ပညာဖြင့် ရှုခြင်း သဘောရှိသောသူတို့သည် ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အကျိုးရှိ မရှိကို ရှုခြင်းသည် ပညာရှိ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အား ဖြစ်သည်ဟု ဟောကြားတော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

၇။ ဆင်ခြင်ခြင်းသည် ဗဟုသုတ ရှိသူတို့၏ အားဖြစ်သည်ဟု ဟောကြားတော်မူရာ၌ အကြင် စာပေ ပိဋကတ် ကျမ်းဂန် ဗဟုသုတရှိသူတို့သည် နှုတ်ဖြင့် ပြောဆိုအပ်သည့် စကား၊ ကိုယ်ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သည့် ပြုဖွယ်ကိစ္စများကို ပြောဆို ပြုလုပ်ကြရာ၌ ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်ပြီးမှသာ ပြောဆို ပြုလုပ်လေ့ ရှိကြပေသည်။ ထို ဗဟုသုတရှိသူတို့၏ ပြောဆို ပြုလုပ်သည့် ကိစ္စတို့သည် မှန်ကန်၍ မိမိလည်း အကျိုးရှိ၊ သူတစ်ပါးတို့လည်း အကျိုးရှိကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဆင်ခြင်ခြင်းသည် ဗဟုသုတရှိသူတို့၏ အား ဖြစ်သည်ဟု ဟောကြားတော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

၈။ သည်းခံခြင်းသည် ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့၏ အား ဖြစ်သည် ဟု ဟောကြားတော်မူရာ၌ အကြင် ရဟန်း ပုဏ္ဏား သူတော် သူမြတ်တို့သည် ကောင်းသည့် နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်သည့် အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့ဟူသော အာရုံ (၅)ပါးတို့နှင့် တွေ့ကြုံရသောအခါ လောဘ မဖြစ်လာရအောင် သည်းခံနိုင်ကြပေ၏။ မကောင်းသည့် ဆန့်ကျင်ဘက် မနှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်သည့် အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့ဟူသော အာရုံ (၅)ပါးတို့နှင့် တွေ့ကြုံရသောအခါ ဒေါသ မဖြစ်လာရအောင် သည်းခံနိုင်ကြပေ၏။ ထို ရဟန်း ပုဏ္ဏား သူတော် သူမြတ်တို့၏ သန္တာန်၌ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာသို့ ရောက်စေနိုင်သော သီလ သမာဓိ ပညာ အားတို့ ပြည့်စုံလာကြပေ၏။ ထို့ကြောင့် သည်းခံခြင်းသည် ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့၏ အား ဖြစ်သည် ဟု ဟောကြားတော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရံသီရိဝိသုဆရာတော်

နိဗ္ဗာန်တရားမှာ သိကောင်းစရာ

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဝုရိုးလ်တို့သည် ချမ်းသာအမျိုးမျိုးတို့တွင် နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာသည် အမြတ်ဆုံးချမ်းသာ၊ အကောင်းဆုံးချမ်းသာ ဟု ယုံကြည်လျက် ရှိကြပေသည်။ ကောင်းမှုကုသိုလ်များ ပြုတိုင်းပြုတိုင်း နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်ရပါလို၏ ဟု ဆုတောင်းလျက်ရှိကြပေသည်။ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရရှိ လို၍ ဝိပဿနာတရားကို အချိန်ရသမျှ အားထုတ်လျက်ရှိကြပေသည်။ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာ၏ သဘောအမှန်ကိုလည်း သိတန်သလောက် သိလျက် ရှိကြ ပေသည်။

သို့သော် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာနှင့် စပ်၍ သိကောင်းစရာများမှာ အလွန် ပင် များပြားလှပေသည်။ လိုရင်း အကျဆုံး သိကောင်းစရာများကို သိထား ဖို့ လိုအပ်ကြပေသည်။ လိုရင်းအကျဆုံး သိကောင်းစရာများကို အမေးထုတ် ၍ ရှင်းလင်းဖော်ပြပါမည်။

- ၁။ နိဗ္ဗာန်သည် ရုပ်တရား ဖြစ်ပါသလား၊ နာမ်တရား ဖြစ်ပါသလား။
- ၂။ နိဗ္ဗာန်သည် ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းမှာ ရှိပါသလား၊ ခန္ဓာကိုယ် ပြင်ပမှာ ရှိပါသလား။
- ၃။ နိဗ္ဗာန်သည် အဘယ်နှမျိုး ရှိနိုင်ပါသနည်း။
- ၄။ နိဗ္ဗာန်သည် ဤလောကထဲမှာ ရှိပါသလား၊ အခြားသော လောက ထဲမှာ ရှိပါသလား။
- ၅။ နိဗ္ဗာန်၌ နေ လ တို့ ရှိပါသလား ဟူသော မေးခွန်း (၅)မျိုးထုတ်၍ ရှင်းလင်းဖော်ပြပါမည်။

နိဗ္ဗာန်တရားမှာ သိကောင်းစရာ

၆၁

၁။ နိဗ္ဗာန်သည် ရုပ်တရားဖြစ်ပါသလား၊ နာမ်တရား ဖြစ်ပါသလား ဟု မေးရာ၌ အဖြေမှာ - နိဗ္ဗာန်သည် ရုပ်တရား မဟုတ်ပေ၊ နာမ်တရား ဖြစ်ပေသည်။

ရုပ်တရားတို့သည် အအေး၊ အပူစသော အကြောင်းများကြောင့် ဖောက်ပြန်သွားတတ်ကြပေသည်။ ပြောင်းလဲသွားတတ်ကြပေသည်။ နိဗ္ဗာန် သည် မည်သည့် အကြောင်းကြောင့်မှ ဖောက်ပြန်သွားခြင်း၊ ပြောင်းလဲသွား ခြင်းများ မရှိပေ။ ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်သည် ရုပ်တရား မဟုတ် ဟု ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

နိဗ္ဗာန်သည် နာမ်တရားဖြစ်သည် ဟု ဆိုရာ၌ စိတ် စေတသိက် နာမ်တရားများကဲ့သို့ အာရုံအမျိုးမျိုးတို့ကို သိခြင်း မရှိပေ။ နိဗ္ဗာန်ဟူသော မိမိထံသို့ မဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ် ပစ္စဝေက္ခဏာစိတ်တို့ကို ညွှတ်စေတတ် (အာရုံ ပြုသောအားဖြင့်) ရောက်စေတတ်သောကြောင့်သာ နာမ်တရား ဟု ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

စိတ် စေတသိက်တို့သည် အာရုံအမျိုးမျိုးတို့ကို သိခြင်းနှင့် မိမိတို့ ထံသို့ တစ်ပါးသော စိတ်စေတသိက်တရားတို့ကို ညွှတ်စေခြင်း (ရောက်စေ ခြင်း) ဟူသော အကြောင်း ၂-ပါးကြောင့် နာမ် ဟူသော အမည်ကို ရရှိကြ ပေသည်။

နိဗ္ဗာန်သည် အာရုံ အမျိုးမျိုးတို့ကို သိခြင်း မရှိပေ။ မိမိထံသို့ မဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ် ပစ္စဝေက္ခဏာစိတ်တို့ကို ညွှတ်စေခြင်း (အာရုံပြုသောအားဖြင့်) ရောက်စေခြင်း ဟူသော အကြောင်း တစ်ပါးကြောင့်သာ နာမ်ဟူသော အမည်ကို ရရှိခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ (ယမိုက်အရကောက် နှာ ၃၆-)

၂။ နိဗ္ဗာန်သည် ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းမှာရှိပါသလား၊ ခန္ဓာကိုယ်ပြင်ပမှာ ရှိပါသလား ဟု မေးရာ၌ အဖြေမှာ - နိဗ္ဗာန်သည် သုတ္တန်ဒေသနာတော်

နည်း ပရိယာယ်အားဖြင့် ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းမှာ ရှိသည်ဟု ဆိုရပေသည်။

ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းမှာ နိဗ္ဗာန်ရှိပုံ

တစ်ချိန်သောအခါ သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ မြတ်စွာဘုရားကို ရောဟိတဿ အမည်ရှိသော နတ်သားက မအိုရာ၊ မနာရာ၊ မသေရာ၊ ဘဝသစ် မဖြစ်ရာ လောကအဆုံးကို ခြေဖြင့်သွား၍ ရောက်နိုင်ပါသလားဟု မေးလျှောက်ရာတွင် မြတ်စွာဘုရားက ခြေဖြင့်သွား၍ လောကအဆုံးကို မရောက်နိုင်ပေ၊ ဉာဏ်ဖြင့်သွားမှသာ ရောက်နိုင်ပေသည် ဟု ဖြေကြားတော်မူလိုက်ပါသည်။

ရောဟိတဿနတ်သား . . . တစ်လံမျှရှိသော ဤကိုယ်ကောင်၌ ပင် လောကလို့ဆိုတဲ့ ဒုက္ခသစ္စာလည်း ရှိပေသည်၊ လောက သမုဒယလို့ဆိုတဲ့ သမုဒယသစ္စာလည်း ရှိပေသည်၊ လောက၏ချုပ်ရာ ကုန်ဆုံးရာ နိရောဓသစ္စာ နိဗ္ဗာန်လည်း ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ခန္ဓာကိုယ်တွင်းမှာ ရှိပေသည်၊ လောက၏ ချုပ်ရာ ကုန်ဆုံးရာသို့ ရောက်ကြောင်း မဂ္ဂသစ္စာလည်း ရှိပေသည် ဟု ဟောကြားတော်မူလိုက်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ဟောကြားရာ၌ နိဗ္ဗာန်သည် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းမှာ ရှိသည်ဟု သုတ္တန်ဒေသနာတော်နည်း၊ ပရိယာယ်အားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခြင်းဖြစ်ပေသည်။

နိဗ္ဗာန်သည် အမှန်စင်စစ်အားဖြင့် ခန္ဓာကိုယ် အပြင်ပ၌ ရှိသော တရားဖြစ်ပေသည်။ အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်၌ ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သည် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်မှ အပြင်ပ ဗဟိဒ္ဓ တရား ဖြစ်သည် ဟု ဟောကြားတော်မူထားပါသည်။

အကျဉ်းချုပ် သိထားဖွယ်ရာမှာ . . . နိဗ္ဗာန်သည် သုတ္တန်ဒေသနာ တော်နည်းအားဖြင့် တင်စား၍ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်း၌ ရှိသောတရားဖြစ်သည်။ အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်နည်းအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်သည် ခန္ဓာကိုယ် ပြင်ပ၌ ရှိသော တရားဖြစ်သည်။ သုတ္တန်နည်းသည် တင်စားသောနည်း ဖြစ်သည်။ အဘိဓမ္မာ နည်းသည် မုချအတည်ပြုအပ်သောနည်း ဖြစ်သည်။

၃။ နိဗ္ဗာန်သည် အဘယ်နုမျိုးရှိပါသလဲ ဟု မေးရာ၌ အဖြေမှာ . . . နိဗ္ဗာန်သည် ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာ အကြွင်းအကျန် ရှိနေသေးသော နိဗ္ဗာန်နှင့် ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာ အကြွင်းအကျန် မရှိသော နိဗ္ဗာန် ဟူ၍ (၂)မျိုး ရှိပေသည်။

ပရိနိဗ္ဗာန် မစံဝင်မီ သက်တော်ထင်ရှားရှိနေသည့် အခိုက်တွင် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌ ရှိသော နိဗ္ဗာန်သည် ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာ အကြွင်း အကျန်ရှိနေသေးသော နိဗ္ဗာန် ဖြစ်ပေသည်။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ ပရိနိဗ္ဗာန် စံဝင်၍ ရောက်ရှိသွားသော နိဗ္ဗာန်သည် ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာ အကြွင်းအကျန် မရှိသော နိဗ္ဗာန် ဖြစ်ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာ အကြွင်းအကျန် ရှိနေသော နိဗ္ဗာန်နှင့် ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာ အကြွင်းအကျန် မရှိသော နိဗ္ဗာန်ဟူ၍ (၂)မျိုး ရှိပေသည်။

၄။ နိဗ္ဗာန်သည် ဤလောကထဲမှာ ရှိပါသလား၊ အခြားသော လောကထဲ မှာရှိပါသလား ဟု မေးရာ၌ အဖြေမှာ . . . နိဗ္ဗာန်သည် ဤလောကထဲမှာ ရှိသည်လည်း မဟုတ်၊ အခြားသော လောကထဲမှာ ရှိသည်လည်း မဟုတ် သော တရား ဖြစ်ပေသည်။

ဖြစ်တတ်၊ ပျက်တတ်သော ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာတရားတို့ ရှိမှသာ လောက ဟု ခေါ်လို့ရပေသည်။ ဖြစ်တတ်၊ ပျက်တတ်သော ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာတရားတို့ လုံးဝမရှိသော နိဗ္ဗာန်သည် ဤလောကလည်း မဟုတ်၊ အခြား သော လောကလည်း မဟုတ်ပေ၊ လောကမှ လွတ်မြောက်သော တရားတစ်ခု

ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်သည် ဤလောကထဲမှာလည်း မရှိ၊ အခြား
သော လောကထဲမှာလည်း မရှိသောတရား ဖြစ်သည် ဟု ဆိုရပေသည်။

၅။ နိဗ္ဗာန်၌ နေလတို့ ရှိပါသလား ဟု မေးရာ၌ အဖြေမှာ . . .
 နိဗ္ဗာန်သည် နေနှင့်လ (၂)မျိုးလုံး မရှိသော တရား ဖြစ်ပေသည်။

နိဗ္ဗာန်ဆိုသည်မှာ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့၏ မရှိခြင်း၊ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း သဘောဖြစ်ပေသည်။ နေ+လတို့သည် ရုပ်တရားတို့ ဖြစ်ကြပေသည်။ နေ+လ တို့၏ အရောင်တို့သည်လည်း ရုပ်တရားတို့ပင် ဖြစ်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်၌ နေ+လတို့ မရှိ ဟု ဆိုသည်မှာ သဘာဝအားဖြင့် ထင်ရှားလှပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိဿာဆရာတော်

[illegible]

1. What is the purpose of the study?
 2. What are the research questions?
 3. What is the significance of the study?
 4. What are the limitations of the study?
 5. What are the conclusions of the study?

ဘန်ကောက်တရားစခန်းမှ မေးကြ ပြေပေးရ

ဆရာတော်တို့ကို ထိုင်းနိုင်ငံ ဘန်ကောက်မြို့မှ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးတိက္ခဝီရက ပင့်လျှောက်သဖြင့် ဆရာတော်နှင့် မောင်တင်ထွန်းမြင့်တို့သည် တရားစခန်းကျင်းပရာ မစ္စတာစွမ်ချက်နှင့် မစ္စတုတိရာတို့၏ အိမ်ခြံဝင်းအတွင်း ၌ ၁၃၆၀-ခု၊ နတ်တော်လဆန်း -၁၃-ရက် (၁-၁၂-၉၈) အင်္ဂါနေ့မှစ၍ (၁၀)ရက် တရားစခန်းဖွင့်ကာ တရားဟော တရားပြ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ တရားစခန်းသိမ်းပြီးသောအခါ ယောဂီများက သူတို့ သိလိုရာများကို မေး လျှောက်ကြပါသည်။ ဖြေကြားသင့်သော မေးခွန်းများကို ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါ သည်။ ဦးတိက္ခဝီရက ထိုင်းလို ဘာသာပြန်ပေးပါသည်။

ဖြေကြားသင့်သော မေးခွန်းများ၏ အဖြေများကို ရေးသား ဖော်ပြ ပါမည်။ တရားစခန်းအတွင်းမှာ နွေးနွေးပြုလုပ်ရတဲ့အတွက်ကြောင့် အထွေ ထွေ အသေးစိတ် အမှတ်များကို လွယ်လွယ်ကူကူ မှတ်လို့ရပါသည်။ အိမ်သို့ ပြန် ရောက်သွားသောအခါ မြန်မြန်ပြုလုပ်ရတဲ့အတွက်ကြောင့် တရားစခန်း မှာလို မှတ်လို့ ရအောင် ဘယ်လို ရှုမှတ်ရပါမလဲ ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

အဖြေမှာ . . . အိမ်သို့ ပြန်ရောက်သွားသောအခါ အထွေထွေ အသေးစိတ်အမှတ်များကို ရှုမှတ်နိုင်ဖို့ရာမှာ သွား၊ ရပ်၊ ထိုင်၊ လျောင်းဟူသော ထင်ရှားသည့် ဣရိယာပုထ် (၄)ပါး တိုယ်အမူအရာများကို ပြုရတော့မည့် အခါမှာ သွားချင်သည့်၊ ရပ်ချင်သည့်၊ ထိုင်ချင်သည့်၊ လျောင်းချင်သည့် စိတ်များကို အထူးသတိထား၍ အာရုံပြုကြည့်ပါ။ သွားချင်၊ ရပ်ချင်၊ ထိုင်ချင်၊ လျောင်းချင်သည့်စိတ်များ ဖြစ်နေတာ ထင်ရှားနေပါလိမ့်မည်။ ထိုစိတ်များကို

သွားချင်တယ်၊ သွားချင်တယ်၊ ရပ်ချင်တယ်၊ ရပ်ချင်တယ်၊ ထိုင်ချင်တယ်၊
ထိုင်ချင်တယ်၊ လျောင်းချင်တယ်၊ လျောင်းချင်တယ် ဟု ရှုမှတ်ရပါသည်။

ထို့နောက် သွားသည့်၊ ရပ်သည့်၊ ထိုင်သည့်၊ လျောင်းသည့် ကိုယ်
အမူအရာများ ဖြစ်ပေါ်လာမှ သွားတယ်၊ သွားတယ်၊ ရပ်တယ်၊ ရပ်တယ်၊
ထိုင်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ လျောင်းတယ်၊ လျောင်းတယ်ဟု ရှုမှတ်ကြရပါသည်။
ဤကဲ့သို့ ပြုလုပ်ချင်သည့် စိတ်များက စ၍ ရှုမှတ်လို့ ရသွားပါလျှင် အိမ်သို့
ပြန်ရောက် သွားသောအခါ အထွေထွေ အသေးစိတ်အမှတ်များကို ရှုမှတ်လို့
ရနေပါ လိမ့်မည် ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ထို့နောက် ဖြေကြားသင့်သော မေးခွန်းမှာ - ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်
ရာ၌ ပျံ့လွင့်နေသော စိတ်ကို မီအောင် မမှတ်နိုင်ပါက နောင်ဘဝများတွင်
ဘယ်လို အကျိုးပေးနိုင်ပါသလဲဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

အဖြေမှာ . . . စိတ်ပျံ့လွင့်နေခြင်းကို ဥဒ္ဓစ္စလို့ ခေါ်ရပါသည်။
စိတ်ပျံ့လွင့်မှု၊ ဥဒ္ဓစ္စကြောင့် နောင်ဘဝများတွင် ရေ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊
အသူရကာယ် ဟူသော အပါယ်ဘုံဘဝများ၌ ဖြစ်ရခြင်း၊ ပဋိသန္ဓေအကျိုး
ကိုတော့ မပေးနိုင်ပေ။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သောအခါ တရားအတွေ့
နှေးခြင်း၊ တရားအတက်နှေးခြင်းစသော ပဝတ္တိအကျိုးကိုတော့ ပေးနိုင်
ပေသည်။

ထို့နောက် ဖြေကြားသင့်သော မေးခွန်းမှာ - မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်
ရောက်အောင် စိတ်ကို ဘယ်လိုထားရပါမလဲ ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

အဖြေမှာ . . . မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်
မိမိတို့၏ စိတ်ကို အကုသိုလ် မဖြစ်ရအောင်၊ ဖြူစင်အောင် ထားကြရမည်။

ဘန်ကောက်တရားစခန်းမှ မေးကြ ပြေပေးရ

၆၇

ကောင်းသည့် နှစ်သက်ဖွယ် အာရုံများနှင့် တွေ့ကြုံရသည့်အခါ လောဘမဖြစ်
လာရအောင်၊ မကောင်းသည့် ဆန့်ကျင်ဘက် အာရုံများနှင့် တွေ့ကြုံရသည့်
အခါ ဒေါသ၊ ဒေါမနဿများ မဖြစ်လာရအောင် မိမိတို့၏ စိတ်ကို ပြုပြင်ထား
ကြရမည်။ အမြဲတမ်း မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်သို့ မိမိ၏စိတ်ကို ညွတ်ထားကြရမည်။
အချိန်ရသမျှ ဝိပဿနာတရားကို ပွားများ အားထုတ်နေကြရမည် ဟု
ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ထို့နောက် ဖြေကြားသင့်သော မေးခွန်းမှာ - ဝိပဿနာတရား အား
ထုတ်သောအခါ ဉာဏ်စဉ် (၁၆)ပါး ပြည့်သွားတာကို ဘယ်လို သိရပါမလဲ
ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

အဖြေမှာ . . . ဝိပဿနာတရားကို မိမိရည်မှန်းထားသည့် ဉာဏ်
စဉ်များပြည့်အောင် အားထုတ်ပြီးသောအခါ ဉာဏ်စဉ် (၁၆)ပါးကို ပြည့်စုံ
အောင် ဟောကြားထားသော တိတ်တရားကြီးခွေများကို နာကြားခြင်းဖြင့်
လည်း သိနိုင်ပေသည်။ ဉာဏ်စဉ် (၁၆)ပါးကို ပြည့်စုံအောင် ရေးသားထား
သော ကျမ်းစာအုပ်များကို ဖတ်ရှုခြင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပါသည် ဟု ဖြေကြား
ပေးခဲ့ရပါသည်။

ထို့နောက် ဖြေကြားသင့်သော မေးခွန်းမှာ - ယခုခေတ်အခါ၌
အရိယာပုဂ္ဂိုလ်များ ရှိနိုင်ပါသလား၊ ဘယ်မှာ ရှိနိုင်ပါသလဲ ဟု မေးလျှောက်
ပါသည်။

အဖြေမှာ . . . ယခုခေတ်အခါ ပါရမီ အခြေခံ ရှိကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့
သည် အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်နိုင်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်များရှိနိုင်
ပေသည်။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်နိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းမှာ . . . ရခဲခြင်း တရား
(၄)ပါး ရရှိနေသောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ ရခဲခြင်းတရား (၄)ပါးမှာ . . .

၆၈

သိကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ

- ၁။ လူတစ်ယောက် ဖြစ်ဖို့ရာမှာ အလွန်ပင် ခဲယဉ်းလှပေသည်။
- ၂။ လူတစ်ယောက် အသက်ရှင်ဖို့ရာမှာလည်း အလွန်ပင် ခဲယဉ်းလှပေသည်။
- ၃။ အရိယာဖြစ်စေနိုင်သည့် သူတော်ကောင်းတရားတို့ကို နာကြားဖို့ ရာမှာလည်း အလွန်ပင် ခဲယဉ်းလှပေသည်။
- ၄။ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်တရားများ ရှိနေသည့် သာသနာတော်ကြီးနှင့် တွေ့ကြုံဖို့ရာမှာလည်း အလွန်ပင်ခဲယဉ်းလှပေသည်။ ယခုခေတ် အခါမှာ ဤ ခဲယဉ်းခြင်း = ရခဲခြင်းတရား(၄)ပါး ရှိနေသောကြောင့် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်နိုင်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်များ ရှိနိုင်ကြပေသည်။

ဘယ်မှာ ရှိနိုင်ကြပါသလဲဆိုပါလျှင် သာသနာထွန်းကားသည့် အရပ်ဒေသများ၌ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်များ ရှိနေကြပေသည်ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ဖြေကြားပေးစဉ်က အကျဉ်းမျှကိုသာ ဖြေကြားပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ တရားဆောင်းပါး ဖတ်ရှုသူများ ရှင်းလင်းစွာ သိစေခြင်းငှာ အကျယ်ရေးသားဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာဆရာတော်

တိုင်းပြည်တိုးတက်ရာ အခြေခံကောင်း (၄)ဖြာ

လောကထဲ၌ ရှိနေကြသော ရဟန်း၊ ရှင်၊ လူ အားလုံးသောသူတို့သည် မိမိတို့၏ တိုင်းပြည်ကို သာယာဝပြောကာ တိုးတက်ကြီးပွားလာခြင်းကို အလိုရှိကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် တိုင်းပြည်အတွက် မိမိတို့၏ တာဝန် ဝတ္တရားများကို ကျေပွန်အောင် ထမ်းဆောင်နေကြရပေသည်။ မိမိတို့၏ တိုင်းပြည် သာယာဝပြောကာ တိုးတက်ကြီးပွားလာမှသာ မိမိတို့ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သည့် ဘာသာ သာသနာတော်ကြီးလည်း တိုးတက်ကြီးပွားလာမည် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် နီတိကျမ်းဆရာများက တိုင်းပြည် သာယာဝပြောကာ တိုးတက်ကြီးပွားကြောင်း အခြေခံကောင်း (၄)ပါးကို ဖော်ပြထားကြပေသည်။

၁။ ကဿကောဝိပုလော = လယ်ယာလုပ်ကိုင်သူတို့ ပြန့်ပြော၍ စွမ်းအင်တိုးတက်လာခြင်း။

၂။ ဝါကိဇ္ဇောဝိပုလော = ကုန်သည်လုပ်သူတို့ ပြန့်ပြော၍ စွမ်းအင်တိုးတက်လာခြင်း။

၃။ အမစ္စောဝိပုလော = အမှုထမ်း၊ အရာထမ်းတို့ ပြန့်ပြော၍ စွမ်းအင်တိုးတက်လာခြင်း။

၄။ သမဏောသီလသုတဝါ = အကျင့်သီလရှိသည့် ပိဋကတ်ကျမ်းဂန် တတ်မြောက်သည့် ရဟန်းတော်တို့ တိုးတက်ပွားပြားလာခြင်း ဟူသော တိုင်းပြည် သာယာကာ တိုးတက်ကြီးပွားကြောင်း အခြေခံကောင်း (၄)ပါးကို ဖော်ပြထားကြပေသည်။

၁။ အကြင်အခါ လယ်ယာလုပ်ကိုင်သူတို့သည် မိုးကောင်းခြင်း၊ ရေရရှိခြင်း၊ လိုအပ်သော လယ်ယာအသုံးအဆောင် ခေတ်မီ ပစ္စည်းများကို ရရှိ

ခြင်းကြောင့် လယ်ယာလုပ်ငန်းများကို စွမ်းအင် ဆထက်တိုး၍ အချိန်မီ လုပ်
ကိုင်နိုင်ကြပေသည်။ ထိုအခါ တိုင်းပြည်၌ ဆန်၊ စပါး၊ သစ်သီးဝလံများ
ပေါများ၍ သာယာဝပြောကာ တိုးတက်ကြီးပွားလာကြမည် ဖြစ်ပေသည်။
ထို့ကြောင့် လယ်ယာလုပ်ကိုင်သူတို့ စွမ်းအင် တိုးတက်လာခြင်းသည်
တိုင်းပြည် သာယာဝပြောကာ တိုးတက်ကြီးပွားခြင်း၏ အကြောင်း အခြေခံ
ကောင်း (၁)ပါး ဖြစ်သည် ဟု ဆိုရပေသည်။

၂။ အကြင်အခါ ကုန်သည်တို့သည် သွားလာရာ လမ်းပန်းများနှင့်
ဆက်သွယ်ရေးများ ပြည့်စုံခြင်း၊ အရင်းအနှီး ပစ္စည်းဥစ္စာများ ပြည့်စုံခြင်း
စသည်တို့ကြောင့် ကုန်သည်လုပ်ငန်းများ၏ စွမ်းအင်များကို ဆထက်တိုး၍
လုပ်ကိုင်နိုင်ကြ၏။ ထိုအခါ တိုင်းပြည်၌ အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများ ပေါ
များလာ၍ သာယာဝပြောကာ တိုးတက်ကြီးပွားလာကြမည် ဖြစ်ပေသည်။
ထို့ကြောင့် ကုန်သည်လုပ်သူတို့ စွမ်းအင်တိုးတက်လာခြင်းသည် တိုင်းပြည်
သာယာဝပြောခြင်း တိုးတက်ကြီးပွားခြင်း၏ အခြေခံကောင်း (၁)ပါး ဖြစ်သည်
ဟု ဆိုရပေသည်။

၃။ အကြင်အခါ အမှုထမ်း၊ အရာထမ်းတို့သည် တိုင်းပြည်က ချမှတ်
ထားသည့် စည်းကမ်း ဥပဒေများကို စနစ်တကျ စီမံခန့်ခွဲကာ အသုံးချနိုင်ကြ
ပေသည်။ ထိုအခါ တိုင်းပြည်၌ အကျင့်သီလ စာရိတ္တများ ပြည့်စုံလာကြသည်
ဖြစ်၍ သာယာဝပြောကာ တိုးတက်ကြီးပွားလာကြမည် ဖြစ်ပေသည်။
ထို့ကြောင့် အရာထမ်း၊ အမှုထမ်းတို့ စွမ်းအင် တိုးတက်လာခြင်းသည်
တိုင်းပြည် သာယာဝပြောလာခြင်း တိုးတက်ကြီးပွားလာခြင်း၏ အကြောင်း
အခြေခံကောင်း (၁)ပါး ဖြစ်သည် ဟု ဆိုရပေသည်။

၄။ အကြင်အခါ ရဟန်းတော်တို့သည် ဝိဇ္ဇကတ်ကျမ်းဂန်တို့ကို သင်ယူ
ခြင်း၊ သင်ကြားပို့ချပေးခြင်း အလုပ်နှင့် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခြင်း
ဟူသော ရဟန်းတို့၏ အလုပ် (၂)ပါးကို ကြိုးစား အားထုတ်လျက် ရှိကြပေ

တိုင်းပြည်တိုးတက်ရာ အခြေခံကောင်း (၄)ဖြာ

၇၁

သည်။ ထိုအခါ သာသနာတော်ကို ကြည်ညိုသူ သဒ္ဓါတရား ရှိသူတို့သည် ကောင်းမှုကုသိုလ်များ ပြုကြသဖြင့် တိုင်းပြည်၌ ဘာသာ သာသနာတိုးတက် ကြီးပွားလာနိုင်မည် ဖြစ်ပေသည်။ တိုးတက် များပြားလာခြင်းသည် တိုင်းပြည် သာယာဝပြောခြင်း၊ တိုးတက်ကြီးပွားခြင်း၏ အကြောင်း အခြေခံကောင်း (၁)ပါး ဖြစ်သည် ဟု ဆိုရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ နိတိကျမ်းဆရာများက -

- * လယ်ယာလုပ်ကိုင်သူတို့ စွမ်းအင်ပြန့်ပြော၍ တိုးတက်လာခြင်း၊
- * ကုန်သည်လုပ်သူတို့ စွမ်းအင်ပြန့်ပြော၍ တိုးတက်လာခြင်း၊
- * အမှုထမ်း၊ အရာထမ်းတို့ စွမ်းအင်ပြန့်ပြော၍ တိုးတက်လာခြင်း၊
- * အကျင့်သီလရှိသည့် ပိဋကတ်ကျမ်းဂန် တတ်မြောက်သည့် ရဟန်းတော်များ တိုးတက်များပြားလာခြင်းတို့သည် တိုင်းပြည် သာယာဝပြောခြင်း၊ တိုးတက်ကြီးပွားခြင်း၏ အကြောင်း အခြေခံကောင်း ဖြစ်သည်ဟု ဖော်ပြခြင်းသည် မြတ်စွာဘုရား၏ တရားဒေသနာတော်များနှင့် လျော်ညီသော ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်၍ လိုက်နာကျင့်သုံးသင့်ကြပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရံသီရိဝိသုဒ္ဓိသုတေသန

ခွန်စုချာတာ မေးပါ ပြေပေးရာ

ဆရာတော်တို့ကို ထိုင်းနိုင်ငံ ဗန်ကောက်မြို့မှ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးတိက္ခဝီရက တရားဟော၊ တရားပြ ပင့်လျှောက်သဖြင့် ဆရာတော်နှင့် မောင်တင်ထွန်းမြင့်တို့သည် ၁၃၆၀-ခု၊ နတ်တော်လဆန်း ၁၂-ရက် (၃၀-၁၁-၉၈) တနင်္လာနေ့ ည ၇-နာရီ ၄၀-မိနစ် ရန်ကုန်လေဆိပ်မှ ထွက်သည့် ထိုင်း () လေယာဉ်ဖြင့် ဗန်ကောက်သို့ ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။ ဗန်ကောက် လေဆိပ်သို့ မြန်မာစံတော်ချိန် ည ၈-နာရီ ၄၀-မိနစ် ရောက်ရှိကြပါသည်။

ဗန်ကောက်လေဆိပ်၌ ဦးတိက္ခဝီရက ဦးဂန္ဓာသာရနှင့် ဒကာ၊ ဒကာမ များ လာရောက်၍ ကြိုနေကြပါသည်။ တရားစခန်းကျင်းပရာ မစ္စတာစွမ်းချက် နှင့် မစ္စတာတိရာတို့၏ ခြံဝင်းသို့ ၉-နာရီခွဲ ရောက်ကြပါသည်။

၁၃၆၀-ခု၊ နတ်တော်လဆန်း ၁၃-ရက် (၁-၁၂-၉၈) အင်္ဂါနေ့မှစ၍ (၁၀)ရက် တရားစခန်းဖွင့်ကာ တရားဟော၊ တရားပြ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ နေ့လည် ၂-နာရီမှ စ၍ ညနေ ၅-နာရီအထိ ယောဂီများကို တရားစစ်ပေး ပါသည်။ ည ၇-နာရီမှ ၈-နာရီအထိ တရားဟောပေးပါသည်။ ဦးတိက္ခဝီရက ဦးဝဏ္ဏသီရိ၊ ဦးဂန္ဓာသာရတို့က ထိုင်းလို ဘာသာပြန်ပေးကြပါသည်။ ယောဂီ ၄၀-ကျော် ရှိပါသည်။ တရားစစ်ပေးရာ၌ ယောဂီများက သူတို့ သိလိုရာများကို မေးလျှောက်ကြပါသည်။

အသက် ၄၂-နှစ်ရှိ ခွန်စုချာတာ အမည်ရှိသူ အမျိုးသမီးယောဂီက လျှောက်ထားသည်မှာ သူ တရားစခန်းသို့ ဝင်ရောက်၍ ဝိပဿနာတရား

ခွန်စုချာတာ မေးပါ-ဖြေမေးရာ

၇၃

အားထုတ်ခဲ့တာ ၂-ကြိမ် ရှိသွားပါပြီ။ ယခုတိုင်အောင် အာမူ မသိသေးပါ။
ဝိပဿနာတရားအားထုတ်တဲ့အခါမှာ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တလို့ သိရမည် တု
ကြားဖူးပါသည်။ ဘယ်တော့ သိရမှာလဲ ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခါစမှာတော့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တတို့ကို
မသိနိုင်သေးပါ။ ဆက်ကာ ဆက်ကာ အားထုတ်၍ ဉာဏ်စဉ်များ မြင့်လာ
သောအခါကျမှ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တတို့ကို သိလာကြရပေသည် ဟု အကျဉ်း
မျှကိုသာ ဖြေကြားပေးလိုက်ရပါသည်။

အကျယ်သိဖွယ်ရာမှာ . . . ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်
ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ပြသောနည်းဖြင့် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြ
သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထိုင်၍ ရှုမှတ်သောအခါ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊
ထိုင်တယ်၊ ထိတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ရှုမှတ်ခါစ သမာဓိဉာဏ်
များ မဖြစ်သေးမီ ဘာမျှ ထူးခြားစွာ မသိကြရသေးပေ။ သမာဓိဉာဏ်များ
ဖြစ်လာသောအခါကျမှ ထူးခြားစွာ သိကြရပေသည်။

သမာဓိဉာဏ်များ ဖြစ်လာသောအခါ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊
ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်လို့ ရှုမှတ်လိုက်သည်ရှိသော် ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာ၊ ထိုင်တာ၊
ထိတာတို့က တစ်ခြား၊ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်လို့ လိုက်၍
လိုက်၍ မှတ်သိ မှတ်သိနေတာက တစ်ခြား ဟူ၍ ကွဲပြားကာ သိလာကြ
ပေသည်။

ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာ၊ ထိုင်တာ၊ ထိတာတို့က ဘာမျှ မသိတတ်သော
ကြောင့် ရှုဝံ့စာရား၊ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်လို့ လိုက်၍
လိုက်၍ မှတ်သိနေတာက သိတတ်သည့် နာမ်တရားဟု ကွဲပြားကာ သိလာကြ
ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ နာမ် နှင့် ရုပ် ကွဲပြား၍ သိလာသောဉာဏ်သည် နာမရူပ

ပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ဖြစ်ပေသည်။ ဤ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်၌ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တတို့ကို ထင်ရှားစွာ မသိကြရသေးပေ။

ဆက်ကာ ဆက်ကာ ရှုမှတ်၍ သမာဓိဉာဏ်များ တစ်ဆင့် ရင့်ကျက် အားရှိလာသောအခါ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတာတယ်ဟု ရှုမှတ် နေရင်းပင် ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာ၊ ထိုင်တာ၊ ထိတာတို့က ရှေးက ပေါ်ပေါ်ပေး နေ၍သာ မှတ်သိစိတ်များက နောက်က လိုက်၍ မှတ်သိ မှတ်သိနေခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာ၊ ထိုင်တာ၊ ထိတာတို့က အကြောင်းတရား ဖြစ်သည်။ မှတ်သိစိတ်များက အကျိုးတရား ဖြစ်သည် ဟု အကြောင်းနှင့် အကျိုးကို (သိမ်းဆည်း၍)သိသော ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ဖြစ်လာပေသည်။ ဤ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်၌လည်း အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တတို့ကို ထင်ရှားစွာ မသိကြရသေးပေ။

ဆက်ကာ ဆက်ကာ ရှုမှတ်၍ သမာဓိဉာဏ်များ တစ်ဆင့် ရင့်ကျက် အားရှိလာသဖြင့် သမ္မသနဉာဏ်သို့ ရောက်လာသောအခါ တရားထိုင်မှန်၍ မကြာမီအတွင်းမှာပင် ရှေးက သမထတရား အားမထုတ်ခဲ့ဖူးသူများမှာ နာတာ၊ ကျင်တာ၊ ကိုက်ခဲတာ၊ မူးတာ၊ ယားတာ အစရှိသော ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခဝေဒနာများ ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ပေါ်လာသည်များကို တွေ့သိကြရပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဤခန္ဓာကိုယ်ကြီးသည် ဒုက္ခ အစုအဝေးကြီး ဖြစ်သည်ဟု ဒုက္ခကို ရှေးဦးစွာ သုံးသပ်၍ သိလာကြပေသည်။

ထို နာတာ၊ ကျင်တာ၊ ကိုက်ခဲတာ အစရှိသော ဒုက္ခဝေဒနာတို့သည် လည်း ယခုနာလိုက်၊ ယခုကျင်လိုက်၊ ယခုကိုက်ခဲလိုက် စသည်ဖြင့် အမျိုး မျိုး ပြောင်းလဲ၍နေသည်ကို တွေ့သိကြရပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဒုက္ခဝေဒနာ များ၏ မမြဲခြင်း အနိစ္စကိုလည်း သုံးသပ်၍ သိလာကြပေသည်။

ခွန်စုချာတာ မေးပါ ဖြေပေးရာ

၇၅

နာကျင် ကိုက်ခဲမှု စသော ဒုက္ခဝေဒနာများနှင့် တွေ့ချင်၍ ဝိပဿနာ တရား အားထုတ်ခြင်း မဟုတ်ပေ။ ချမ်းသာမှုများနှင့် တွေ့ချင်၍ ဝိပဿနာ တရား အားထုတ်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ကိုယ်ဖြစ်ချင်သည့်အတိုင်း ဖြစ်လို့မရ သဖြင့် ကိုယ်အစိုးမရခြင်း အနတ္တကို သုံးသပ်၍ သိလာကြရပေသည်။ ဤ ကဲ့သို့ သမ္မသနဉာဏ်သို့ ရောက်လာသောအခါ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တတို့ကို (သုံးသပ်၍) သိလာကြရပေသည်။

ဆက်ကာ ဆက်ကာ ရှုမှတ်၍ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အရင့်ပိုင်းသို့ ရောက် လာသောအခါ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ် ဟု ရှုမှတ်နေရင်းပင် ဖောင်းစက ဖြစ်ပေါ်လာပြီး၊ ဖောင်းဆုံးကျတော့ ပျက်သွားတာ၊ ပိန်စက ဖြစ်ပေါ်လာ ပြီး ပိန်ဆုံးကျတော့ ပျက်သွားတာများကို တွေ့သိလာကြပေသည်။ ထို့နောက် သမာဓိဉာဏ်များ တစ်ဆင့် ရင့်ကျက်လာပြန်သောအခါ ဖောင်းမှု၊ ပိန်မှုတို့ အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ပျက်ပျက်သွားသည်များကို တွေ့သိလာကြရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ တွေ့သိလာကြသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာပြီးလျှင်၊ အမြဲမ တည်ဘဲ ပျက်ပျက်သွားသောကြောင့် မမြဲခြင်း အနိစ္စ၊ ဖြစ်တာ ပျက်တာများက လျင်မြန်လှသဖြင့် နှိပ်စက်နေသကဲ့သို့ ဖြစ်၍ ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းတို့ဖြင့် နှိပ်စက်နေခြင်း ဒုက္ခတို့ကို မည်ကဲ့သို့မှ ကာကွယ်၍ မရ၊ သူ့သဘောအတိုင်း ဖြစ်နေ၍ ကိုယ်အစိုးမရခြင်း အနတ္တ ဟု သိလာကြ ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အရင့်ပိုင်းသို့ ရောက်လာသောအခါ (ပရမတ္ထ) အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တတို့ကို သိလာကြပေသည်။

ဆက်ကာ ဆက်ကာ ရှုမှတ်၍ သမာဓိဉာဏ်များ တစ်ဆင့် ရင့်ကျက် ထက်သန်လာ၍ ဘင်္ဂဉာဏ်သို့ ရောက်လာသောအခါ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ် ဟု ရှုမှတ်လိုက်သည်ရှိသော် ဖောင်းစ၊ ပိန်စတို့ မထင်ရှားတော့ပါဘဲ ဖောင်း ဆုံး၊ ပိန်ဆုံးများသာ ထင်ရှားလာပြီး ဖောင်းဆုံး၊ ပိန်ဆုံးတို့၌ ပျက် ပျက်သွား တာကို တွေ့သိလာကြရပေသည်။

ဆက်ကာ၊ ဆက်ကာရှုမှတ်၍ သမာဓိဉာဏ်များ တစ်ဆင့်ရင့်ကျက် ထက်သန်လာသောခါ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်လိုက်သည်ရှိသော် ဖောင်းသည့် ပိန်သည့် အမူအရာများ ရိတ်ကနဲ ရိတ်ကနဲ ကုန်ပျက် ကုန်ပျက် သွားသည်များကို မြင်ပြီးသည့်အပြင် ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်လိုက် သည့် မှတ်သိစိတ်ပါ ကုန်ပျက်၊ ကုန်ပျက်သွားသည်များကို တွေ့သိလာကြ ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ တွေ့သိလာသောကြောင့် ဖောင်းသည့် ပိန်သည့် ရုပ်တရား များလည်း မမြဲခြင်း အနိစ္စ၊ မှတ်သိစိတ်များလည်း မမြဲခြင်း အနိစ္စ ဟု သိလာကြပေသည်။

ဖောင်းပိန်နှင့် မှတ်သိစိတ်တို့ ကုန်ပျက်၊ ကုန်ပျက်သည်များက လျင်မြန်လှသဖြင့် နှိပ်စက်နေသကဲ့သို့ဖြစ်၍ ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခ ဟု သိလာကြ ပေသည်။ ကုန်ပျက် ကုန်ပျက်နေခြင်းတို့ဖြင့် နှိပ်စက်နေသော ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခတို့ကို မည်ကဲ့သို့မှ ကာကွယ်၍မရ၊ သူ့သဘောအတိုင်း ကုန်ပျက်နှိပ်စက် နေ၍ ကိုယ်အစိုးမရခြင်း အနတ္တ ဟုလည်း သိလာကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ဉာဏ်စဉ်များ မြင့်လာသောအခါကျမှ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တတို့ကို သိလာကြ ရပေသည် ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ယောဂီ ခွန်စုရာတာအား ဖြေကြားပေးစဉ်က အကျဉ်းမျှကိုသာ ဖြေကြားပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ တရားဆောင်းပါး ဖတ်ရှုသူတို့အား အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တတို့၏ သဘော လက္ခဏာတို့ကို ထင်ရှားစွာ သိစေခြင်းငှာ အကျယ် ရေးသား ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာဆရာတော်

ရခဲခြင်း လေးဖြာ သိကောင်းစရာ

လောကထဲ၌ရှိနေကြသော လူဖြစ်သူ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဓမ္မရေးရာ ဘက်က သိကောင်းစရာနှင့် လောကရေးရာဘက်က သိကောင်းစရာ ဟူ၍ (၂)မျိုး ရှိကြပေသည်။ ဓမ္မရေးရာဘက်က သိကောင်းစရာဖြစ်သည့် ရခဲခြင်း တရား (၄)ပါးကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ လောကရေး ရာဘက်က သိကောင်းစရာဖြစ်သည့် ရခဲခြင်း ပုဂ္ဂိုလ် (၄)မျိုးကို နီတိကျမ်း ဆရာများက ဖော်ပြထားခဲ့ကြပေသည်။

ဓမ္မရေးရာဘက်က ရခဲခြင်းတရား (၄)ပါးမှာ -

- ၁။ လူတစ်ယောက်ဖြစ်ဖို့ရာ အလွန်ပင် ခဲယဉ်းလှပေသည်။
 - ၂။ လူတစ်ယောက် အသက်ရှင်ဖို့ရာမှာလည်း အလွန်ပင် ခဲယဉ်းလှ ပေသည်။
 - ၃။ သူတော်ကောင်းတရားတို့ကို နာကြားဖို့ရာမှာလည်း အလွန်ပင် ခဲယဉ်းလှပေသည်။
 - ၄။ မဂ်၊ ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်တရားတို့ ရှိနေသော မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာ တော်ကြီးနှင့် တွေ့ကြုံဖို့ရာမှာလည်း အလွန်ပင် ခဲယဉ်းလှ ပေသည်။
- ဤ ရခဲခြင်းတရား (၄)ပါးကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

လောကရေးရာဘက်က ရခဲခြင်း ပုဂ္ဂိုလ် (၄)မျိုးမှာ -

- ၁။ မဖြူမပြင် ပင်ကိုယ် ပကတိ သဘောအတိုင်း ထွက်ပေါ်လာသော စကားရှိသူ။

- ၂။ မိဘတို့၏ စိတ်နှလုံးချမ်းသာခြင်းကို ပြုတတ်သော သားဖြစ်သူ။
 ၃။ မိမိနှင့် စိတ်သဘောထားချင်း တူမျှသော ဇနီးမယားဖြစ်သူ။
 ၄။ မိမိ၏ စိတ်တိုင်းကျဖြစ်သော အိမ်သူ၊ အိမ်သားများ ဖြစ်ကြသူ။
 ဤပုဂ္ဂိုလ် (၄)မျိုးကို ရရှိဖို့ရာမှာ အလွန်ပင် ခဲယဉ်းလှပေသည်
 ဟု နိတိကျမ်းဆရာများက ဖော်ပြထားကြပေသည်။

၁။ မပြုမပြင် ပင်ကိုယ် ပကတိသဘောအတိုင်း ထွက်ပေါ်လာသော စကားရှိသူ ဟု ဆိုရာ၌ - အကြင်သူသည် စကားကို အပိုအမိုများနှင့် ချိုသာစွာ ပြောဆိုတတ်၏။ သို့သော် အတွင်းစိတ်သဘောကမူ ပြောဆိုသည့်အတိုင်း မရှိပေ။ ထိုသူသည် ရခဲသော သူမျိုးမဟုတ်၊ ရှောင်ရှားသင့်သော သူမျိုးဖြစ်ပေသည်။

အကြင်သူသည် စကား အပြောအဆို တင်းမာမှုများ ရှိပါသော်လည်း အပိုအမို အပြုအပြင် မရှိမူ၍ ပင်ကိုယ် စိတ်ထဲမှာ ရှိသည့်အတိုင်း သဘောအမှန်ကို ပြောဆိုတတ်၏။ ထိုသူသည် ရခဲသောသူမျိုး ဖြစ်၏။ ထိုသူမျိုးကို ရင်းရင်းနှီးနှီး ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ရေးသားဖွင့်ပြခြင်းသည် (ယေဘုယျ)အားဖြင့်သာ ဖြစ်ပေသည်။

၂။ မိမိတို့၏ စိတ်နှလုံးချမ်းသာခြင်းကို ပြုတတ်သော သားဖြစ်သူ ဟု ဆိုရာ၌ - အကြင်သားဖြစ်သူသည် ပေးကမ်း လှူဒါန်းခြင်းကိုလည်း ပြုလေ့ရှိ၏။ ငါးပါးသီလကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းခြင်းစသော အကျင့်တရားနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ကောင်းရာဘက်၌ ရဲရင့်ခိုင်မာသော စိတ်ဓာတ်လည်း ရှိ၏။ အတတ်ပညာသင်ယူရာ၌ တတ်မြောက်အောင် မြဲမြံစွာ သင်ယူခြင်းလည်း ရှိ၏။ ပစ္စည်းဥစ္စာများကိုလည်း တရားသဖြင့်ရအောင် ရှာဖွေလိုသည့် စိတ်ဓာတ်လည်း ရှိ၏။ ထိုသားဖြစ်သူသည် မိဘတို့၏ စိတ်နှလုံး ချမ်းသာခြင်းကို ပြုသည့် ရခဲသောသား ဖြစ်၏။ သမီးဖြစ်ခဲ့သော် ထိုသမီးမျိုးသည်လည်း ရခဲသောသမီး ဖြစ်၏။

၃။ မိမိနှင့် စိတ်သဘောထားချင်း တူမျှသူ ဇနီးမယားဖြစ်သူဟု ဆိုရာ၌- အကြင်ဇနီးမယားဖြစ်သူသည် မိမိနှင့် ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ ကံနှင့် ကံ၏ အကျိုး ဤ (၅)မျိုးကို ယုံကြည်သည့် သဒ္ဓါတရားချင်းလည်းတူ၏။ သူ့အသက် မသတ်၊ သူ့ဥစ္စာမခိုး၊ သူ့သားမယား မဖျက်ဆီး၊ လိမ်ညာမပြော၊ အရက် မသောက်စားခြင်းစသော ကိုယ်ကျင့်သီလချင်းလည်း တူ၏။ ပေးကမ်း လှူဒါန်းလိုသော စိတ်သဘောထားချင်းလည်းတူ၏။ သွားသင့်မှသွား၊ နေသင့် မှနေ၊ ပြောသင့်မှပြော၊ စားသင့်မှစား စသော အတွေးအခေါ် ဉာဏ်ပညာ အဆင်ခြင်ချင်းလည်း တူ၏။ ထိုဇနီးမယားဖြစ်သူသည် ရခဲသော ဇနီးမယား ဖြစ်ပေသည်။

၄။ မိမိ၏ စိတ်တိုင်းကျဖြစ်သော အိမ်သူ၊ အိမ်သားများ ဖြစ်ကြသူဟု ဆိုရာ၌- မိမိ၏ အကြင်အိမ်သူ၊ အိမ်သားဖြစ်သူတို့သည် ကိုယ်ဖြင့် သူ့ အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၍၊ သူ့ဥစ္စာခိုးခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၍၊ သူ့သား မယား လွန်ကျူး ဖျက်ဆီးခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၍လည်း နေထိုင်ကြ၏။

နှုတ်ဖြင့် လိမ်ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၍၊ ကုန်းတိုက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ် ၍၊ ကြမ်းတမ်းစွာ ကြိမ်းမောင်း၍ ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၍၊ အကျိုးမရှိ သော စကားများကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၍ ပြောဆိုကာ နေထိုင်ကြ၏။

စိတ်တွင် သူ့ပစ္စည်းဥစ္စာကို ကိုယ့်ပစ္စည်းဥစ္စာဖြစ်လာရအောင် မတရားသဖြင့် ယူဖို့ရာ ကြံစည်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၍၊ စိတ်တွင် သူတစ်ပါးတို့ နစ်နာ သေကြေပျက်စီးအောင် ပြုဖို့ရာ ကြံစည်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၍၊ စိတ်တွင် အယူမှား အယူလွဲယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၍၊ စိတ်ကို စင်ကြယ်အောင်ထားကာ နေထိုင်ကြကုန်၏။ ထိုအိမ်သူ၊ အိမ်သားတို့သည် မိမိ၏ စိတ်တိုင်းကျ ရခဲသော အိမ်သူ၊ အိမ်သားများ ဖြစ်ကြ၏။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လောကဓေးရာဘက်က ရခဲသည့် ပုဂ္ဂိုလ် (၄)မျိုးကို ရရှိထားသည့် အခိုက်မှာ ကောင်းသော ကုန်သွယ်ခြင်း၊ ကောင်းသော လယ်ယာလုပ်ကိုင်ခြင်း၊ ကောင်းသော အမှုထမ်း အရာထမ်း

အလုပ်တို့ကို လုပ်ကိုင်ခြင်းတို့ဖြင့် သမ္မာအာရုံစံဖြစ်အောင် နေထိုင်၍ ကောင်းသော ကုသိုလ်များ ပြုကြရပေသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဓမ္မရေးရာဘက်က ရခဲခြင်းတရား (၄)ပါးကို ရရှိထားသည့်အခိုက်မှာ ယခုအခမ္ဘာပင် နိဗ္ဗာန်ကို မြင်၍ အပါယ်တံခါး ပိတ်သွားစေနိုင်သည့် သတိပဋ္ဌာန်တရား (၄)ပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရားကို ပွားများ အားထုတ်ကြရပေသည်။

သတိပဋ္ဌာန်တရား (၄)ပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရား ပွားများအားထုတ်သော အကျင့်လမ်းစဉ်သည် အပါယ်တံခါးကို ပိတ်စေနိုင်သည့် အရိယာမဂ်များကို ရရှိရန် နှင့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်သွားဖို့ရာ တစ်ကြောင်းတည်းသော အကျင့်လမ်းစဉ်ဖြစ်သည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်ကို အကြွင်းမဲ့ ယုံကြည်၍ ဝိပဿနာတရားကို ကိုယ်အား ဉာဏ်အား ရှိသမျှ အစွမ်းကုန်ကြိုးစား အားထုတ်ကြရပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသုဆရာတော်

ထိုင်းနိုင်ငံ တရားစခန်းမှ မေးကြ ပြေပေးရ

ဆရာတော်တို့ကို ထိုင်းနိုင်ငံ ဘန်ကောက်မြို့မှ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးတိက္ခဝီရ ပင့်လျှောက်သဖြင့် ဆရာတော်နှင့် မောင်တင်ထွန်းမြင့်တို့သည် တရားစခန်းကျင်းပရာ မစ္စတာစွမ်ချက်နှင့် မစ္စစုတိရာတို့ အိမ်ခြံဝင်းအတွင်း ၌ ၁၃၆၀-ခု၊ နတ်တော်လဆန်း (၁၃)ရက်၊ (၁-၁၂-၉၈) အင်္ဂါနေ့မှစ၍ (၁၀)ရက်တရားစခန်း ဖွင့်ကာ တရားဟော၊ တရားပြ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ တရားစခန်းသိမ်းပြီးသောအခါ ယောဂီများက သူတို့ သိလိုရာများကို မေးလျှောက်ကြပါသည်။ ဖြေကြားသင့်သော မေးခွန်းများကို ဖြေကြားပေးခဲ့ ပါသည်။ ဦးတိက္ခဝီရက ထိုင်းလို ဘာသာပြန်ပေးပါသည်။

ဖြေကြားသင့်သော မေးခွန်းများ၏ အဖြေများကို ရေးသားဖော်ပြ ပါမည်။ ယခုခေတ်အခါမှာ တရား ကြိုးစားအားထုတ်လျှင် သောတာပန် ဖြစ်နိုင်ပါသလား။ သာမန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက် ခက်ခဲပါသလား ဟု မေး လျှောက်ပါသည်။

အဖြေမှာ . . . ယခုခေတ်အခါမှာ နည်းမှန်၊ လမ်းမှန် သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားကို ကြိုးစား အားထုတ်လျှင် သောတာပန် ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ ဖြစ်နိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းမှာ . . . သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်း အင်္ဂါ (၄)ပါး နှင့် ရခဲခြင်းတရား (၄)ပါးတို့ကို ရရှိထားကြသောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

ယခုခေတ်အခါမှာ သောတာပန် ဖြစ်လိုသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည် -

- ၁။ သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်း တရားများကို ဟောပြောပေးနိုင်သော သူတော်ကောင်း ဆရာသမားကောင်းများကို မှီဝဲ ဆည်းကပ်နေ ကြရပေမည်။

- ၂။ သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်း သူတော်ကောင်းတရား တို့ကိုလည်း နာကြားနေကြရပေမည်။
- ၃။ မိမိတို့၏ စိတ်ကို ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်း၍လည်း နေကြရပေမည်။
- ၄။ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်အားလျော်သော ဝိပဿနာတရားကိုလည်း ပွားများ အားထုတ်၍လည်း နေကြရပေမည်။ ဤအကြောင်း၊ ဤအင်္ဂါ (၄)ပါး တို့နှင့် ပြည့်စုံနေပါက သောတာပန် ဖြစ်နိုင်ကြပေသည်။

ယခုခေတ်အခါ သောတာပန်ဖြစ်လိုကြသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် -

- ၁။ အလွန်ရခဲသည့် လူ့အဖြစ်ကိုလည်း ရရှိထားကြပေသည်။
- ၂။ အလွန်ရှင်နိုင်ခဲ့သည့် အသက်ရှင်နေခြင်းကိုလည်း ရရှိထားကြပေသည်။
- ၃။ အလွန်ကြားနာရခဲသည့် သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်း သူတော်ကောင်းတရားတို့ကိုလည်း နာကြားနေကြရပေသည်။
- ၄။ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်တရားများရှိနေသည့် မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ကြီးနှင့်လည်း တွေ့ကြုံနေကြရပေသည်။ ဤရခဲခြင်းတရား (၄)ပါး မိမိ တို့ သန္တာန်၌ ရှိနေကြသောကြောင့် နည်းမှန်၊ လမ်းမှန်၊ သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာ တရားကို အားထုတ်ပါလျှင် သောတာပန် ဖြစ်နိုင်ကြပေသည် ဟု ဖြေကြား ပေးခဲ့ပါသည်။

သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက် ခက်ခဲပါသလား ဟု မေးရာ၌ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် အခက်အခဲ ရှိနိုင်ပေသည်။ သောတာပန်ဖြစ်အောင် နည်းမှန်၊ လမ်းမှန် သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရားကို ဟောကြားပေးသော ပုဂ္ဂိုလ်များ မရှိပါက သောတာပန်ဖြစ်ဖို့ရာ ခက်ခဲလှပေသည်။ နည်းမှန်၊ လမ်းမှန် သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာ တရားကို ဟောကြားပေးသော ပုဂ္ဂိုလ်များ ရှိပါသော်လည်း သောတာပန်ဖြစ်လို၍ ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်သော

ထိုင်းနိုင်ငံ တရားစခန်းမှ မေးကြ ဖြေပေးရ

၈၃

သူက အမှတ်တွေပြည့်အောင် အားမထုတ်နိုင်ခဲ့သော် သောတာပန် ဖြစ်ဖို့ရာ ခက်ခဲလှပေသည် ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ထို့နောက် ဖြေကြားသင့်သော မေးခွန်းမှာ - ဉာဏ်စဉ် (၁၆)ပါးလုံး ပြည့်အောင် အားထုတ်ထားသော ပုဂ္ဂိုလ်မှသာ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ ဖြစ်နိုင်ပါ သလား ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

အဖြေမှာ . . . ဉာဏ်စဉ် (၁၆)ပါးလုံးပြည့်အောင် အားထုတ်ထား သော ပုဂ္ဂိုလ်မှသာ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ ဖြစ်နိုင်သည် မဟုတ်ပေ။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည် ဉာဏ်စဉ် (၁၆)ပါးလုံး ပြည့်အောင် အားထုတ်ထားခြင်း မရှိပါသော် လည်း ပိဋကတ် စာပေ ကျမ်းဂန်များ တတ်မြောက်၍ ဗဟုသုတရှိခြင်း၊ ဆရာသမားများထံမှာ နည်းခံယူခြင်းတို့ဖြင့် ဉာဏ်စဉ် (၁၆)ပါးတို့၏ သဘော မှန်ကို သိကြ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ ဖြစ်နိုင်သည် ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ထို့နောက် ဖြေကြားသင့်သော မေးခွန်းမှာ . . . ဝေဒနာကို ရှုမှတ် ရာတွင် ရှုမှတ်ခါစမှာ ကောင်းကောင်းမှတ်လို့ရပါသည်။ ကြာကြာမှတ်သော အခါ ဝေဒနာ ပြင်းထန်လာ၍ မမှတ်နိုင်တော့ဘဲ ပျင်းရိငြီးငွေ့လာပါသည်။ ဝေဒနာကို နိုင်အောင် ဘယ်လို မှတ်ရပါမလဲ ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

အဖြေမှာ . . . ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ရာ၌ ပြင်းထန်သော ဒုက္ခ ဝေဒနာများ ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် ရှေးဦးစွာ သည်းခံမည် ဟု နှလုံးသွင်း ရပါသည်။ သည်းခံမှ နိဗ္ဗာန်ရ ဆိုသည်မှာ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ရာ တွင် အသုံးအကျဆုံး ဖြစ်ပေသည်။ ပြင်းထန်သော ဒုက္ခဝေဒနာများ ဖြစ်ပေါ် လာလျှင် ယောဂီများက ခန္ဓာကိုယ်ကိုလည်း တင်းထားတတ်ကြပေသည်။ စိတ်ကိုလည်း တင်းထားတတ်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ မတင်းထားကြရပေ။

ခန္ဓာကိုယ်ကိုလည်း အနည်းငယ်လျှော့၊ စိတ်ကိုလည်း အနည်းငယ်လျှော့
လိုက်ကြရပေသည်။

လျှော့ပြီးသောအခါ ဝေဒနာပေါ်မှာ မှတ်သိစိတ်ကို တည့်တည့်ချ
ကြည့်ရပါသည်။ ဒီဝေဒနာ နာနေတာ အသားပေါ် အရေပေါ်လောက်ပင်
နာသည်။ အကြောထိအောင် နာသည်။ အရိုးထိအောင်နာသည်။ ရိုးတွင်း
ခြင်ဆီထိအောင် နာသည် စသည်ဖြင့် နာပုံ အတိုင်းအရှည် ပမာဏကို
သိအောင် စိတ်ဖြင့် စူးစိုက်ပြီးမှ နာတယ်၊ နာတယ် ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ရှုမှတ်သည့်အခါမှာလည်း ပိုပိုနာ၊ ပြန်ပြန်လျော့သည့် ဝေဒနာ၏
သဘောကို သိအောင် ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ပိုပိုနာ၊ ပြန်ပြန်လျော့သည့်
ဝေဒနာ၏ သဘောကို သိလာသောအခါ မှတ်အားတွေ ပို၍ ကောင်းလာ
မည် ဖြစ်ပေသည်။ ဆက်ကာ၊ ဆက်ကာ ရှုမှတ်၍ သမာဓိဉာဏ်များ တစ်ဆင့်
အားရှိ ထက်သန်လာသောအခါ တစ်ချက်မှတ် တစ်ချက် ပိုပိုနာတာ တစ်ချက်
မှတ်၊ တစ်ချက် ပြန်ပြန်လျော့တာကို တွေ့သိလာကြရပေသည်။

ဆက်ကာ၊ ဆက်ကာ ရှုမှတ်၍ သမာဓိဉာဏ်များ တစ်ဆင့် အားရှိ
ထက်သန်လာသောအခါ နာတယ်လို့ ရှုမှတ်လိုက်လျှင် နာနေသည့် ဝေဒနာ
များ ပေါ်လာပြီးလျှင် ပျောက် ပျောက်သွားတာကို တွေ့သိလာကြရပေသည်။
ပေါ်တာကဖြစ်၊ ပျောက်ပျောက်သွားတာက ပျက်တာပင် ဖြစ်ပေသည်။ ဤ
ကဲ့သို့ ဝေဒနာ၏ ဖြစ်တာ ပျက်တာများကို မြင်သွားသောအခါ ဝေဒနာကို
ရှုမှတ်ရသည်မှာ ပို၍ပင် ကောင်းလာတတ်ကြပေသည်။ ဝေဒနာကို မှတ်သိ
စိတ်က လွမ်းမိုးသွားပြီး ဖြစ်ပေသည်ဟု ဝေဒနာကို နိုင်အောင် ရှုမှတ်ပုံကို
ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ထို့နောက် ဖြေကြားသင့်သော မေးခွန်းမှာ . . . ဝေဒနာဖြစ်တာ
နေ့၍ ဝေဒနာ မြန်မြန်ပေါ်လာရအောင် ဘယ်လို ရှုရပါမလဲ ဟု
မေးလျှောက်ပါသည်။

အဖြေမှာ . . . ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်သောအခါ ဝေဒနာ ဖြစ်တာ
 နှေး၍ ဝေဒနာ မြန်မြန်ပေါ်လာရအောင် ပြုလုပ်၍ မရှုမှတ်ကြရပေ။ သူ
 သဘောအတိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝေဒနာကိုသာ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။
 ဝိပဿနာ ရှုတယ်ဆိုတာ မဖြစ်သေးသည်များကိုလည်း ဖြစ်ပေါ်လာရအောင်
 လုပ်ကြ၍ မရှုမှတ်ကြရပေ။ မထင်ရှားသည်ကိုလည်း ထင်ရှားလာရအောင်
 ချုပ်ထား၍ မရှုမှတ်ကြရပေ။ ဥပမာ - ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာ မထင်ရှား၍
 အသက်ရှူတာကို အောင့်ထား ချုပ်ထား၍ မရှုမှတ်ကြရပေ။ သူသဘော
 အတိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာသည်ကို ပစ္စုပ္ပန်တည့်အောင် ရှုမှတ်ကြရပေသည် ဟု
 ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ဖြေကြားပေးစဉ်က အကျဉ်းမျှကိုသာ ဖြေကြားပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။
 တရားဆောင်းပါးဖတ်ရှုသူများ ရှင်းလင်းစွာ သိစေခြင်းငှာ အကျယ်ရေးသား
 ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိဿာဆရာတော်

မကောင်းတာကို ကောင်းအောင်ပြုပြင် ဤ(၄)အင်

လောကထဲ၌ ရှိနေကြသော လောကီဘုံသား လူအများတို့သည် မိမိတို့ ရရှိဖွယ်ရာ၊ သုံးဆောင်ဖွယ်ရာ ဝတ္ထုပစ္စည်းများကို ကောင်းတာကိုသာ ရရှိလိုကြပေသည်။ အကယ်၍ မကောင်းသည့် အရာဝတ္ထုပစ္စည်းများကို ရရှိခဲ့သော် ကောင်းအောင် ပြုပြင်၍ အသုံးပြုကြရပေသည်။

ထို့အတူ လောကီဘုံသား လူအများတို့သည် ကောင်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ် အဖြစ်ဖြင့် ရပ်တည်လိုကြပေသည်။ အကယ်၍ မကောင်းသည့် ရပ်တည်မှု များ ဖြစ်ခဲ့သော် ပြုပြင်၍ ကောင်းသည့်ဘက်၌ ရပ်တည်ကြရပေသည်။ ထို့ကြောင့် နီတိကျမ်းဆရာများက ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ပြုပြင်ဖွယ်ရာ မကောင်းသည့် တရား (၄)ပါးကို ဖော်ပြထားကြပေသည်။

- (၁) အလသော ကာမဘောဂီ နသာဓု
အိမ်ရာတည်ထောင် လူတို့ဘောင်၌ နေသူဖြစ်လျက် ပျင်းရိခြင်း သည် မကောင်း။
- (၂) အသညတော ပဗ္ဗဇိတော နသာဓု
ရဟန်းဘောင်၌ နေသူဖြစ်လျက် ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံး သုံးပါးလုံးကို မစောင့်သုံးခြင်းသည် မကောင်း။
- (၃) ရာဇာ အနိသမ္မကာရီ နသာဓု
မင်းအဖြစ်၌ တည်နေသူဖြစ်လျက် မဆင်မခြင် ပြုလုပ်ခြင်းသည် မကောင်း။
- (၄) ပဏ္ဍိတော ကောဓနော နသာဓု
ပညာရှိ ဟု အမည်ခံသူဖြစ်လျက် အမျက်ဒေါသ ပြင်းစွာထွက်ခြင်း သည် မကောင်းဟူ၍ ထိုထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ပြုပြင်ဖွယ်ရာ မကောင်းသည့် တရား(၄)ပါးကို ဖော်ပြထားကြပေသည်။

၁။ အိမ်ရာတည်ထောင် လူတို့ဘောင်၌နေသောသူဖြစ်လျက် ပျင်းရိခြင်းသည် မကောင်း ဟု ဆိုရာ၌ - အကြင် အိမ်ရာတည်ထောင် လူတို့ဘောင်၌ နေသူသည် ပျင်းရိ၍ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အတတ်ပညာကိုလည်း မသင်ဘဲနေ၏။ အတတ်ပညာမရှိ၍ ပစ္စည်းဥစ္စာများကိုလည်း မရရှိဘဲဖြစ်နေ၏။ ပစ္စည်းဥစ္စာမရှိသောသူသည် ကောင်းမှု ကုသိုလ်များကိုလည်း မပြုလုပ်နိုင်ဘဲ ဖြစ်နေ၏။ ကောင်းမှုကုသိုလ်မရှိသောသူသည် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့လည်း မရောက်ရှိနိုင်ဘဲ ဖြစ်ရပေသည်။ ထို့ကြောင့် ပျင်းရိခြင်းသည် မကောင်းဟု သိကာ မပျင်းမရိ လုံ့လရှိလျက် အတတ်ပညာ စီးပွားဥစ္စာတို့ကို တရားသဖြင့် ရရှိအောင် ရှာဖွေ၍ နေထိုင်ခြင်းသည် ကောင်းသော နေထိုင်ခြင်းဖြစ်၏ ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပေသည်။

၂။ ရဟန်းဘောင်၌နေသူဖြစ်လျက် ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံး သုံးပါးလုံးကို မစောင့်သုံးခြင်းသည် မကောင်းဟု ဆိုရာ၌ - အကြင်ရဟန်းဖြစ်သူသည် ပါတိမောက္ခသံဝရသီလဖြင့် (၂၂၇)သွယ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို စောင့်ထိန်းခြင်းလည်းမရှိ၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလဖြင့် မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်တို့ကို စောင့်စည်းခြင်းလည်း မရှိ၊ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလဖြင့် အသက်မွေးမှု စင်ကြယ်အောင် ကျင့်သုံးခြင်းလည်းမရှိ၊ ပစ္စယသန္နိသိတသီလဖြင့် ပစ္စည်း (၄)ပါးကို ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်၍ သုံးဆောင်ခြင်းလည်း မရှိမူ၍ ကိုယ်၊ နှုတ်တို့ကို မစောင့်စည်းဘဲ နေ၏။

အကြင်ရဟန်းဖြစ်သူသည် -

ကာမဝိတက် = ကာမဂုဏ် ၅-ပါးကို ကြံစည်နေခြင်း။

ဗျာပါဒဝိတက် = သူတစ်ပါးတို့၏ ပျက်စီးကြောင်းကို ကြံစည်နေခြင်း။

ဝိဟိံသဝိတက် = သူတစ်ပါးတို့ကို ညှဉ်းဆဲဖို့ရာ ကြံစည်နေခြင်း ဟူ

သော မကောင်းသော စိတ်ဖြင့် ကြံစည်ခြင်းတို့ကို သမထ၊ ဝိပဿနာတရားတို့ဖြင့် စောင့်စည်းခြင်း မရှိမူ၍ နေ၏။ ထိုရဟန်းဖြစ်သူ၏ ရဟန်းဘောင်၌ နေခြင်းသည် မကောင်း၊ မကောင်းသော နေခြင်း ဖြစ်သည် ဟု သိကာ

ပြုပြင်၍ သီလဖြင့် ကိုယ်၊ နှုတ်တို့ကို စောင့်စည်းလျက် သမထ၊ ဝိပဿနာ တို့ဖြင့် စိတ်ကို စောင့်စည်းလျက် နေမှသာ ရဟန်းဘောင်၌ ကောင်းသော နေခြင်းဖြစ်သည် ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပေသည်။

၃။ မင်းအဖြစ်၌ တည်နေသူဖြစ်လျက် မဆင်မခြင်ပြုလုပ်ခြင်းသည် မကောင်းဟု ဆိုရာ၌ - အကြင် မင်းဖြစ်သူသည် တိုင်းသူပြည်သားတို့အတွက် ပြုဖွယ်ကိစ္စအဝဝတို့ကို ပြုလုပ် ဆောင်ရွက်ရာ၌ တရားနှင့် လျော်ညီ၊ မလျော်ညီ၊ သင့် မသင့် ဆင်ခြင်၍ ပြုလုပ် ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်လျက် မဆင်မခြင် ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်၏။ ထို မင်းဖြစ်သူ၏ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် မကောင်း ဟု သိကာ ပြုပြင်၍ တိုင်းသူပြည်သားတို့အတွက် ကိစ္စအဝဝတို့ကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ သင့် မသင့် ဆင်ခြင်၍ တရားနှင့် လျော်ညီစွာ ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ကောင်းပေသည်။ ကောင်းသော ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်သည် ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပေသည်။

၄။ ပညာရှိ ဟု အမည်ခံသူဖြစ်လျက် အမျက်ဒေါသ ပြင်းထန်စွာ ထွက်ခြင်းသည် မကောင်း ဟု ဆိုရာ၌ - အကြင်သူသည် သူတစ်ပါးတို့ထက် အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ လူအပေါင်းတို့၏ ချီးမွမ်းမြှောက်စားခြင်းကို ခံရသော ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်လျက် သူတစ်ပါးတို့အား လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန်မာနစသော အကုသိုလ်တရားတို့ နည်းပါးသည်ထက် နည်းပါးအောင် ပြောဆိုဆုံးမရမည့် ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်လျက် မိမိကိုယ်တိုင်ပင် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန်မာနတို့ ခက်ထန်ကာ အမျက်ဒေါသထွက်တတ်၏။ ထိုပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်သည် မကောင်းဟု သိကာ ပြုပြင်၍ အမျက်ဒေါသပြင်းစွာ မထွက်ပါဘဲ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန်မာနတို့ကို သိမ်းဆည်းလျက် ပညာရှိ ပုဂ္ဂိုလ်ပီသစွာ နေမှသာ ကောင်းသည့် ပညာရှိ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်နိုင်သည် ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပေသည်။

မကောင်းတာကို ကောင်းအောင်ပြုပြင်

၈၉

ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပါယ်မှာ -

အိမ်ရာတည်ထောင် လူတို့ဘောင်၌ နေသောသူတို့သည် မပျင်းမရိ လို့လရှိ၍ အတတ်ပညာနှင့် ပစ္စည်းဥစ္စာတို့ကို ရအောင် ရှာနိုင်မှသာ ကောင်းသည်။

ရဟန်းဘောင်၌ နေသူတို့သည် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာတို့ဖြင့် ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံး သုံးပါးလုံးကို စောင့်သုံး၍ နေနိုင်မှသာ ကောင်းသည်။

မင်းဖြစ်သူတို့သည် အရာရာတွင် ပညာဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်၍ အုပ်ချုပ်နိုင်မှသာ ကောင်းသည်။

ပညာရှိ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့ ကိုယ်တိုင် အမျက်ဒေါသ ပြင်းထန်စွာ၊ မထွက်ပါဘဲ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန်၊ မာနများ နည်းပါးအောင် သိမ်းဆည်းနိုင်မှသာ ကောင်းသည် ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာဆရာတော်

အကြီးအကဲမှာ ဂုဏ်(၆)ဖြာ

ထိုထို တိုင်းပြည်၊ မြို့ရွာ၊ ကျောင်း၊ အိမ်စသော ဌာနအသီးသီးတို့၌ အကြီးအကဲများ ရှိကြရပေသည်။ ထိုအကြီးအကဲဖြစ်သူ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လက်အောက်ငယ်သား သာမန် ပုဂ္ဂိုလ်များထက် ပိုလွန်သော နာယကဂုဏ် (၆)ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံကြရပေသည်။ ထိုကဲ့သို့ နာယကဂုဏ် (၆)ပါးနှင့် ပြည့်စုံကြမှသာလျှင် ထိုထို မိမိတို့ ပြုလုပ်ဖွယ်ရာ ကိစ္စအဝဝတို့ကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ကြရာ၌ မိမိတို့ ရည်မှန်းသည့်အတိုင်း အချိန်မီ ကောင်းမွန်စွာ ပြီးမြောက်သွားနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ မိမိတို့ ရည်မှန်းသည့်အတိုင်းလည်း တိုးတက်ကြီးပွားလာကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

အကြီးအကဲ ဖြစ်သူများ၏ နာယကဂုဏ် (၆)ပါးမှာ -

၁။ ခမာ	= အရာရာတွင် သည်းခံမှုရှိရခြင်း။
၂။ ဇာဂရိယ	= အရာရာတွင် နိုးကြားမှုရှိရခြင်း။
၃။ ဥဌာန	= အရာရာတွင် ထကြွလုံ့လဝီရိယရှိရခြင်း။
၄။ သံဝိဘာဂ	= အရာရာတွင် ဝေဖန် ခန့်ခွဲမှုရှိရခြင်း။
၅။ ဒယာ	= အရာရာတွင် သနားကြင်နာမှုရှိရခြင်း။
၆။ ဣက္ခဏာ	= အရာရာတွင် ဉာဏ်ဖြင့် မြော်မြင် ကြည့်ရှုမှု ရှိခြင်း ဟူ၍ (၆)ပါး ဖြစ်ပေသည်။

၁။ အရာရာတွင် သည်းခံမှုရှိရခြင်း ဟု ဆိုရာ၌ အကြီးအမှူး ခေါင်းဆောင် နာယကဖြစ်သူသည် လက်အောက်ငယ်သား တပည့်များထက် အအေး၊ အပူ စသော ဥတုဒဏ်ကိုလည်း ပို၍ သည်းခံနိုင်ရမည်။ ဆာလောင်

အကြီးအကဲမှာ ဂုဏ်(၆)ဖြာ

၉၁

မွတ်သိပ်မှု များကိုလည်း ပို၍ သည်းခံနိုင်ရမည်။ မကောင်းသဖြင့် ပြောဆိုလာသော မနုစိဖြူဖွယ် စကားများကိုလည်း သည်းခံနိုင်ရမည်။ အလုပ်ခွင်၌ ပင်ပန်းညောင်းညာမှု၊ နာကျင်ကိုက်ခဲမှုများကိုလည်း သည်းခံနိုင်ရမည်။ လက် အောက်ငယ်သား ဇာပည့်များ၏ မထေမဲ့မြင်ပြုခြင်းကိုလည်း သည်းခံနိုင်ရမည် စသည်ဖြင့် အရာရာတွင် သည်းခံနိုင်ရမည် ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပေသည်။

၂။ အရာရာတွင် နိုးကြားမှု ရှိခြင်း ဟု ဆိုရာ၌ - အကြီးအမှူး ခေါင်းဆောင် နာယကဖြစ်သူသည် ကုန်သည်လုပ်ငန်း၌ ဦးဆောင်နာယက ဖြစ်လျှင် ဤအချိန်တွင် ကုန်ပစ္စည်းများ ဝယ်ယူသင့်သည်၊ ဤအချိန်တွင် ကုန်ပစ္စည်းများကို သိုလှောင်သင့်သည်၊ ဤအချိန်တွင် ကုန်ပစ္စည်းများကို ထုတ်ရောင်းသင့်သည် စသည်ဖြင့် အမြဲ သတိရှိကာ နိုးကြားနေရပေသည်။

လယ်ယာကိုင်ကျွန်း လုပ်ငန်း၌ ဦးဆောင်သူနာယကဖြစ်လျှင် ဤ အချိန်တွင် ထွန်ယက်သင့်သည်၊ ဤအချိန်တွင် ပျိုးထောင်သင့်သည်၊ ဤ အချိန်တွင် စိုက်ပျိုးသင့်သည်၊ ဤအချိန်တွင် ရေလောင်း၊ ရေသွင်းသင့်သည်၊ ဤအချိန်တွင် ပေါင်းသင်သင့်သည်၊ ဤအချိန်တွင် ရိတ်သိမ်းသင့်သည် စသည်ဖြင့် အမြဲသတိရှိကာ နိုးကြားနေရမည် ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပေသည်။

မြတ်စွာဘုရား၏ နိုးကြားမှုရှိပုံကို နည်းယူကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ လူသုံးပါးတို့၏ အကြီးအမှူး ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ညဉ့်သုံးယံ ရှိရာတွင် တစ်ယံ၌ သုံးဖို့ခွဲ၍ တစ်ဖို့ကိုသာ ကျိန်းစက်တော်မူပါသည်။ ကြွင်း သော အချိန်တို့၌ ဘုရားရှင်တို့၏ ပြုဖွယ်ကိစ္စများကို နိုးကြားစွာ ဆောင်ရွက် တော်မူလျက် ရှိတော်မူပေသည်။ အကြီးအမှူး ခေါင်းဆောင် နာယကဖြစ်သူ တို့သည် မြတ်စွာဘုရား ကျင့်သုံးတော်မူသော နည်းကို တတ်နိုင်သလောက် ယူကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

၃။ အရာရာတွင် ထကြွလုံ့လ ဝီရိယ ရှိရမည် ဟု ဆိုရာ၌ - အကြီးအမှူး ခေါင်းဆောင် နာယကဖြစ်သူသည် ပြုဖွယ်ရာ အလုပ်ကိစ္စ ဟူသမျှတို့၌ လက်အောက်ငယ်သား တပည့်များတို့ထက် (၂)ဆ၊ (၃)ဆ စသည်ဖြင့် တိုးတက်၍ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်နိုင်သော လုံ့လ ဝီရိယရှိရမည်။ (၂)ဆ၊ (၃)ဆ တက်၍ ဆောင်ရွက်နိုင်မှသာလျှင် လက်အောက် ငယ်သား တပည့်များလည်း လုံ့လဝီရိယရှိကာ ဆောင်ရွက်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ အကြီးအမှူး ခေါင်းဆောင် နာယကဖြစ်သူတို့သည် လုံ့လဝီရိယ ရှိကြရမည် ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပေသည်။

၄။ အရာရာတွင် ဝေဖန်ခန့်ခွဲမှု ရှိရမည် ဟု ဆိုရာ၌ - အကြီးအမှူး ခေါင်းဆောင် နာယကဖြစ်သူသည် မိမိလက်အောက်ငယ်သား တပည့်များ ၏ အရည်အချင်းနှင့် လျော်ညီစွာ ဤသူက ဝယ်ယူခြင်းကိစ္စ ပြုလုပ်ရမည်၊ ဤသူက ချက်ပြုတ်ခြင်းကိစ္စ ပြုလုပ်ရမည်၊ ဤသူက ပစ္စည်းများ ထိန်းသိမ်း ခြင်း ကိစ္စ ပြုလုပ်ရမည်၊ ဤသူက စာရင်းပြုလုပ်ခြင်းကိစ္စ ပြုလုပ်ရမည် စသည်ဖြင့် လက်အောက်ငယ်သား တပည့်များ၏ အရည်အချင်းအားလျော် စွာ ဝေဖန်ခန့်ခွဲမှုများ ရှိရမည် ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပေသည်။

ထိုထိုကျောင်းတိုက်တို့၌ အကြီးအမှူး ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သည့် နာယကဆရာတော်တို့သည်လည်း မိမိတို့၏ တပည့် ရဟန်းတော်များ၏ အရည်အချင်းအားလျော်စွာ ဝေဖန်ခန့်ခွဲမှုများ ရှိကြရပေသည်။ ဤရဟန်း တော်များက စာပေပို့ချခြင်းကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ကြရမည်။ ဤ ရဟန်းတော် များက ဆွမ်းစားကျောင်းကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ကြရမည်။ ဤရဟန်းတော်များက ဆောက်လုပ်ရေးကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ကြရမည်။ ဤရဟန်းတော်များက ကျမ်းဂန်စာအုပ် ထုတ်လုပ်ခြင်းကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ကြရမည် စသည်ဖြင့် လက်အောက်ငယ်သား တပည့် ရဟန်းတော်များ၏ အရည်အချင်းအားလျော် စွာ ဝေဖန်ခန့်ခွဲမှုများ ရှိကြရမည် ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပေသည်။

၅။ အရာရာတွင် သနားကြင်နာမှုရှိရမည် ဟု ဆိုရာ၌ အကြီးအမှူး ခေါင်းဆောင် နာယက ဖြစ်သူသည် မိမိ၏ လက်အောက် ငယ်သား တပည့် များ၌ ရောဂါဝေဒနာများ စွဲကပ်လာသောအခါ၊ ထိခိုက်နာကျင်ခြင်းများ ဖြစ်လာသောအခါ၊ မင်းပြစ် စိုးဒဏ်များ ကျရောက်လာသောအခါ၊ ပစ္စည်း ဥစ္စာများ ဆုံးရှုံးသွားသောအခါ စသည်တို့၌ သားသမီးအရင်း၊ ဆွေမျိုးရင်းချာ များကဲ့သို့ သနားကြင်နာမှုများရှိ၍ အဖက်ဖက်က ကူညီအားပေးမှုများ ပြုလုပ် ရမည်ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပေသည်။

၆။ အရာရာတွင် ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်ကြည့်ရှုခြင်း ဟု ဆိုရာ၌ အကြီး အမှူးခေါင်းဆောင် နာယကဖြစ်သူသည် ပြုလုပ်ဖွယ်ရာ ကိစ္စအဝဝတို့၌ ဤ အချိန်ကာလမှာ ပြုလုပ်လျှင် အကျိုးရှိ၊ မရှိ။ ဤအရပ်ဒေသမှာ ပြုလုပ်လျှင် အကျိုးရှိ၊ မရှိ။ ဤပစ္စည်းသည် အဖိုးထိုက်တန်၊ မတန်။ ဤ ပစ္စည်းဥစ္စာမျှ ဖြင့် ဤလုပ်ငန်းများဖြစ်နိုင်၊ မဖြစ်နိုင် စသည်ဖြင့် ကြည့်ရှုနိုင်သည့် အဆင့်အခြေ ဉာဏ်ပညာဖြင့် ပြည့်စုံရမည် ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ထိုထို တိုင်းမြည်၊ မြို့ရွာ၊ ကျောင်း၊ အိမ် စသော ဌာန အသီးသီးတို့၌ ရှိနေကြသော အကြီးအမှူး ခေါင်းဆောင် နာယက ဖြစ်သူ တို့သည် ကိစ္စအဝဝတို့ကို ဆောင်ရွက်ကြရာ၌ နာယက ဂုဏ် (၆)ပါးနှင့် ပြည့်စုံအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ကြပါလျှင် မိမိတို့ ပြုလုပ်လိုသည့် ကိစ္စများ မိမိတို့ ရည်မှန်းထားသည့်အတိုင်း အချိန်မီ ကောင်းမွန်စွာ ပြီးမြောက်သွား ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ မိမိတို့ ရည်မှန်းသည့် အတိုင်းလည်း တိုးတက် ကြီးပွား လာကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်

မရူမှတ်လျှင်လည်ပတ် ရှုမှတ်လျှင်ကင်းပြတ်

ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အစမထင် သံသရာတစ်ခွင်မှစ၍ ယနေ့တိုင်အောင် (၃၁)ဘုံ ဝဋ်ဒုက္ခအတွင်းမှာ လည်ပတ်နေကြရပေသည်။ တစ်ရံတစ်ခါ မြင့်မြတ်သည့် လူပြည်၊ နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာပြည်တို့၌ ဖြစ်ကြရပြီး တစ်ရံတစ်ခါ ယုတ်နိမ့်သည့် အပါယ်ဘုံဘဝများ၌ ဖြစ်ကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ မြင့်လိုက်၊ နိမ့်လိုက်နှင့် ဖြစ်ကြရပါသော်လည်း များသောအားဖြင့် ဆင်းရဲဒုက္ခ အလွန်များတဲ့ ယုတ်နိမ့်သည့် အပါယ်ဘုံဘဝများ၌ ဖြစ်ရတာက များကြပေသည်။

ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာဆရာများက စတ္တာရော အပါယာ သမ္မာဂေဟ သဒိသာ ဟု ဖွင့်ပြထားကြပါသည်။ အပါယ် (၄)ဘုံသည် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အမြဲနေရာ အိမ်နှင့် တူပေသည် ဟု ဆိုလိုပါသည်။ လူပြည်၊ နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာပြည်သို့ ရောက်နေကြခြင်းသည် ဧည့်သည် အဖြစ်ဖြင့် ခေတ္တ ရောက်နေကြပေသော်လည်း ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ (၃၁)ဘုံ ဝဋ်ဒုက္ခအတွင်းမှာ မြင့်လိုက်၊ နိမ့်လိုက်နှင့် လည်ပတ်နေခြင်းသည် ဘာကြောင့်လဲ ဟု ဆိုပါလျှင် ဝဋ် (၃)ပါးကို ပြတ်အောင် မရူမှတ်နိုင်ကြလို့ပင် ဖြစ်ကြရပေသည်။ ဝဋ် (၃)ပါး ပြတ်အောင် ရူမှတ်နိုင်ခဲ့လျှင် လည်ပတ်မှုများ ရပ်သွားကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ ဝဋ် (၃)ပါး ပြတ်ရာ၊ ချုပ်ငြိမ်းရာ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်သွားကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

ပုထုဇဉ် နှင့် ကိလေသာမကင်းသေးသူ ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌ ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ် ဟူ၍ ဝဋ် (၃)ပါး ရှိနေကြပေသည်။

မရူမုတ်လျှင်လည်ပတ် ရှုမှတ်လျှင်ကင်းပြတ်

၉၅

၁။ ကိလေသဝဋ်ဆိုသည်မှာ - ပုထုဇဉ်နှင့် ကိလေသာ မကင်းသေးသူ ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌ ရှိသော အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာစသော ကိလေသာ (၁၀)ပါးတို့ ဖြစ်ကြပေသည်။

၂။ ကမ္မဝဋ် ဆိုသည်မှာ - ပုထုဇဉ်နှင့် ကိလေသာ မကင်းသေးသူ ထိုထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌ရှိသော မိမိတို့ ပြုလုပ်အပ်သည့် ကုသိုလ်ကံနှင့် အကုသိုလ်ကံတို့ဖြစ်ကြပေသည်။

၃။ ဝိပါကဝဋ် ဆိုသည်မှာ - (၃၁)ဘုံ၊ ထိုထိုဘုံဘဝတို့၌ ဘဝအသစ် တစ်ဖန် ဖြစ်ကြရခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ထိုဝဋ် (၃)ပါးတို့တွင် ကိလေသဝဋ်က အရင်းခံ ဖြစ်ပေသည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ စသော ကိလေသဝဋ် ရှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး ကမ္မဝဋ် ဆိုတဲ့ ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံတို့ဖြစ်နေဦးမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။ ကိလေသ ဝဋ်ကြောင့် ကမ္မဝဋ်များ ဖြစ်ရပေသည်။

ကမ္မဝဋ်များ ရှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး ဝိပါကဝဋ်ဆိုတဲ့ ဘဝသစ် များ ဖြစ်နေဦးမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။ ကမ္မဝဋ်ကြောင့် ဝိပါကဝဋ်များ ဖြစ်ကြ ရပေသည်။ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ စသော ကိလေသဝဋ်များ ရှိနေသမျှ ကာလ ပတ်လုံး ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်များ ဖြစ်ကာ ဘဝသံသရာ၌ လည်ပတ်နေကြ ရမည် ဖြစ်ပေသည်။

မရူမုတ်နိုင်လျှင် လည်ပတ်ပုံ

တဏှာ၊ အဝိဇ္ဇာစသော ကိလေသဝဋ်ကို ဝိပဿနာဖြင့် ပြတ်အောင် မရူမုတ်နိုင်ခဲ့သော် ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံဆိုတဲ့ ကမ္မဝဋ်များ ပြန်၍ ဖြစ်

လာကြမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။ ကမ္မဝဋ်များ ရှိနေခဲ့သော် ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ရခြင်းဆိုတဲ့ ဝိပါကဝဋ်လည်း ဖြစ်လာကြမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။

ဝိပါကဝဋ်မှ တစ်ဖန် ပြန်လည်ပတ်ပုံ

ဝိပါကဝဋ်ဆိုသည့် ဘဝသစ်တွင် မြင်ရာ၊ ကြားရာ၊ နံရာ၊ စားရာ၊ တွေ့ထိရာ၊ ကြံစည်ရာတို့၌ မဂ္ဂမှတ်နိုင်ခဲ့သော် မမြဲ ဆင်းရဲ၊ ငါကောင် မဟုတ်သည့် ရုပ်၊နာမ်မျှသာ ဖြစ်သည်ကို မြဲတယ်၊ ကောင်းတယ်၊ ငါကောင်၊ သူကောင် ဟု အမှားသိ = အဝိဇ္ဇာ ဖြစ်လာပေသည်။ ထို့နောက် ထိုအာရုံတို့၌ သာယာစွဲလမ်းသည့် တဏှာ ဖြစ်လာပေသည်။ ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ စသော ကိလေသဝဋ်များ ပြန်၍ ဖြစ်လာကြပေသည်။ ကိလေသဝဋ်များ ဖြစ်လာခဲ့သော် ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံ ဆိုသည့် ကမ္မဝဋ်များ ဖြစ်လာကြပေသည်။ ကမ္မဝဋ်များ ဖြစ်လာခဲ့သော် ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်း ဟူသော ဝိပါကဝဋ်များလည်း ဖြစ်လာကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ဝိပဿနာဖြင့် ပြတ်အောင် မဂ္ဂမှတ်နိုင်ခဲ့လျှင် ဝဋ် (၃)ပါး လည်ပတ်နေမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။

ဂ္ဂမှတ်နိုင်လျှင် ကင်းပြတ်ပုံ

မြင်ရာ၊ ကြားရာ၊ နံရာ၊ စားရာ၊ တွေ့ထိရာ၊ ကြံစည်ရာတို့၌ ဝိပဿနာဖြင့် ဂ္ဂမှတ်နိုင်လျှင် ဝဋ် (၃)ပါး ပြတ်သွားမည် ဖြစ်ပေသည်။ ဝိပဿနာ ဂ္ဂမှတ်ခါစ ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မြင်ရာ၊ ကြားရာ၊ နံရာ၊ စားရာ၊ တွေ့ထိရာ၊ ကြံစည်ရာ အားလုံးတို့ကို မဂ္ဂမှတ်နိုင်ကြသေးပေ။ ထင်ရှားသည့် ကိုယ်ကာယမှ စ၍ ဂ္ဂမှတ်ကြရပေသည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ပြသောနည်းဖြင့် ဝိပဿနာတရား ဂ္ဂမှတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထိုင်မှတ်သည့်အခါ

မရူမှတ်လျှင်လည်ပတ် ရူမှတ်လျှင်ကင်းပြတ်

၉၇

ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ် ဟု ကိုယ်ကာယမှစ၍ ရူမှတ်ကြရပေသည်။ ရူမှတ်ခါစ သမာဓိဉာဏ်များ မဖြစ်သေးမိမှာတော့ မည်ကဲ့သို့မျှ ထူးခြားစွာ မသိကြရသေးပေ။ သမာဓိဉာဏ်များ ဖြစ်လာသောအခါ ထူးခြားစွာ သိလာကြရပေသည်။

ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ် ဟု ရူမှတ်နေရင်းပင် ဖောင်းနေတာက တစ်ခြား၊ မှတ်သိလိုက်တာက တစ်ခြား၊ ပိန်နေတာက တစ်ခြား၊ မှတ်သိလိုက်တာက တစ်ခြား၊ ထိုင်နေတာက တစ်ခြား၊ မှတ်သိလိုက်တာက တစ်ခြား၊ ထိနေတာက တစ်ခြား၊ မှတ်သိလိုက်တာက တစ်ခြား ဟု ကွဲပြား၍ ထူးခြားစွာ သိလာကြပေသည်။

ဖောင်းတာ ပိန်တာ ထိုင်တာ ထိတာတို့က မသိတတ်သောကြောင့် ရုပ်တရား၊ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ထိုင်တယ် ထိတယ်လို့ မှတ်သိ မှတ်သိနေတာက သိတတ်သောကြောင့် နာမ်တရား ဟု နာမ် နှင့် ရုပ် ကွဲပြား၍ သိလာကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ သိလာခြင်းသည် နာမရူပစရိစ္ဆေဒဉာဏ် ဖြစ်ပေသည်။ ဤခန္ဓာကိုယ်၌ ရုပ်တရားနှင့် နာမ်တရား ဤ (၂)ပါးပဲ ရှိသည်။ ငါဆိုတာ မရှိ သူဆိုတာလည်း မရှိဟု သိလာကြပေသည်။ ငါ၊ သူ ဟု အမှားသိ = အဝိဇ္ဇာ ရူမှတ်နေသည့် အခိုက်မှာ တဒင်္ဂ = တစ်ခဏ ကင်းပြတ်သွားပေသည်။

အဝိဇ္ဇာကင်းပြတ်သွားတော့ သာယာစွဲလမ်းမှု တဏှာ ဥပါဒါန်စသော ကိလေသဝဋ်တို့လည်း တဒင်္ဂ = တစ်ခဏ ကင်းပြတ်သွားကြပေသည်။ ကိလေသဝဋ်များ ကင်းပြတ်သွားတော့ ကမ္မဝဋ်များလည်း ကင်းပြတ်သွားကြပေသည်။ ကမ္မဝဋ်များ ကင်းပြတ်သွားကြတော့ ဝိပါကဝဋ်များလည်း တဒင်္ဂ တဒင်္ဂ = တစ်ခဏ တစ်ခဏကင်းပြတ်သွားကြပေသည်။

ဆက်ကာ ဆက်ကာ ရှုမှတ်၍ သမာဓိဉာဏ်များ အဆင့်ဆင့် ရင့်ကျက် ထက်သန်လာသဖြင့် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်သို့ ရောက်သွားသောအခါ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်လို့ ရှုမှတ်လိုက်လျှင် ဖောင်းစ ပိန်စက ဖြစ်၍ ဖောင်းဆုံး ပိန်ဆုံးကျလျှင် ပျက်၊ ပျက်သွားတာကို တွေ့မြင်လာကြပေသည်။ သမာဓိ ဉာဏ်များ တစ်ဆင့် ရင့်ကျက် ထက်သန်လာသောအခါ ဖောင်းတယ်လို့ ရှုမှတ်လိုက်လျှင် ဖောင်းတာများ အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ပျက်သွားတာ၊ ပိန်တယ် လို့ ရှုမှတ်လိုက်လျှင် ပိန်တာများ အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ပျက်သွားတာကို တွေ့မြင် ကြပေသည်။ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာတို့သည် မမြဲခြင်း အနိစ္စ၊ ဖြစ်တာ၊ ပျက်တာ များက လျင်မြန်လှ၍ နှိပ်စက်နေသကဲ့သို့ ဖြစ်၍ ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခ၊ ဤဒုက္ခ တွေကို ဘယ်လိုမှ ကာကွယ်လို့ မရ၊ ကိုယ်အစိုးမရသည့် အနတ္တလို့ သိလာ ကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တများကို မြင်လာသောအခါ မြဲတယ်၊ ကောင်းတယ်၊ ငါကောင်း၊ သူကောင်းဟု ထင်နေသည့် အမှားသိ = အဝိဇ္ဇာ ကင်းပြတ်သွားပေသည်။ မြဲတယ်၊ ကောင်းတယ်၊ ငါကောင်း၊ သူကောင်း ဟု ထင်၍ သာယာနှစ်သက်နေသည့် တဏှာစသော ကိလေသဝဋ်များ ရှု မှတ်ဆဲ ခဏ၌ တဒင်္ဂ၊ တဒင်္ဂ = ထစ်ခဏ၊ တစ်ခဏ ကင်းပြတ်သွားကြပေ သည်။ ကိလေသဝဋ် ကင်းပြတ်သွားသောကြောင့် ကိလေသဝဋ်ကြောင့် ဖြစ်သည့် ကမ္မဝဋ်များလည်း ကင်းပြတ်သွားကြပေသည်။ ကမ္မဝဋ်ကြောင့် ဖြစ်သည့် ဝိပါကဝဋ်များလည်း ကင်းပြတ်သွားကြပေသည်။

ဆက်ကာ ဆက်ကာ ရှုမှတ်၍ သမာဓိဉာဏ်များ တစ်ဆင့် ရင့်ကျက် အားရှိထက်သန်လာသဖြင့် ဘင်္ဂဉာဏ်သို့ ရောက်သွားသောအခါ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ် ဟု ရှုမှတ်လိုက်သည်ရှိသော် ဖောင်းသည့် ပိန်သည့် အမူအရာများ ခိုက်ကနဲ ခိုက်ကနဲ ကုန်ပျက်၊ ကုန်ပျက်သည်များကို မြင်လာ ကြပေသည်။ ဤဘင်္ဂဉာဏ်သို့ ရောက်လာသောအခါ မြင်ရာ၊ ကြားရာ၊ နံရာ၊ စားရာ၊ တွေ့ထိရာ၊ ကြံစည်ရာတို့၌ ရှုမှတ်လို့ ရလာကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

မရွှေမှတ်လျှင်လည်ပတ် ရွှေမှတ်လျှင်ကင်းပြတ်

၉၉

ဆက်ကာ ဆက်ကာ ရွှေမှတ်၍ သမာဓိဉာဏ်များ တစ်ဆင့် ရင့်ကျက် ထက်သန်လာသောအခါ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ရွှေမှတ်လိုက်သည်ရှိသော် ဖောင်းတဲ့၊ ပိန်တဲ့ အမူအရာများ ရိတ်ကနဲ၊ ရိတ်ကနဲ ကုန်ပျက်၊ ကုန်ပျက် သွားသည်များကို မြင်ပြီးသည့်အပြင် ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ် ဟု မှတ်သိ၊ မှတ်သိလိုက်တဲ့ မှတ်သိစိတ်များပါ ကုန်ပျက်၊ ကုန်ပျက်သွားသည်များကို မြင်လာကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ မြင်လာကြသောအခါ ဖောင်းသည့် ပိန်သည့် အမူအရာ ရုပ်တရားများလည်း မမြဲခြင်း အနိစ္စ၊ မှတ်သိစိတ်များလည်း မမြဲခြင်း အနိစ္စ၊ ကုန်ပျက် ကုန်ပျက်သည်များက လျင်မြန်လှ၍ နှိပ်စက်နေသကဲ့သို့ ဆင်းရဲ ခြင်း ဒုက္ခ၊ ကုန်ပျက် နှိပ်စက်နေသည့် ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခများကို မည်ကဲ့သို့မှ ကာကွယ်လို့ မရ၍ ကိုယ် အစိုးမရခြင်း အနတ္တလို့ မြင်လာကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တလို့ မြင်လာသောအခါ မြဲတယ်၊ ကောင်းတယ်၊ ငါကောင်း၊ သူကောင်း ဟု အထင်မှားနေသည့် အဝိဇ္ဇာ၊ သာယာ တပ်မက်နေသည့် လောဘ တဏှာ စသော ကိလေသဝဋ်တို့ တဒင်္ဂ၊ တဒင်္ဂ = တစ်ခဏ၊ တစ်ခဏ ကင်းပြတ်သွားကြပေသည်။ ကိလေသဝဋ်ကြောင့် ဖြစ်သည့် ကမ္မဝဋ်များလည်း ကင်းပြတ်သွားကြပေသည်။ ကမ္မဝဋ်ကြောင့် ဖြစ်သည့် ဝိပါကဝဋ်များလည်း တဒင်္ဂ၊ တဒင်္ဂ = တစ်ခဏ၊ တစ်ခဏ ကင်း ပြတ်သွားကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ရွှေမှတ်လျှင် ဝဋ် (၃)ပါး တဒင်္ဂ၊ တဒင်္ဂ = တစ်ခဏ၊ တစ်ခဏ ကင်းပြတ်သွားကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

ထို့နောက် ဆက်ကာ၊ ဆက်ကာ ရွှေမှတ်သဖြင့် ဉာဏ်စဉ်များ အဆင့် ဆင့်တက်ကာ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်သို့ ရောက်၍ သောတာပန် ဖြစ်သွားသောအခါ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာနှင့် အပါယ်သို့ ကျ ရောက်စေတတ်သော လောဘကြမ်း၊ ဒေါသကြမ်း၊ မောဟကြမ်း ဟူသော ကိလေသဝဋ်ကို အပြီးတိုင် ကင်းပြတ်သွားကြပေသည်။

အမိကိုသတ်ခြင်း၊ အဖကိုသတ်ခြင်း စသော အနန္တရိယကံ (၅)ပါး
နှင့် မိစ္ဆာ အယူတစ်ပါးတို့ဖြင့် လွန်ကူးအပ်ဒသာ ကံ ဟူသော ဤ (၆)ပါး
သော ကမ္မဝဋ်တို့လည်း အပြီးတိုင် ကင်းပြတ်သွားကြပေသည်။

၁၆။ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ် ဟူသော အပါယ်ဘုံဘဝများ၌
ဖြစ်ရခြင်း ဝိပါကဝဋ်မှ အပြီးတိုင် လွတ်မြောက်၍ ကင်းပြတ်သွားကြရပေ
သည်။ အကြာဆုံး (၇)ဘဝဖြင့် ဝဋ် (၃)ပါးတို့၏ ကင်းပြတ်ရာ၊ ချုပ်ငြိမ်းရာ
နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သွားကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ချမှတ်လျှင် ဝဋ် (၃)ပါးတို့
ကင်းပြတ်သွားနိုင်ကြပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာဆရာတော်

အတတ်ပညာ အမြတ်ဆုံး ဥစ္စာ

လောကထဲ၌ ရှိနေကြသော ပစ္စည်းဥစ္စာ ဟူသမျှတို့သည် အယုတ်၊ အလတ်၊ အမြတ် စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးကွဲပြားလျက် ရှိကြပေသည်။ လောကီ ဘုံသား လူအများတို့သည်လည်း မိမိတို့ ရယူဖွယ် ပစ္စည်းဥစ္စာ အမျိုးမျိုးတို့ တွင် အမြတ်ဆုံးကိုသာ ရယူလိုကြပေသည်။ အမြတ်ဆုံးကိုသာ ရွေးချယ်၍ ယူကြပေသည်။ ထိုပစ္စည်းဥစ္စာ အမျိုးမျိုးတို့တွင် ပညာတည်းဟူသော ပစ္စည်း ဥစ္စာသည် အမြတ်ဆုံး ပစ္စည်းဥစ္စာဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် နိတိကျမ်းဆရာများက သီပေါ သမံ ဓနံ နတ္ထိ - အတတ် ပညာနှင့် တူသော ပစ္စည်းဥစ္စာမည်သည် မရှိ၊ အတတ်ပညာသည်သာ အမြတ်ဆုံး ဥစ္စာ ဖြစ်သည်ကို အကြောင်း (၃)ပါးပြကာ ဖော်ပြထားကြပေ သည်။

- ၁။ သိပ္ပံစောရာ နဂဏ္ဌရေ - အတတ်ပညာကို ခိုးသူတို့ မခိုးယူနိုင် ကြပေ။
- ၂။ ဣဓ လောကေ သိပ္ပံမိတ္တံ - အတတ်ပညာသည် မျက်မှောက် ဘဝ ဤလောက၌ မိတ်ဆွေ ဖြစ်၏။
- ၃။ ပရလောကေ သုခါဝဟံ - အတတ်ပညာသည် တမလွန်လောက နောက် နောင်ဘဝများ၌ ချမ်းသာ အမျိုးမျိုးကို ဆောင်ပေးတတ်၏။

ဟူ၍ အကြောင်း ၃-ပါးပြကာ အတတ်ပညာသည် အမြတ်ဆုံးဥစ္စာ ဖြစ်သည်ဟု ဖော်ပြထားကြပေသည်။

၁။ အတတ်ပညာကို ခိုးသူတို့ မခိုးယူနိုင်ကြပေ ဟု ဆိုရာ၌ ယခု မျက်မှောက်ဘဝလောက၌ မိမိတို့ ရရှိထားကြသော ပစ္စည်းဥစ္စာတို့သည် ရုပ် ဝတ္ထုများ ဖြစ်ကြ၍ ရန်သူမျိုး (၅)ပါးနှင့် အမြဲတမ်း ဆက်ဆံနေကြပေသည်။ ရေကြောင့်၊ မီးကြောင့်၊ မင်းကြောင့်၊ ခိုးသူစားပြုတွေကြောင့်၊ အမွေခံဆိုး များကြောင့် ပျက် စီးသွားနိုင်ကြပေသည်။ ဤ ရန်သူမျိုး (၅)ပါးတို့ကြောင့် အချိန်မရွေး ပျက်စီး သွားနိုင်ကြပေသည်။

ကံကောင်းထောက်မ၍ ရန်သူမျိုး (၅)ပါးတို့ကြောင့် မပျက်စီးစေ ကာမူ မိမိတို့ ကိုယ်တိုင် စားသုံး၍လည်း ပစ္စည်းဥစ္စာတို့ ကုန်သွားကြ ရပေသည်။ ပေးကမ်း လှူဒါန်း၍လည်း ပစ္စည်းဥစ္စာတို့ ကုန်သွားကြရပေ သည်။ အတတ်ပညာတည်းဟူသော ပစ္စည်းဥစ္စာတို့သည် (နာမ်တရားများ ဖြစ်ကြ၍) ရန်သူမျိုး (၅)ပါးတို့ကြောင့် မပျက်စီးနိုင်ကြပေ။ ပေးကမ်း လှူဒါန်း ၍လည်း မကုန်သွားနိုင်ကြပေ။ အတတ်ပညာတို့သည် သူတစ်ပါးတို့အား သင်ကြားပေးလေလေ ပို၍ ပို၍ ဖိုးတက်လေလေ ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် အတတ်ပညာသည် ပေးလို့ မကုန်နိုင်သောကြောင့် အမြတ်ဆုံး ပစ္စည်းဥစ္စာ ဟု ဆိုရပေသည်။

လောက၌ မည်သည့် ပစ္စည်းဥစ္စာမျိုးကို မဆို ပညာရှင်တို့က တန်ဖိုး ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ရကြပေသည်။ တန်ဖိုးဖြတ်လို့ ရကြပေသည်။ ပညာတည်း ဟူသော ပစ္စည်းဥစ္စာကိုမူ တန်ဖိုးအားဖြင့် မည်၍ မည်မျှ ထိုက်တန်သည် ဟု ပိုင်းဖြတ်လို့ မရကြပေ။ ထို့ကြောင့် နီတိကျမ်းဆရာများက (သိပ္ပံ သမံ ဓနံ နတ္ထိ) အတတ်ပညာနှင့် တူသော ပစ္စည်းဥစ္စာ မည်သည် မရှိ ဟု ပြဆို ကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

၂။ အတတ်ပညာသည် မျက်မှောက်ဘဝ ဤလောက၌ မိတ်ဆွေ ဖြစ်၏ ဟု ဆိုရာ၌ - မျက်မှောက်ဘဝ ဤလောက၌ မိတ်ဆွေတို့သည် မည်မျှ

လောက်ချစ်ခင်၍ မည်မျှလောက် မိမိအကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်ပေးပါသော်လည်း ပညာတည်းဟူသော မိတ်ဆွေကဲ့သို့ အမြဲမပြတ် အကျိုးစီးပွားကို မဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ကြပေ။ တွေ့ကြုံရသည့်အခိုက် အကြောင်းတိုက်ဆိုင်သည့် အခါတို့၌သာ မိမိ၏ အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ကြပေသည်။

ပညာတည်းဟူသော မိတ်ဆွေသည် အမြဲမပြတ် မိမိ၏ အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်ပေးလျက် ရှိပေသည်။ လမ်းခရီးသို့ သွားရမည့် အခါမှာလည်း ဤလမ်းက အန္တရာယ်ရှိသည်၊ ဤလမ်းက အန္တရာယ် မရှိ ဟု ညွှန်ပြကာ အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ပေးလျက် ရှိပေသည်။ အရပ်ဒေသများ၌ နေထိုင်ရသည့်အခါမှာလည်း ဤအရပ်ဒေသက အပူ အအေး မမျှတ၍ မနေထိုင်သင့်ပေ၊ ဤအရပ်ဒေသက အပူ အအေး မျှတ၍ နေထိုင်သင့်ပေသည် ဟု ညွှန်ပြကာ အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ပေးလျက် ရှိပေသည်။ စားသောက်သည့် အခါမှာလည်း ဤအစားအစာများက ကျန်းမာရေးအတွက် မသင့်၍ မစားသင့်ပေ၊ ဤအစားအစာများက ကျန်းမာရေးအတွက် သင့်၍ စားသင့်ပေသည် စသည်ဖြင့် ညွှန်ပြကာ အမြဲမပြတ် အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ပေးလျက် ရှိပေသည်။ ထို့ကြောင့် ပညာသည် မျက်မှောက်ဘဝ ဤလောက၌ အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ပေးသည့် မိတ်ဆွေဖြစ်၏ ဟု ဆိုရပေသည်။

၃။ အတတ်ပညာသည် တမလွန်လောက နောက်နောင်ဘဝများ၌ ချမ်းသာအမျိုးမျိုးတို့ကို ဆောင်ပေးတတ်၏ ဟု ဆိုရာ၌ - အတတ်ပညာဖြင့် အသက်မွေးခြင်းသည် သမ္မာအာဇီဝဖြင့် အသက်မွေးခြင်းဖြစ်၍ ကောင်းမြတ်သည့် ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာအမှုတို့ကို ပြုနိုင်သောကြောင့် တမလွန်လောက နောက်နောင်ဘဝများ၌ ကောင်းမြတ်သည့်၊ ချမ်းသာသည့် ဘုံဘဝများသို့ ရောက်ရှိသွားနိုင်ကြပေသည်။

အသက်မွေးခြင်းတို့သည် -

- ၁။ မကောင်းသည့် မိစ္ဆာဇီဝဖြင့် အသက်မွေးခြင်း၊
 ၂။ ကောင်းသည့် သမ္မာအာဇီဝဖြင့် အသက်မွေးခြင်း ဟူ၍
 (၂)မျိုး ရှိပေသည်။

၁။ မကောင်းသည့် မိစ္ဆာဇီဝဖြင့် အသက်မွေးခြင်းဟူသည် - သူ့အသက်သတ်၍ အသက်မွေးခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာခိုး၍ အသက်မွေးခြင်း၊ သူ့သားမယားကိုကို ဖျက်ဆီး၍ အသက်မွေးခြင်း၊ လိမ်ပြော၍ အသက်မွေးခြင်း၊ ပစ္စည်းရောင်းဝယ်ရာ၌ မိမိဆိုင်က ပစ္စည်းကသာ မှန်ကန်၍ တစ်ပါးသော ဆိုင်က ပစ္စည်းက မမှန်ကန် စသည်ဖြင့် ပြောဆိုကာ ကုန်းတိုက်၍ အသက်မွေးခြင်း၊ အလုပ်သမားတို့အား ဒေါသဖြင့် ကြိမ်းမောင်း ပြောဆို၍ အသက်မွေးခြင်း၊ အကျိုးမရှိသော ဝတ္ထုဇာတ်လမ်းများကို ပြောဆို၍ အသက်မွေးခြင်းတို့သည် မကောင်းသည့်မိစ္ဆာဇီဝဖြင့် အသက်မွေးခြင်းတို့ ဖြစ်ကြပေသည်။ နောက် နောင်ဘဝများ၌ ဆင်းရဲဒုက္ခများသည့် အပါယ်ဘုံဘဝများသို့ ကျရောက်သွားကြရမည့် အသက်မွေးခြင်းများ ဖြစ်ကြပေသည်။

၂။ ကောင်းသည့် သမ္မာအာဇီဝဖြင့် အသက်မွေးခြင်းဟူသည် - သူ့အသက်သတ်ခြင်း မှ ရှောင်ကြဉ်၍၊ သူ့ဥစ္စာခိုးခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၍၊ သူ့သားမယားကို ဖျက်ဆီးခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၍၊ လိမ်ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၍၊ ကုန်းတိုက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၍၊ ကြမ်းတမ်းစွာ ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၍၊ အကျိုးမရှိသော စကားများကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၍ အသက်မွေးခြင်းတို့သည် ကောင်းသော သမ္မာအာဇီဝဖြင့် အသက်မွေးခြင်းတို့ဖြစ်ကြပေသည်။

အတတ်ပညာဖြင့် အသက်မွေးခြင်းသည် ကောင်းသော သမ္မာအာဇီဝဖြင့် အသက်မွေးခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ အကြင်အတတ်ပညာဖြင့် ရှာဖွေ

အတတ်ပညာ အမြတ်ဆုံးဥစ္စာ

၁၀၅

အပ်သော ပစ္စည်းဥစ္စာတို့သည် ကောင်းမြတ်သော သမ္မာအာဇီဝ ပစ္စည်း ဥစ္စာတို့ဖြစ်ကြကုန်၏။ ထိုပစ္စည်းဥစ္စာတို့ဖြင့် အသက်မွေးခြင်း၊ ပေးကမ်း လှူဒါန်းခြင်း စသည်တို့ဖြင့် နောက်နောင်ဘဝများ၌ ကောင်းမြတ်သည့် လူ ချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာစသော ချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတို့ကို ရရှိစေနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် အတတ်ပညာသည် တမလွန်လောက နောက်နောင်ဘဝများ၌ ချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတို့ကို ဆောင်ပေးတတ်၏ ဟု ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

သတိပဋ္ဌာန်တရား (၄)ပါးဖြင့် ဝိပဿနာ ဉာဏ်ပညာဖြစ်အောင် အားထုတ်ခဲ့သော် အကြောင်းညီညွတ်ပါလျှင် ယခုဘဝ၌ပင် သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် အာရုံပြု၍ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်ရှိသွားနိုင် ကြပေမည်။ နောက်နောင်ဘဝများတွင် ဘယ်သောအခါမှ အပါယ်ဆင်းရဲ များနှင့် မတွေ့ရတော့ပါဘဲ၊ ချမ်းသာအမျိုးမျိုးတို့နှင့်သာ ရတွဲကြရပြီးလျှင် (၇)ဘဝဖြင့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ အပြီးတိုင် ရောက်သွားကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် အတတ်ပညာသည် အမြတ်ဆုံး ဥစ္စာ ဖြစ်၏ ဟု ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်

ကူချင်းတရားစခန်းမှ မေးကြ ပြေပေးရ

ဆရာတော်တို့ကို မလေးရှားနိုင်ငံ၊ ကူချင်းမြို့ ဗုဒ္ဓဓမ္မဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့နှင့် ကူချင်း ဗုဒ္ဓဘာသာ အဖွဲ့တို့မှ တရားဟော၊ တရားပြ ပင့်လျှောက်ကြသဖြင့် ဆရာတော်နှင့် မောင်တင်ထွန်းမြင့်တို့သည် ထိုင်းနိုင်ငံ ဘန်ကောက်မြို့ တရားစခန်းမှတစ်ဆင့် ၁၃၆၀-ခု၊ နတ်တော်လဆုတ် (၈)ရက် (၁၁-၁၂-၉၈) သောကြာနေ့တွင် ကူချင်းမြို့ တရားစခန်းသို့ ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။

ကူချင်းမြို့ ဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲ့၏တည်ရာ ဘုရားကျောင်း၌ ၁၃၆၀-ခု၊ နတ်တော်လဆုတ် ၉-ရက် (၁၂-၁၂-၉၈) စနေနေ့မှစ၍ (၂)ပတ် တရားစခန်းဖွင့်ကာ တရားဟော၊ တရားပြ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ တရားစခန်းသိမ်းသောအခါ ယောဂီများက သူတို့ သိလိုရာများကို မေးလျှောက်ကြပါသည်။ ဖြေကြားသင့်သော မေးခွန်းများကို ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။ ဒေါက်တာခင်ခင်ဝင်းက အင်္ဂလိပ်လို ဘာသာပြန်ပေးပါသည်။

ဖြေကြားသင့်သော မေးခွန်းများကို ရေးသားဖော်ပြပါမည်။ ရဟန္တာဖြစ်သွားရင် သံသရာမှာ မွေး၊ သေ ဘဝတွေ မဖြစ်တော့ဘူးဆိုသလိုပဲ မဟာယာန နည်းဖြင့် ငြိမ်းချမ်းသည့် နယ်မြေထဲသို့ ရောက်သွားရင် မွေး၊ သေ ဘဝတွေ ပြန်ဖြစ်မလား ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

အဖြေမှာ . . . ရဟန္တာဖြစ်သွားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်သွားပြီးသောအခါ မွေး၊ သေဘဝတွေ မဖြစ်တော့သည်မှာ အမှန်ပင်ဖြစ်ပေသည်။ မဟာယာနနည်းသည် သမထနည်း ဖြစ်ပေသည်။ ထို မဟာ

ယာန သမထနည်းဖြင့် ငြိမ်းချမ်းသည့် နယ်မြေသို့ ရောက်သွားသည် ဆိုသည် မှာ ဗြဟ္မာပြည်သို့ ရောက်သွားခြင်း ဖြစ်နိုင်ပေသည်။

ပုထုဇဉ်ဘဝနှင့် ငြိမ်းချမ်းရာ နယ်မြေဆိုသည့် ဗြဟ္မာပြည်သို့ ရောက် သွားသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကမ္ဘာနှင့်ချီ၍ငြိမ်းချမ်းသည်လို့ ဆိုရသည့် ဗြဟ္မာ၏ ချမ်းသာများကို ခံစားကြရပေသည်။ သို့သော် သမထဈာန်အရှိန်များ ကုန်သွား သောအခါ - မွေး၊ သေ ဖြစ်သည့် လူ့ဘုံဘဝသို့ ပြန်ရောက်လာကြပြီး အပါယ် (၄)ဘုံဘဝများသို့လည်း ကျရောက်သွားနိုင်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် မုချ ဧကန် မွေး၊ သေ ဘဝတွေ ပြန်ဖြစ်မည်သာ ဖြစ်ပေသည် ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါ သည်။

ထို့နောက် ဖြေကြားသင့်သော မေးခွန်းမှာ . . . ဆရာတော်ဘုရား . . . ဘယ်အရာ (စိတ်ဓာတ်ရေးရာ)တွေက တရားမတိုးတက်ခြင်း၏ အကြောင်းပါလဲ ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

အဖြေမှာ -

- ၁။ ကာမတ္တန္တ = ကာမဂုဏ် အာရုံအမျိုးမျိုးတို့ကို နှစ်သက် သာယာနေ သော လောဘများသူ။
- ၂။ ဗျာပါဒ = ဒေါသဖြစ်မှုနှင့် စီးပွားရေး၊ ကြီးပွားရေး၊ မိသားစုတို့၏ အရေးတို့ကို ကြောင့်ကြ ပူပန်မှုများ များနေခြင်း ဟူသော ဒေါသ ဒေါမနဿ များနေသူ။
- ၃။ ထိနမိဒ္ဓ = လေးလံ ထိုင်းမှိုင်းမှု၊ ငိုက်မျည်းမှုများနေသူ။
- ၄။ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စ = စိတ်ပျံ့လွင့်မှုနှင့် ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ဖြစ်မှု၊ မဖြစ်မှုတို့၌ အဖန်ဖန် သုံးသပ်၍ နောင်တ ပူပန်မှု များနေသူ။
- ၅။ ဝိစိကိတ္တ = ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ စသည်တို့၌ ယုံမှား သံသယ ဖြစ်မှု များနေသူ။

၆။ အဝိဇ္ဇာ = အမှားနှင့် အမှန်ကို သိရာ၌ အမှန်ကို အမှားလို့ သိပြီး၊
 အမှားကို အမှန်လို့ သိတတ်သော မောဟများနေသူတို့သည်
 တရားမတိုးတက်နိုင်ကြပေ။

ထိုသူတို့၏ သန္တာန်၌ရှိသော လောဘ၊ ဒေါသ၊ ဒေါမနဿ၊ ထိနမိဒ္ဓ၊
 ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ အဝိဇ္ဇာတို့သည် တရားမတိုးတက်ခြင်း၏ အကြောင်း
 တို့ ဖြစ်ကြပေသည် ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ထို့နောက် ဖြေကြားသင့်သော မေးခွန်းမှာ - တရားထိုင်စဉ်မှာ
 အထွေထွေ အသေးစိတ် အမှတ်ကို မှတ်တော့ စိတ်သည် လှုပ်ရှားမှု အားလုံး
 ကို ဦးဆောင်နေတာ တွေ့ရပါသည်။ အဲဒီတော့ စိတ်သည် ကောင်း၊
 မကောင်းတဲ့ အတွေးတွေကို ဦးဆောင်နေတယ်လို့ ပြောရင် မှန်ပါသလား
 ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

အဖြေမှာ . . . စိတ်သည် ကောင်း၊ မကောင်းတဲ့ အတွေးတွေကို
 ဦးဆောင်နေသည် ဟု ပြောရင် မှန်ပေသည်။ မှန်ရခြင်း အကြောင်းမှာ
 ကောင်းသည့် အတွေးကိုလည်း စိတ်ကပင် ဖြစ်စေသည်၊ မကောင်းသည့်
 အတွေးကိုလည်း စိတ်ကပင် ဖြစ်စေသည်။ စိတ္တေန နိယတေ လောကော
 = တစ်လောကလုံးကို စိတ်က ဦးဆောင်နေသည်ဟု မြတ်စွာဘုရား
 ကိုယ်တော်တိုင် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကောင်း၊ မကောင်း
 တဲ့ အတွေးတွေကို စိတ်က ဦးဆောင်နေသည် ဟု ပြောရင် အမှန်ကို ပြောခြင်း
 ဖြစ်ပေသည် ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ထို့နောက် ဖြေကြားသင့်သော မေးခွန်းမှာ - ဝိပဿနာတရား
 အားထုတ်တာဟာ စိတ်ရိုင်းကို ယဉ်ကျေးအောင် လုပ်တာလို့ ပြောလို့
 ရပါသလား ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

အဖြေမှာ . . . ဝိပဿနာတရား အားထုတ်တာဟာ စိတ်ရိုင်းကို ယဉ်ကျေးအောင် လုပ်တယ်လို့ ပြောလို့ ရပါသည်။ ကောင်းသော ပြောခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ မြတ်စွာဘုရား အလိုကျ ပြောခြင်းဖြစ်ပေသည်။ စိတ္တဿ ဝဗ္ဗထော သာဓု - စိတ်ကို ဝိပဿနာဖြင့် ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမခြင်းသည် လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာတိုင်အောင် ပို့ဆောင်ပေးနိုင်သော ကြောင့် ကောင်းလှပါပေ၏ ဟု မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင် ဟောကြား တော်မူခဲ့ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်တာဟာ စိတ်ကို ယဉ်ကျေး အောင် ဆုံးမတယ်လို့ ပြောလို့ရပေသည်။ ကောင်းသော ပြောခြင်း ဖြစ်ပေ သည်။ မြတ်စွာဘုရား အလိုကျ ပြောခြင်း ဖြစ်ပေသည် ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ ရပါသည်။

ထို့နောက် ဖြေကြားသင့်သော မေးခွန်းမှာ - သမာဓိပိုသည့် ယောဂီ အတွက် ဣန္ဒြေ (၅)ပါး ညီမျှအောင် လေ့ကျင့်ရန် ကောင်းတဲ့ နည်းလမ်း ရှိပါသလား ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

အဖြေမှာ . . . ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်နေသည့် အခိုက် ဣန္ဒြေ (၅)ပါး ညီမျှဖို့ရာမှာ ဝီရိယနှင့် သမာဓိ ညီမျှခြင်းသည်သာ အဓိက ဖြစ်ပေ သည်။ သမာဓိ ပိုနေ၊ သမာဓိ လွန်ကဲနေသော ယောဂီမှာ လုံ့လစိုက် ကြောင့်ကြစိုက်မှု ဝီရိယ အလိုလို လျော့သွားပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဝီရိယ ပြန်တိုးတက်လာရအောင် အမှတ်တွေ တိုး၍၊ ဖြန့်၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ဥပမာ . . . ဖောင်းစာယ်၊ ဝိန်တယ် ဟု (၂)ချက် ရှုမှတ်နေရာတွင် သမာဓိ ဖြစ်တာများ၍ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှုများခြင်း၊ ငိုက်ချည်းမှုများခြင်း၊ တရားသဘောများကို ရှင်းလင်းစွာ မတွေ့ရခြင်းတို့ ဖြစ်လာတတ်ကြပေသည်။ သမာဓိ ဝီရိယ သမာဓိလွန်ကဲ၍ ဖြစ်လာခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ထိုသို့ သမာဓိလွန်ကဲလာသောအခါ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ် ဟု (၄)ချက်တိုး၍ ဖြန့်၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ (၄)ချက်တိုး၍ ဖြန့်၍ ရှုမှတ်ပါသော်လည်း လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု၊ ငိုက်မျည်းမှုများ ရှိနေပါသေးလျှင် တရားသဘောများကို ရှင်းလင်းစွာ မတွေ့ရခြင်းများ ဖြစ်နေပါသေးလျှင် ထိ . . . (၅)ချက် တိုး၍ ဖြန့်၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ထိ . . . (၅)ချက်တိုး၍ ဖြန့်၍ ရှုမှတ်ပုံ

ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ် - ဘယ်ခြေထောက်က ထိတယ်၊ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်၊ ဘယ်တင်ပါးက ထိတယ်၊ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ် - ညာခြေထောက်က ထိတယ်၊ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ် - ညာတင်ပါးက ထိတယ်၊ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်၊ လက် (၂)ဖက်က ထိတယ် ဟု ထိ . . . (၅)ချက် ဖြန့်၍ မှတ်လိုက်လျှင် ဝိရိယနှင့် သမာဓိ ညီမျှသွားနိုင်ပေသည်။ ဣန္ဒြေ (၅)ပါးလည်း ညီမျှသွားနိုင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှုများ ငိုက်မျည်းမှုများ ပျောက်ကင်း၍ တရားသဘောများကို ထင်ရှားစွာ တွေ့မြင်လာတတ်ကြပေသည် ဟု နည်းလမ်းပေးကာ ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ထို့နောက် ဖြေကြားသင့်သော မေးခွန်းမှာ . . . သိပ်နက်နဲတဲ့ သမာဓိထဲဝင်သွားရင် ဘာဖြစ်မလဲ ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

အဖြေမှာ . . . သိပ်နက်နဲတဲ့သမာဓိထဲ ဝင်သွားရင်ဟု ဆိုသည်မှာ သမာဓိအားကောင်းလာရင်ဟု ဆိုလိုသည် ဖြစ်ပေမည်။ သမာဓိ အားကောင်းလာသောအခါ ဝိပဿနာဉာဏ်များ ဖြစ်လာရအောင် စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်ကြရပါသည်။ ဝိပဿနာဉာဏ်များ ဖြစ်ပေါ်လာသောအခါ တရားသဘောများကို ထူးထူးခြားခြား သိလာကြမည် ဖြစ်ပေသည် ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ထို့နောက် ဖြေကြားသင့်သော မေးခွန်းမှာ - ဘယ်အရည်အချင်း နှင့် ပြည့်စုံမှ ဝင်စားလို့ရပါသလဲ ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

အဖြေမှာ . . . ဝင်စားခြင်းသည် ဈာန်ဝင်စားခြင်း၊ ဖလသမာပတ် ဝင်စားခြင်း၊ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခြင်း ဟူ၍ (၃)မျိုး ရှိပေသည်။

ဝိပဿနာရှုမှတ်နေသည့်အခါမှာတော့ ဈာန်ဝင်စားသည် ဟူ၍ မရှိ ကောင်းပေ။ အကြင်အခါ ဝိပဿနာ ရှုမှတ်၍ ဉာဏ်စဉ်များ ပြည့်သွား သည်ရှိသော် သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဖြစ်သွားကြရပေသည်။ ထိုအခါ ထိုသောတာပန် သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စား နိုင်ကြပေသည်။

အကြင်အခါ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝိပဿနာ ရှုမှတ်၍ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဖြစ်သွားကြရပေသည်။ ထိုအခါ ထို အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဖလသမာပတ်ကိုလည်း ဝင်စားနိုင်ကြ ပေသည်။ နိရောဓသမာပတ်ကိုလည်း ဝင်စားနိုင်ကြပေသည်။

ဖြေကြားပေးစဉ်အခါက အကျဉ်းမျှကိုသာ ဖြေကြားပေးနိုင်ခဲ့ပါ သည်။ တရားဆောင်းပါး ဖတ်ရှုသူများ ရှင်းလင်းစွာ သိစေရန်အတွက် အကျယ်ရေးသား ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

သဒ္ဓမ္မဓုံရံသီရိပိသာဆရာတော်

၁၁၀၀ ဘုံတရားတော်ကို ဖတ်ရှုသူများ သိရှိနိုင်ရန်အတွက် ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။
တရားတော်ကို ဖတ်ရှုသူများ သိရှိနိုင်ရန်အတွက် ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။
တရားတော်ကို ဖတ်ရှုသူများ သိရှိနိုင်ရန်အတွက် ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

ဘန်ကောက်တရားစခန်းသိမ်းမှု မေးကြ ဖြေပေးရ

ဆရာတော်တို့ကို ထိုင်းနိုင်ငံ ဘန်ကောက်မြို့မှ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးတိက္ခဝီရက ပင့်လျှောက်သဖြင့် ဆရာတော်နှင့် မောင်တင်ထွန်းမြင့်တို့သည် တရားစခန်း ကျင်းပရာ မစ္စတာစွမ်ချက်နှင့် မစ္စတုတိရာတို့၏ ခြံဝင်းအတွင်း၌ ၁၃၆၀-ခု၊ နတ်တော်လဆန်း ၁၃-ရက် (၁-၁၂-၉၈) အင်္ဂါနေ့မှစ၍ ၁၀-ရက် တရားစခန်းဖွင့်ကာ တရားဟော တရားပြ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ စခန်းသိမ်းသောအခါ ယောဂီများက သူတို့ သိလီရာများကို မေးလျှောက်ကြပါသည်။ ဖြေကြားသင့်သော မေးခွန်းများကို ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။ ဦးတိက္ခဝီရက ထိုင်းလို ဘာသာပြန်ပေးပါသည်။

ဖြေကြားသင့်သော မေးခွန်းများ၏ အဖြေများကို ရေးသား ဖော်ပြပါမည်။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ် (၄)ယောက်ဖြစ်ပုံ နှင့် (၈)ယောက် ဖြစ်ပုံအထူးကို ဘယ်လိုသိရပါမည် ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

အဖြေမှာ . . . အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အမှန်စင်စစ်အားဖြင့် မဂ္ဂဌာန် ၄-ယောက်၊ ဖလဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ၄-ယောက် ဟူ၍ ၈-ယောက် ရှိသည် ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူပါသည်။ ယခုမျက်မှောက်မှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ တွေ့သိ ဖူးမြင်နိုင်တာကတော့ သောတာပတ္တိဖလဌာန်၊ သကဒါဂါမိဖလဌာန်၊ အနာဂါမိဖလဌာန်၊ အရဟတ္တဖလဌာန် ဟူ၍ ဖလဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ၄-ယောက်ကိုသာ တွေ့သိ ဖူးမြင်နိုင်ကြပေသည်။

မဂ္ဂဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ၄-ယောက်ကိုမူ ယခုမျက်မှောက်မှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ တိုက်ရိုက်ထင်ရှားစွာ တွေ့သိ ဖူးမြင်လို့ မရကြပေ။ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားထားသည်ကို မှန်းဆ၍သာ ဖူးမြင်ကြရပေသည်။

အကြောင်းမှာ . . . မဂ္ဂဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မင်္ဂစိတ်ဖြစ်ခိုက်၊ မျက်စိ တစ်မှိတ် လျှပ်တပြက်ခန့်မျှ အချိန်ကာလအတွင်းမှာသာ ရှိကြပေသည်။ ထို အချိန်ကာလမှ လွန်မြောက်သွားသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ဖလဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်သွားကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ မျက်စိတစ်မှိတ် လျှပ်တပြက်မျှ အချိန် ကာလအတွင်းမှာသာ မဂ္ဂဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ၄-ယောက်တို့ ရှိနိုင်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် မဂ္ဂဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ၄-ယောက်ကို တိုက်ရိုက်တွေ့သိ ဖူးမြင်လို့ မရကြ ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ဖလဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ၄-ယောက်ကိုသာ တိုက်ရိုက်တွေ့သိ ဖူးမြင်လို့ ရကြပေသည် ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ထို့နောက် ဖြေကြားပေးသင့်သော မေးခွန်းမှာ ဣန္ဒြေထက်ကြောင်း ၉-ပါးတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သိလိုပါသည်ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

အဖြေ . . . ဣန္ဒြေထက်ကြောင်း ၉-ပါးတို့တွင် ၁-နံပါတ် ဣန္ဒြေ ထက်ကြောင်းမှာ မိမိတို့သန္တာန်၌ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းကုန်သော ရုပ်တရား နှင့် နာမ်တရား ၂-ပါးလုံးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်လာပြီးလျှင် အလျင်အမြန် အလျင် အမြန် ကုန်ပျက် ကုန်ပျက်သွားကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ကုန်ပျက် ကုန်ပျက် သွားသည်တို့ကို သိအောင် (ကုန်ပျက်သည့်ဘက်သို့) စိတ်ကိုညွှတ်၍ ရှုမှတ် ပေးကြရမည်ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ဖြစ်တိုင်းရုပ်နာမ်၊ ချုပ်ပျက်ဟန်၊ ဧကန်ရှုရမည်။

၂-နံပါတ် ဣန္ဒြေထက်ကြောင်းမှာ . . . ကုန်ပျက်သည့်ဘက်သို့ စိတ်ကိုညွှတ်၍ ရှုမှတ်ရာ၌လည်း တကယ်တမ်း ကုန်ပျက်သည်များကို မြင် နိုင်လောက်အောင် ရှိရှိသေသေ စူးစူးစိုက်စိုက် ရှုမှတ်ကြရမည်ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ရှုမှတ်မှုမှာ၊ ရှိသေကာ၊ ကောင်းစွာပြုရမည်။

၁၁၄

သိကောင်းစရာ ဓမ္မဗဒ္ဓသာ

၃-နံပါတ် ဣန္ဒြေထက်ကြောင်းမှာ . . . ဤကဲ့သို့ ရှိသေးသော စူးစူးစိုက်စိုက် ရှုမှတ်ရာ၌လည်း ရှေ့အမှတ်နှင့် နောက်အမှတ်၊ ရှေ့သမာဓိနှင့် နောက် သမာဓိ၊ ရှေ့ဉာဏ် နှင့် နောက်ဉာဏ် မပြတ်မလပ် ဆက်စပ်သွားရအောင် ရှုမှတ်ကြရမည်ဟူသော အဓိပ္ပါယ် ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ မနားမရပ်၊ ကြားမပြတ်၊ ရှုမှတ်မြဲရမည်။

၄-နံပါတ် ဣန္ဒြေထက်ကြောင်းမှာ . . . ဝိပဿနာတရားပွားများအားထုတ်သောအခါ သင့်လျော်သောကျောင်းကို မှီဝဲရခြင်း၊ ရဟန်းတော်များမှာ သင့်လျော်သောဆွမ်းခံရွာကို မှီဝဲရခြင်း၊ သင့်လျော်သော စကားကိုသာ ပြောဆိုရခြင်း၊ သင့်လျော်သော ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်သာ အတူတကွနေထိုင်ရခြင်း၊ သင့်လျော်သော ဆွမ်းဘောဇင်ကိုသာ မှီဝဲရခြင်း၊ အအေး အပူ မျှတသည့် သင့်လျော်သောဥတုကို မှီဝဲရခြင်း၊ သင့်လျော်သော ဣရိယာပုထ်ဖြင့် အားထုတ်ရခြင်း ဟူသော သင့်လျော်ရာ ၇-မျိုးကို မှီဝဲ၍ အားထုတ်ကြရမည်ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ သင့်လျော်လှစွာ၊ ခုနစ်ဖြာ၊ ကောင်းစွာမှီရမည်။

၅-နံပါတ် ဣန္ဒြေထက်ကြောင်းမှာ . . . ဝိပဿနာတရား ပွားများအားထုတ်သောအခါ ရှုမှတ်လို့ကောင်းခဲ့၍ စိတ်တည်ငြိမ်မှုရခဲ့သည့် သမာဓိဖြစ်ကြောင်း (နိမိတ်)များကို မှတ်သားထားကြရပေသည်။ နောက်နောင် ရှုမှတ်လို့ မကောင်းသောအခါ ထို သမာဓိ ဖြစ်ကြောင်း (နိမိတ်)များကို ပြန်၍ အသုံးပြုကာ ရှုမှတ်ကြရမည်ဟူသော အဓိပ္ပါယ် ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ စိတ်တည်ငြိမ်ကြောင်း၊ နိမိတ်ဟောင်း၊
ကောင်းကောင်းမှတ်ရမည်။

၆-နံပါတ် ကုဏ္ဍေထက်ကြောင်းမှာ . . . ဝိပဿနာတရား ပွားများ
အားထုတ်၍ စိတ်တွေပျံ့လွင့်လာသောအခါ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် သမာဓိ
သမ္မောဇ္ဈင် ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်တို့ကို ပွားများကြရမည်။ ရှုမှတ်လိုသောစိတ်
များ လျော့နည်း၍ ပျင်းရိလာသောအခါ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင် ဝီတိသမ္မောဇ္ဈင် ဓမ္မ
ဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်တို့ကို ပွားများကြရမည်ဟူသော အဓိပ္ပါယ် ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ သင့်လျော်လျောက်ပတ်၊ ဗောဇ္ဈင်မြတ်၊ မပြတ်ပွားရမည်။
တက်ကြွပျံ့လွင့်၊ စိတ်မြင့်သောအခါ၊ ဥပေက္ခာသမာဓိ၊
ပဿဒ္ဓိ၊ ပွား၏ ဗောဇ္ဈင်သာ။
ဘာဝနာစိတ်၊ လျော့နိမ့်သောအခါ၊ ဝီရိယာ ဝီတိ၊
ဓမ္မဝိ၊ ပွား၏ ဗောဇ္ဈင်သာ။

၇-နံပါတ် ကုဏ္ဍေထက်ကြောင်းမှာ . . . ဝိပဿနာတရား ပွားများ
အားထုတ်၍ ပြင်းထန်သောဆင်းရဲဒုက္ခဝေဒနာများ ဖြစ်ပေါ်လာသောအခါ
ခန္ဓာကိုယ်နှင့် အသက်တို့ကို မသေ့ကွက်ပါဘဲ စွန့်စွန့်စားစား အားထုတ်ကြရ
မည်ဟူသော အဓိပ္ပါယ် ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ကိုယ်နှင့်အသက်၊ မသေ့ကွက်၊ ရက်စက်နိုင်ရမည်။

၈-နံပါတ် ကုဏ္ဍေထက်ကြောင်းမှာ . . . ဤကဲ့သို့ ကိုယ်နှင့် အသက်
ကို မသေ့ကွက်ပါဘဲ အားထုတ်ရာ၌လည်း ယခုရှုမှတ်ဆဲ၊ ရှုမှတ်နေစဉ်မှာ ဖြစ်
ပေါ်လာသည့် ဆင်းရဲဒုက္ခဝေဒနာအမျိုးမျိုးတို့ကို လွှမ်းမိုးသွားနိုင်ရအောင်
ရှေးဦးစွာ ရှုမှတ်ကြရမည်ဟူသော အဓိပ္ပါယ် ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ရှုစဉ်ပေါ်ရိုး၊ ဆင်းရဲမျိုး၊ လွှမ်းမိုးနိုင်ရမည်။

၉-နံပါတ် ကုဋေထက်ကြောင်းမှာ . . . ဝိပဿနာတရား ပွားများ
အားထုတ်ရာတွင် မိမိရည်မှန်းထားသည့် မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် တရားထူး တရား
မြတ်ဟူသော လမ်းဆုံးသို့ မရောက်သေးမီ မညီသည့် အကြောင်းကြောင့်မှ
ရှုမှတ်မှုများကို ရပ်ထားခြင်း မရှိစေရ။ ဆက်လက်၍ တတ်နိုင်သမျှ ရှုမှတ်
နေကြရမည် ဟူသော အဓိပ္ပါယ် ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ လမ်းဆုံးမရောက်၊ လက်မမြှောက်၊ တောက်လျှောက်
သွားရမည် (စည်)

ဤကဲ့သို့ ကုဋေထက်ကြောင်းတရား ၉-ပါးတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ဖြေ
ကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ဖြေကြားပေးစဉ်က အကျဉ်းချုပ်မျှကိုသာ ဖြေကြားပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။
တရားဆောင်းပါး ဖတ်ရှုသူများ ရှင်းလင်းစွာ သိကြရန်အတွက် အကျယ်
ရေးသား ဖော်ပြလိုက်ရပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိဝိသုဒ္ဓိသင်တန်းတော်

မြိတ်မြို့တစ်နေရာ တောင်သာယာဘိုးဘွားရိပ်သာ

ဆရာတော်တို့ကို မြိတ်မြို့ မဟာစည်ဗုဒ္ဓသာသနာ့ရိပ်သာ ဝေယျာ
ဝစ္စအဖွဲ့နှင့် မြိတ်မြို့ လေးကျွန်းဆီမီး စေတီတော်ကြီး ဂေါပက အဖွဲ့တို့မှ
တရားဟော တရားပြ ပုဏ္ဏားကြွသဖြင့် ဆရာတော်နှင့် ဦးပညာစက္က၊
ကျောင်းသား မောင်ဘုန်းမြင့်မောင်တို့သည် ၁၃၆၈-ခု၊ ပြာသိုလပြည့်ကျော်
၃-ရက် (၄-၁-၉၉) တနင်္လာနေ့ ညနေ ၃-နာရီ ရန်ကုန်လေဆိပ်မှ ထွက်သည့်
မြန်မာ ဂျက်လေယာဉ်ဖြင့် မြိတ်မြို့သို့ ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။ မြိတ်မြို့လေဆိပ်
သို့ ညနေ ၃-နာရီ ၅၅-မိနစ် ရောက်ကြပါသည်။

မြိတ်လေဆိပ်၌ မဟာစည်ဗုဒ္ဓသာသနာ့ရိပ်သာ အဖွဲ့သူ အဖွဲ့သား
များ နှင့် လေးကျွန်းဆီမီး စေတီတော်ကြီး ဂေါပက အဖွဲ့သူ အဖွဲ့သားတို့က
လာရောက်ကြိုဆို၍ မဟာစည် ဗုဒ္ဓသာသနာ့ရိပ်သာသို့ ပို့ပေးကြပါသည်။
မဟာစည်ဗုဒ္ဓသာသနာ့ရိပ်သာ၌ မြို့သို့လပြည့်ကျော် ၄-ရက် (၅-၁-၉၉)
အင်္ဂါနေ့မှစ၍ (၁၀)ရက် တရားစခန်းဖွင့်ကာ တရားဟော တရားပြ ဆောင်
ရွက်ကြပါသည်။ ရဟန်းယောဂီနှင့် အမျိုးသား အမျိုးသမီး ယောဂီ ၉၉-
ယောက်တို့ ဝင်ရောက် အားထုတ်ကြပါသည်။

မဟာစည် ဗုဒ္ဓသာသနာ့ရိပ်သာ၌ နေ့စဉ် နေ့လည် ၂-နာရီမှ ၃-
နာရီအထိ ဝိပဿနာဆိုင်ရာ တရားများကို ဟောကြားပေးပါသည်။
လေးကျွန်းဆီမီး စေတီတော်ကြီး၏ ဓမ္မဗိမာန်၌ ည ၇-နာရီမှ ၈-နာရီခွဲ အထိ
၄-ည တရားဟောပေးပါသည်။ စေတီတော်ကြီး၏ ဂေါပကအဖွဲ့မှ အတွင်း
ရေးမှူး ဦးဘွန်ကြည် ကိုယ်တိုင် တရားပွဲများသို့ ကားဖြင့် ကြိုပို့ ပြုလုပ်ကာ
ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။

လေးကျွန်းဆီမီး စေတီတော်ကြီး ဂေါပကအဖွဲ့၏ အတွင်းရေးမှူး လည်းဖြစ် မြိတ်မြို့ ဘိုးဘွားရိပ်သာ အဖွဲ့၏ အတွင်းရေးမှူးလည်း ဖြစ်သူ ဦးဘွန်ကြည်က လျှောက်ထားသည်မှာ မြိတ်မြို့၌ ဘိုးဘွားရိပ်သာကို တည် ထောင်ခဲ့တာ ၄-နှစ်ရှိသွားပါပြီ။ အဘိုး ၁၂-ယောက်၊ အဘွား ၃၂-ယောက် ရှိနေပါသည်။ ထိုဘိုးဘွားရိပ်သာသို့ ကြွရောက်၍ ဘိုးဘွားတို့၏ ပူဇော် ကန်တော့ခြင်းကို ခံယူပါရန်နှင့် အဘိုးအဘွားတို့အား တရားဟောပေးပါရန် လျှောက်ထားသဖြင့် ၁၃၆၀-ခု၊ ပြာသိုလပြည့်ကျော် ၉-ရက် (၁၀-၁-၉၉) တနင်္လာနေ့ ညနေ ၄-နာရီတွင် ကြွရောက်၍ အဘိုး အဘွားတို့အား အသက် ရှည်ကြောင်းတရား ၅-ပါးနှင့် ဝိပဿနာ ရှုမှတ်ပုံ အတိုချုပ်ကို ဟောကြား ပေးခဲ့ပါသည်။

ဘိုးဘွားရိပ်သာ၏ တည်ရာဌာနမှာ မြိတ်မြို့၏ အရှေ့မြောက်ဖက် ၃-မိုင်ခန့် ဝေးကွာသော ပေါ်တော်မူ စေတီ၏ အနီး ကလွင်ကျေးရွာ တောင် ကုန်းမြင့်ပေါ်၌ တည်နေလျက်ရှိပေသည်။ အကျယ်အဝန်းမှာ ၁၁. ၄၃၈၈ ချီသည်ဟု သိရပါသည်။ သစ်ပင်ကြီးငယ်များဖြင့် စိမ်းစိုလျက် ရှိပေသည်။ အသံများလည်း တိတ်ဆိတ်လျက်ရှိပေသည်။ လေကောင်းလေသန့်များလည်း ရရှိလျက်ရှိပေသည်။ အဘိုးအဘွားတို့အတွက် စိတ်ကြည်နူးဖွယ်ဖြစ်သည့် တောင်ကုန်းမြင့် မြေအရပ်ဒေသဖြစ်ပေသည်။ အဘိုးအဘွားတို့၏ ကျန်းမာ ရေးအတွက် အထူးသင့်လျော်သော တောင်ကုန်းမြင့် မြေအရပ် ဖြစ်ပေသည်။

အဘိုးအဘွားတို့ နေထိုင်ဖို့ရာ အိမ်သာရေချိုးခန်းများနှင့်တကွ ခန်းမဆောင်များကို ကျယ်ဝန်းသပ်ရပ်စွာ ဆောက်လုပ်ပေးထားကြပေသည်။ တောင်သာယာ ဘိုးဘွားရိပ်သာ ဟု အမည်ပေးထားကြပေသည်။ အဘိုးများ နေထိုင်ရာ အဆောင်နှင့် အဘွားများ နေထိုင်ရာ အဆောင်တို့သည် ပေ - ၂၀၀ကျော် ၃၀၀-ခန့် ဝေးကွာလျက် ရှိကြပေသည်။

အဘိုးအဘွားများ တရားနာ တရားရှုမှတ်ဖို့ရာ သီးခြား ဓမ္မာရုံ တစ် ခုကိုလည်း ဆောက်လုပ်ပေးထားကြပေသည်။ အဘိုးအဘွားများ စုပေါင်း

မြတ်မြို့တစ်နေရာ တောင်သာယာ

၁၁၉

၍ စားသောက်ဖို့ရာ ဆွမ်းစားဆောင် တစ်ဆောင်ကိုလည်း ဆောက်လုပ်ပေးကြမည်။ ဆွမ်းစားဆောင်သို့ သွားဖို့ရာ နေလုံ၊ မိုးလုံ စင်္ကြံလမ်းကိုလည်း ဆောက်လုပ်ပေးထားကြပေမည်။

အဘိုးအဘွားများနှင့် ကောင်းမှုရှင်များ ကြည်ညိုပူဇော်ဖို့ရာ ဉာဏ်ဝော် ၂၃-ပေ အမြင့်ရှိသည့် စေတီတစ်ဆူကိုလည်း တည်ထားပေးကြပေသည်။ ပုညကုသလစေတီ ဟု အမည်ပေးထားကြပါသည်။ အဘိုး အဘွားတို့သည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်များပင် များကြပေသည်။ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာတို့ကို ကြည်ညို၍ ယုံကြည်အားကိုးသူများ ဖြစ်ကြပေသည်။ ကျန်းမာသန်စွမ်းသူများပင် များကြပေသည်။ ဆရာတော်တို့ ရောက်သွားသောအခါ သူတို့မှာ ရှိနေကြသော မျက်နှာဆုတ်ပုဝါ၊ ဆပ်ပြာ၊ ဆေးပစ္စည်းစသည့် လှူဖွယ်ပစ္စည်းများကို ကိုယ်တိုင် ဆက်ကပ် လှူဒါန်းကြပေသည်။

အဘိုးအဘွားတို့ကို အဖွဲ့မှ လက်ခံသည့် သတ်မှတ်ချက်များမှာ အသက် ၇၀-ထက်ကြီးသူ ဖြစ်ရမည်။ သွားလာနိုင်လျက် ကူးစက်ရောဂါများ ကင်းရှင်းသူ ဖြစ်ရမည်။ မည်သည့် ခရိုင်၊ မြို့နယ်၊ ကျေးရွာများမှ မဆို သတ်မှတ်ထားသည့်အချက်များနှင့် ပြည့်စုံလျှင် လက်ခံမည် ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။ ဗုဒ္ဓအခါ အဘိုး ၁၂-ဦး၊ အဘွား ၃၂-ဦး ရှိနေပေသည်။ အဘိုး ၁၂-ဦး၊ အဘွား ၃၆-ဦး အထိ လက်ခံမည် ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။

ဆရာတော်တို့ ဘိုးဘွားရိပ်သာသို့ ရောက်သွားသောအခါ တရားနာရာ ဓမ္မာရုံအတွင်း၌ အဘိုးအဘွားများ သူတို့ လှူဒါန်းလိုသည့် ပစ္စည်းများကို ယူဆောင်၍ လက်အုပ်ချီကာ ထိုင်၍ စုဝေးနေကြပေသည်။ အတွင်းရေးမှူး ဦးဘွန်ကြည်က ယခု ကြွရောက်လာသော ဆရာတော်သည် ရန်ကုန်မြို့မှ သဒ္ဓမ္မရုံသီရိဝိသုဒ္ဓိဆရာတော် ဖြစ်ပါသည်။ မဟာစည်နာယက အဂ္ဂမဟာကမ္မဋ္ဌာနာစရိယဆရာတော် ဖြစ်ပါသည် စသည်ဖြင့် ဆရာတော်၏ ဂုဏ်များကို ဖော်ပြ၍ အဘိုးအဘွားတို့အား ကြည်ညိုစေပါသည်။

ထို့နောက် ငါးပါးသီလ ယူကြရန်အတွက် ဩကာသဖြင့် ကန်တော့ ကြပါရန် ဦးဘွန်ကြည်က တိုက်တွန်း လျှောက်ထား၍ ဩကာသ စသည်ဖြင့် ရွတ်ဆို ကန်တော့ကြပြီးလျှင် ငါးပါးသီလကို ဆရာတော်ထံမှ ခံယူကြပေသည်။ ထို့နောက် အဘိုးအဘွားတို့အား သင့်လျော်သောတရား နိမ္မိတကြားပေးပါရန် ဦးဘွန်ကြည်က လျှောက်ထားသဖြင့် အသက်ရှည်ကြောင်း တရား ၅-ပါးနှင့် ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ပုံကို အတိုချုပ် ဟောကြားပေးပါသည်။

အဘိုးအဘွားတို့ လူ့ဘဝမှာ အသက်ရှည်နေခြင်းသည် ကောင်းသော အသက်ရှည်နေခြင်းပင် ဖြစ်ကြပေသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အသက်ရှည်လေလေ ကုသိုလ်တရားတို့ကို တိုးပွား ရရှိလေလေ ဖြစ်ကြရပေသည်။ အိုမင်းလာသောအခါ ခန္ဓာကိုယ်၏ ကြီးလေးသောဒုက္ခများကို ကိုယ်တိုင်တွေ့သိလာကြသည်ဖြစ်၍ သံဝေဂဉာဏ်များ ဖြစ်ကာ ကုသိုလ်တရားတို့ကို ငယ်ရွယ်စဉ်အခါကထက် ပို၍ ပြုလုပ်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် အသက်ရှည်လေလေ ကုသိုလ်တရားတို့ တိုးပွားရရှိကြလေလေ ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ လူ့ဘဝမှာ အသက်ရှည်ခြင်းသည် ကောင်းသော အသက်ရှည်ခြင်းဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားက လူ့ဘဝတွင် အသက်ရှည်ကြောင်းတရား ၅-ပါးကို ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

- ၁။ သပ္ပာယ်ကာရီ = မိမိ၏ခန္ဓာကိုယ်နှင့် သင့်လျော်သည်ကို ပြုလုပ်ရမည်။
- ၂။ သပ္ပာယ်ေမတ္တိဇာနာတိ = သင့်လျော်သည်၌ အတိုင်းအရှည်ကို သိရမည်။
- ၃။ ပရိတတဘောဇီ = ကြေလွယ် ကျက်လွယ်သည့် ဘောဇီ အာဟာရကို မှီဝဲရမည်။
- ၄။ သီလဝါ = ကိုယ်ကျင့်သီလနှင့် ပြည့်စုံရမည်။

၅။ ကလျာဏမိတ္တ မိတ်ကောင်း ဆွေကောင်း ရှိရမည်
 ဟူ၍ အသက်ရှည်ကြောင်းတရား
 ၅။ပါး ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

၁။ မိမိခန္ဓာကိုယ်နှင့် သင့်လျော်သည်ကို ပြုလုပ်ရမည် ဟု ဆိုရာ၌ -
 မိမိခန္ဓာကိုယ်နှင့် မသင့်လျော်သည့် အစားအသောက်တို့ကို စားခြင်း၊ မသင့်
 လျော်သည့် နေရာဌာနတို့၌ နေထိုင်ခြင်းတို့ကို ပြုကြသော သူတို့သည်
 ကျန်းမာရေး ချို့တဲ့ကြ၍ အသက်ဗိုသွားတတ်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့်
 အသက်ရှည်လိုသောသူတို့သည် စားဖွယ် သောက်ဖွယ်များကို စားသောက်
 သောအခါ မိမိနှင့် သင့်လျော်သည့် စားသောက်ဖွယ်များကို ရွေးချယ်၍
 စားသောက်ကြရမည်။ နေထိုင်ကြရာမှာလည်း သွားခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊
 လျောင်းခြင်းဟူသော ဣရိယာပုထ်လေးပါးတို့တွင် မိမိနှင့် သင့်လျော်သော
 ဣရိယာပုထ်တို့ဖြင့် နေထိုင်ကြရမည်။ အအေးအပူ မျှတသည့် မိမိနှင့်
 သင့်လျော်သော နေရာ ဌာနများ၌ နေထိုင်ကြရမည် ဟု ဆိုလိုပါသည်။

၂။ သင့်လျော်သည်၌ အတိုင်းအရှည်ကို သိရမည် ဟု ဆိုရာ၌ -
 သင့်လျော်သော အစားအသောက်နှင့် အအေးအပူတို့မင် ဖြစ်ပါသော်လည်း
 လိုအပ်သည့် အတိုင်းအရှည်ထက် ပို၍ မှီဝဲပါက ရောဂါတစ်ခုခု ဖြစ်လာ၍
 အသက်မရှည်ဘဲ ဖြစ်သွားတတ်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် အသက်ရှည်လို
 သောသူတို့သည် သင့်လျော်သည့် အစားအသောက် အနေအထိုင်တို့၌လည်း
 လိုအပ်သည်ထက် ပိုလွန်၍ စားသုံးခြင်း နေထိုင်ခြင်းတို့ကို မပြုလုပ်ကြရပေ။
 သင့်လျော် မျှတရုံသာ စားသောက်ခြင်း နေထိုင်ခြင်းတို့ဖြင့် အတိုင်းအရှည်
 ကို သိကာ စားသုံး နေထိုင်ကြရမည် ဟု ဆိုလိုပါသည်။

၃။ ကြေလွယ် ကျက်လွယ်သည့် ဘောဇဉ်အာဟာရကို မှီဝဲရမည် ဟု
 ဆိုရာ၌ - အသက်အရွယ်ကြီးလာမှ ကြေးခဲ ကျက်ခဲသည့် အစာကြမ်းများကို

၁၂၂

သိကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ

မှီဝဲသုံးဆောင်နေပါက ဝမ်းမီးက မချက်နိုင်သဖြင့် အစာမကြေ ဖြစ်ကြ ပေသည်။ အစာမကြေတော့ ရောဂါတွေ ထွေလာပြီး အသက် တိုသွားတတ် ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် အသက်ရှည်လိုသောသူတို့သည် ဝမ်းမီးက ကြေစေ ကျက်စေနိုင်သည့် ကြေလွယ် ကျက်လွယ်သည့် ဘောဇဉ် အာဟာရများကို မှီဝဲကြရမည် ဟု ဆိုလိုပါသည်။

၄။ ကိုယ်ကျင့်သီလနှင့် ပြည့်စုံရမည် ဟု ဆိုရာ၌ - သူ့အသက်သတ်၊ သူ့ဥစ္စာခိုး၊ သူ့သားမယား ဖျက်ဆီး၊ သူတစ်ပါးတို့ အကျိုးယုတ်အောင် လိမ် ပြော၊ အရက်သေစာ မူးယစ်ဆေးဝါးများကို အလွန်အကျွံ သောက်စားသူ တို့သည် အသက်တိုကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် အသက်ရှည်လိုသောသူတို့သည် သူ့အသက်မသတ်၊ သူ့ဥစ္စာမခိုး၊ သူ့သားမယား မဖျက်ဆီး၊ လိမ်ညာမပြော၊ အရက်မသောက်စားမှု၍ ကိုယ်ကျင့်သီလနှင့် ပြည့်စုံကြရမည် ဟု ဆိုလို ပါသည်။

၅။ မိတ်ကောင်း ဆွေကောင်းရှိကြရမည် ဟု ဆိုရာ၌ - သားဆိုး၊ သမီးဆိုး၊ ဇနီးဆိုး၊ လင်ယောက်ျားဆိုး၊ မိတ်ဆွေဆိုးတို့နှင့် နေကြရသောသူတို့သည် စိတ်ဆင်းရဲခြင်းများ ဖြစ်ကြရသောကြောင့် အသက်တိုသွားတတ်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် အသက်ရှည်လိုသောသူတို့သည် ဝတ္တရား ကျေပွန်သော သား ကောင်း၊ သမီးကောင်း၊ ဇနီးကောင်း၊ လင်ယောက်ျားကောင်း၊ မိတ်ဆွေ ကောင်းများနှင့် အတူတကွ နေထိုင်ကြရမည် ဟု ဆိုလိုပါသည် ဟူ၍ ဟော ကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

အဘိုးအဘွားတို့ အသက်ရှည်ကြောင်းတရား ၅-ပါးကို မှတ်မိနေရ အောင် ဆောင်ပုဒ် ဆိုကြရမည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ သင့်လျော်တိုင်းရှည်၊ ကြေမည်အစာ၊ ရှိပါသီလ၊
မိတ်ကောင်းရ၊ ငါးဝ သက်ရှည်ကြောင်း။

မြတ်မြို့တစ်နေရာ တောင်သာယာ

၁၂၃

အဘိုးအဘွားများ တရားနှင့် နေတတ်အောင် အဘိုးအဘွားတို့နှင့် သင့်လျော်သည့် ဝိပဿနာတရားကိုလည်း ဟောကြားပေးပါဦးမည်။ အဘိုးအဘွားတို့နှင့် အသင့်လျော်ဆုံး ဝိပဿနာ ရှုမှတ်နည်းမှာ သွား၊ ရပ်၊ ထိုင်၊ လျောင်း ဟူသော ဣရိယာပုထ်ကြီး ၄-ပါးတို့၌ ပြုလုပ်ချင်သည့် စိတ်ကစ၍ ရှုမှတ် ရသည့် ရှုမှတ်နည်း ဖြစ်ပေသည်။

ယခုတရားနာပြီး၍ အဘိုးအဘွားများ ထရတော့မည့်အခါမှာ အမြန် မထလိုက်ပါဘဲ မိမိ၏ စိတ်ကို အထူး သတိထားပြီး (အာရုံပြု) ကြည့်လိုက်လျှင် ထချင်သည့် စိတ်များ ဖြစ်နေတာ ထင်ရှားနေတတ်ပေသည်။ ယင်း ထချင်သည့်စိတ်ကို ထချင်တယ် ထချင်တယ် ဟု ရှေးဦးစွာ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ထို့နောက် ထသည့်ကိုယ်အမူအရာများ ဖြစ်ပေါ်လာမှ ထတယ် ထတယ် ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ထချင်သည့် စိတ်ကို ရှုမှတ်သို့ ရသွားပါက မိမိမှာ ဉာဏ်စဉ် ၂-ပါး ရပြီ ဟု ကိုယ်တိုင်ပဲ သိနိုင်ပါသည်။ ထချင်သည့်စိတ်က သိတတ်သောကြောင့် နာမ်တရား ဖြစ်သည်။ ထနေသည့် ကိုယ်အမူအရာများက မသိတတ်သောကြောင့် ရုပ်တရား ဖြစ်သည်။ ထ . . . နေတာ ငါ မဟုတ်၊ နာမ်တရားနှင့် ရုပ်တရား ၂-ပါး ထ . . . နေတာဖြစ်သည် ဟု ပိုင်းခြားကွဲပြား၍ သိခြင်းသည် နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ဖြစ်သည်။

ထချင်သည့်စိတ်ကြောင့် ထ . . . ရသည်၊ ထ . . . ချင်သည့် စိတ်က အကြောင်းတရား ဖြစ်သည်။ ထ . . . နေသည့် ကိုယ်အမူအရာများက အကျိုးတရား ဖြစ်သည် ဟု အကြောင်းနှင့် အကျိုးကို သိသောဉာဏ်သည် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ ထ . . . ချင်သည့် စိတ်ကို ရှုမှတ်လို့ ရသွားပါလျှင် ဉာဏ်စဉ် ၂-ပါး ရပြီဟု ကိုယ်တိုင်ပင် သိနိုင်ပါသည်။

ထ . . . ရပ်ရာမှ သွားရတော့မည့်အခါမှာလည်း အမြန် မသွားလိုက်ပါဘဲ အထူးသတိထား၍ စိတ်ကို အာရုံပြုကြည့်လိုက်လျှင် သွားချင်သည့်

စိတ်များ ဖြစ်နေတာ ထင်ရှားနေတတ်ပေသည်။ ယင်းသွားချင်သည့် စိတ်ကို သွားချင်တယ် သွားချင်တယ် ဟု ရှေးဦးစွာ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ထို့နောက် သွားသည့် ကိုယ်အမူအရာများ ဖြစ်ပေါ်လာမှ သွားတယ် သွားတယ် ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

သွားရာမှ ရပ်ရတော့မည့် အခါမှာလည်း အထူး သတိထား၍ စိတ်ကို အာရုံပြုကြည့်လိုက်လျှင် ရပ်ချင်သည့် စိတ်များ ဖြစ်နေတာ ထင်ရှား နေတတ်ပေသည်။ ယင်းရပ်ချင်သည့် စိတ်ကို ရပ်ချင်တယ် ရပ်ချင်တယ် ဟု ရှေးဦးစွာ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ထို့နောက် ရပ်သည့် ကိုယ်အမူအရာများ ဖြစ်ပေါ်လာမှ ရပ်တယ် ရပ်တယ် ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ရပ်ရာမှ ထိုင်ရတော့မည့် အခါမှာလည်း အမြန် မထိုင်လိုက်ပါဘဲ အထူး သတိထား၍ စိတ်ကို အာရုံပြုကြည့်လိုက်လျှင် ထိုင်ချင်သည့်စိတ်များ ဖြစ်နေတာ ထင်ရှားနေတတ်ပေသည်။ ယင်း ထိုင်ချင်သည့်စိတ်ကို ထိုင်ချင် တယ် ထိုင်ချင်တယ် ဟု ရှေးဦးစွာ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ထို့နောက် ထိုင်သည့် ကိုယ်အမူအရာများ ဖြစ်ပေါ်လာမှ ထိုင်တယ် ထိုင်တယ် ဟု ရှုမှတ်ကြရပေ သည်။

ထိုင်ရာမှ လျောင်းချရမည့် အခါမှာလည်း အမြန် မလျောင်းချလိုက် ပါဘဲ အထူး သတိထား၍ စိတ်ကို အာရုံပြုကြည့်လိုက်လျှင် လျောင်းချသည့် စိတ်များ ဖြစ်နေတာ ထင်ရှားနေတတ်ပေသည်။ ယင်း လျောင်းချသည့် စိတ်ကို လျောင်းချတယ် လျောင်းချတယ် ဟု ရှေးဦးစွာ ရှုမှတ်ကြရပေ သည်။ ထို့နောက် လျောင်းသည့် ကိုယ်အမူအရာများ ဖြစ်ပေါ်လာမှ လျောင်း တယ် လျောင်းတယ် ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

လျောင်းချသည့် စိတ်က သိတတ်သောကြောင့် နာမ်တရား ဖြစ် သည်။ လျောင်းနေသည့် ကိုယ်အမူအရာများက မသိတတ်သောကြောင့်

မြိတ်မြို့တစ်နေရာ တောင်သာယာ

၁၂၅

ရုပ်တရားဖြစ်သည်။ လျောင်းနေတာ ငါ . . . မဟုတ်၊ နာမ်နှင့် ရုပ်သာ ဖြစ်သည် ဟု ပိုင်းခြား ကွဲပြား၍ သိခြင်းသည် နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ဖြစ်သည်။

လျောင်းချင်သည့် စိတ်ကြောင့် လျောင်းရသည်။ လျောင်းချင်သည့် စိတ်က အကြောင်းတရားဖြစ်သည်။ လျောင်းနေသည့် ကိုယ်အမူအရာများ က အကျိုးတရား ဖြစ်သည်ဟု သိခြင်းသည် အကြောင်းနှင့် အကျိုးကို သိ သော ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ပြုလုပ်ချင်သည့် စိတ်ကို ရှုမှတ်လို့ ရသွားသဖြင့် အကြောင်း နှင့် အကျိုးကို သိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော် မှာ ထောက်ရာ တည်ရာ ရသွားပေပြီ။ ဝါဒအမျိုးမျိုးတို့ကြောင့် တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိတော့ပေ။ သက်သာရာ ရသွားပေပြီ။ ကောင်းမြတ်သည့် သုဂတိဘဝ - လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည် ဗြဟ္မာပြည်တို့၌ ဖြစ်ရမှု မြဲသွားပေပြီ။ စူဠသောတာပန် လည်း ဖြစ်သွားပေပြီ ဟု အဋ္ဌကထာ ဆရာများက ဖွင့်ပြကာ သတ်မှတ်ပေး ကြပါသည်။

ထို့ကြောင့် အဘိုး အဘွားတို့သည် သွား၊ ရပ်၊ ထိုင်၊ လျောင်း ဟူသော ဣရိယာပုထ်ကြီး ၄-ပါးတို့၌ သွားချင်၊ ရပ်ချင်၊ ထိုင်ချင်၊ လျောင်း ချင်သည့်စိတ်များကစ၍ ရှုမှတ်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ပြုလုပ်ချင် သည့် စိတ်ကစ၍ ရှုမှတ်လို့ ရသွားပါက သွား၊ ရပ်၊ ထိုင်၊ လျောင်းသည့် ကိုယ်အမူအရာများကို လွယ်ကူစွာ ရှုမှတ်လို့ ရသွားကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ တရားနှင့် နေတတ်သည်ဖြစ်၍ ကုသိုလ်တရားများ ရရှိနေကြမည် ဖြစ်ပေ သည်။ မိမိတို့ကို လာလူဒါန်းကြသော အလူဒကာ ဒကာမများကိုလည်း ချီးမြှောက်ရာ ရောက်ပေသည် ဟု ဝိပဿနာရှုပုံ အတိုချုပ်ကိုလည်း ဟော ကြားပေးခဲ့ပါသည်။

ထို့နောက် ရွာကင်းသာယာ ဘိုးဘွားရိပ်သာ၌ တည်ဆောက်ဆဲ ဖြစ်သည့် ဉာဏ်တော်အမြင့် ၂၃-ပေရှိ စေတီတွင် ဌာပနာ ထည့်သွင်းရန် ဗြိတိမြို့ကမ်းနားလမ်း ထားဝယ်စုရပ်နေ ဒေါက်တာ ဒေါ်စောယု မိသားစု တို့က မြတ်စွာဘုရား၏ သွေးဥဇာတ်တော်များကို လှူဒါန်းကြပါသည်။ အဘိုး အဘွားများကလည်း သူတို့ရရှိထားသော မျက်နှာသုတ်ပုဝါ၊ ဆပ်ပြာ၊ ဆေး ပစ္စည်းများကို လှူဒါန်းကြပါသည်။ ဆရာတော်တ ရေစက်ချပေး၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သာဓုခေါ်ကြပြီး ပူဇော်ကန်တော့ဖွဲ့ကို ရုပ်သိမ်းလိုက် ကြပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပ်သာဆရာတော်

သဒ္ဓမ္မရသရိပ်သာဆရာတော်

ဗုဒ္ဓလေးမျိုးပြားပါ သိကောင်းစရာ

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လောကနှင့်ဓမ္မ နှစ်ဌာနလုံးမှာပင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အဆုံးအမများကို ခံယူကာ လိုက်နာ ကျင့်သုံးကြရပေသည်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အဆုံးအမများကို ခံယူကာ လိုက်နာ ကျင့်သုံးကြပါက ယခု မျက်မှောက်ဘဝနှင့် နောင်သံသရာဘဝတို့၌ ချမ်းသာသုခ ကောင်းကျိုးများ ရရှိနိုင်ကြသည် ဟု ယုံကြည်လျက် ရှိကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် လောကနှင့် ဓမ္မ နှစ်ဌာနလုံးတို့၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အဆုံးအမများကို ခံယူကာ လိုက်နာ ကျင့်သုံးလျက် ရှိကြပေသည်။

အဆုံးအမပေးနိုင်ကြသော ဗုဒ္ဓအမည်ရသည့် ဘုရားတို့သည် ၄-မျိုး ရှိသည် ဟု အင်္ဂုတ္တိုရ် အဋ္ဌကထာ၌ ဖော်ပြထားပေသည်။

(အံ - ၅ - ၁/ ၈၉)

- ၁။ သုတဗုဒ္ဓ = ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်တို့၌ ဗဟုသုတရှိသည့် ရဟန်းဟူသောဘုရား။
- ၂။ စတုသစ္စဗုဒ္ဓ = သစ္စာလေးပါးကို သိသော ရဟန္တာ ဟူသောဘုရား။
- ၃။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ = သီးခြားကိုယ်တိုင် သစ္စာလေးပါးကို သိသောဘုရား။
- ၄။ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓ = သစ္စာလေးပါးကို ကိုယ်တိုင်လည်းသိ၍၊ သူတစ်ပါးတို့ကိုလည်း သိစေသော ဘုရားဟူ၍ ဗုဒ္ဓအမည်ရသည့် ဘုရား (၄)မျိုးရှိသည် ဟု ဖော်ပြထားပေသည်။

၁။ သုတဗုဒ္ဓ = ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်တို့၌ ဗဟုသုတရှိသည့် ရဟန်းဟူသော ဘုရား ဟု ဆိုရာ၌ - ယခုခေတ်အခါ အကြင်ရဟန်းတော်တို့သည် ပိဋကတ် ကျမ်းဂန်များ တတ်မြောက်၍ သီလ သမာဓိ ပညာနှင့် ပြည့်စုံကြ၏။ ထိုရဟန်း တော်တို့ကို ဒကာ၊ ဒကာမများက မိမိတို့၏ကျောင်းတိုက်၊ မိမိတို့၏ နိပ်သာ များသို့ ပင့်ဆောင်၍ သီတင်းသုံးစေကြကုန်၏။ ထိုရဟန်းတော်တို့သည် သုတ ဗုဒ္ဓဘုရားတို့ဖြစ်ကြပေသည်။ ကြည်ညိုတတ်ပါက သဗ္ဗညုဘုရားရှင်ကို ကိုး ကွယ်ရသကဲ့သို့ စိတ်ကြည်နူးမှုများ ရရှိနိုင်ကြပေသည်။

ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်များ တတ်မြောက်၍ သီလ သမာဓိ ပညာနှင့် ပြည့်စုံသော သုတဗုဒ္ဓဘုရား အမည်ရသည့် ရဟန်းတော်၊ ဆရာတော်များ ကို ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်ကြရသော ဒကာ ဒကာမတို့သည် တစ်ခါ တစ်ခါ သဗ္ဗညုဘုရားရှင်ကို ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်ရသကဲ့သို့ စိတ်တွင် မှတ်ထင် လာတတ်ကြပေသည်။ စိတ်တွေ ကြည်နူးလာတတ်ကြပေသည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး သက်တော် ထင်ရှားရှိစဉ်က မဟာစည် သာသနာ့ရိပ်သာ၌ ဝေယျာဝစ္စ ဆောင်ရွက်ကြ သည့် အချို့သော ယောဂီတို့သည် မြတ်စွာဘုရားကျောင်းတော်သို့ ရောက် နေသကဲ့သို့၊ မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်နေရသကဲ့သို့ တပည့်တော်တို့၏ စိတ်တွေ ကြည်နူးနေကြရပါသည်ဘုရား ဟု လျှောက်ထားဖူးကြပေသည်။

၂။ စတုသစ္စဗုဒ္ဓ = သစ္စာလေးပါးကို သိသည့် ရဟန္တာဟူသော ဘုရား ဟု ဆိုရာ၌ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သဗ္ဗညုဘုရားရှင် ဟောကြားဆုံးမ အပ်သော တရားတော်တို့ကို လိုက်နာကျင့်သုံး၍ သစ္စာလေးပါးကို သိသော ရဟန္တာ ဖြစ်သွားကြ၏။ ထို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စတုသစ္စဗုဒ္ဓအမည်ရသော ဘုရားတို့ ဖြစ်ကြပေသည်။

ဗုဒ္ဓလေးမျိုးပြားပါ သိကောင်းစရာ

၁၂၉

ယခုခေတ်အခါ၌ စတုသစ္စဗုဒ္ဓ အမည်ရသည့် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ ရှိနိုင်ကြပါသော်လည်း ပကတိသော မျက်စိဖြင့် မမြင်ကြရပေ။ ဖူးမြင်၍ မရကြပေ။ ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်လို့ မရကြပေ။ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့်သာ ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်လို့ ရကြပေသည်။ ပကတိသော မျက်စိဖြင့် ကြည့်၍ မမြင်ကြရသဖြင့် ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သူတို့သည် အထင်မှားကာ အပြောအဆိုများ မှားသွားတတ်ကြပေသည်။ ပြစ်မှားမိတတ်ကြပေသည်။

ရှေးအခါက စိတ္တလတောင်၌ သီတင်းသုံးနေသော ရဟန္တာမထေရ်ကြီးသည် တစ်နေ့သ၌ အလုပ်အကျွေး သက်ကြီးရဟန်းကြီးနှင့်အတူ ဆွမ်းခံရွာများသို့ ကြွသွားလေ၏။ အလုပ်အကျွေး သက်ကြီး ရဟန်းကြီးသည် ရဟန္တာမထေရ်ကြီး၏ သပိတ် ပရိက္ခရာတို့ကို ဆောင်ယူကာ နောက်မှ လိုက်လာရင်း ရဟန္တာမထေရ်ကြီးကို ဤသို့ မေးလျှောက်လေသည်။ အရိယာ ရဟန္တာဆိုတာ ဘယ်လို သဘောရှိပါသလဲ ဟု မေးလျှောက်၏။

ရဟန္တာမထေရ်ကြီးက မိန့်ကြားသည်မှာ သပိတ် ပရိက္ခရာတို့ကို ယူဆောင်၍ ရဟန္တာအရိယာပုဂ္ဂိုလ်နောက်မှ လိုက်နေပါသော်လည်း ရဟန္တာပဲ၊ အရိယာပဲဟူ၍တော့ မသိနိုင်ကြပေ ရဟန္တာပဲ အရိယာပဲဟု သိဖို့ရာ ခက်စေသည် ဟု မိန့် ကြားတော်မူလိုက်ပါသည်။ ထိုသို့ပင် မိန့်ကြားလိုက်ပါသော်လည်း သက်ကြီး အလုပ်အကျွေး ရဟန်းကြီးသည် မိမိ၏ ရှေ့မှ ဆွမ်းခံကြွနေသည့် ရဟန္တာ မထေရ်ကြီးကို ရဟန္တာပဲ၊ အရိယာပဲ ဟု မသိရှိပေ။ ထို့ကြောင့် ပကတိသော မျက်စိဖြင့် ရဟန္တာကို မမြင်ရ၊ ဖူးတွေ့၍ မရ ဟု ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။
(မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ - ၄ - ၁/၂၃)

ရဟန္တာဟု မသိသဖြင့် ပြစ်မှားမိပုံ

ရှေးအခါက ဆွမ်းခံရွာတစ်ခုသို့ ရဟန်းငယ်တစ်ပါးနှင့် ရဟန္တာမထေရ်ကြီးတစ်ပါးတို့သည် ဆွမ်းခံအတူသွားကြ၏။ ပထမဆုံးအိမ်မှ လာ

၁၃၀

သိကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ

ရောက်၍ ယာဂုဆန်ပြုတ်ပူပူလောင်းလှလေ၏။ မထေရ်ကြီးသည် လေနာ
ရောစါရှိသည်ဖြစ်၍ ယာဂု - ဆန်ပြုတ်ပူကို ရသည်နှင့် ရွာဦး၌ရှိသော
သစ်တုံးတစ်ခုပေါ်သို့တက်၍ ယာဂု - ဆန်ပြုတ်ကို သောက်သုံးလေ၏။
ထိုအခါ ရဟန်းငယ်သည် မထေရ်ကြီး၏ ဆန်ပြုတ် သောက်သည့် အမူအရာ
ကို စက်ဆုတ်၍ မကျေမနပ်ဖြစ်ကာ “သက်ကြီးအိုသည် ယခုလောက်ပင်
ဆာလောင်နေသလား၊ ရှက်စရာကောင်းလိုက်တာ၊ ရှက်စရာတွေ ပြုလုပ်
တယ်” ဟု ရေရွတ်ကာ အပြစ်တင်စကားပြောကြားလေ၏။

မထေရ်ကြီးသည် ဆွမ်းခံရွာမှ ကျောင်းသို့ ပြန်ကြွသောအခါ ရဟန်း
ငယ်ကို မေးလေ၏။ “ငါ့ရှင် သင်သည် ဤသာသနာတော်၌ ထောက်တည်
ရာ ရရှိပြီလား” ဟု မေးလေ၏။ ရဟန်းငယ်က တပည့်တော် သောတာပန်
ဖြစ်သည် ဟု ဖြေကြားလေ၏။ ထိုသို့ သောတာပန်ဖြစ်လျှင် အထက်မဂ်
ဖိုလ်များအတွက် တရားဆက်၍ အားမထုတ်နဲ့ဦး။ သင့်မှာ ရဟန္တာကို ပြစ်
မှားသည့် ကံထိုက်နေပေသည် ဟု မိန့်ကြားတော်မူလေ၏။

ဤကဲ့သို့ ပကတိသော မျက်စိဖြင့် ရဟန္တာကို မမြင်နိုင်သောကြောင့်
အပြောအဆိုမှားကာ မဂ်ဖိုလ်ကို တားမြစ်သည့် အရိယူပဝါဒကံများ ထိုက်
သွားတတ်ကြပေသည်။ ထို့နောက် ရဟန်းငယ်က ကန်တော့တောင်းပန်သဖြင့်
မထေရ်ကြီးက သည်းခံ ကြေအေးလိုက်ပေသည်။

(ပါရာဇိကဏ် ၄-၁/၁၃၄)

ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သက်ကြီး ဝါကြီး ဖြစ်ကြ
သော ရဟန်းတော်များ၏ အနည်းငယ် ချွတ်ယွင်းချက်များကို အပြစ်တင်
စကား မပြောကြားမှု၍ အရိယာသံဃာတော်များ၏ ဂုဏ်တော်များကို အာရုံ
ပြုကာ အရိုအသေပြုကြရပေသည်။ လှူဒါန်းပူဇော် ကန်တော့ကြရပေသည်။

၃။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ - သီးခြားကိုယ်တိုင် သစ္စာ လေးပါးကို သိသော ဘုရား ဟု ဆိုရာ၌ အကြင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓဘုရား ဖြစ်လိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် (၂) အသေချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ကာလပတ်လုံး ပါရမီများကို ဖြည့်ကျင့်ကြ ရပေသည်။ ပါရမီများ ပြည့်သွားသောအခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဘုရား ဖြစ် လာကြပေသည်။ ထိုဘုရားမျိုးကို ပစ္စေကဗုဒ္ဓ-ဟု ခေါ်ဆိုကြရပေသည်။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓ၏ အဓိပ္ပာယ်

ပစ္စေက = အသီးအခြား + ဗုဒ္ဓ = သစ္စာလေးပါးကိုသိသောဘုရား။ သာဝကများကဲ့သို့ သဗ္ဗညုဘုရားရှင်တို့ထံမှ တစ်ဆင့် သစ္စာလေးပါးကို သိသော ရဟန္တာမျိုး မဟုတ်ပေ။ သီးခြား မိမိကိုယ်တိုင် ကျင့်ကြံအားထုတ် ၍ သစ္စာလေးပါးကို သိသော ဘုရားမျိုး ဖြစ်သည် ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓ ဘုရားရှင်တို့သည် သဗ္ဗညုဘုရားရှင်များ မပွင့်သည့် သာသနာပ အခါတို့၌သာ ပွင့်တော်မူကြသော ဘုရားရှင်တို့ ဖြစ်ကြပေသည်။ သဗ္ဗညုတဘုရားအလောင်းတော်များ လူ့ပြည်၌ ဖြစ်လာသောအခါ ပစ္စေက ဗုဒ္ဓ ဘုရားရှင်တို့သည် ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်၍ ကွယ်ပျောက်သွားကြရပေသည်။

ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓ ဘုရားရှင်တို့သည် သစ္စာလေးပါးတရားကို ကိုယ်တိုင် သာသိ၍ သူတစ်ပါးတို့ကို သိအောင် မဟောကြားနိုင်ကြပေ။ ဆွဲ-အ နေသူ ၏ မြင်မက်သော အိပ်မက်နှင့် တူပေသည်။ မိမိတို့သိထားသော သစ္စာ လေးပါးတရားကို သူတစ်ပါးတို့အား ဟောကြားခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ကြသည့် ဘုရားရှင်တို့ဖြစ်ကြပေသည်။

ထို ပစ္စေကဗုဒ္ဓအရှင်သူမြတ်တို့သည် ဂုဏ်ထူးအားဖြင့် သဗ္ဗညု ဘုရားရှင်တို့အောက်နိမ့်ကျပေသည်။ သေးငယ်ကြပေသည်။ သဗ္ဗညုဘုရား ရှင်တို့၏ တပည့်သာဝက ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ထက် ဂုဏ်အားဖြင့် မြင့်မြတ်

၁၃၂

သိကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ

ကြပေသည်။ ကြီးမားကြပေသည်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓအရှင်မြတ်တို့အား လှူဒါန်းအပ်သော ဒါနကုသိုလ်တို့သည် ယခုဘဝမှာပင် ပစ္စည်းရှားပါး ဆင်းရဲသားဘဝမှ သူဌေးဘွဲ့ခံယူရသော သူဌေးကြီးဖြစ်သွားသည်အထိ ကြီးလောအကျိုးကို ပေးနိုင်ကြပေသည်။

၄။ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓ = သစ္စာလေးပါးကို ကိုယ်တိုင်လည်း သိ၍၊ သုတစ်ပါးတို့ကိုလည်း သိစေသောဘုရား ဟု ဆိုရာ၌ - အကြင်သဗ္ဗညုဘုရား ဖြစ်လိုသော ဘုရားအလောင်းတော်တို့သည် ပညာဓိက ဖြစ်ခဲ့သော် လေးကသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ကာလပတ်လုံး ကိုယ်နဲ့အသက်ကို မငဲ့ကွက်ပါဘဲ ပါရမီတော်တို့ကို ဖြည့်ကျင့်ကြရပေသည်။ ပါရမီများ ပြည့်သွားသောအခါ ထိုဘုရားအလောင်းတော်တို့သည် ပညာဓိက သဗ္ဗညုဘုရားရှင်များ ဖြစ်လာကြပေသည်။

အကြင်သဗ္ဗညုဘုရားဖြစ်လိုသော ဘုရားအလောင်းတော်တို့သည် သဒ္ဓါဓိက ဖြစ်ခဲ့သော် ရှစ်အသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ကာလပတ်လုံး ကိုယ်နဲ့အသက်ကို မငဲ့ကွက်ပါဘဲ ပါရမီတော်တို့ကို ဖြည့်ကျင့်ကြရပေသည်။ ပါရမီများ ပြည့်သွားသောအခါ ထိုဘုရားအလောင်းတော်တို့သည် သဒ္ဓါဓိက သဗ္ဗညုဘုရားရှင်များ ဖြစ်လာကြပေသည်။

အကြင်သဗ္ဗညုဘုရားဖြစ်လိုသော ဘုရားအလောင်းတော်တို့သည် ဝီရိယာဓိက ဖြစ်ခဲ့သော် ဘယ်ဆယ့်ခြောက်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ကာလပတ်လုံး ကိုယ်နဲ့အသက်ကို မငဲ့ကွက်ပါဘဲ ပါရမီတော်တို့ကို ဖြည့်ကျင့်ကြရပေသည်။ ပါရမီများ ပြည့်သွားသောအခါ ထိုဘုရားအလောင်းတော်တို့သည် ဝီရိယာဓိက သဗ္ဗညုဘုရားရှင်များ ဖြစ်လာကြပေသည်။

ယခုအခါ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်နေကြသည့် ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရားသည် သုမေဓာရသေ့ဘဝ၌ ဗျာဒိတ်ခံယူစဉ်အခါက

ဤကမ္ဘာမှ လေးအသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းထက်၌ ဂေါတမအမည်ရသည့် ဘုရားရှင် ဖြစ်လာလိမ့်မည် ဟု ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရား၏ ဗျာဒိတ်တော် ကို ထောက်ထား၍ ပညာဓိက ဘုရား ဖြစ်သည် ဟု သိကြရပေသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပညာဓိကဘုရားဖြစ်သည့် ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်ကြီးနှင့် တွေ့ကြုံနေကြရသည့် အားလျော်စွာ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်၍ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက် ကြောင်းဖြစ်သည့် သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားတို့ကို မိမိတို့စွမ်းအား ရှိသမျှ အားထုတ်နေကြရပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာကော်

လေးမျိုးရဟန္တာ သိဖွယ်ရာ

မြတ်စွာဘုရား သာသနာတွင် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အမြတ်ဆုံး အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြပေသည်။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား လူဒါန်းအပ်သော အလှူဒါနတို့သည် အမြတ်ဆုံး၊ အကျိုးအကြီးဆုံး အလှူဒါနများ ဖြစ်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အလွန်ပင် လူဒါန်းလိုကြပေသည်။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို အလွန်ပင် ဖူးမြင် လိုကြပေသည်။ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဂုဏ်ထူးအားဖြင့် လေးမျိုးကွဲပြား လျက် ရှိကြပေသည်။

၁။ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တ	= ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါး နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန္တာ။
၂။ ဆဋ္ဌဘိည	= အဘိညာဉ်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန္တာ။
၃။ တေဝိဇ္ဇ	= ဝိဇ္ဇာသုံးပါး နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန္တာ။
၄။ သုက္ခဝိပဿက	= ဈာန်သမာဓိမရှိ၍ ဈာန်သမာပတ်တို့မှ ခြောက်သွေ့သော ရဟန္တာ ဟူ၍ (၄)မျိုး ကွဲပြားလျက် ရှိပေသည်။

၁။ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တ = ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန္တာ ဟု ဆိုရာ၌ - အကြင်ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ - ဟူသော ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တရဟန္တာမည်၏။

လေးမျိုးရဟန္တာ သိဖွယ်ရာ

၁၃၅

ထိုလေးပါးတို့တွင် အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ - ဟူသည် အကျိုးမှန်၌ သိသော ဉာဏ်၊ ပါဠိသဒ္ဒါ၏ အနက်မှန်၌ သိသောဉာဏ်၊ ဆင်းရဲအမျိုးမျိုး၌ သိသော ဉာဏ်၊ သင်္ခါရချုပ်ရာ ဆင်းရဲချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်၌ သိသောဉာဏ် ဤဉာဏ်တို့ သည် အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ မည်၏။

ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ-ဟူသည် အကြောင်းမှန်၌သိသောဉာဏ်၊ ပါဠိသဒ္ဒါမှန် ၌ သိသောဉာဏ်၊ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း သမုဒယ၌ သိသောဉာဏ်၊ ဒုက္ခချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း မဂ္ဂ၌သိသောဉာဏ် ဤဉာဏ်တို့သည် ဓမ္မ ပဋိသမ္ဘိဒါ မည်၏။

နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ-ဟူသည် ဘာသာစကား ပါဠိသဒ္ဒါများကို ရွတ်ဆို ပြောဆိုသောအသံကိုကြားရာ၌ အမှန်နှင့် အမှားကို ခွဲခြား၍ သိသောဉာဏ် သည် နိရုတ္တိ ပဋိသမ္ဘိဒါ မည်၏။

ဥပမာ . . . အကြင်နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါသို့ ရောက်နေသော ပုဂ္ဂိုလ် သည် အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ - ဟု ရွတ်ဆိုသော အသံကို ကြားလျှင် ဤသို့ ရွတ်ဆိုခြင်းသည် မှန်ကန်၏ - ဟု သိ၏။

အဒိန္န ဒါနာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ-ဟု ရွတ်ဆိုသော အသံကို ကြားလျှင် ဤသို့ ရွတ်ဆိုခြင်းသည် မမှန်ကန်၊ အမှား ဖြစ်၏ - ဟု သိ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ - သို့ ရောက်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ် ပေသည်။

အမှန်ဖြစ်ပုံ

အဒိန္နာဒါနာ - ၌ အဒိန္န + အာဒါနာ ဟု နှစ်ပုဒ်ခွဲရပေသည်။
အဒိန္န = အရှင်သည် ကိုယ်နှုတ်ဖြင့် မပေးအပ်သော ဥစ္စာကို၊ အာဒါနာ =

၁၃၆

သိကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ

ခိုးယူခြင်းမှ၊ ဝေရမဏိသိက္ခာပုဒ် - ရှောင်ကြဉ်ကြောင်း သိက္ခာပုဒ်ကို။
သမာဒိယာမိ - ကောင်းစွာ ဆောက်တည်ပါ၏။ ဤကဲ့သို့ အမှန်ဖြစ်ပေသည်။

အမှားဖြစ်ပုံ

အဓိန္ဒ ဝါနာ ဌိ အဓိန္ဒ - အရှင်သည် ကိုယ်နှုတ်ဖြင့် မပေးအပ်သော
ဥစ္စာကို၊ ဝါနာ - ပေးလှူခြင်းမှ၊ ဝေရမဏိသိက္ခာပုဒ် - ရှောင်ကြဉ်ကြောင်း
သိက္ခာပုဒ်ကို၊ သမာဒိယာမိ - ကောင်းစွာ ဆောက်တည်ပါ၏။ ဤကဲ့သို့
အမှား ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ပါဠိ သဒ္ဒါများကို ရွတ်ဆိုသောအသံကို ကြားရာ၌ အမှန်
နှင့် အမှားကို သိသော ဉာဏ်သည် နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ မည်၏။

ပဋိဘာန ပဋိသမ္ဘိဒါ - ဟူသည် အထက်၌ ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော ပဋိ
သမ္ဘိဒါဉာဏ် သုံးပါးတို့၌ အကျယ်ဝိတ္ထာရကို သိသောဉာဏ်သည် ပဋိဘာန
ပဋိသမ္ဘိဒါ မည်၏။ ဤ ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်
သည် ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တရဟန္တာမည်၏။

၂။ ဆဋ္ဌဘိည - အဘိညာဉ်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန္တာ - ဟု
ဆိုရာ၌ အကြင်ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် -

၁။ တန်ခိုးအမျိုးမျိုးတို့ကို ဖန်ဆင်းနိုင်သော ဣဒ္ဓိဝိအဘိညာဉ်။

၂။ အဝေးအနီးအသံဟူသမျှတို့ကို ကြားသိနိုင်သော ဒိဗ္ဗသောတ
အဘိညာဉ်

၃။ သူတစ်ပါးတို့၏ စိတ်အကြံကို သိနိုင်သော ပရစိတ္တဝိဇာနန
အဘိညာဉ်

၄။ ရှေးဘဝဟောင်းများကို သိမြင်နိုင်သော ပုဗ္ဗေနိဝါသ အဘိညာဉ်

လေးမျိုးရဟန္တာ သိဖွယ်ရာ

၁၃၇

- ၅။ အဝေးအနီး အဆင်းဟူသမျှတို့ကို သိမြင်နိုင်သော ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်
- ၆။ ကိလေသာ အာသဝေါတို့ကို ကုန်စေနိုင်သည့် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် ဟူသော အာသဝက္ခယ အဘိညာဉ် ဤ အဘိညာဉ်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆဋ္ဌဘိည ရဟန္တာ မည်၏။

၃။ တေဝိဇ္ဇာ = ဝိဇ္ဇာသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန္တာဟု ဆိုရာ၌ = အကြင် ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်သည် -

- ၁။ ရှေးဘဝဟောင်းများကို သိမြင်နိုင်သော ပုဗ္ဗေနိဝါသဝိဇ္ဇာဉာဏ်။
- ၂။ အဝေးအနီး အလုံးစုံသော အဆင်းဟူသမျှကို မြင်သိနိုင်သော ဒိဗ္ဗစက္ခုဝိဇ္ဇာဉာဏ်။
- ၃။ ကိလေသာ အာသဝေါတို့ကို ကုန်စေနိုင်သည့် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် ဟူသော အာသဝက္ခယဝိဇ္ဇာဉာဏ် - ဤ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်သုံးပါး နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်သည် တေဝိဇ္ဇာရဟန္တာမည်၏။

၄။ သုက္ခဝိပဿက = ဈာန်သမာဓိမရှိ၍ ဈာန်သမာပတ်မှ ခြောက်သွေ့သော ရဟန္တာ - ဟု ဆိုရာ၌ အကြင်ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် အရဟတ္တဖိုလ် သို့မရောက်မီ ရှေ့အဖို့မှစ၍ ဈာန်၌ နှစ်သက် မြတ်နိုးခြင်း မရှိသဖြင့် ဝိပဿနာ သက်သက်ကိုသာ အားထုတ်၍ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ကာ ရဟန္တာဖြစ်၏။ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် သုက္ခဝိပဿက ရဟန္တာ မည်၏။

ဤပြဆိုခဲ့ပြီးသော ရဟန္တာလေးမျိုးကို အခြေခံ၍ သာသနာ ငါးထောင်တည်ရှိပုံကို ဒီ၊ ၃၊ ၄/၈၃-၌ ဖွင့်ပြထားပေသည်။

ပဋိသန္တိဒါပတ္တရဟန္တာခေတ်	တစ်ထောင်
ဆဋ္ဌဘိညရဟန္တာခေတ်	တစ်ထောင်

၁၃၈

သိကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ

တေဝိဇ္ဇရဟန္တာခေတ်

တစ်ထောင်

သုက္ခဝိပဿကရဟန္တာခေတ်

တစ်ထောင်

ပါတိမောက္ခသံဝရခေတ်

တစ်ထောင်

ဟူ၍ သာသနာငါးထောင် တည်ရှိပုံကို ဖွင့်ပြထားပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရံသီရိပ်သာဆရာတော်

အထက်မဂ်ဖိုလ်သို့ ရောက်ဖို့ရာမှာ သိန္ဓကောင်းစရာ

ပထမအဆင့် သောတာပန်အဖြစ်မှ ဒုတိယအဆင့် အထက် သကဒါဂါမ်အဖြစ်သို့ ရောက်လိုသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့ ရရှိထားပြီးသော သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို အကြိမ်ကြိမ်ဝင်စားကြည့်ကြရပေသည်။ မိမိတို့ အလို ရှိသည့်အစိုင်း အချိန်အနည်း အများကို ကန့်သတ်၍ ဝင်စားကြည့်ကြရ ပေသည်။

အချိန် အနည်းအများ ကန့်သတ်ပုံ

မိမိတို့ ရရှိထားပြီးသော သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို ဝင်စားဖို့ရန် မိနစ် (၃၀)အတွင်းမှာ ချုပ်ငြိမ်းရာသို့ ရောက်ရပါလို၏။ (၅)မိနစ်ခန့် အချိန်ကြာ အောင် ချုပ်ငြိမ်းနေရပါလို၏။ မိနစ် (၅၀)အတွင်းမှာ ချုပ်ငြိမ်းရာသို့ ရောက် ရပါလို၏။ (၁၀)မိနစ်ခန့် အချိန်ကြာအောင် ချုပ်ငြိမ်းနေရပါလို၏။ မိနစ် (၆၀) အတွင်းမှာ ချုပ်ငြိမ်းရာသို့ ရောက်ရပါလို၏။ (၁၅)မိနစ်ခန့် အချိန် ကြာအောင် ချုပ်ငြိမ်းနေရပါလို၏ စသည်ဖြင့် မိမိတို့ အလိုရှိသလောက် အဓိဋ္ဌာန်ပြုကာ အချိန်ကို ကန့်သတ်၍ ရပြီးသော သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို ဝင်စားကြည့်ကြရပေသည်။ အကြိမ်ကြိမ်ဝင်စားကြည့်ကြရပေသည်။

မိမိတို့ ရပြီးသော သောတာပတ္တိဖိုလ်သို့ အမြန်ရောက်စေရန်၊ အချိန် ကြာမြင့်စွာ တည်တံ့စေရန် အကြိမ်များစွာ လေ့လာ ဝင်စားကြည့်၍ အားရ သောအခါ အထက်သကဒါဂါမ်မဂ်ဖိုလ် စာရားထူးကို သိမြင်ရပါလို၏။ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်သို့ ရောက်ရပါလို၏ ဟု နှလုံးသွင်း၍ ရှုမှတ်မြဲ ဖြစ်သည့် ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်ကြရပေသည်။

၁၄၀

သိကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ

အားထုတ်သောအခါမှာ ရက်ကိုကန့်သတ်ခြင်း၊ အာသာဆန္ဒကို ဖြတ်ခြင်း၊ အထက်မဂ်ဖိုလ်သို့ စိတ်ကို ညွတ်ထားခြင်းတို့ဖြင့် အားထုတ်ကြ ရပေသည်။ မိမိတို့ ရထားပြီးဖြစ်သည့် အောက်မဂ် အောက်ဖိုလ် - သောတာပန်အဖြစ်မှ အထက်မဂ် အထက်ဖိုလ် - သကဒါဂါမိအဖြစ်သို့ ရောက်လို့ ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရှေးဦးပထမ . . . အားထုတ်မည့်ရက်ကို ကန့်သတ် ကြရပေသည်။ ဒုတိယ အောက်မဂ် ဖိုလ် ဖြစ်သည့် သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို ဝင်စားလို့၌ အာသာဆန္ဒကို ဖြတ်ကြရပေသည်။ တတိယ မိမိတို့ မရရှိသေးသော အထက်သကဒါဂါမိမဂ်ဖိုလ်သို့ ရောက်ရန် စိတ်ကို ညွတ်ထားကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ရက်ကိုကန့်သတ်၊ အာသာဖြတ်လျက်၊ စိတ်ညွတ်အပ်ပါ၊
ဤသုံးဖြာ၊ မှန်စွာပြုရမည်။

ပထမ ရက်ကန့်သတ်ပုံ

အောက်သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်မှ အထက်သကဒါဂါမိမဂ်ဖိုလ်သို့ ရောက်အောင် အားထုတ်ကြမည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရှေးဦးပထမအနေအားဖြင့် ဤ (၁၀)ရက်၊ ဤ (၁၅)ရက်၊ ဤ (၁)လအတွင်းမှာ မိမိရပြီးသည့် သောတာပတ္တိအောက်မဂ်၊ အောက်ဖိုလ်မှ မိမိမရရှိသေးသော အထက် သကဒါဂါမိမဂ်ဖိုလ်သို့ ရောက်အောင် အားထုတ်မည် ဟု ရက်ကို ကန့်သတ်၍ အားထုတ် ကြရပေသည်။

ဒုတိယ အာသာဆန္ဒဖြတ်ပုံ

အောက်သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်မှ အထက် သကဒါဂါမိမဂ်ဖိုလ်သို့ ရောက်အောင် အားထုတ်ကြမည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဒုတိယအနေအားဖြင့် မိမိ ရပြီး၍ ဝင်စားခဲ့ဖူးသော အောက်ဖိုလ်ဖြစ်သည့် သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို မဝင်

စားလို့ပါဟု ဖိုလ်ဝင်စားမှု၌ အာသာဆန္ဒကိုဖြတ်၍ အားထုတ်ကြရပေသည်။ ဤနေရာမှာ ရထားပြီးသော အောက်မဂ်၊ အောက်ဖိုလ် တရားထူး တရားမြတ်များကို စွန့်ရမည်ဟု အယူအဆ လွဲနေတတ်ကြပေသည်။ မိမိရပြီးသော သောတာပတ္တိ မဂ် ဖိုလ်တရားထူး တရားမြတ်တို့ကို စွန့်ပစ်ရမည် ဟု ဆိုလိုသည် မဟုတ်ပေ။ ရပြီးသော အောက်ဖိုလ်ကို ဝင်စားမှု၌ အာသာဆန္ဒကို ဖြတ်ရမည်ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပေသည်။

အတိယ အထက်မဂ်ဖိုလ်သို့ စိတ်ညွတ်ပုံ

အောက်သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်မှ အထက်သကဒါဂါမိမဂ်ဖိုလ်သို့ ရောက်အောင် အားထုတ်ကြမည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တတိယအနေအားဖြင့် ဤကန်သတ်ထားသည့် ရက် လ အတွင်း၌ အားထုတ်ခြင်းတို့သည် အထက်သကဒါဂါမိ မဂ် ဖိုလ်အတွက်သာ ဖြစ်ပါစေ၊ အထက် သကဒါဂါမိ မဂ်ဖိုလ်သို့သာ ရောက်ပါစေဟု စိတ်ကိုညွတ်၍ အားထုတ်ကြရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ အထက်မဂ်ဖိုလ်သို့ရောက်အောင် ရှုမှတ်သောအခါမှာ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မှစ၍ ဝိပဿနာဉာဏ်များ ရှေ့ကလိုပင် အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာကြလိမ့်မည် ဖြစ်ပေသည်။ ထိုဉာဏ်များ ဖြစ်ပုံမှာ သောတာပတ္တိ ဖိုလ်ဝင်စားဖို့အတွက် အားထုတ်စဉ်က ဝိပဿနာဉာဏ်များဖြစ်ပုံနှင့် မတူကြပေ။ မည်သည့် မဂ်ဖိုလ်မျှ မရသေးမီ သောတာပတ္တိမဂ်အတွက် အားထုတ်စဉ်က ဝိပဿနာဉာဏ်များဖြစ်ပုံနှင့် တူကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အနုဗိုင်းမှဖြစ်သော အလင်းရောင်များ အဆင်းသဏ္ဌာန်များကိုလည်း မြင်တွေ့တတ်ကြပေသည်။ ရုပ်နာမ် အဖြစ်အပျက်များလည်း ဝိသစွာ ထင်ရှားနေတတ်ကြပေသည်။ သောတာပတ္တိဖိုလ် ဝင်စားရန်အတွက် ရှုမှတ်စဉ်က တစ်ခဏအတွင်းမှာပင် သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်နှင့် သောတာပတ္တိဖိုလ်ဉာဏ်သို့ ရောက်နေကျ ဖြစ်ပါသော်လည်း ယခု အထက်

သကဒါဂါမိမဂ်ဖိုလ်များအတွက် အားထုတ်ရာတွင် အောက်ဉာဏ်များ၌ ကြာမြင့်စွာ တည်နေတတ်ကြပေသည်။

သို့သော် ဝိပဿနာတရားစ၍အားထုတ်စဉ်ကကဲ့သို့ အလွန်ကြာမြင့်ခြင်း၊ အလွန်ခက်ခဲခြင်းများ မရှိပေ။ တစ်နေ့အတွင်းမှာသော်လည်း ဉာဏ်အဆင့်ဆင့် ရင့်ကျက်၍ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သို့ ရောက်နိုင်ပေသည်။ သိမှုများသည်လည်း ရှေးကထက် ပို၍ အထူးကောင်းလာတတ်ပေသည်။ သိမှုများ ပို၍လည်း စိပ်လာတတ်ပေသည်။ အသိအမြင်များ အထူးစင်ကြယ်လာတတ်ပေသည်။ အထူး ရှင်းလင်းလာတတ်ပေသည်။

လောကီအာရုံ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲဒုက္ခတို့မှ ကြောက်ခြင်း၊ အပြစ်မြင်ခြင်း၊ ငြီးငွေ့ခြင်း၊ လွတ်မြောက်လိုခြင်းတို့သည် ရှေးကထက် ပို၍ လွန်ကဲစွာ ဖြစ်လာတတ်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲ ဒုက္ခတို့မှ လွန်ကဲစွာ လွတ်မြောက်လိုခြင်းများ ဖြစ်လာခြင်းသည် အထက် သကဒါဂါမိ မဂ်ဖိုလ်သို့ တက်ရောက်ဖို့ရာ အခြေခံကောင်းများပင် ဖြစ်ပေသည်။

သောတာပတ္တိဖိုလ်ဝင်စားရန်အတွက် အားထုတ်စဉ်က တစ်နာရီအတွင်းမှာ လေးငါးကြိမ် ဖိုလ်သို့ရောက်နေကျဖြစ်ပါသော်လည်း ယခုအထက် သကဒါဂါမိမဂ်ဖိုလ်အတွက် အားထုတ်သည့်အခါမှာ မဂ် ဉာဏ်သို့ မရောက်ပါဘဲ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သို့သာ ရောက်ပြီးလျှင် တစ်ရက်၊ နှစ်ရက်၊ သုံးရက် စသည်ဖြင့် ရက်လများစွာလည်း ကြာနေတတ်ပေသည်။

ဆက်ကာ ဆက်ကာ အားထုတ်၍ ဉာဏ်အားများ ပြည့်လာသောအခါ အထူး သွက်လက် ထင်ရှားသော သိမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာပြီးလျှင် သင်္ခါရချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုကာ အထက် သကဒါဂါမိ မဂ် ဖိုလ်တရားတို့ ဖြစ်ပေါ်လာကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ သောတာပန်အဖြစ်မှ သကဒါဂါမိအဖြစ်သို့ ရောက်သွားကြရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ အောက်မဂ် အောက်ဖိုလ် သောတာပန်အဖြစ်မှ အထက်မဂ် အထက်ဖိုလ် သကဒါဂါမ်အဖြစ်သို့ ရောက်အောင် ကျင့်ကြံအားထုတ်ရာ၌ ရက်ကို ကန့်သတ်၍ အားထုတ်ခြင်း နှင့် ရပြီးသော အောက်ဖိုလ်ကို မဝင်စားလိုပါဟု အောက်ဖိုလ် ဝင်စားမှု၌ အာသာဆန္ဒကို ဖြတ်ရခြင်းဟူသော ဤနှစ်ပါးကို အထူးသတိပြု၍ အားထုတ်ကြရပေသည်။

ရက်ကို ကန့်သတ်၍ အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ကန့်သတ်သည့်ရက်အတိုင်း အထက်မဂ်ဖိုလ်သို့ မရောက်ခဲ့သော် ထိုရက်များ လွန်သွားပြီးသောအခါ ရပြီးသော အောက်ဖိုလ်ကို ဝင်စားလိုပါက လွယ်ကူစွာ ဝင်စားလို့ ရကြပေသည်။ ထိုသို့မဟုတ် ရက်ကန့်သတ်မှုမရှိပါဘဲ အထက် မဂ်ဖိုလ်အတွက်သာ အားထုတ်တော့မည်ဟု အပိုင်းအခြား မထားဘဲ အားထုတ်ခဲ့သော် ရပြီးသော အောက်ဖိုလ်များကို မဝင်စားနိုင်ဘဲ ရှိနေတတ်ကြပေသည်။

ထိုအခါမှာ အထက်မဂ်ဖိုလ်သို့လည်း မရောက်နိုင်သူအား ရပြီးသော ဖိုလ်ကိုလည်း ပြန်၍ မဝင်စားနိုင်သဖြင့် အားမလိုအားမရ မကျေမနပ် ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် အထက်မဂ်ဖိုလ်များ ရရှိဖို့ရန်အတွက် ရက်ကို ကန့်သတ်၍ အားထုတ်ကြရပေသည်။

ရပြီးသော အောက်ဖိုလ်ကို မဝင်စားလိုပါဟု အောက်ဖိုလ်ဝင်စားမှု၌ အာသာဆန္ဒကိုဖြတ်၍ အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ကန့်သတ်ထားသည့် ရက်အပိုင်းအခြားအတွင်း၌ ရပြီးသော အောက်ဖိုလ်သို့ ပြန်မရောက်ရခြင်း အကျိုးကိုလည်း ရရှိနိုင်ပေသည်။ ဉာဏ်အားပြည့်သွားလျှင် အထက်မဂ်ဖိုလ်သို့ ရောက်သွားရခြင်း အကျိုးကိုလည်း ရရှိနိုင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် အောက်ဖိုလ်ဝင်စားမှု၌ အာသာဆန္ဒကိုဖြတ်၍ အားထုတ်ကြရပေသည်။

အောက်ဖိုလ်ဝင်စားမှု၌ အာသာဆန္ဒ ကောင်းကောင်းမပြတ်လျှင် ရပြီးသော အောက်ဖိုလ်သို့ ပြန်၍ ပြန်၍ ရောက်နေတတ်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် အားထုတ်လိုသော ရက်ကိုလည်း ကန့်သတ်ကြရပေသည်။ ထိုကန့်သတ်သည့် ရက်အတွင်း၌ ရပြီးသော အောက်ဖိုလ်ဝင်စားမှု၌ အာသာဆန္ဒကိုလည်း ကောင်းကောင်းဖြတ်၍ အထက်မဂ်ဖိုလ်ရရှိရန်အတွက် စိတ်

ကိုညွတ်၍ အားထုတ်ကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ အားထုတ်ကြလျှင် မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော အထက်မဂ်ဖိုလ်သို့ ရောက်သွားကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

သကဒါဂါမိ မဂ်ဖိုလ်ရပြီး၍ သကဒါဂါမိအဖြစ်မှ အထက် အနာဂါမိမဂ်ဖိုလ် = အနာဂါမိအဖြစ်သို့ ရောက်လိုကြသောပုဂ္ဂိုလ်၊ အနာဂါမိ မဂ်ဖိုလ်ကို ရပြီး၍ အနာဂါမိအဖြစ်မှ အထက် အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ် = ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်လိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်ကို ရပြီး၍ သောတာပန်အဖြစ်မှ အထက် သကဒါဂါမိ မဂ်ဖိုလ် = သကဒါဂါမိအဖြစ်သို့ ရောက်အောင် အားထုတ်ခဲ့သည့် နည်းအတိုင်း ရှေးဦးပထမ အားထုတ်မည့်ရက်ကို တန့်သတ်ကြရပေသည်။ ဒုတိယ အောက် ဖိုလ်ဝင်စားမှု၌ အာသာဆန္ဒကို ဖြတ်ကြရပေသည်။ တတိယ အထက်မဂ် အထက် ဖိုလ်သို့ ရောက်ရှိဖို့ရန် စိတ်ကို ညွတ်၍ အားထုတ်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

အထူးသိဖွယ်ရာ

အထူးသိဖွယ်ရာမှာ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် သကဒါဂါမိပုဂ္ဂိုလ် ဤပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးတို့သည် (သီလေသု ပရိပူရကာရီ) သီလသိက္ခာတို့၌ အပြည့်အစုံ ပြုကျင့်လေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်ဖြင့် တူကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် သောတာပန်အဖြစ်မှ အထက် သကဒါဂါမိ အဖြစ်သို့ လွယ်ကူလျင်မြန်စွာ ရောက်ရှိသွားနိုင်ပေသည်။

အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်သည် (သမာဓိသို့ ပရိပူရကာရီ) သမာဓိသိက္ခာ၌ အပြည့်အစုံ ပြုကျင့်လေ့ရှိသောပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် သီလသိက္ခာတို့၌ အပြည့်အစုံ ပြုကျင့်လေ့ရှိသော သကဒါဂါမိ ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်မှ အထက် အနာဂါမိအဖြစ်သို့ ရောက်ဖို့ရာမှာတော့ လျင်မြန်စွာ မရောက်နိုင်ဘဲ ရှိနေတတ်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ အထူးကို သိကြရပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာဆရာတော်

သတိပဋ္ဌာန်တရား နေ့စဉ်လုပ်ငန်း၌လည်း အကျိုးများ

ဆရာတော်တို့ကို စင်္ကာပူမှ ဒေါက်တာ ဒေါ်ခင်ခင်ဝင်းက တရားဟော တရားပြ ပင့်လျှောက်သဖြင့် ဒေါက်တာ မောင်မောင်မိုးနှင့် ဆရာတော်တို့သည် ၁၃၆၀-ခု၊ တပို့တွဲလဆုတ် (၁၁)၊ (၁၁-၂-၉၉) ကြာသပတေးနေ့ နံနက် (၈)နာရီတွင် (MAI)လေယာဉ်ဖြင့် ရန်ကုန်လေဆိပ်မှ ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။ စင်္ကာပူလေဆိပ်သို့ မြန်မာစံတော်ချိန် (၁၀)နာရီ (၄၅)မိနစ်၊ စင်္ကာပူစံတော်ချိန် (၁၂)နာရီ (၁၅)မိနစ် ရောက်ကြပါသည်။

စင်္ကာပူနိုင်ငံ V. M. C ဝိပဿနာတရားရိပ်သာ၌ (၈)ရက်တရားစခန်း ဖွင့်ကာ တရားဟော တရားပြ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ ၁၃၆၀-ခု၊ တပေါင်းလဆန်း (၆)ရက်၊ (၂၀-၂-၉၉) စနေနေ့ည (၈)နာရီမှ (၉)နာရီထိ ဟောကြားသည့် တရားပွဲ၌ သတိပဋ္ဌာန်တရားသည် ဘဝနေ့စဉ်လုပ်ငန်းများ၌ ဘယ်လိုအသုံးကျပါသလဲ၊ ဘယ်လိုအရေးပါပါသလဲဆိုတာကို ဖြေကြား၊ ဟောကြားပေးပါရန် လျှောက်ထားပါသဖြင့် သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားသည် ဘဝနေ့စဉ်လုပ်ငန်းများ၌ အသုံးကျပုံ၊ အရေးပါပုံများကို ဟောကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခြင်းဖြင့် မိမိတို့၏ ဘဝနေ့စဉ်လုပ်ငန်းများ၌ အမှန်ကိုသိ၍ မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော ကောင်းကျိုးများကို ရရှိနိုင်ကြပေသည်။ ကောင်းကျိုးများကို ရရှိစေနိုင်သည့် သတိပဋ္ဌာန်တရားတို့သည် (၄)ပါး ရှိပေသည်။

၁၄၆

သိကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ

၁။ မိမိတို့၏ ကိုယ်အမူအရာများ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းကို သိအောင် ရှုမှတ်ရသည့် ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ကိုယ်အမူအရာ၊ ဖြစ်တိုင်းမှာ၊ မှန်စွာသိရမည်။

၂။ မိမိတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ကောင်းသည့် ချမ်းသာသည့် သုခဝေဒနာ၊ မကောင်းသည့် ဆိုးသည့် ဆင်းရဲသည့် ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ကောင်းသည်လည်းမဟုတ် ဆိုးသည်လည်း မဟုတ်၊ အလယ်အလတ်ဖြစ်သည့် ဥပေက္ခာဝေဒနာဟူသော ဝေဒနာများကို သိအောင် ရှုမှတ်ရသည့် ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ကောင်းဆိုးလတ်ပါ၊ ဝေဒနာ၊ ပေါ်တာသိရမည်။

၃။ မိမိတို့၏ စိတ်အမူအရာများ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းကို သိအောင် ရှုမှတ်ရသည့် စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ စိတ်အမူအရာ၊ ဖြစ်တိုင်းမှာ၊ မှန်စွာသိရမည်။

၄။ မြင်ရာ ကြားရာ နံရာစသည်တို့၌ မြင်ကာမျှမတ္တသဘော၊ ကြားကာမျှမတ္တသဘော၊ နံကာမျှမတ္တသဘော စသည်တို့၌ သိအောင် ရှုမှတ် ရသည့် ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ သဘောတရား၊ ထင်ပေါ်ငြား၊ ပိုင်းခြားသိရမည်။
ဟူ၍ (၄)ပါး ရှိပါသည်။

ဤသတိပဋ္ဌာန်တရား (၄)ပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ပွားများ၍ သမာဓိဉာဏ် အခြေခံများ ရရှိလာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အရာရာမှာ သတိ

ပိုကောင်းလာကြပေသည်။ သတိကောင်းတာနှင့်အမျှ သမာဓိ ပိုကောင်းလာကြပေသည်။ သမာဓိ ကောင်းတာနှင့်အမျှ ဉာဏ်ပညာများ ထက်မြက်လာကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် မိမိတို့၏ နေ့စဉ်လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ကြရာတွင် မြင်တာ၊ ကြားတာနှင့် သဘောမှန်များကို အမြန်သိလာတတ်ကြပေသည်။ ဤအကြောင်းအရာများက အမှန်ဖြစ်ပေသည်။ ဤအကြောင်းအရာများက မမှန်သော အကြောင်းအရာများ ဖြစ်ပေသည် ဟု အမြန်သိလာတတ်ကြပေသည်။

ဌာနအကြီးအမှူးများ အသုံးကျပုံ

သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရား ပွားများအားထုတ်ခဲ့ဖူးကြသည့် ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်းစသည်တို့၌ ဦးဆောင်ကြသော အကြီးအကဲဖြစ်ကြသူများနှင့် အဖိုးရဌာနများ၌ ဦးဆောင်ကြသော အကြီးအကဲဖြစ်ကြသူတို့သည် သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရား ပွားများအားထုတ်ရခြင်း၏ အကျိုးများကို ပို၍ သိကြပေသည်။ စိမိတို့ထံသို့ ရောက်ရှိလာကြသော အတည်ပြုပေးရမည့် အကြောင်းကိစ္စများနှင့် အမှန်နှင့်အမှားကို ဆုံးဖြတ်ပေးရမည့် အကြောင်းကိစ္စများကို မြင်လိုက်သည် ကြားလိုက်သည်နှင့်ပင် အဖြေမှန်ကို အမြန်သိလာတတ်ကြပေသည်။

ထို့ကြောင့် အကြောင်းအရာ အမှန်များကို အတည်ပြုပေးနိုင်ကြပေသည်။ အမှန်နှင့် အမှားကို အမြန်ဆုံးဖြတ်ပေးနိုင်ကြပေသည်။ အထွေထွေကိစ္စ ပြဿနာအမျိုးမျိုးတို့ကိုလည်း အမှန်နှင့်အမှားကို ခွဲခြားကာ အမြန်ဖြေရှင်းပေးနိုင်ကြပေသည်။ အချိန်ကုန် လူပန်းခြင်းများ သက်သာ၍ အချိန်မကုန် လူမပန်း ချမ်းသာခြင်း အကျိုးများကို ရရှိနိုင်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ အကျိုးများ ရရှိကြသည်ကို အသုံးကျနေသည်ကို အရေးပါနေကြသည်ကို သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ပြီးကြသော အရာရှိကြီးများ၊ အရာရှိငယ်များ ကိုယ်တိုင်ပင် သိနေကြပေသည်။

ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းရှင်များ အသုံးကျပုံ

အရာရှိပုဂ္ဂိုလ်များမှတစ်ပါး မိမိတို့၏ ဘဝစီးပွားရေး ကြီးပွားရေး လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရား ပွားများအားထုတ်ကြပြီးသောအခါ နေ့စဉ် မိမိတို့၏ ဘဝလုပ်ငန်းများ၌ အသုံးကျသည် အရေးပါသည်များကို ကိုယ်တိုင်ပင် သိကြရပေသည်။

သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရား ပွားများ အားထုတ်ပြီးသောအခါ သတိပိုကောင်းလာခြင်း၊ စိတ်တည်ငြိမ်မှု သမာဓိ ပိုကောင်းလာခြင်း၊ ဉာဏ်ပညာများ ပို၍ထက်မြက်လာခြင်းတို့ကြောင့် မိမိတို့၏ လုပ်ငန်းများအပေါ်၌ အမှန်နှင့်အမှားကို အမြန်သိလာတတ်ကြပေသည်။ အမှန်နှင့် အမှားကို သိလာကြသဖြင့် အမှားကို ရှောင်၍ အမှန်ကိုသာ ဆောင်ရွက်နိုင်ကြသောကြောင့် တိုးတက်ကြီးပွားလာနိုင်ကြပေသည်။ တိုးတက်ကြီးပွားလာ၍ မိမိတို့ ရည်မှန်းချက်များ ပြည့်စုံလာကြသည်ကို သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ပြီးကြသော အချို့သော လုပ်ငန်းရှင်များ ကိုယ်တိုင်ပင် သိနေကြပေသည်။

သတိပဋ္ဌာန်တရား (၄)ပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရှေးဦးစွာ သတိကောင်းဖို့ရာ အရေးကြီးကြပေသည်။ သတိကောင်းတာနှင့်အမျှ စိတ်တည်ငြိမ်မှု သမာဓိ ဖြစ်လာပေသည်။ စိတ်တည်ငြိမ်မှု သမာဓိကောင်းတာနှင့်အမျှ အမှန်ကိုသိသော ဝိပဿနာဉာဏ်များ ဖြစ်ပေါ်လာကြပေသည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ပြသောနည်းဖြင့် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထိုင်မှတ်သည့်အခါ ဖောင်းတယ်၊ ဝိန်တယ် ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ရှုမှတ်သောအခါ ဖောင်းတာပေါ်လာလျှင် ရှုမှတ်နိုင်ရအောင် အထူးသတိပြုကြရပေ

သတိပဋ္ဌာန်တရား အကျိုးများ

၁၄၉

သည်။ ပိန်တာပေါ်လာလျှင်လည်း ရှုမှတ်နိုင်ရအောင် အထူးသတိပြုကြရပေသည်။ သတိရှိမှ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်လို့ ရှုမှတ်၍ ရကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် သတိကောင်းဖို့ရာမှာ အရေးကြီးဆုံး ဖြစ်ပေသည်။

သတိကောင်းသဖြင့် ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ဟု သတိကပ်၍ ရှုမှတ်နိုင်သောအခါ ဖောင်းစမှ ဖောင်းဆုံးတိုင်အောင်၊ ပိန်စမှ ပိန်ဆုံးတိုင်အောင် မှတ်သိစိတ်များ တစ်ခဏ တစ်ခဏ တည် တည်သွားခြင်းသည် သမာဓိဖြစ်ပေသည်။ ခဏိကသမာဓိ ဟူ၍ ခေါ်ရပေသည်။ သတိကောင်းသည်နှင့်အမျှ သမာဓိဖြစ်လာခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

သမာဓိဖြစ်သွားပြီး၍ သမာဓိ အားရှိလာသောအခါ ဝိပဿနာဉာဏ်များ ဖြစ်လာကြပေသည်။ ဖောင်းတယ်လို့ ရှုမှတ်လိုက်လျှင် ဖောင်းနေတာက တစ်ခြား၊ မှတ်သိလိုက်တာက တစ်ခြား၊ ပိန်တယ်လို့ ရှုမှတ်လိုက်လျှင် ပိန်နေတာက တစ်ခြား၊ မှတ်သိလိုက်တာက တစ်ခြားဟူ၍ ကွဲပြားကာ သိလာကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ကွဲပြားကာ သိလာခြင်းသည် နာမရူပပရိစ္ဆေဒ ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရား အားထုတ်စဉ်က သတိသမာဓိ ပညာအခြေခံများကို ရရှိခဲ့ကြသောကြောင့် နေ့စဉ် ဘဝလုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ကြသောအခါ သတိပိုကောင်းလာသဖြင့် လုပ်ကိုင်ရမည့် အချိန်အခါ၊ လုပ်ငန်းများ၌ ရှိသော ပစ္စည်း အမျိုးအစား စသည်တို့၌ သတိရမှု ပို၍ ကောင်းလာကြပေသည်။

နေ့စဉ် ဘဝလုပ်ငန်းများ၌ စူးစိုက်မှု သမာဓိအားလည်း ပိုကောင်းလာကြပေသည်။ သမာဓိအားများ ပိုကောင်းသည်နှင့်အမျှ နေ့စဉ်လုပ်ငန်းများ၌ အသိဉာဏ်အားများလည်း ပိုကောင်းလာကြပေသည်။ ဆုံးဖြတ်နိုင်သည့် အသိဉာဏ်အားများ ပိုကောင်းလာသဖြင့် ဤပစ္စည်းများကို ဤအချိန်

၁၅၀

သိကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ

၌ စုဆောင်းထားသင့်သည်။ ဤအချိန်၌ ဤပစ္စည်းများကို ထုတ်ရောင်းသင့်သည်။ ဤပစ္စည်းများကို သိုလှောင်ထားသင့်သည်။ စသည်ဖြင့် အမှန်ကို ဆုံးဖြတ်နိုင်၍ မိမိတို့ ရည်မှန်းချက်အတိုင်း တိုးတက် ကြီးပွားလာကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ သတိပဋ္ဌာန် ဖိပဿနာတရားသည် ဘဝ၏ နေ့စဉ်လုပ်ငန်းများ၌လည်း အသုံးကျနိုင်ပါသည်။ အရေးပါနိုင်သည် ဟု ဟောကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံဆီရိပ်သာအရံတော်

ဒါနက ဝိပဿနာကို အထောက်အကူပြုပါ သိကောင်းစရာ

ဆရာတော်တို့ကို စင်္ကာပူနိုင်ငံမှ ဒေါက်တာ ဒေါ်ခင်ခင်ဝင်းက တရားဟော တရားပြ ပင့်လျှောက်သဖြင့် ဆရာတော်နှင့် ဒေါက်တာ မောင်မောင်မိုးတို့သည် ၁၃၆၀-ခု၊ တပို့တွဲလဆုတ် (၁၁)ရက်၊ (၁၁-၂-၉၉) ကြာသပတေးနေ့ နံနက် (၈)နာရီတွင် (MAI)လေယာဉ်ဖြင့် ရန်ကုန်လေဆိပ်မှ ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။ စင်္ကာပူလေဆိပ်သို့ မြန်မာစံတော်ချိန် (၁၀)နာရီ ၄၅ မိနစ် စင်္ကာပူစံတော်ချိန် (၁၂)နာရီ (၁၅)မိနစ် ရောက်ကြပါသည်။

စင်္ကာပူနိုင်ငံ V.M. C ဝိပဿနာတရားရိပ်သာ၌ (၈)ရက်တရားစခန်း ဖွင့်ကာ တရားဟော တရားပြ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ ၁၃၆၀-ခု၊ တပေါင်း လဆန်း (၇)ရက်၊ (၂၁-၂-၉၉) တရားစခန်းသိမ်းသော တနင်္ဂနွေနေ့၌ ဒါနက ဝိပဿနာအား အထောက်အကူပြုပုံကို ဟောကြားပေးပါရန် လျှောက်ထား သဖြင့် နံနက် (၁၀)နာရီမှ (၁၁)နာရီအထိ ဒါနက ဝိပဿနာအား အထောက် အကူပြုပုံ - ကျေးဇူးပြုပုံများကို ဟောကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ဒါနက ဝိပဿနာကို အထောက်အကူပြုပုံ - ကျေးဇူးပြုပုံမှာ ၂မျိုး ရှိပေသည်။ ထို ၂မျိုးမှာ -

- ၁။ ဒါနပြုပြီးသောအခါ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာက အဆင့်ဆင့် ဝိပဿနာ ကို ကျေးဇူးပြုပုံ။

၂။ ဒါနပြုပြီးသောအခါ ဖြစ်လာသည့် ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာကိုပင်
 ဝိပဿနာ ပြန်၍ ရှုရပုံ ဟူသော ဤ ၂-မျိုးကို ဟောကြားပေး
 ခဲ့ရပါသည်။ မြန်မာနှင့် စင်္ကာပူ တရားနာပရိသတ် (၅၀)ကျော်ခန့်
 ရှိပါသည်။

၁။ ဒါနပြုပြီးသောအခါ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာက ဝိပဿနာအား ကျေး
 ဇူးပြုပုံကို ဟောကြားရာ၌ အကျိုးကြီးသည့် ဒါနဖြစ်အောင် လှူဒါန်းပုံကို
 ရှေးဦးစွာ ဟောကြားပေးပါမည်။ ထို့နောက် အကျိုးကြီးသော ဒါနကို လှူဒါန်း
 ရ၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်လာမှ ထိုဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာက ဝိပဿနာအား
 ကျေးဇူးပြုပုံကို ဟောကြားပေးပါမည်။

အကျိုးကြီးသော ဒါနဖြစ်ပုံ

လူဖွယ်ပစ္စည်းက နည်းသည်ဖြစ်စေ၊ များသည်ဖြစ်စေ၊ အကျိုးကြီး
 သော ဒါနကုသိုလ်ဖြစ်အောင် လှူဒါန်းလိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မလ္လမိ
 ရှေးအဓိကလည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ၊ လူနေဆဲအခါမှာလည်း ဝမ်းမြောက်
 ဝမ်းသာ၊ လှူပြီးသည့် နောက်ကာလမှာလည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်အောင်
 နှလုံးသွင်း၍ လှူဒါန်းကြရပေသည်။

မလ္လမိ နှလုံးသွင်းပုံ

ဓမ္မိယလဒ္ဓိ = တရားသဖြင့် ရှာဖွေ၍ ရရှိထားသည့် စင်ကြယ်သော
 လူဖွယ်ပစ္စည်းများကို လှူဒါန်းရတော့မည်၊ သီလ သမာဓိ ပညာနှင့် ပြည့်စုံ
 သည့် စင်ကြယ်သော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့အား လှူဒါန်းရတော့မည်၊ စိတ်
 စေတနာသဒ္ဓါတရား ထက်သန်စွာဖြင့်လည်း လှူဒါန်းရတော့မည် ဟု မလ္လမိ
 ရှေးအဓိကလည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်းကြရပေသည်။

လူနေဆဲမှာ နှလုံးသွင်းပုံ

မိမိရည်မှန်းခဲ့သည့်အတိုင်း ဓမ္မိယလဒ္ဓ = တရားသဖြင့် ရှာဖွေ၍ ရရှိသည့် စင်ကြယ်သော လူဖွယ်ပစ္စည်းများကို ယခု လူဒါန်းရပေပြီ။ သီလ သမာဓိ ပညာနှင့် ပြည့်စုံသည့် စင်ကြယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်း ယခု လူဒါန်းရပေပြီ။ စိတ်စေတနာ သဒ္ဓါတရား ထက်သန်စွာဖြင့်လည်း ယခု လူဒါန်းရပေပြီဟု လူနေဆဲအခါမှာလည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်းကြရပေသည်။

လူပြီးသည့် နောက်ကာလ၌ နှလုံးသွင်းပုံ

ပစ္စည်းဥစ္စာတို့သည် ရေကြောင့်၊ မီးကြောင့်၊ မင်းကြောင့်၊ ခိုးသူ ဓားပြတို့ကြောင့်၊ အမွေခံဆိုးတို့ကြောင့် မကြာခဏ ပျက်စီးသွားနိုင်ကြပေ သည်။ ခိုင်မာသည့် အနှစ်သာရတို့ မဟုတ်ကြပေ။ ထိုပစ္စည်းဥစ္စာတို့ကို လူဒါန်းလိုက်သောအခါ ဒါနကုသိုလ်များကို ရရှိလာကြပေသည်။ ထိုဒါန ကုသိုလ်တို့သည် နိဗ္ဗာန် ရောက်သည့် ဘဝတိုင်အောင် လိုက်ပါလာနိုင်ကြ ၍ ခိုင်မာသော အနှစ်သာရတို့ ဖြစ်ကြပေသည်။

ထို့ကြောင့် အနှစ်သာရမဟုတ်သည့် ပစ္စည်းဥစ္စာထဲမှ ဒါနကုသိုလ် အနှစ်သာရကို ထုတ်ယူရပေပြီဟု လူပြီးသည့် နောက်ကာလမှာလည်း ဝမ်း မြောက်ဝမ်းသာဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်းကြရပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ မလ္လဓီ၊ လူနေဆဲ၊ လူပြီးသည့် နောက်ကာလတို့၌ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနှင့် လူဒါန်း လိုက်ရသည့် ဒါနကုသိုလ်သည် မဟပ္ပလ = ကြီးသောအကျိုး ရှိပေသည်။

ဒါနက ဝိပဿနာကို ကျေးဇူးပြုပုံ

ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနှင့် လူဒါန်းလိုက်ရသော ဒါနကုသိုလ်သည် မဟပ္ပလ = ကြီးသောအကျိုးကို ရရှိနိုင်ပေသည်ဟု သိကြသော ဒါနကုသိုလ်

ရှင်တို့သည် လူဒါန်းပြီးသောအခါ အထူးပင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာမှုများ ဖြစ်လာတတ်ကြပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်နေသည့်အခိုက်မှာ ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်လိုက်ပါလျှင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာက ဝိပဿနာကို အဆင့်ဆင့် ကျေးဇူးပြုသဖြင့် မိမိတို့၏ ပါရမီအားလျော်စွာ အပါယ်တံခါးပိတ်သည့်အဆင့်သောတာပန်အဖြစ်မှစ၍ တရားထူး တရားမြတ်များ ရရှိ သွားနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

အဆင့်ဆင့် ကျေးဇူးပြုပုံ

ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာက နှစ်သက်အားရခြင်း ပီတိဖြစ်ပေါ်လာအောင် ကျေးဇူးပြုပေသည်။ နှစ်သက်အားရခြင်း ပီတိက ကိုယ်၏ ငြိမ်းအေးခြင်း၊ စိတ်၏ ငြိမ်းအေးခြင်း ပဿဒ္ဓိ ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ကျေးဇူးပြုပေသည်။ ပဿဒ္ဓိက ကိုယ်၏ ချမ်းသာခြင်း၊ စိတ်၏ချမ်းသာခြင်း သုခ ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ကျေးဇူးပြုပေသည်။ သုခက စိတ်တည်ငြိမ်မှု သမာဓိ ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ကျေးဇူးပြုပေသည်။ စိတ်တည်ငြိမ်မှု သမာဓိက ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ကျေးဇူးပြုပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ဒါနက ဝိပဿနာကို အဆင့်ဆင့် အထောက်အကူပြုပေသည်။ ကျေးဇူးပြုပေသည်။

ဝိပဿနာဉာဏ်များ ပြည့်စုံသွားသောအခါ မိမိတို့၏ ပါရမီအားလျော်စွာ အပါယ်တံခါးပိတ်သည့်အဆင့် သောတာပန်အဖြစ်မှစ၍ ကိလေသာအာသဝေါတွေ ကုန်ခန်းသော ရဟန္တာဖြစ်သည်အထိ တရားထူး တရားမြတ်များ ရရှိသွားနိုင်ကြပေသည်။

၂။ ဒါနပြုပြီးသောအခါ ဖြစ်လာသည့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာကိုပင် ဝိပဿနာ ပြန်၍ ရှုကြရပေသည် ဟု ဟောကြားရာ၌ ဒါနပြုပြီး၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်နေသောအခါ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ချဉ်းကပ်ကာ ထိုင်၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်နေသည်များကို ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်အဆင့်သို့ ရောက်နေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များက ဝမ်းသာတယ်၊ ဝမ်းသာတယ် ဟု ရှုမှတ်လိုက်လျှင် ဝမ်းသာနေတာက တစ်ခြား၊ ထိုင်နေသည့် ရုပ်ကိုယ်ကြီးက တစ်ခြား၊ ဝမ်းသာနေတာက သိတတ်သောကြောင့် နာမ်တရား၊ ထိုင်နေသည့် ရုပ်ကိုယ်ကြီးက မသိတတ်သောကြောင့် ရုပ်တရားဟူ၍ နာမ်နှင့် ရုပ်ကို ကွဲပြားကာ သိလာကြပေသည်။

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်သို့ ရောက်ရှိနေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များက ဝမ်းသာတယ်၊ ဝမ်းသာတယ် ဟု ရှုမှတ်လိုက်လျှင် ဝမ်းသာနေတာများက ရှေ့က ပေါ်ပေါ်ပေးနေလို့ မှတ်သိစိတ်က နောက်မှ လိုက်၍ လိုက်၍ ရှုမှတ်နေရပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဝမ်းသာနေတာက အကြောင်းတရား၊ မှတ်သိစိတ်က အကျိုးတရားဟူ၍ အကြောင်းနှင့် အကျိုးကို သိသွားကြပေသည်။

သမ္မသနဉာဏ်သို့ ရောက်နေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များက ဝမ်းသာတယ်၊ ဝမ်းသာတယ် ဟု ရှုမှတ်လိုက်လျှင် ဝမ်းသာမှုတို့သည် ပို၍ ပို၍ ဝမ်းသာလာတာ၊ ပြန်၍ ပြန်၍ လျော့လျော့သွားသည်များကို တွေ့သိကြရသဖြင့် မမြဲခြင်း အနိစ္စဟု သုံးသပ်၍ သိသွားကြပေသည်။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်သို့ ရောက်နေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များက ဝမ်းသာတယ်၊ ဝမ်းသာတယ်ဟု ရှုမှတ်လိုက်လျှင် ဝမ်းသာမှုတို့သည် ပေါ်ပေါ်လာပြီး၊ ပျောက် ပျောက်သွားတာကို တွေ့သိကြရပေသည်။ ပေါ် ပေါ်လာတာက - ဖြစ်၊ ပျောက် ပျောက်သွားတာက - ပျက်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ ဖြစ်တာနှင့် ပျက်တာကို တွေ့သိကြရသဖြင့် မမြဲခြင်း အနိစ္စဟု သိလာကြပေသည်။

ဉာဏ်များ ထက်မြက်လာသည်နှင့်အမျှ ဖြစ်တာ၊ ပျက်တာတို့သည် အလွန်လျင်မြန်လှသဖြင့် နှိပ်စက်နေသကဲ့သို့ဖြစ်၍ ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခဟု သိလာကြပေသည်။ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းတို့ဖြင့် နှိပ်စက်နေသည့် ဒုက္ခများကို မည်ကဲ့သို့မှ ကာကွယ်၍ မရသောကြောင့် ကိုယ်အစိုးမရခြင်း အနတ္တဟု သိလာကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ဉာဏ်အမြင်များ ပိုင်သွားသောအခါ ဉာဏ်စဉ် အဆင့်ဆင့်တက်၍ မိမိတို့၏ ပါရမီအားလျော်စွာ အပါယ်တံခါး ပိတ်သည့် အဆင့် သောတာပန်အဖြစ်မှစ၍ ကိလေသာအာသဝေါတွေ ကုန် ခန်းသော ရဟန္တာ ဖြစ်သည်အထိ တရားထူး တရားမြတ်များကို ရရှိသွား နိုင်ကြပေမည် ဟု ဒါနက ဝိပဿနာကို အထောက်အကူပြုပုံ၊ ကျေးဇူးပြုပုံ များကို ဟောကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဆောင်ပုဒ် များကို မြန်မာတရားနာပရိသတ်တို့အား ရွတ်ဆိုစေ၍ တရားဟောကြားခြင်း ကို ပြီးဆုံးစေလိုက်ပါသည်။

ဆောင်ပုဒ်များ

အလှူဒါန၊ ကျိုးများစွာ၊ လှူလှူဖူးလေပြီ။
ယခုတစ်ခါ၊ လှူရတာ၊ လွန်စွာဝမ်းသာသည်။
ဝမ်းသာခိုက်မှာ၊ ဖြစ်ပျက်သာ၊ ရှုကာသိရမည်။
ဖြစ်ပျက်သိကာ၊ အနိစ္စ၊ ဒိဋ္ဌသိနိုင်သည်။
အနိစ္စမြင်တော့၊ ဒုက္ခထင်သည်။
ဒုက္ခထင်တော့၊ အနတ္တမြင်သည်။
အနတ္တမြင်၊ နိဗ္ဗာန်ခွင်၊ ပြေးဝင်ဆိုက်ရောက်သည်။

ဤကဲ့သို့ ဒါနကြောင့်ဖြစ်သော ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာက ဝိပဿနာကို အဆင့်ဆင့် ကျေးဇူးပြုခြင်း၊ ဒါနကြောင့် ဖြစ်သော ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာကို ပင် ဝိပဿနာ ပြန်၍ ရှုခြင်းတို့ဖြင့် ဒါနက ဝိပဿနာကို အထောက်အကူ ပြုပုံကို ဟောကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာဆရာတော်

ခရီးသွားရာမှာ သိကောင်းစရာ

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် တကွ အားလုံးသော ခရီးသွားကြ သည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့ သွားလိုရာ အရပ်သို့ ဘေးရန်ကင်းကွာ၍ ချမ်းသာစွာ ရောက်ရှိသွားလိုကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် မိမိတို့ တတ်စွမ်းသမျှ အန္တရာယ်ကင်းဂါထာ စသည်များကို ရွတ်ဖတ် သရဖွယ်ခြင်း တရားနှလုံးသွင်းခြင်းတို့ဖြင့် ကောင်းသော ခရီးသွားခြင်းဖြစ်အောင် သွားကြပေသည်။

ကောင်းသော ခရီးသွားခြင်းဖြစ်အောင် သွားခြင်းတို့သည် (၃)မျိုး ရှိပေသည်။

- ၁။ ဘုရားဂုဏ်တော် ပွားများ၍ ခရီးသွားခြင်း၊
- ၂။ မေတ္တာတရား ပွားများ၍ ခရီးသွားခြင်း၊
- ၃။ တရားရှုမှတ်၍ ခရီးသွားခြင်းဟူ၍ (၃)မျိုး ရှိပေသည်။

၁။ ဘုရားဂုဏ်တော်ပွားများ၍ ခရီးသွားခြင်း ဟု ဆိုရာ၌ မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်တော် (၉)ပါးတို့တွင် ခရီးသွားသောအခါ ပွားများသင့်သော ဂုဏ်တော်မှာ သုဂတော ဂုဏ်တော်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ သုဂတော ဂုဏ်တော်၏ အနက်တို့သည် လေးမျိုးရှိပေသည်။

(က) သုဂတော = အရိယမဂ်တည်းဟူသော တင့်တယ်သော သွားခြင်း ရှိတော်မူ၏။

(ခ) သုဂတော = ကောင်းသော နိဗ္ဗာန်သို့ ကြွသွားတော်မူ၏။

- (ဂ) သုဂတော = ပယ်ပြီးကိလေသာ ပြန်မလာစေခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဟောခံမရရှိတိုင်အောင် ပါရမီ ပဋိပတ် ဖြည့်ကျင့်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ကောင်းစွာ ကြွသွားတော်မူ၏။
- (ဃ) သုဂတော = ကောင်းသော စကားနှစ်ခွန်းကို ဆိုတော်မူတတ်၏ ဟူ၍ အနက် လေးမျိုး ရှိပေသည်။

ထိုအနက် (၄)မျိုးတို့တွင် မိမိတို့ ခရီးမသွားမီ ရွှေ့အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ ခရီးသွားနေဆဲအခါ၌ လည်းကောင်း ရွတ်ဆို၊ ပွားများရမည့် အနက်မှာ သုဂတော = ကောင်းသောနိဗ္ဗာန်သို့ ကြွသွားတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားဖြစ်တော်မူပါပေသည် - ဟု သတိရတိုင်း သတိရတိုင်း နှုတ်ဖြင့် ရွတ်ဆို၍လည်း ပွားများနိုင်ပါသည်။ စိတ်ဖြင့် အာရုံပြု၍လည်း ပွားများနိုင်ပါသည်။

မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်တော်တို့သည် အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ကိုးပါးပင် ဖြစ်ပေသည်။ အကျယ်အားဖြင့် အနန္တ = ရေတွက်၍မရအောင် များပြားပါပေသည်။ မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်တော်တို့သည် အနန္တ = ရေတွက်လို့ မရအောင် များပြားသကဲ့သို့ ဂုဏ်တော်များ၏ အစွမ်းသတ္တိအာနုဘော်တို့သည်လည်း အနန္တ = ရေတွက်လို့ မရအောင် များပြားလျက်ပင် ရှိပေသည်။

ထို့ကြောင့် မိမိတို့ ရရှိလိုသည့် အကျိုးများကို ရည်မှန်း၍ မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်တော်တို့ကို ပွားများကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း မိမိတို့ ရည်မှန်းထားသည့်အတိုင်း အလိုရှိအပ်သော အကျိုးများကို ရရှိနိုင်ကြပေသည် ဟု ယုံယုံကြည်ကြည်ဖြင့် ပွားများကြရပေသည်။

ခရီးသွားကြသောအခါ၌ ပြောဆိုဖွယ်ရာ ကိစ္စရှိလာ၍ဖြစ်စေ၊ အခြားသောကိစ္စတစ်ခုခုကြောင့် စကားပြောဆိုဖို့ရာ ကြုံလာသောအခါမှာဖြစ်စေ သုဂတော ကောင်းသောစကားနှစ်ခွန်းကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာ

ခရီးသွားရာမှာ သိကောင်းစရာ

၁၅၉

ဘုရား ဖြစ်တော်မူပါပေသည် ဟု နှုတ်ဖြင့် ရွတ်ဆို၍ဖြစ်စေ၊ စိတ်ဖြင့် အာရုံ ပြု၍ဖြစ်စေ ပွားများကြရပေသည်။ မိမိတို့ ပြောဆိုလိုသော အကျိုးကိစ္စများ လွယ်လွယ်နှင့်ပင် ပြီးမြောက်သွားနိုင်ခြင်းအကျိုးကို ရရှိနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

၂။ မေတ္တာတရား ပွားများ၍ ခရီးသွားခြင်း ဟု ဆိုရာ၌ မေတ္တာတရား ပွားများခြင်းတို့သည် ကုသိုလ်ပါရမီဖြစ် ပွားများခြင်း နှင့် ဈာန် သမာဓိဖြစ် အောင် ပွားများခြင်းဟူ၍ နှစ်မျိုး ရှိပေသည်။ ထိုနှစ်မျိုးတို့တွင် ခရီးသွား သည့်အခါ ပွားများရမည့် မေတ္တာမှာ ကုသိုလ်ပါရမီဖြစ် မေတ္တာကို ပွားများ ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ခရီးသွားရာ၌ ကုသိုလ်ပါရမီဖြစ် မေတ္တာပွားများကြမည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည် မိမိတို့နှင့် လေယာဉ်၊ မီးရထား၊ မော်တော်ယာဉ် စသည်တို့၌ အတူ တကွ လိုက်ပါလာကြသော သူတို့နှင့် လမ်းခရီးတွင် တွေ့ရသမျှသော သူတို့ အပေါ်၌ စိတ်ထဲကလည်း ဘေးရန်ကင်းကြပါစေ၊ စိတ်ဆင်းရဲကင်းကြပါစေ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲကင်းကြပါစေ၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာစွာဖြင့် မိမိတို့ခန္ဓာ ဝန်ကို ရွက်ဆောင်နိုင်ကြပါစေ - ဟု မေတ္တာပွားများ ကြရပေသည်။

နှုတ်ဖြင့်လည်း အချိန်အခါအားလျော်စွာ၊ အရွယ်အားလျော်စွာ၊ အစ်ကိုကြီးခင်ဗျာ၊ အစ်မကြီးခင်ဗျာ၊ ညီလေးရယ်၊ ညီမလေးရယ် စသည်ဖြင့် သိမ်မွေ့သောစကားတို့ဖြင့် ပြောဆိုကာ ဝစီကံမေတ္တာပွားများကြရပေသည်။ ကိုယ်ဖြင့်လည်း မိသားစု အရင်းအချာများကဲ့သို့ သိမ်မွေ့သော ကိုယ်အမူ အရာများဖြင့် ဆက်ဆံကာ ကာယကံမေတ္တာ ပွားများကြရပေသည်။

၃။ တရားရှုမှတ်၍ ခရီးသွားခြင်း ဟု ဆိုရာ၌ ဝိပဿနာတရား အခြေခံရှိကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ခရီးသွားရာ၌ သွား၊ ရပ်၊ ထိုင်၊ လျောင်း ဟူသော လေးမျိုးလုံးမှာပင် ရှုမှတ်လို့ ရကြပေသည်။ များသောအားဖြင့် ထိုင်လျက် ရှုမှတ်ကြရတာ များကြပေသည်။ ထိုင်နေသည့်အခါမှာ မိမိတို့ ရှေ့က ရှုမှတ်

ခဲဖူးသည့်အတိုင်း ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ် ဟူ၍ပင်ဖြစ်စေ၊ ဝင်လေ၊ ထွက်လေဟူ၍ပင် ဖြစ်စေ၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်ဟူ၍ပင်ဖြစ်စေ ထင်ရှားရာ တစ်ခုခုကို ရှုမှတ်လိုရနေတတ်ကြပေသည်။

နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်အဆင့်သို့ ရောက်နေသည့် ခရီးသွားသူများ က ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ် ဟု ရှုမှတ်နေစဉ်မှာပင် ဖောင်းနေတာကတစ်ခြား၊ မှတ်သိလိုက်တာက တစ်ခြား၊ ပိန်နေတာကတစ်ခြား၊ မှတ်သိလိုက်တာက တစ်ခြား၊ ဝင်လေ ထွက်လေ ဟု ရှုမှတ်နေစဉ်မှာပင် ဝင်လေကတစ်ခြား၊ မှတ်သိလိုက်တာက တစ်ခြား၊ ထွက်လေကတစ်ခြား၊ မှတ်သိလိုက်တာက တစ်ခြား၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ် ဟု ရှုမှတ်နေစဉ်မှာပင် ထိုင်နေတာကတစ်ခြား၊ မှတ်သိလိုက်တာကတစ်ခြား၊ ထိနေတာကတစ်ခြား၊ မှတ်သိလိုက်တာက တစ်ခြား ဟု ကွဲပြား၍ သိလာကြပေသည်။

ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာ၊ ဝင်လေ၊ ထွက်လေ၊ ထိုင်တာ၊ ထိတာတို့က မသိတတ်သောကြောင့် ရုပ်တရား၊ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ဝင်လေ၊ ထွက်လေ၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ် ဟု လိုက်၍ လိုက်၍ မှတ်သိနေတာက သိတတ်သောကြောင့် နာမ်တရား ဟု နာမ် နှင့် ရုပ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိနေ ကြပေသည်။ ခရီးသွားရင်းပင် ဝိပဿနာကုသိုလ်တွေ ရရှိနေကြမည် ဖြစ်ပေ သည်။

ဤကဲ့သို့ သုဂတော ဟူသော ဘုရားဂုဏ်တော်ကို ပွားများ၍ သွား ခြင်း၊ ပါရမီဖြစ် မေတ္တာတရား ပွားများ၍ သွားခြင်း၊ ဝိပဿနာရှုမှတ်၍ သွားခြင်း ဟူသော ခရီးသွားခြင်း (၃)မျိုးတို့ဖြင့် သွားကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဘေးရန်ကင်းကွာ၍ ချမ်းသာစွာ မိမိတို့သွားလိုရာ အရပ်သို့ ရောက်သွား ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ကောင်းသော ခရီးသွားခြင်းများ ဖြစ်ကြ ရပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာဆရာတော်

ဒါနမှ ဝိပဿနာပြောင်းကာ ပျော်မွေ့ပါ

၈

ဆရာတော်တို့ကို စင်္ကာပူနိုင်ငံမှ ဒေါက်တာခင်ခင်ဝင်းက တရားဟောတရားပြ ပင့်လျှောက်သဖြင့် ဒေါက်တာမောင်မောင်မိုး နှင့် ဆရာတော်တို့သည် ၁၃၆၀-ခု၊ တပို့တွဲလဆုတ် (၁၁)ရက်၊ (၁၁-၂-၉၉) ကြာသပတေးနေ့ နံနက် (MAI)လေယာဉ်ဖြင့် ရန်ကုန်လေဆိပ်မှ နံနက် (၈)နာရီ အချိန်တွင် ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။ စင်္ကာပူလေဆိပ်သို့ မြန်မာစံတော်ချိန် (၁၀)နာရီ ၄၅ မိနစ်၊ စင်္ကာပူစံတော်ချိန် (၁၂)နာရီ (၁၅)မိနစ် ရောက်ကြပါသည်။

စင်္ကာပူနိုင်ငံ V.M. C တရားရိပ်သာ၌ (၈)ရက်တရားစခန်း ဖွင့်ကာ တရားဟော တရားပြ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ တရားစခန်းပြီးသောအခါ ရှေးက ဆရာတော်ထံ၌ တရားအားထုတ်ခဲ့ဖူးကြပြီးသော ယောဂီများက မိမိတို့နေအိမ်သို့ ဆွမ်းစားပင့်ကြပါသည်။ တိဿဏ အမည်ရှိသူ ယောဂီက ဆွမ်းစားပင့်၍ ကြွရောက်ကာ ဆွမ်းစားရာတွင် တန်ဆန် (Tan San) အမည်ရှိသူ စင်္ကာပူ အမျိုးသားယောဂီက လျှောက်ထားသည်မှာ -

တပည့်တော်သည် ငယ်စဉ်အခါမှစ၍ ဒါနကုသိုလ်များကို ပြုလုပ် ရသည့်အခါမှာ အလွန်ပင် စိတ်ချမ်းသာ၍ ပျော်မွေ့ခဲ့ပါသည်။ ယခု ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ပြီးသောအခါ ဒါနပြုရာမှာ သိပ်မပျော်မွေ့တော့ ပါဘဲ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ရမှသာ ပိုစိတ်ချမ်းသာ၍ ပျော်မွေ့နိုင် ပါတော့သည်။ ဤကဲ့သို့ ပျော်မွေ့မှု ပြောင်းလဲသွားခြင်းကို မစဉ်းစားတတ် အောင် ဖြစ်နေပါသည်။ ရှင်းပြပေးပါရန် လျှောက်ထားသဖြင့် ရှင်းပြပေး ခဲ့ရပါသည်။

ဒါနနှင့် ပွေ့လျော်ခြင်းသည် ဒါန၏ အကျိုးတရားတို့ကို ကြားသိရသဖြင့် ရရှိမည့် ဒါနအကျိုးတို့ကို မျှော်ကိုးမှန်းဆ၍ ပျော်မွေ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ဝိပဿနာနှင့် ပျော်မွေ့ခြင်းသည် ရရှိမည့် အကျိုးတရားတို့ကို မျှော်ကိုးမှန်းဆ၍ ပျော်မွေ့ခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ မိမိခန္ဓာကိုယ်အတွင်းမှာ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသည့်အတိုင်း ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းတို့ကို တွေ့မြင်ရ၍ မမြဲခြင်း အနိစ္စ၊ ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခ၊ ကိုယ်အစိုးမရခြင်း အနတ္တ ဟူသော တရားသဘောများကို ကိုယ်တိုင်တွေ့မြင်ရ၍ ဝိပဿနာ ပီတိသုခတို့ဖြင့် ပျော်မွေ့ခြင်းလည်း ဖြစ်ပေသည်။

ဤ ဝိပဿနာပီတိသုခတို့ဖြင့် ပျော်မွေ့ခြင်းသည် လူသာမန် မဆိုထားနှင့် နတ်သာမန်တို့သော်မှ မပျော်မွေ့နိုင်သော ပျော်မွေ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည် ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့သည့်အတိုင်း ဝိပဿနာတရား အားထုတ်၍ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်သို့ ရောက်ရှိသောအခါ အမှတ်ကောင်းသည့် ယောဂီများ ဝိပဿနာပီတိသုခတို့ကို ကိုယ်တိုင် တွေ့သိ ခံစားကြရ၍ ပျော်မွေ့ကြရပေသည်။

ထို့ကြောင့် ဝိပဿနာနှင့် ပျော်မွေ့ခြင်းသည် ဒါနနှင့် ပျော်မွေ့ရခြင်းထက် အဆပေါင်းများစွာ သာလွန်၍ ပျော်မွေ့ရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ယောဂီ တန်ဆန် (Tan San) သည် ဒါနနှင့် ပျော်မွေ့ခြင်းမှ ဝိပဿနာ နှင့် ပျော်မွေ့ခြင်းသို့ ပြောင်းလာခြင်း ဖြစ်နိုင်ပေသည် ဟု ရှင်းလင်းဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။ ဒေါ်စန်းစန်းဝင်း (မဟာဝိဇ္ဇာ)က အင်္ဂလိပ်လို ဘာသာပြန် ပေးပါသည်။

တစ်နည်းအားဖြင့် ဒါနပြု၍ ချမ်းသာခြင်းသည် ဒါနပြုနေသည့် အခိုက်မှာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်၍ ချမ်းသာခြင်း၊ နောင်အခါ ပြုပြီးသည့် ဒါနကုသိုလ်များကို သတိရသဖြင့် ဝမ်းသာ၍ ချမ်းသာခြင်းများ ဖြစ်ကြပေသည်။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်၍ ချမ်းသာခြင်းသည် ရှုမှတ်ချက်တိုင်း

ရှုမှတ်ချက်တိုင်း၌ စိတ်ကို နောက်ကျစေတတ်သည့် လောဘ ဒေါသ မောဟ စသော ကိလေသာများ တဒဂ် တဒဂ် = တစ်ခဏ တစ်ခဏ ကင်းသွားစေ သောကြောင့် ချမ်းသာခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ မိမိတို့၏ စိတ်အစဉ်၌ လောဘ ဒေါသ မောဟ စသော ကိလေသာများ ကင်းစင်၍ ချမ်းသာခြင်းသည် မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် တရားထူး တရားမြတ်များ ရသည်အထိ ချမ်းသာခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဒါနနှင့် ပျော်မွေ့ရခြင်းထက် ဝိပဿနာနှင့် ပျော်မွေ့ရခြင်းက ပို၍ အကျိုးများ ပေသည်။ ထိုသို့ အကျိုးများသည်ဖြစ်၍လည်း ဒါနနှင့် ပျော်မွေ့ခြင်းမှ ဝိပဿနာနှင့် ပျော်မွေ့ခြင်းသို့ ပြောင်းသွားနိုင်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ မွေ့လျော်ဖွယ်တွင်၊ တရားလျှင်၊
အမှန်ပင်အမြတ်ဆုံးဖြစ်ပေသည်။

ထို့နောက် တန်ဆန်(Tan San)ယောဂီက လျှောက်ထားပြန်သည်မှာ - ဝိပဿနာတရား အားမထုတ်သေးသူများကို အားထုတ်ချင်လာရအောင် ဘယ်လိုများ ဆွဲဆောင်ရပါမည်နည်း ဟု လျှောက်ထားပြန်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ လျှောက်ထားသည်မှာ သူ၏ ဇနီးနှင့် မိသားစုတို့ကို ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ဖို့ရန် တိုက်တွန်းပါသော်လည်း အားမထုတ်ဘဲနေကြသည်ကို အကြောင်းပြု၍ လျှောက်ထားခြင်းဖြစ်သည် ဟု တန်ဆန် (Tan San)၏ ဓမ္မမိတ်ဆွေ တစ်ဦးက လျှောက်ထား၍ သိရပါသည်။

ဝိပဿနာတရား အားမထုတ်သူများကို အားထုတ်ချင်လာရအောင် ဆွဲဆောင်ဖို့ရာမှာ စာပေကျမ်းဂန်တို့မှ လာသည့် ဝိပဿနာ၏ အကျိုးတရား များကို မိမိဉာဏ်မီသလောက် ဟောပြပေးခြင်း၊ မိမိတွေ့သိခံစားဖူးသည့် ဝိပဿနာပီတိသုခတို့၏ ချမ်းသာခြင်းများကို ပြောပြပေးခြင်း၊ ဝိပဿနာ တရားအားမထုတ်သူများကို ၅-မိနစ်ခန့်မှစ၍ စမ်းသပ်ကာ ထိုင်စေခြင်းတို့ ဖြင့် ဆွဲဆောင်ရပေသည်။

စာပေကျမ်းဂန်လာ ဝိပဿနာအကျိုး

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ပြုလုပ်နေကြသော ကုသိုလ်တို့သည် -

- ၁။ ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့် ပေးလှူခြင်း ခါနကုသိုလ်
- ၂။ ကိုယ်နှုတ်တို့၌ အပြစ်ကင်းအောင် စောင့်စည်းခြင်း သီလကုသိုလ်
- ၃။ တစ်ခုတည်းသောအာရုံ၌ စိတ်တည်ငြိမ်အောင်ထားခြင်း သမထကုသိုလ်
- ၄။ ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့၏ သဘောအမှန်ကိုသိအောင် ရှုမှတ်ခြင်း ဝိပဿနာကုသိုလ် ဟူ၍ လေးမျိုး ရှိပေသည်။

၁။ ခါနကုသိုလ်နှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ခါနချည်းသက်သက် ဆိုပါလျှင် လူ့ပြည် နတ်ပြည် ခြောက်ထပ်တို့၌ လူ့စည်းစိမ်ချမ်းသာ၊ နတ်စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့ကို အကြိမ်ပေါင်းများစွာ၊ ဘဝပေါင်းများစွာ ခံစားရရှိနိုင်ကြပေသည်။ သို့သော် ခါနကုသိုလ်ကောင်းမှုအရှိန်များ ကုန်သွားသောအခါ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ် ဟူသော အပါယ်လေးဘုံသို့ ပြန်ရောက်ကြရပေသည်။

၂။ သီလကုသိုလ်နှင့် ပြည့်စုံကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း သီလချည်းသက်သက်ဆိုပါလျှင် ခါနကဲ့သို့ပင် လူ့ပြည် နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်တို့၌ လူ့စည်းစိမ်ချမ်းသာ၊ နတ်စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့ကို အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ဘဝပေါင်းများစွာ ခံစားရရှိနိုင်ကြပေသည်။ သို့သော် သီလကုသိုလ်ကောင်းမှုအရှိန်များ ကုန်သွားသောအခါ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ် ဟူသော အပါယ်လေးဘုံသို့ ပြန်ရောက်သွားကြရပေသည်။

၃။ ဈာန်ရသည်အထိ သမထကုသိုလ်နှင့် ပြည့်စုံကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဗြဟ္မာပြည်၌ ကမ္ဘာနှင့် ချီ၍ ဗြဟ္မာ၏ စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့ကို ခံစားရရှိနိုင်

ဒါနမှ ဝိပဿနာပြောင်းကာ ပျော်မွေ့ပါ

၁၆၅

ကြပေသည်။ သို့သော် သမထကုသိုလ်အရှိန်များ ကုန်သွားသောအခါ ငရဲ၊
တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ်ဟူသော အပါယ်လေးဘုံသို့ ပြန်ရောက်
သွားကြရပေသည်။

၄။ ဝိပဿနာကုသိုလ်နှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အကြောင်း
ညီညွတ်လျှင် ယခုမျက်မှောက်ဘဝမှစ၍ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ်
ဟူသော အပါယ်သံသရာမှ အပြီးတိုင် လွတ်မြောက်သွားနိုင်ကြပေသည်။
အကြာဆုံး (၇)ဘဝဖြင့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ဝင်စံသွားနိုင်ကြပေသည် ဟု
ဝိပဿနာ၏ အကျိုးတရားများကို ပြောပြကာ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်
ချင်လာရအောင် ဆွဲဆောင်ကြရပေသည်။

ဝိပဿနာ ကိုယ်တွေ့အကျိုး

ဝိပဿနာတရား ပွားများ အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်
ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်သို့ ရောက်လာသောအခါ ဆိတ်ငြိမ်ရာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်း
သို့ ချဉ်းကပ်၍ ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်း + ပျက်ခြင်း သဘော
တို့ကို ရှုမှတ်နေစဉ်မှာ ဝိပဿနာပီတိသုခတို့ ဖြစ်ပေါ်လာကြသောကြောင့်
ထိုဝိပဿနာပီတိသုခတို့ဖြင့် ပျော်မွေ့နေရခြင်းသည် လူသာမန် မဆိုထား
နှင့် နတ်သာမန်တို့ဝင် မပျော်မွေ့နိုင် မခံစားနိုင်ကြပေဟု မြတ်စွာဘုရား
ဟောကြားတော်မူသည့်အတိုင်း မိမိခံစားတွေ့သိခဲ့ရသော ဝိပဿနာ၏
အကျိုးတရားများကို ပြောပြ၍ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ချင်လာရအောင်
ဆွဲဆောင်ကြရပေသည်။

ငါးမိနစ်ခန့်မှစ၍ ထိုင်ကြည့်စေရန်

ဝိပဿနာတရား အားမထုတ်ချင်သူတို့ကို ၅-မိနစ်ခန့် ၁၀-မိနစ်
ခန့်မှ စ၍ ထိုင်ကြည့်ဖို့ရန် တိုက်တွန်းရပေသည်။ သမာဓိမဖြစ်သေးမီ နာရီဝက်

တစ်နာရီ စသည်ဖြင့် ထိုင်စေခဲ့သော် ကိုယ်ပင်ပန်း စိတ်ပင်ပန်းဖြစ်ကာ မထိုင် ချင်တော့ဘဲ ဖြစ်သွားတတ်ကြပေသည်။ (၅)မိနစ် (၁၀)မိနစ်ခန့်မှစ၍ ထိုင် ဖို့ရန် တိုက်တွန်းကာ ဆွဲဆောင်ကြရပေသည်။

(၅)မိနစ် (၁၀)မိနစ်ခန့်ထိုင်၍ သမာဓိဖြစ်သွားသောအခါ (၁၅)မိနစ် မိနစ် (၂၀)ခန့်တိုး၍ ထိုင်ကြည့်ဖို့ရန် တိုက်တွန်းကြရပေသည်။ တိုက်တွန်း သည့်အတိုင်း ထိုင်ကြည့်၍ သမာဓိဖြစ်သွားသောအခါ ဝိပဿနာတရား အား ထုတ်ချင်သည့် စိတ်များ တဖြည်းဖြည်း ဖြစ်လာတတ်ကြပေသည် ဟု ဖြေကြား ဟောကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ဖြေကြား ဟောကြားပေးစဉ်က အကျဉ်းမျှကိုသာ ဖြေကြား ဟောကြား ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ တရားဆောင်းပါး ဖတ်ရှုသူများအတွက် ထင်ရှား စွာ သိကြစေရန် အကျယ်ရေးသား ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိဝိသုဒ္ဓိသင်တန်းတော်

ဂုဏ်ပြုပူဇော်ရာမှာ သိကောင်းစရာ

ဆရာတော်တို့ကို မဒေါက်မြို့ ပန်းငွေရုံတောရတနာသင်တိုက် ဆရာတော်၏ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတပူဇော်ပွဲ ဖြစ်မြောက်ရေးအဖွဲ့မှ တရားဟောပင့်လျှောက်သဖြင့် ၁၃၆၀-ခု၊ တပေါင်းလဆုတ် (၇)ရက်၊ (၈-၃-၉၉) တနင်္လာနေ့တွင် ရန်ကုန်မှ ဦးဝင်းအောင် မော်တော်ယာဉ်ဖြင့် ညောင်လေးပင်မြို့ ဝိဝေကတောရ သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာသနိ ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် တပေါင်းလဆုတ် (၈)ရက် (၉-၃-၉၉) အင်္ဂါနေ့တွင် မဒေါက်မြို့ ပန်းငွေရုံတောရကျောင်းတိုက် ဆရာတော်၏ ဂုဏ်ပူဇာ - ဂုဏ်ပြုပူဇော်ပွဲသို့ ကြွရောက်ကာ တရားဟောပေးခဲ့ရပါသည်။

ထိုဂုဏ်ပြုပူဇော်ပွဲ၌ ပူဇော်ခံ ဆရာတော်များမှာ နှစ်ပါး ဖြစ်ပါသည်။ ညောင်လေးပင်မြို့ တောရကြီးကျောင်းတိုက် အဂ္ဂမဟာသဒ္ဓမ္မဇောတိကဓဇ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရသည့် ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တနိပုဏ္ဏနှင့် မဒေါက်မြို့ ပန်းငွေရုံတောရကျောင်းတိုက် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဘဒ္ဒန္တ သုမနာဘိဝံသတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

၁၃၆၀-ခု၊ တပေါင်းလဆုတ် (၈)ရက် (၉-၃-၉၉) အင်္ဂါနေ့ နေ့လည် (၁၂)နာရီမှစ၍ ပူဇော်ပွဲသဘင်ကို ကျင်းပကြပေသည်။ အစီအစဉ်နံပါတ် (၁၀)အရ ရန်ကုန်မြို့ သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာသနာဆရာတော်မှ အနုမောဒနာတရားဟောကြား၍ ရေစက်ချပေးပါရန် လျှောက်ထားသဖြင့် ဂုဏ်ပြုပူဇော်ရာမှာ သိကောင်းစရာ တရားကို ဟောကြားပေးခဲ့ရပါသည်။ ပူဇော်ပွဲ တရားနာပရိသတ် (၅၀၀)ခန့် ရှိပါသည်။

ပူဇော်ခြင်း (၂)မျိုး

ပူဇာစ ပူဇနေယျာနံ ဧတံမင်္ဂလမုတ္တမံ =

ပူဇော်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ပူဇော်ခြင်းသည် မင်္ဂလာတစ်ပါး ပင် ဖြစ်ပေသည် ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ မင်္ဂလာ ဆိုသည်မှာ မကောင်းသည့် အပြစ်ဒဏ် အမျိုးမျိုးတွေ ပျောက်ကွယ် ပျောက် ကွယ်သွားပြီးလျှင်၊ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတွေ ရောက်ရှိ ရောက်ရှိ လာစေတတ်သည်ကို မင်္ဂလာလို့ ဆိုရပေသည်။

မင်္ဂလာဖြစ်သည့် ပူဇော်ခြင်းတို့သည် (၂)မျိုး ရှိပေသည်။

- ၁။ အာမိသပူဇာ = သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်း၊ ဆေး ဟူသော ပစ္စည်း (၄)ပါးတို့ဖြင့် ပူဇော်ခြင်း။
- ၂။ ဓမ္မပူဇာ = သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ဟူသော အကျင့်ဓမ္မ တို့ဖြင့် ပူဇော်ခြင်း ဟူ၍ (၂)မျိုး ရှိပေသည်။

ယနေ့ ဂုဏ်ပြု အပူဇော်ခံ ဆရာတော်ကြီး (၂)ပါးတို့အား ဂုဏ်ပြု ပူဇော်ခြင်းသည် ပူဇော်ခြင်း (၂)မျိုးလုံးဖြင့်ပင် ပူဇော်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ထို ပူဇော်ခြင်း (၂)မျိုးတို့တွင် အာမိသပူဇာ = ပစ္စည်းလေးပါးတို့ဖြင့် ပူဇော်ခြင်း ထက် ဓမ္မပူဇာ = အကျင့်ဓမ္မတို့ဖြင့် ပူဇော်ခြင်းက ပို၍ မြတ်ပေသည်။

၁။ အာမိသပူဇာ = သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်း၊ ဆေးဟူသော ပစ္စည်း လေးပါးတို့ဖြင့် ပူဇော်ခြင်းသည် ပူဇော်သူများအတွက် ဒါနကုသိုလ်အကျိုး ကို ရရှိပြီးသည့်အပြင် သာသနာအတွက်လည်း အကျိုးများလှပေသည်။ ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာ၏ သာသနာတွင်းမှ ရဟန်းတော် သံဃာတော်တို့သည် ရောင်းဝယ် ခြင်း စသည်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်ပစ္စည်းဥစ္စာရှာဖွေခြင်း မပြုကြရပေ။ ဒကာ

ဒကာမများက လှူဒါန်းသော အာမိသ = ပစ္စည်းလေးပါးဖြင့်သာ သာသနာ့
တာဝန်ကို ဆောင်ရွက်ကြရပေသည်။ ထို့ကြောင့် အာမိသပူဇာ = ပစ္စည်း
လေးပါးတို့ဖြင့် ပူဇော်ခြင်းသည် သာသနာအတွက် အကျိုးများလှပေသည်။

မှတ်သားဖွယ် ဆောင်ပုဒ် ဆိုကြရမယ်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ အာမိသပူဇာ၊ သာသနာ၊ မှန်စွာကျိုးများသည်။

၂။ ဓမ္မပူဇာ = သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ဟူသော အကျင့်ဓမ္မတို့ဖြင့် ပူဇော်
ခြင်းသည် ပူဇော်သူများအတွက် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်သည်အထိ အကျိုး
များကို ရရှိနိုင်ကြပေသည်။ သာသနာတော်ကြီး အရှည်တည်တံ့နိုင်ခြင်း
အကျိုးကိုလည်း ရရှိနိုင်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် အာမိသပူဇာထက်၊ ဓမ္မပူဇာ
က ပို၍ မြတ်ရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

မှတ်သားဖွယ် ဆောင်ပုဒ် ဆိုကြရမယ်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ဓမ္မပူဇာ၊ မိမိသာသနာ၊ ဤနှစ်ဖြာ၊
မှန်စွာကျိုးများသည်။

ယခုအခါ တရားနာပရိသတ်များသည် ပူဇော်ခံ ဆရာတော်ကြီး ၂-
ပါးတို့အား လှူဖွယ်ပစ္စည်းများဖြင့် ပူဇော်ခြင်းဟူသော အာမိသပူဇာကို ပြုကြ
ပြီးဖြစ်ပေသည်။ ဓမ္မပူဇာ ဖြစ်သည့် ဝိပဿနာ ရှုမှတ်ခြင်းဖြင့် (၅)မိနစ်ခန့်
ပူဇော်ကြရအောင်၊ ဆရာတော်က ဝိပဿနာ ရှုမှတ်ပုံကို ဟောကြားပေးပါ
မည်။

တရားနာပရိသတ်များ မိမိတို့ ထိုင်တတ်သလို တင်ပလွှင်ခွေ၍
ဖြစ်စေ၊ ခူးတုပ်၍ဖြစ်စေ ထိုင်ကြပါ။ ခေါင်းကိုလည်း တည့်တည့်မတ်မတ်

ထားပါ။ ခါးကိုလည်း တည့်တည့်မတ်မတ်ထားပါ။ မျက်စိကို မှိတ်ထားပါ။ စိတ်ကိုတော့ ဝမ်းဗိုက်မှာ စူးစိုက်ထားပါ။ အသက်ရှူသွင်းလိုက်၍ ဝမ်းဗိုက် ဖောင်းတက်လာသောအခါ ဖောင်းစမှ ဖောင်းဆုံးတိုင်အောင် စိတ်ဖြင့် စူးစိုက်၍ ဖောင်းတယ် ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ အသက်ရှူထုတ်လိုက်၍ ဝမ်းဗိုက် ပိန်ကျသွားသောအခါ ပိန်စမှ ပိန်ဆုံးတိုင်အောင် စိတ်ဖြင့် စူးစိုက်၍ ပိန်တယ် ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ဟု နှစ်ချက် ရှုမှတ်၍ ကောင်းလျှင် နှစ်ချက် ပင် ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ နှစ်ချက်ရှုမှတ်ပါသော်လည်း စိတ်မငြိမ်ခဲ့လျှင် ထိတယ် ဟု တစ်ချက်တိုး၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ကြမ်း၊ အဝတ်နှင့်ထိ၍ ပူနေသော မာနေသော သဘောများကိုပင် ထိတယ်ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိတယ် ဟု သုံးချက်မှတ်လို့ ကောင်းလျှင် သုံးချက်ပဲ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိတယ်ဟု သုံးချက် ရှုမှတ်ပါသော်လည်း စိတ်မငြိမ်သေးခဲ့လျှင် ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်ဟု လေးချက် ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ထိုင်တယ် ဟု ရှုမှတ်သည့်အခါ အပေါ်ခေါင်းပိုင်းမှ အောက်ခန္ဓာကိုယ်သို့ ဖြန့်ချိ၍ တောင့်တင်းနေသည့် သဘောကို စူးစိုက်ကာ ထိုင်တယ် ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ လေးချက် ရှုမှတ်လိုက်လျှင် မှတ်စရာ အာရုံများ၌ စိတ်များ တည်ငြိမ်သွားတတ်ကြပေသည်။

ဝိပဿနာ ရှုမှတ်ပုံကို ဟောကြားသည့်မှစ၍ တရားနာပရိသတ်များ အားလုံး ငြိမ်သက်စွာ ရှုမှတ်နေကြပေသည်။ (၅)မိနစ်ပြည့်သောအခါ ဆရာတော်က တရားနာ ပရိသတ်များ ဝိပဿနာရှုမှတ်၍ ဓမ္မပူဇာဖြင့် ပူဇော်တာ (၅)မိနစ်ပြည့်သွားပြီ ဖြစ်ပေသည်။ ရှုမှတ်မှု ဓမ္မပူဇာဖြင့် ပူဇော်ခြင်းသည် အာမိသပူဇာ = ရုပ်ဝတ္ထုဖြင့် ပူဇော်ခြင်းကဲ့သို့ အထည်ခြပ်အားဖြင့် မထင်ရှားသော်လည်း သင်္ချာနည်းအရ နေ့တွက်လိုက်လျှင်တော့ အမှတ်ပေါင်း (၃၀၀)ဖြင့် ပူဇော်လိုက်ရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အနည်းဆုံး တစ်စက္ကန့် မှာ တစ်မှတ်တော့ ရကြပေသည်။ အမှတ်ကောင်းသည့် ယောဂီဟောင်းများ မှာတော့ တစ်စက္ကန့်မှာ နှစ်မှတ် သုံးမှတ်လည်း ရနိုင်ကြပေသည်။ တစ်စက္ကန့် မှာ တစ်မှတ်ဆိုတော့ တစ်မိနစ်မှာ အမှတ်ပေါင်း (၆၀)၊ (၅)မိနစ် ရှုလိုက် တော့ အမှတ်ပေါင်း (၃၀၀) ရရှိကြပေသည်။ ထိုအမှတ်ပေါင်း (၃၀၀)ဟူသော ဓမ္မပူဇာဖြင့် ပူဇော်လိုက်ရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ထိုအမှတ်ပေါင်း (၃၀၀)တို့သည် မိမိတို့ကို နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက် အောင် ပို့ဆောင်ပေးမည့် အမှတ်တို့ ဖြစ်ကြပေသည်။ ရှေးရှေးက ရှုမှတ် ခဲ့ကြသော မှတ်အားများ၊ ယခုရှုမှတ်ဆဲ မှတ်အားများ၊ နောင်အခါ ရှုမှတ် ကြမည့် မှတ်အားများ စုပေါင်းမိ၍ မှတ်အားများ ပြည့်သွားသောအခါ ယခု ရှုမှတ်၍ ပူဇော်လိုက်သော အမှတ်ပေါင်း (၃၀၀)၏ပါ ပါဝင်၍ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုနိုင်သည့် သောတာပန်အဖြစ်သို့ ရောက်အောင် ပို့ပေးကြမည် ဖြစ်ပေ သည်။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မပူဇာဖြင့် ပူဇော်ခြင်းသည် ပူဇော်သူ မိမိတို့အတွက်လည်း အကျိုးများလှပေသည်။

သာသနာတော်ကြီး အရှည်တည်တံ့ခြင်း အကျိုးကိုလည်း ရရှိစေ သည်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာတော်ကြီးသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်များ နှင့် အမှန်ကို လိုလားကြသော ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားများအတွက် အလင်းဓာတ် ကြီး တစ်ခု ဖြစ်ပေသည်။ ဤလမ်းကသွားလျှင် အမှောင်ဖြစ်သည့် အပါယ် သံသရာ အပါယ်ဘုံများသို့ ရောက်သွားကြလိမ့်မည်။ ဤလမ်းကသွားလျှင် အလင်းဖြစ်သည့် လူ့ပြည် နတ်ပြည် ဗြဟ္မာပြည်သို့ ရောက်သွားကြလိမ့်မည်။ ဤလမ်းကသွားလျှင် ဘယ်သောအခါမှ ပြန်၍ မမှောင်နိုင်သည့် နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာသို့ ရောက်သွားကြရလိမ့်မည် ဟု သာသနာတော်အလင်းဓာတ်ကြီး က ထွန်းပြပေးလျက် ရှိပေသည်။

ဒုစရိုက် (၁၀)ပါး အကျင့်လမ်းသည် အမှောင်ဖြစ်သည့် အပါယ် သံသရာ၊ အပါယ်ဘုံဘဝများသို့ သွားရာလမ်းကြောင်း ဖြစ်ပေသည် ဟု သာသနာတော် အလင်းဓာတ်ကြီးက ထွန်းပြပေးလျက် ရှိပေသည်။

မှတ်သားဖွယ် ဆောင်ပုဒ် ဆိုကြရမယ်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ဒုစရိုက်ဆယ်ပါး၊ အကျင့်လမ်းကား၊ အမှောင်ဖြစ်ရာ၊
အပါယ်ရွာ၊ သွားရာလမ်းကြောင်းဖြစ်ပေသည်။

ဒုစရိုက် (၁၀)ပါးဆိုသည်မှာ ကာယဒုစရိုက်က (၃)ပါး၊ ဝစီဒုစရိုက် က (၄)ပါး၊ မနောဒုစရိုက် က (၃)ပါး ဟူ၍ (၁၀)ပါး ဖြစ်ပေသည်။

သုစရိုက် (၁၀)ပါး အကျင့်လမ်းသည် အလင်းဖြစ်သည့် လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်၊ ဗြဟ္မာပြည် (၂၀)သို့ သွားရာလမ်းကြောင်း ဖြစ်ပေသည် ဟု သာသနာတော် အလင်းဓာတ်ကြီးက ထွန်းပြပေးလျက်ရှိပေသည်။

မှတ်သားဖွယ် ဆောင်ပုဒ် ဆိုကြရမယ်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ သုစရိုက်ဆယ်ပါး၊ အကျင့်လမ်းကား၊ အလင်းဖြစ်ရာ၊
လူနတ်ဗြဟ္မာ၊ သွားရာလမ်းကြောင်းဖြစ်ပေသည်။

သုစရိုက် (၁၀)ပါးဆိုသည်မှာ ကာယဒုစရိုက် (၃)ပါးမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ ဝစီဒုစရိုက် (၄)ပါးမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ မနောဒုစရိုက် (၃)ပါးမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း ဟူ၍ (၁၀)ပါး ဖြစ်ပေသည်။

သတိပဋ္ဌာန်တရား (၄)ပါး အကျင့်လမ်းသည် တစ်ခါ တစ်ခေါက် အာရုံပြုသောအားဖြင့် ရောက်သွားလမ်း နောင်ဘဏ္ဍိယသောအခါမှ အမှောင် ဖြစ်သည့် အပါယ်သံသရာ အပါယ်ဘုံဘဝများသို့ ပြန်မရောက်နိုင်သည့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ သွားရာလမ်းကြောင်း ဖြစ်ပေသည်။

မှတ်သားဖွယ် ဆောင်ပုဒ် ဆိုကြရမယ်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး၊ အကျင့်လမ်းကား၊ အမြဲလင်းရာ၊
နိဗ္ဗာန်သာ၊ သွားရာလမ်းကြောင်းဖြစ်ပေသည်။

သတိပဋ္ဌာန်တရား (၄)ပါးဟူသည် ကိုယ်အမူအရာများ ဖြစ်တိုင်း
ဖြစ်တိုင်းကို သိအောင် ရှုမှတ်ရသည့် ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ကိုယ်အမူအရာ၊ ဖြစ်တိုင်းမှာ၊ မှန်စွာသိရမည်။

ကောင်းသည့် ဝေဒနာ၊ ဆိုးသည့်ဝေဒနာ၊ ကောင်းသည်လည်း
မဟုတ်၊ ဆိုးသည်လည်းမဟုတ် အလယ်အလတ်ဖြစ်သည့် ဝေဒနာများကို
သိအောင် ရှုမှတ်ရသည့် ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ကောင်းဆိုးလတ်ပါ၊ ဝေဒနာ၊ ပေါ်တာသိရမည်။

စိတ်အမူအရာများ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း သိအောင် ရှုမှတ်ရသည့်
စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ စိတ်အမူအရာ၊ ဖြစ်တိုင်းမှာ၊ မှန်စွာသိရမည်။

မြင်ရာ၊ ကြားရာ၊ နံရာ စသည်တို့၌ သဘောအမှန်ကိုသိအောင်
ရှုမှတ်ရသည့် ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် ဟူ၍ (၄)ပါး ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ သဘောတရား၊ ထင်ပေါ်ငြား၊ ပိုင်းခြားသိရမည်။

သာသနာတော်ကြီး အရှည်တည်တံ့ပုံ

တစ်ချိန်သောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်
 ကျောင်းတော်၌ သီတင်သုံးနေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အမျိုးအမည်အားဖြင့်
 မထင်ရှားသော ပုဏ္ဏားတစ်ယောက်သည် မြတ်စွာဘုရားထံ ရောက်ရှိလာ
 ပေသည်။ မြတ်စွာဘုရားနှင့် ချမ်းသာကြောင်း စကားများ ပြောရ၍ မြတ်စွာ
 ဘုရားကို ကြည်ညိုလှသဖြင့် လျှောက်ထားသည်မှာ “မြတ်စွာဘုရား . . .
 မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူသွားပြီးသောအခါ မြတ်စွာဘုရား၏
 အဆုံးအမ သာသနာတော်သည် အဘယ်မျှ ကြာရှည်စွာ တည်နိုင်ပါသနည်း”
 ဟု လျှောက်ထားသဖြင့် သာသနာတော် အရှည် မတည်တံ့နိုင်ခြင်း၊ အရှည်
 တည်တံ့နိုင်ခြင်း အကြောင်းတို့ကို ဟောကြားတော်မူပါသည်။

အို . . . ပုဏ္ဏား . . . ငါဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံလွန်တော်မူသွားပြီး
 သည့် နောက်ပိုင်းမှာ အကြင်အခါ ငါဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်
 များနှင့် သာသနာတော်ကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ကြသော ဒကာ ဒကာမများ
 တို့သည် သတိပဋ္ဌာန်တရား လေးပါးကို မပွားများ မလေ့လာဘဲ နေကြကုန်၏။
 ထိုအခါ ငါဘုရား၏ သာသနာတော်သည် အရှည်မတည်တံ့နိုင်တော့ပေ။
 ကွယ်သွားလိမ့်မည် ဖြစ်ပေသည် ဟု ဟောကြားတော်မူလိုက်ပါသည်။
 မှတ်သားဖွယ် ဆောင်ပုဒ် ဆိုကြရမယ်။

ဆောင်ပုဒ် ။။ သတိပဋ္ဌာန်တရား၊ မပွားများလျှင်၊
 သာသနာပင်၊ အစဉ်ကွယ်လိမ့်မည်။

ထို့နောက် ဆက်လက်၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသည်မှာ
 အို . . . ပုဏ္ဏား . . . ငါဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူသွားပြီးသည့် နောက်
 ပိုင်းမှာ အကြင်အခါ ငါဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်များနှင့်
 သာသနာတော်ကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ကြသော ဒကာ ဒကာမများတို့သည်

ဂုဏ်ပြုပူဇော်ရာမှာ သိကောင်းစရာ

၁၇၅

သတိပဋ္ဌာန်တရား လေးပါးကို ပွားများ၍ နေကြကုန်၏။ ကြိမ်ဖန်များစွာ လေ့လာ၍ နေကြကုန်၏။ ထိုအခါ ငါဘုရား၏ သာသနာတော်သည် ကြာမြင့်စွာ အရှည် တည်တံ့နေလိမ့်မည် ဟု ဟောကြားတော်မူလိုက်ပါသည်။

မှတ်သားဖွယ် ဆောင်ပုဒ် ဆိုကြရမယ်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ သာသနာတည်ရန်၊ သတိပဋ္ဌာန်၊ အမှန်ပွားရမည်။
သာသနာမကွယ်လို့၊ သတိပဋ္ဌာန်ကို၊ ပွားကိုပွားရမည်။

ဤကဲ့သို့ ပုဏ္ဏားလျှောက်ထားသည်ကို အကြောင်းပြု၍ သတိပဋ္ဌာန်တရား ၄-ပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရား မပွားများကြလျှင် သာသနာအရှည်မတည် တံ့နိုင်ဘဲ ကွယ်မည့်အကြောင်း၊ သတိပဋ္ဌာန်တရား ၄-ပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရား ပွားများနေကြလျှင် သာသနာအရှည်တည်တံ့နေ၍ မကွယ်နိုင်သည့် အကြောင်းကို ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဤကဲ့သို့ သတိပဋ္ဌာန်တရား (၄)ပါးဖြင့် ဝိပဿနာ ရှုမှတ်ပွားများ၍ ပူဇော်ခြင်းသည် ပူဇော်သူ မိမိတို့အတွက် သောတာပန်ဖြစ်သည်မှစ၍ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို မျက်မှောက်ပြုရသဖြင့် အပါယ်တံခါး အပြီးတိုင်ပိတ်ကာ ခုနစ် ဘဝဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သွားခြင်း အကျိုးကိုလည်း ရရှိနိုင်ပေသည်။ သာသနာတော်ကြီး အရှည်တည်တံ့ခြင်း အကျိုးကိုလည်း ရရှိနိုင်ပေသည် ဟု ဆရာတော်နှစ်ပါးတို့အား ဂုဏ်ပြုပူဇော်ရာမှာ သိကောင်းစရာ တရားကို ဟောကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာဆရာတော်

မေတ္တာ၏သဘောနှင့် ကျိုး - ဆိုးမေးပါ သိကောင်းစရာ

ဆရာတော်တို့ကို ဩစတေးလျနိုင်ငံ ဆစ်ဒနီမြို့မှ ဦးမြင့်သိန်း + ဒေါ်သန်းသန်းတင်နှင့် သမီး မနွယ်နွယ်စံတို့က တရားဟော တရားပြ ပင့်လျှောက်ကြသဖြင့် ဒေါက်တာ ဒေါ်သန်းသန်းငြိမ်း၊ မောင်တင်ထွန်းမြင့် နှင့် ဆရာတော်တို့သည် ၁၃၆၀-ခု၊ တပေါင်းလဆုတ် ၁၅-ရက်၊ (၁၆-၃-၉၉) အင်္ဂါနေ့က ရန်ကုန်မှ ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။ ဆစ်ဒနီမြို့အနီး ဘလူးမောင်းတိန်း တရားရိပ်သာ၌ ၁၃၆၀-ခု၊ တန်ခူးလဆန်း ၃-ရက်၊ (၁၉-၃-၉၉) သောကြာနေ့မှစ၍ ၁၀-ရက် တရားစခန်းဖွင့်ကာ တရားဟော တရားပြ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

တရားစခန်းသိမ်းသောနေ့၌ မေးခွန်းများကို မေးလျှောက်ကြပါသည်။ ထိုသို့ မေးလျှောက်ကြရာတွင် ဒေါ်အေးအေးနွယ်က မေးလျှောက်သည်မှာ - မေတ္တာ၏ သဘောတရား၊ မေတ္တာ၏ အကျိုးတရား၊ မေတ္တာ၏ အဆိုးများကို သိလိုပါသည် ဟု လျှောက်ထားသဖြင့် ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

မေတ္တာ၏ သဘောတရား

မေတ္တာသည် အားလုံးသော ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို လိုလားသောအားဖြင့် ချစ်ခြင်းသဘော ရှိပေသည်။ တရားကိုယ်အားဖြင့် အမျက်မထွက်ခြင်း အဒေါသ ဖြစ်ပေသည်။ ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့၏ အဆင်းသဏ္ဌာန် ပုံဟန်တို့ကို နှစ်သက်သာယာတပ်မက်သောအားဖြင့်

မေတ္တာ၏ သဘောနှင့် ကျိုး - ဆိုးမေးပါ

၁၇၇

ချစ်ခြင်းမျိုး မဟုတ်ပေ။ အဆင်းသဏ္ဌာန် ပုံဟန်တို့ကို သာယာ နှစ်သက် တပ်မက်သောအားဖြင့် ချစ်ခြင်းသည် လောဘတဏှာ ဖြစ်ပေသည်။

မေတ္တာ၏ ရန်သူ (၂)မျိုး

မေတ္တာစစ်ဖြစ်အောင် ပွားများနိုင်ဖို့ရာမှာ မေတ္တာ၏ ရန်သူ (၂)မျိုး ကို ရှောင်ရှား၍ ပွားများကြရပေသည်။ မေတ္တာ၏ အနီးရန်သူမှာ လောဘ တဏှာ ဖြစ်ပေသည်။ မေတ္တာ၏ အဝေးရန်သူမှာ သောက - ဒေါသဖြစ်ပေ သည်။ ချစ်ခင်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို မေတ္တာပွားရင်း ပွားရင်းနှင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်အပေါ်၌ နှစ်သက် သာယာတပ်မက်သည့် လောဘ တဏှာ ဖြစ်လာတတ်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် လောဘတဏှာသည် မေတ္တာ ၏ အနီးရန်သူ ဖြစ်သည် ဟု ဆိုရပေသည်။

ချစ်ခင်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို မေတ္တာပွားရင်း ပွားရင်း နှင့် စိုးရိမ်ခြင်း သောက ဖြစ်လာတတ်ကြပေသည်။ သောကသည် ဒေါသအရင်းခံရှိသောတရား ဖြစ်သည်။ မိမိမေတ္တာပွားအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် နေထိုင်မကောင်းများ ဖြစ်နေသလား၊ ဘေးရန်အန္တရာယ်များနှင့် တွေ့ကြုံ နေရသလား စသည်ဖြင့် စိုးရိမ်ခြင်း သောက ဖြစ်လာတတ်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် သောက - ဒေါသသည် မေတ္တာ၏ အဝေးရန်သူ ဟု ဆိုရပေသည်။

မေတ္တာ၏ အကျိုးတရား

မေတ္တာပွားများသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ အကျိုး (၁၁)မျိုး ရရှိနိုင်ကြပေ သည်။

- (၁) ချမ်းသာစွာ အိပ်ရခြင်း။
- (၂) ချမ်းသာစွာ နိုးရခြင်း။

- (၃) မကောင်းသောအိပ်မက်ကို မမြင်မက်ရခြင်း။
- (၄) လူနတ်တို့ ချစ်ခင်ခြင်း။
- (၅) ဘေးရန်တို့မှ လွတ်ကင်းအောင် နတ်တို့ စောင့်ရှောက်ခြင်း။
- (၆) မီးမလောင်နိုင်ခြင်း။
- (၇) ဓား လက်နက်တို့ မထိရှနိုင်ခြင်း။
- (၈) အဆိပ်မသင့်နိုင်ခြင်း။
- (၉) စိတ်တည်ငြိမ်ခြင်း။
- (၁၀) မျက်နှာအဆင်းကြည်လင်ခြင်း။
- (၁၁) မတွေမဝေ သေ၍ ပြဟွာပြည်သို့ ရောက်ရခြင်း ဟူသော ဤအကျိုး (၁၁)မျိုး ကို ရရှိနိုင်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်

အိပ်နိုးချမ်းသာ၊ ကောင်းစွာအိပ်မက်၊ ချစ်လျက်လူနတ်၊
စောင့်လတ်နတ်များ၊ မီးဆိပ်ဓားတို့၊ ရောင်ရူးကိုယ်မှာ၊ လျှင်စွာ
စိတ်တည်၊ ရွှင်ကြည် မျက်နှာ၊ သေကာမတွေ၊ လားလေပြဟွာ၊
ဆယ့်တစ်ဖြာသည်၊ မေတ္တာပွားမှု အကျိုးတည်း။

တစ်နေ့သုံးခါ၊ အိုးတစ်ရာဖြင့်၊ ချက်ကာထမင်း၊ ကျွေးလှူ
ခြင်းထက်၊ မယွင်းစင်စစ်၊ နို့တစ်ညှစ်စာ၊ ကြိမ်သုံးခါမျှ၊ မေတ္တာပွားများ၊
ကျိုးကြီးမားသည်၊ ဘုရားမြတ်စွာမိန့်ခွန်းတည်း။

မေတ္တာအကျိုး (၁၁)မျိုး ရရှိအောင် မေတ္တာတရား ပွားများခြင်း
တို့သည် (၂)မျိုး ရှိပေသည်။ ကုသိုလ်ပါရမီဖြစ် မေတ္တာပွားများခြင်း နှင့်
ဈာန်သမာဓိဖြစ်အောင် မေတ္တာပွားများခြင်း ဟူ၍ (၂)မျိုး ရှိပေသည်။

မေတ္တာ၏ သဘောနှင့် ကျိုး - ဆိုးမေးပါ

၁၇၉

ကုသိုလ်ပါရမီဖြစ် မနောကံမေတ္တာပွားပုံ

ကုသိုလ်ပါရမီဖြစ် မနောကံ မေတ္တာပွားလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိနှင့် တွေ့ကြုံရသမျှ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့ကို ချမ်းသာစေမည် ဟု အမြဲ နှလုံးသွင်းထားကြရပေသည်။ ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့နှင့် တွေ့ရ ကြုံရတိုင်း ဘေးရန်ကင်းကြပါစေ၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ ဟု မေတ္တာစိတ်ကို ဖြစ်စေကြရပေသည်။ ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့ကို သတိရတိုင်း သတိရတိုင်းလည်း ဘေးရန်ကင်းကြပါစေ၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ ဟု မေတ္တာစိတ်ကို ဖြစ်စေကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ပွားများခြင်းသည် မနောကံမေတ္တာပွားများခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ကုသိုလ်ပါရမီဖြစ် ဝစီကံမေတ္တာပွားပုံ

ကုသိုလ်ပါရမီဖြစ် ဝစီကံမေတ္တာပွားများလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့နှင့် တွေ့ကြုံရသမျှသော ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့အား ချမ်းသာကြောင်း စကားတို့ဖြင့် ပြောဆိုပေးကြရပေသည်။ ဤစားဖွယ်သောက်ဖွယ်များကို စားသောက်လျှင် ကျန်းမာရေးအတွက် ကောင်းပါသည်။ ဤအဝတ်အထည်များကို ဝတ်ဆင်လျှင် သင့်တော်ပါသည်။ ကျန်းမာရေးအတွက်လည်း ကောင်းပါသည်။ ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ ချမ်းသာစေရန် အတွက် ဤနေရာ၌ ထိုင်ပါ။ ဤကုလားထိုင်၌ ထိုင်ပါ။ ဤအိပ်ရာ၌ အိပ်ပါ။ ဤလမ်းကသွားရင် ဘေးရန်ကင်းသည်။ မြန်မြန်လည်း ရောက်နိုင်ပါသည်။ စသည်ဖြင့် ချမ်းသာကြောင်း စကားတို့ကို ပြောဆိုကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ပြောဆိုပေးခြင်းသည် ဝစီကံမေတ္တာပွားခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ကုသိုလ်ပါရမီဖြစ် ကာယကံမေတ္တာပွားပုံ

ကုသိုလ်ပါရမီဖြစ် ကာယကံမေတ္တာပွားလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့နှင့် တွေ့ကြုံရသမျှ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့အား ချမ်းသာကြောင်း ကိုယ်အမှု

အရာတို့ဖြင့် ပြုလုပ်ပေးကြရပေသည်။ ကျန်းမာရေးကို ဖြစ်စေနိုင်သည့် စားဖွယ် သောက်ဖွယ်တို့ကို စီမံချက်ဖြုတ်ပေးခြင်း၊ သင့်လျော်သည့် နေရာ ထိုင်ခင်းများကို ပြုပြင်ခင်းပေးခြင်း၊ သင့်လျော်သော လမ်းများ တံတားများ ကို ပြုပြင် ဆောက်လုပ်ပေးခြင်း၊ လမ်းများ၌ ရှိနေသော ဆူး ခြောင့်များကို ပယ်နှုတ်ပေးခြင်း စသည့်တို့ဖြင့် သူတစ်ပါးတို့အား ချမ်းသာစေကြောင်းများ ကို ကိုယ်ဖြင့် ပြုလုပ်ပေးကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ပြုလုပ်ပေးခြင်းသည် ကာယကံမေတ္တာပွားခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဈာန်သမာဓိဖြစ်အောင် မေတ္တာပွားပုံ

ဈာန်သမာဓိဖြစ်အောင် မေတ္တာပွားလိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရှေးဦးစွာ မေတ္တာမပွားအပ်သူ (၅)ဦးကို သိထားကြရပေသည်။ ရှေးဦးစွာ မေတ္တာမပွားအပ်သူ (၅)ဦးဆိုသည်မှာ သေသွားပြီးသောသူ၊ အသွင်မတူသူ၊ ချစ်လွန်းသူ၊ အလယ်လတ်ဖြစ်သူ၊ ရန်သူဖြစ်သူ ဟူသော (၅)ဦးတို့ ဖြစ်ပေသည်။

ဤ (၅)ဦးကို ရှေးဦးစွာ မေတ္တာမပွားရပေ။ မိမိကိုယ်ကို ရှေးဦးစွာ မေတ္တာပွားကြရပေသည်။ ထို့နောက် ချစ်အပ်သောသူ၊ ထို့နောက်မှ မချစ်လွန်း မမုန်းလွန်းသူ၊ ထို့နောက်မှ ရန်သူဖြစ်သောသူတို့ကို အစဉ်အတိုင်း ပွားများကြရပေသည်။

ဈာန်သမာဓိဖြစ်အောင် မေတ္တာပွားလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်မှာ ထိုင်၍ ငါသည် ဘေးရန်ကင်းပါစေ၊ စိတ်ဆင်းရဲကင်းပါစေ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲကင်းပါစေ၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ၊ ချမ်းသာစွာဖြင့်၊ မိမိခန္ဓာဝန်ကို၊ ရွက်ဆောင်နိုင်ပါစေ ဟု ရှေးဦးစွာ ပွားရပေသည်။

ထို့နောက်မှ ချစ်ခင်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဘေးရန်ကင်းကြပါစေ၊ စိတ်ဆင်းရဲကင်းကြပါစေ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲကင်းကြပါစေ၊ ဆိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ၊

မေတ္တာ၏ သဘောနှင့် ကျိုး - ဆိုးမေပါ

၁၈၁

ချမ်းသာစွာဖြင့်၊ မိမိတို့ခန္ဓာဝန်ကို၊ ရွက်ဆောင်နိုင်ကြပါစေ ဟု ပွားများကြရပေသည်။

ထို့နောက်မှ မချစ်လွန်း၊ မမုန်းလွန်း အလယ်လတ်၌ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဘေးရန်ကင်းကြပါစေ၊ စိတ်ဆင်းရဲကင်းကြပါစေ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲကင်းကြပါစေ၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ၊ ချမ်းသာစွာဖြင့်၊ မိမိတို့ခန္ဓာဝန်ကို၊ ရွက်ဆောင်နိုင်ကြပါစေ ဟု ပွားများကြရပေသည်။

ထို့နောက်မှ ရန်သူဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဘေးရန်ကင်းကြပါစေ၊ စိတ်ဆင်းရဲကင်းကြပါစေ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲကင်းကြပါစေ၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ၊ ချမ်းသာစွာဖြင့်၊ မိမိတို့ခန္ဓာဝန်ကို၊ ရွက်ဆောင်နိုင်ကြပါစေ ဟု ပွားများကြရပေသည်။ စိတ်တည်ငြိမ်၍ သမာဓိအားကောင်းလာသောအခါ ဈာန်သမာဓိများ ဖြစ်လာကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ မေတ္တာအကျိုး (၁၁)မျိုးကိုလည်း ရရှိကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

မေတ္တာ၏ အဆိုးများ

မေတ္တာ၏ အဆိုး ဆိုသည်မှာ မေတ္တာမပွားခြင်းကြောင့် မေတ္တာ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ဒေါသ၏ ဆိုးကျိုးများကို ဆိုလိုပါသည်။ ဒေါသဓာတ်ခံများ၍ သည်းမခံတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အပြစ်ဒဏ် (၅)မျိုး ဆိုးကျိုးများကို ရရှိကြပေသည် ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ သည်းမခံခြင်း၏ ဆိုးကျိုး အပြစ်ဒဏ် (၅)မျိုးမှာ -

- ၁။ သည်းမခံတတ်သူကို သူတစ်ပါးတို့ မချစ်ခင်ပဲ မုန်းနေတတ်ကြပေသည်။
- ၂။ သည်းမခံတတ်သူအား ရန်သူ ရန်ဘက်တွေ များနေတတ် ပေသည်။

- ၃။ သည်းမခံတတ်သူအား အပြစ်ပြဿနာအမျိုးမျိုးတွေ ဖြစ်ပေါ်လာ
တတ်ပေသည်။
- ၄။ သည်းမခံတတ်သူတို့သည် သေခါနီးမှာ မကောင်းသည့် အာရုံ
နိမိတ်များ ထင်လာ၍ တွေ့တွေဝေဝေ သေကြရပေသည်။
- ၅။ သည်းမခံတတ်သောသူတို့သည် သေပြီးသည့် နောက် ငရဲသို့ ကျ
ရောက်ကြရပေသည် ဟူသော ဆိုးကျိုး အပြစ်ဒဏ် (၅)မျိုးတို့ကို
ခံကြရပေသည် ဟု ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ မချစ်ရန်ပွား၊ အပြစ်များကာ၊ တွေဝေပါ၊
သေခါငရဲရောက်ရသည်။

ဤကဲ့သို့ မေတ္တာ၏သဘော၊ မေတ္တာ၏ အကျိုး၊ မေတ္တာ၏ အဆိုး
တို့ကို ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာဆရာတော်

ဆစ်ဒနီမြို့မှာ ဟောကြားခဲ့ရာ သိကောင်းစရာ

ဆရာတော်တို့ကို ဩစတေးလျနိုင်ငံ ဆစ်ဒနီမြို့မှ ဦးမြင့်သိန်း -
ဒေါ်သန်းသန်းတင် သမီး မနွယ်နွယ်စံတို့က တရားဟော တရားပြပင့်
လျှောက်ကြသဖြင့် ဒေါက်တာ ဒေါ်သန်းသန်းငြိမ်း၊ မောင်တင်ထွန်းမြင့် နှင့်
ဆရာတော်တို့သည် ၁၃၆၀-ခု၊ တပေါင်းလဆုတ် ၁၅-ရက်၊ (၁၆-၃-၉၉)
အင်္ဂါနေ့တွင် ရန်ကုန်မှ ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။ ဆစ်ဒနီမြို့အနီး ဘလူးမောင်း
တိန်း တရားရိပ်သာ၌ ၁၃၆၀-ခု၊ တန်ခူးလဆန်း ၃-ရက်၊ (၁၉-၃-၉၉)
သောကြာနေ့မှစ၍ ၁၀-ရက် တရားစခန်းဖွင့်ကာ တရားဟော တရားပြ
ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

တရားစခန်းသိမ်းပြီးသောအခါ ဆစ်ဒနီမြို့ ဗုဒ္ဓစာပေ စာကြည့်တိုက်
အသင်းမှ တရားဟောပင့်ပါသဖြင့် ၁၃၆၀-ခု၊ တန်ခူးလဆန်း ၁၃-ရက်၊ (၂၉-
၃-၉၉) တနင်္ဂနွေနေ့ည (၇)နာရီခွဲမှ (၉)နာရီအထိ ပဓာနသုတ္တန်၌ မြတ်စွာ
ဘုရား ဟောကြားအပ်သော အားထုတ်ခြင်း (၄)မျိုးကို ဟောကြားပေးခဲ့
ရပါသည်။ ဒေါက်တာ ဒေါ်သန်းသန်းငြိမ်းက အင်္ဂလိပ်လို ဘာသာပြန်
ပေးပါသည်။ တရားနာပရိသတ် (၃၀)ခန့် ရှိပါသည်။

ယခု တရားနာပရိသတ်များ နှင့်တကွ အားလုံးသော ဗုဒ္ဓဘာသာ
ဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့၏ စိတ်အစဉ်ကို ညစ်နွမ်းစေတတ်သည့် အကုသိုလ်
တရားတို့ကို ပယ်နိုင်ရအောင် အားထုတ်ကြရပေသည်။ မိမိတို့၏ စိတ်အစဉ်
ကို ဖြူစင်စေတတ်သည့် ကုသိုလ်တရားတို့ကို ပြည့်စုံလာရအောင် အားထုတ်
၍ ရန်ကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ အားထုတ်ကြရာတွင် အားထုတ်ခြင်း (၄)မျိုး
ဖြင့် အားထုတ်ကြရမည် ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

- (၁) မိမိတို့ သန္တာန်၌ မဖြစ်သေးသော၊ စိတ်ကို ညစ်နွမ်းစေတတ်သည့် အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်ပေါ်လာရအောင် အားထုတ်ကြရမည်။
- (၂) မိမိတို့ သန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ်ဖူးပြီးသော၊ စိတ်ကို ညစ်နွမ်းစေတတ်သည့် အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ဖို့ရာ အားထုတ်ကြရမည်။
- (၃) မိမိတို့ သန္တာန်၌ မဖြစ်ပေါ်ဖူးသေးသော၊ စိတ်ကို ဖြူစင်စေတတ်သည့် အကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖြစ်ပေါ်လာရအောင် အားထုတ်ကြရမည်။
- (၄) မိမိတို့ သန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ်ဖူးပြီးသော၊ စိတ်ကို ဖြူစင်စေတတ်သည့် အကုသိုလ်တရားတို့ကို လွန်စွာတိုးပွားလာရအောင် အားထုတ်ကြရမည် ဟူ၍ အားထုတ်ခြင်း (၄)မျိုးကို ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

အားထုတ်ခြင်း (၄)မျိုးကို အကျယ် မဟောကြားမီ ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်တို့၏ သဘောကို ဥပမာဖြင့် အနည်းငယ် ရှင်းပြပါမည်။

လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ စသော အကုသိုလ်တရားတို့သည် အမဲရောင် ဆေးရည်နှင့် တူပေသည်။ အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟ စသော အကုသိုလ်တရားတို့သည် အဖြူရောင် ဆေးရည်နှင့် တူပေသည်။

အမဲရောင် ဆေးရည်တို့သည် ဖြူစင်သော အရာဝတ္ထုတို့ကို မဲညစ်စေသကဲ့သို့ ထို့အတူ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟစသော အကုသိုလ်တရားတို့သည် ဖြူစင်သည့် စိတ်အစဉ်ကို မဲညစ်စေ၏။ ညစ်နွမ်းစေ၏။ ထို့ကြောင့် အကုသိုလ်တရားတို့သည် ကဏ္ဍဓမ္မ = မဲညစ်သော တရားများ ဖြစ်ကြ၏။ . . . ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

အဖြူရောင် ဆေးရည်တို့သည် မဲညစ်သော အရာဝတ္ထုတို့ကို ဖြူစင်စေသကဲ့သို့ ထို့အတူ အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟစသော အကုသိုလ်တရားတို့သည် မဲညစ်သော စိတ်အစဉ်ကို ဖြူစင်စေကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ကုသိုလ်

ဆစ်ဒနီမြို့မှာ ဟောကြားခဲ့ရာ

၁၈၅

တရားတို့သည် သုက္ကဓမ္မ = ဖြူစင်သော တရားများ ဖြစ်ကြ၏ ... ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

တစ်နည်း ဥပမာ ... လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ စသော အကုသိုလ် တရားတို့သည် အဆိပ်နှင့် တူကြပေသည်။ အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟ စသော ကုသိုလ်တရားတို့သည် ဆေးနှင့် တူကြပေသည်။

အဆိပ်သည် ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့အား ဒုက္ခရောက်စေ သေကြေ ပျက်စီးစေသကဲ့သို့ ထို့အတူ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟစသော အကုသိုလ် တရား တို့သည် ထိုထို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့အား ယခုဘဝ၌လည်း ဆင်းရဲဒုက္ခများ ကို ဖြစ်စေကြကုန်၏။ နောင် - နောင်ဘဝများ၌လည်း အပါယ်ဆင်းရဲစသော ဒုက္ခအမျိုးမျိုးတို့ကို ဖြစ်စေကြကုန်၏။

ဆေးသည် ရောဂါအမျိုးမျိုးတို့ကြောင့်ဖြစ်သော ဆင်းရဲဒုက္ခများကို ပျောက်ကင်းစေသကဲ့သို့ ထို့အတူ အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟစသော ကုသိုလ်တရားတို့သည် အဆိပ်နှင့် တူသည့် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟစသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ကင်းပျောက်စေကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အကုသိုလ် တရားတို့ကို ပယ်ဖို့ရာ ကုသိုလ်တရားတို့ကို ပြည့်စုံလာစေဖို့ရာ အားထုတ်ခြင်း (၄)မျိုးတို့ဖြင့် အားထုတ်ကြရပေသည် ဟု ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်တို့ ၏ သဘောကို ရှင်းပြဟောကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

(၁) မိမိတို့၏ သန္တာန်၌ မဖြစ်ပေါ်ဖူးသေးသော စိတ်အညစ် အကြေးဖြစ်သည့် အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်ပေါ်လာရအောင် အားထုတ် ကြရမည် ဟု ဆိုရာ၌ - အတိတ်ဘဝ၊ ဘဝများက မဖြစ်ဘူးသေးသည့် စိတ် အညစ်အကြေး အကုသိုလ် ဟူ၍ မရှိပေ၊ ဖြစ်ခဲ့ဖူးပြီးသည်သာ ဖြစ်ကြပေ သည်။ ယခု ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ မဖြစ်ဘူးသေးသော စိတ်အညစ်အကြေးဖြစ်သည့် အကုသိုလ်တရားတို့ကိုသာ မဖြစ်ပေါ်လာရအောင် အားထုတ်ကြရမည် ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဥပမာ . . . မိမိတို့ သန္တာန်၌ မဖြစ်ပေါ်ဘူးသေးသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်ပေါ်လာရအောင် အားထုတ်ရမည် ဟု ဆိုရာ၌ ဥပမာ အားဖြင့် အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ဖြစ်နေသည့် ကူးစက်တတ်သည့် ပလိပ်ရောဂါ၊ ဝမ်းရောဂါ စသည်တို့ ဖြစ်လာသောအခါ မိမိထံသို့ မကူးစက်လာရအောင် ကာကွယ်ရသကဲ့သို့ မဖြစ်ဘူးသေးသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်ပေါ်လာရအောင် ကာကွယ်သောအနေဖြင့် အားထုတ်နေကြရမည် ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မိမိတို့သန္တာန်၌ မဖြစ်ပေါ်ဘူးသေးသော စိတ်အညစ်အကြေးဖြစ်သည့် အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်ပေါ်လာရအောင် ဒါနလည်း ပြုကြရပေသည်။ သီလကိုလည်း လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းကြရပေသည်။ ဘုရားဂုဏ်တော်ပွားများခြင်း၊ မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်း ပွားများခြင်း စသော သမထတရားများကိုလည်း အားထုတ်ကြရပေသည်။ သတိပဋ္ဌာန်တရား လေးပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရားကိုလည်း အားထုတ်ကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ဒါန၊ သီလ၊ သမထ၊ ဝိပဿနာတရားတို့ကို အားထုတ်နေခြင်းသည် မိမိတို့ သန္တာန်၌ မဖြစ်ပေါ်ဘူးသေးသော စိတ်အညစ်အကြေးဖြစ်သည့် အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်ပေါ်လာရအောင် အားထုတ်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

(၂) မိမိတို့သန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ်ဖူးပြီးသော စိတ်အညစ်အကြေးဖြစ်သည့် အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ဖို့ရာ အားထုတ်ကြရမည် ဟု ဆိုရာ၌ ဖြစ်ပေါ်ပြီးသော စိတ်အညစ်အကြေး အကုသိုလ်တရားတို့သည် (၃)မျိုး ရှိပေသည်။

- (က) ကိုယ်နှုတ်တို့၌ဖြစ်သော အကုသိုလ်စိတ်အညစ်အကြေး
- (ခ) စိတ်အစဉ်မှာဖြစ်သည့် အကုသိုလ်စိတ်အညစ်အကြေး
- (ဂ) အစမထင် သံသရာတစ်ခွင်က ကိန်းပါလိုက်ပါလာသော အကုသိုလ် စိတ်အညစ်အကြေး ဟူ၍ (၃)မျိုး ရှိပေသည်။

ဆစ်ဒနီမြို့မှာ ဟောကြားခဲ့ရာ

၁၈၇

ထို (၃)မျိုးသော အကုသိုလ် စိတ်အညစ်အကြေးတို့သည် အဆိပ်ပင်ကြီးနှင့် တူကြပေသည်။ အဆိပ်ပင်ကြီး၏ အဖျားဖြစ်သည့် အကိုင်း အခက်များနှင့် ကိုယ် နှုတ်တို့၌ ဖြစ်သည့် အကုသိုလ်အညစ်အကြေးများနှင့် တူပေသည်။ အဆိပ်ပင်ကြီး၏ ပင်စည်လုံးပတ်ကြီးနှင့် စိတ်အစဉ်မှာဖြစ်သည့် အကုသိုလ်အညစ်အကြေးများနှင့် တူပေသည်။ အဆိပ်ပင်ကြီး၏ ရေသောက်မြစ်ကြီးနှင့် ဘဝအဆက်ဆက်က ကိန်း၍ လိုက်ပါလာသော အကုသိုလ်အညစ်အကြေးများနှင့် တူပေသည်။

ကိုယ်နှုတ်တို့၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော အဆိပ်ပင်ကြီး၏ အကိုင်းအခက်များနှင့် တူသည့် အကုသိုလ်အညစ်အကြေးတို့ကိုတော့ သီလဖြင့် ပယ်ကြရပေသည်။ သီလကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းထားခြင်းဖြင့် ကိုယ် နှုတ်တို့၌ ဖြစ်သည့် အကုသိုလ်အညစ်အကြေးတို့ ဖြစ်ခွင့်မရ၍ ပယ်ခြင်းကိစ္စ ပြီးမြောက်သွားပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ကိုယ်နှင့်နှုတ်မှာ၊ ဖြစ်ပေါ်လာငြား၊ အကုများ၊
ပယ်ရှား မြတ်သီလာ။

စိတ်အစဉ်မှာ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အဆိပ်ပင်ကြီး၏ ပင်စည်လုံးပတ်ကြီးနှင့် တူသည့် အကုသိုလ်အညစ်အကြေးတို့ကိုတော့ မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်တော်များကို ပွားများခြင်း၊ မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်းပွားများခြင်း စသော သမထတရားတို့ဖြင့် ပယ်ကြရပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ စိတ်အစဉ်မှာ၊ ဖြစ်ပေါ်လာငြား၊ အကုများ၊
ပယ်ရှား မြတ်သမာ။

အစမထင် သံသရာတစ်ခွင်မှ ကိန်းပါ လိုက်ပါလာသော အဆိပ်ပင်ကြီး၏ ရေသောက်မြစ်နှင့်တူသည့် အကုသိုလ်အညစ်အကြေးတို့ကိုတော့ ဝိပဿနာပညာ မဂ်ပညာတို့ဖြင့် ပယ်ကြရပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ဘဝစဉ်ဆက်၊ ကိန်းလျက်ပါငြား၊ အကုများ၊
ပယ်ရှား မြတ်ပညာ။

ထို့ကြောင့် သီလသည် အဖျားဖြတ်တရား၊ သမထသည် အလယ်
ဖြတ်တရား၊ ဝိပဿနာသည် အမြစ်ဖြတ်တရား ဟု ဆိုရပေသည်။

အဆိပ်ပင်ကြီး၏ အဖျားနှင့် ပင်စည်လုံးပတ်ကြီးများကို ဖြတ်ထား
၍ ရေသောက်မြစ်ကြီးကို မဖြတ်ဘဲ ထားခဲ့သော် အကိုင်အခက်များ ပြန်လည်
ပေါက်ဖွားလာပြီးလျှင် အဆိပ်သင့်ခြင်း ဘေးဒုက္ခများ ပြန်၍ ဖြစ်လာနိုင်
ကြပေသည်။ ထို့အတူ အဖျားဖြတ် သီလတရား၊ အလယ်ဖြတ် သမထတရား
များကိုသာ အားထုတ်ကြပြီးလျှင် အမြစ်ဖြတ် ဝိပဿနာတရားကို အားမထုတ်
ဘဲ နေခဲ့သည်ရှိသော် အဆိပ်သင့်သည်နှင့် တူသော အိုနာသေရေး ဒုက္ခဘေး
တို့နှင့် ပြန်၍ တွေ့ကြရမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် အမြစ်ဖြတ်
ဝိပဿနာတရားကို အချိန်ရသမျှ အားထုတ်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

(၃) မိမိတို့၏သန္တာန်၌ မဖြစ်ပေါ်ဘူးသေးသောစိတ်ကို ဖြူစင်
စေတတ်သည့် ကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖြစ်ပေါ်လာရအောင် အားထုတ်ကြရ
မည် ဟု ဆိုရာ၌ - စိနည်း ဒေသနာတော် အလိုအားဖြင့် ဒါန (၄)မျိုး၊
သုတ္တန်ဒေသနာတော် အလိုအားဖြင့် ဒါန (၁၀)မျိုး၊ အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်
အလိုအားဖြင့် ဒါန (၆)မျိုး ရှိပေသည်။ ထို ဒါနအမျိုးမျိုးတို့တွင် မိမိတို့ မပြု
ဘူးသေးသော ဒါနများကို ပြုခြင်းသည် မဖြစ်ဘူးသေးသော ကုသိုလ်တရား
တို့ကို ဖြစ်ပေါ်လာရအောင် အားထုတ်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဝိနည်းဒေသနာအလို ဒါန (၄)မျိုး

(က) သင်္ကန်းအလှူဒါန

(ခ) ဆွမ်းအလှူဒါန

ဆစ်ဒနီမြို့မှာ ဟောကြားခဲ့ရာ

၁၈၉

- (ဂ) ကျောင်းအလှူဒါန
- (ဃ) ဆေးပစ္စည်းအလှူဒါန ဟူ၍ (၄)မျိုး ဖြစ်ပေသည်။

သုတ္တန်ဒေသနာအလို ဒါန (၁၀)မျိုး

- (က) ဆွမ်းအလှူဒါန
- (ခ) အဖျော်အလှူဒါန
- (ဂ) ကျောင်းအလှူဒါန
- (ဃ) အဝတ်အထည်အလှူဒါန
- (င) စီးအပ်သော ယာဉ်အလှူဒါန
- (စ) ပန်းအလှူဒါန
- (ဆ) လိမ်းအပ်သော နံ့သာပျောင်းအလှူဒါန
- (ဇ) အနံ့အလှူဒါန
- (ဈ) အိပ်ရာ နေရာအလှူဒါန
- (ည) ဆီမီး အလှူဒါန ဟူ၍ (၁၀)မျိုး ဖြစ်ပေသည်။

အဘိဓမ္မာဒေသနာအလို ဒါန (၆)မျိုး

- (က) အဆင်း ရှုပါရုံ အလှူဒါန
- (ခ) အသံ သဒ္ဒါရုံ အလှူဒါန
- (ဂ) အနံ့ ဂန္ဓာရုံ အလှူဒါန
- (ဃ) ရသာ ရသာရုံ အလှူဒါန
- (င) အတွေ့ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ အလှူဒါန
- (စ) သဘော ဓမ္မာရုံ အလှူဒါနဟူ၍ (၆)မျိုး ဖြစ်ပေသည်။

ငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ပါးသီလ၊ ကိုးပါးသီလ၊ ဆယ်ပါးသီလဟူသော သီလ
အမျိုးမျိုးတို့တွင် မိမိတို့ မဆောက်တည်ဘူးသေးသော သီလများကို ဆောက်

၁၉၀

သိကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ

တည် စောင့်ထိန်းခြင်းသည် မဖြစ်ဘူးသေးသော ကုသိုလ်တရားများကို ဖြစ်ပေါ်လာရအောင် အားထုတ်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

မိမိတို့ အားမထုတ်ဘူးသေးသော သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်း တရားများကို ပွားများ အားထုတ်ခြင်းသည်လည်း မဖြစ်ဘူးသေးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖြစ်ပေါ်လာရအောင် အားထုတ်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ရာ၌ မိမိ မရောက်သေးသော အထက် ထက်ညာဏ်စဉ်များသို့ ရောက်အောင် အားထုတ်ခြင်းသည် မဖြစ်ဘူးသေးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖြစ်ပေါ်လာရအောင် အားထုတ်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

(၄) မိမိတို့၏ သန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ်ဖူးပြီးသော စိတ်ကို ဖြူစင်စေတတ် သည့် ကုသိုလ်တရားတို့ကို လွန်စွာ တိုးပွားလာရအောင် အားထုတ်ကြရ မည် ဟု ဆိုရာ၌ မိမိတို့ ပြုလုပ်ခဲ့ပြီးသော နှစ်ကုသိုလ် အမျိုးမျိုးကိုပင် ထပ်၍ ထပ်၍ ပြုလုပ်နေခြင်းတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ ကို လွန်စွာ တိုးပွားလာရအောင် အားထုတ်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

မိမိတို့ ဆောက်တည်ခဲ့ဖူးပြီးသော သီလအမျိုးမျိုးတို့ကိုပင် အကြိမ် ကြိမ်ဆောက်တည်ခြင်းတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ဖူးပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို လွန်စွာ တိုးပွားလာရအောင် အားထုတ်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

မိမိတို့ အားထုတ်ခဲ့ဖူးပြီးသော သမထကမ္မဋ္ဌာန်း အမျိုးမျိုးတို့ကိုပင် အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန် ထပ်မံ အားထုတ်ခြင်းတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ဖူးပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို လွန်စွာ တိုးပွားလာရအောင် အားထုတ်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဆစ်ဒနီမြို့မှာ ဟောကြားခဲ့ရာ

၁၉၁

မိမိတို့ အားထုတ်ခဲ့ဖူးပြီးသော ဝိပဿနာတရားကိုပင် အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန် ထပ်မံ ပွားများ အားထုတ်ခြင်းတို့သည် မဖြစ်ပေါ်ဘူးသေးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို ပွန်ပွာ တိုးပွားလာရအောင် အားထုတ်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဗောဓိယုတ္တန်၌ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်သော အားထုတ်ခြင်း (၄) ခုကို ဟောကြားပေးခဲ့ပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရံသီရိပ်သာဆရာတော်